

opio
Trapp
philos

IA 97
4

SOPHOCLIS
TRAGOEDIAE.

RECENSUIT ET EXPLANAVIT

EDUARDUS WUNDERUS.

VOL. I. SECT. I.

CONTINENS

PHILOCTETAM.

EDITIO QUARTA,

QUAM CURAVIT

N. WECKLEIN.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI
MDCCCLXXV.

PRAEFATIO EDITIONIS TERTIAE.

Differt nonnihil tertia haec editio a prioribus. Amputavi enim commentarium, ita ut et criticas, quae dicuntur, et grammaticas adnotationes abicerem, quaecunque ad poetae verba illustranda non necessariae esse viderentur. Quod eo magis faciendum putavi, quo saepius animadverti eos, qui legerent divinum poetam, adnotationibus illis inductos esse, ut in verbis multo plus quam in rebus intellegendis laborarent. Legendas autem eo consilio praestantissimas illas tragoedias apparet, quo scriptas esse scimus. Nihilominus quemadmodum illud sedulo agendum putavi, ut nihil eorum, quae ad rem grammaticam spectarent, obscurum esset iis, quorum potissimum in usum facta haec editio est, ita diligenter cavi, ne aut de singularum partium fabulae argumento aut de personarum vitiis et virtutibus aut de arte et consilio poetae ea proferrem, quae verbis recte intellectis cum ceteri lectores sua sponte tum etiam discipuli duce ac moderante magistro facile per se ipsi possent investigare.

E. W.

PRAEFATIO EDITIONIS QUARTAE.

Wunderi de emendatione et interpretatione fabularum Sophocliarum insigniter meriti editionem ut retractarem et corrigerem, rogavit me illustrissimus librarius et impetravit. Cum autem universus habitus Wunderianae doctrinae conservandus esset, tamen non abstinui quin adderem demerem mutarem quae ex usu videbantur nec meas adnotatiunculas cancellis adpictis distinxi nisi ubi commentarium Wunderi ita retinebam ut diversam sententiam adicerem. Ex commentario critico ea quae ad ipsam interpretationem pertinebant reliquis adnotationibus admiscui nolens disiungere quae recta ratione coniunguntur, cetera in appendicem relegavi. Descriptionem metrorum relinquere animum induxi paucis mutatis. Denique in omnibus id egi, ut libellum usui legentium quam maxime accommodarem.

N. W.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ΕΚΔΟΣΙΣ

ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΝΕΚΡΟΥ

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ΧΟΡΟΣ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ΕΜΠΟΡΟΣ.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΦΙΛΟΚΤΗΤΟΥ.

Ἀπαγωγή Φιλοκτῆτου ἐκ Λήμνου εἰς Τροίαν ὑπὸ Νεοπτολέμου καὶ Ὀδυσσεύος καθ' Ἑλένον μαντεῖαν, ὃς κατὰ μαντεῖαν Κάλχαντος, ὡς εἰδὼς χρησμοὺς συντελοῦντας πρὸς τὴν τῆς Τροίας ἄλωσιν, ὑπὸ Ὀδυσσεύος νύκτωρ ἐνεδρευθεὶς, δέσμιος ἤχθη τοῖς Ἑλλησιν ἢ δὲ σκηρῇ ἐν Λήμνῳ. ὁ δὲ Χορὸς ἐκ γερόντων τῶ Νεοπτολέμῳ συμπλεόντων. κεῖται δὲ καὶ παρ' Αἰσχύλῳ¹⁾ ἢ μυθοποιία. ἐδιδάχθη ἐπὶ Γλαντίππου²⁾. πρῶτος ἦν Σοφοκλῆς.

1) Composuerunt fabulas Philoctetae nomine inscriptas cum alii tragici, quos vide sis in Nauckii frgm. trag. Gr. indice (p. 741), tum Aeschylus, Sophocles, Euripides, quorum trium fabularum maxime memorabilem comparationem fecit Dio Chrysostomus in or. LII (cfr. Valcken. Diatr. in deperd. Eur. trag. c. XI). Sophoclis praeter Philoctetam Lemnium etiam *Φιλοκτῆτης ἐν Τροίᾳ* exstabat, quam satyricam fabulam fuisse Hermannus coniecit.

2) I. e. anno Ol. XCII tertio sive ante Chr. n. 409.

Quo brevius in hoc argumento de Philoctetæ fabula commemoratum est, eo magis necessarium mihi videtur, ut quæ veteres scriptores de eo alii aliter tradiderunt diligenter hic referam et via atque ordine exponam, praesertim cum Sophocles pluribus in locis huius tragoediae ita de fati eius locutus sit, ut nisi ea aliunde cognita habeamus, quæ sententia eius fuerit, vix possit recte intellegi.

§ 1.

Cum Hercules in acerbissimum morbum illum, quo morte tantum liberari poterat, Deianiræ uxoris culpa incidisset, atque in Oetam montem delatus rogam, quo combureretur, ascendisset, a Philoctetâ, Poeantis filio, impetravit, ut acceptis divinis eius sagittis rogam incenderet.

Hoc constanter omnes, quorum aliqua auctoritas est, scriptores tradunt, Sophocles huius fab. v. 670, 801 sqq., 726 sqq., Diodor. Sic. IV 38, Philostrat. iun. Imag. p. 889, Philostr. Heroic. p. 702 ed. Olear., Ciceron. Tusc. II 7 19, Ovid. Met. IX 229 sqq., Senec. Herc. Oet. 1648 coll. 1660, Auson. ep. 70, Lactant. I 9, Hygin. Gall. et. XXXVI, Serv. ad Verg. Aen. III 402, Dict. Cretens. de bello Troi. I p. 14 ed. Amst., Tzetz. ad Lycophr. 914—918.

Patri Philoctetæ traditâ sagittâ esse, quod is rogam incidisset, Apollodorus narrat II 7 7, eumque sequuntur Tzetzes ad Lycophr. 50 sq. et Zenobius prov. I 33 et qui ex his sua hauserunt. Tzetzes addit a Poeante postea Philoctetæ sagittâ traditâ esse. Ceterum illud non neglegendum est, cum a multis horum quos commemoravi scriptorum, tum a Philostratis Philoctetam dici perpetuum comitem et ministrum Herculis fuisse ab eoque artem iaculandi didicisse.

§ 2.

Sua sponte deinde Philoctetes, sagittandi arte celebratus, cum principibus Achivorum ad oppugnandam Troiam septem navibus navigavit, sed in itinere morsu serpentis vulneratus in insula Lemno relictus est.

Ita hæc narrat Homerus II. II 716 sqq.:

Οἱ δ' ἄρα Μηθῶνην καὶ Θανμακίην ἐνέμοντο
καὶ Μελίβοιαν ἔχον καὶ Ὀλιζῶνα τροχίαν,
τῶν δὲ Φιλοκλήτης ἦρχεν, τόξων εὖ εἰδώς,
ἐπὶ νεῶν· ἐρέται δ' ἐν ἐκάστη πεντήκοντα
ἐμβέβασαν, τόξων εὖ εἰδότες ἴφι μάχεσθαι.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ καίτο κρατέῳ ἄλγεια πάσχων
Ἀήμων ἐν ἡραθέῳ, ὅθι μιν λίπον νῆες Ἀχαιῶν

ἔλαβ' ἰοχθίζοντα κικῶν ὀλοόφρονος ὕδρου·
(τὸ ἐνθ' ὅ γε καίτ' ἀχέων· τάχα δὲ μῆσεσθαι ἐμελλον
Ἄργεῖοι παρὰ νηυσὶ Φιλοκλήτῳ ἀνακτος.

Neque hæc ab ullo scriptore vetere aliter memoriae prodita scio. Ac Sophocles quidem in ipsa illa profectione Philoctetam in insula Lemno relictum esse discrete dicit v. 279 sq., septemque navium, quibus sua sponte Philoctetes Troiam navigavit, mentionem facit 1026 sq.

Quæ autem silentio prætermisit Homerus, quo in loco et qua occasione a serpente vulneratus, deinde quomodo et cuius auctoritate expositus, denique a quo reductus Troiam sit, in iis non leviter veteres scriptores inter se dissentiunt.

§ 3.

Cum Achivis Troiam navigantibus prædictum esset, nisi aram Chryse, in insula cognomine extractam, reperissent in eaque sacra fecissent, non posse Ilium expugnari, Philoctetes, cum eam ostenderet, a serpente, qui custodiebat, in pedem vulneratus, ob eamque causam Lemni relictus est.

Hanc famam quin Sophocles et Euripides seculi sint, non poterit dubitare, qui quæ de ea re obiter narrant diligenter perlegerit, et quæ alter silentio præterit ex altero suppleverit. Sophoclis huc pertinent v. 261 sqq., 191 sqq., 1326 sqq. — Euripideus Philoctetes apud Dionem Chrysostomum, cuius oratio LIX periphrasin exhibet primæ partis Euripideæ fabulæ, hæc de Ulixæ conqueritur (S. 9): ὥσπερ ἀμίλει καὶ ἐξέθηκας, ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας τε καὶ μίλης περιπέσοντα τῆδε τῇ ἐνυφορῳ, δεικνύντα τὸν Χρύσης βωμόν, οὗ θύσαντες κρατήσῃν ἐμελλον τῶν πολεμίων· εἰ δὲ μή, κατὴν ἐγγύνητο ἡ στρατεία. Male Valckenarius Diatr. Eur. p. 126 ambiguum esse dicit, utrum Chryse locus an persona verbis τὸν Χρύσης βωμόν significetur. Personam ut intellegamus, Graecorum consuetudo loquendi postulat. Idem quod Euripides dicit, significat Sophocles v. 1327 Χρύσης πελασθεὶς φύλακος, ὃς τὸν ἀγαλυφῆ σῆκον φυλάσσει. Nam et ibi et v. 194 Χρύσην dici personam, non locum, manifestum est.

Cum utroque etsi consentiunt maximam partem, tamen etiam dissentiunt hi scriptores: Philostratus Imag. p. 889: Ἀναπλέοντες ἐς Τροίαν οἱ Ἀχαιοὶ καὶ προσσχόντες ταῖς νήσῳ ἐμαστέοντο τὸν τῆς Χρύσης βωμόν, ὃν Ἰασῶν ποτὲ ἰδούσατο, ὅτε εἰς Κόλχους ἐπλεῖ. Φιλοκλήτης δὲ ἐν τῆς ἐν Ἡρακλεὶ μῆμης τὸν βωμόν τοῖς ζητοῦσι δεικνύς, ἐγγράσαντος αὐτῷ τοῦ ὕδρου τὸν ἴον ἐς θάτερον τοῖν ποδοῖν, οἱ μὲν ἐπὶ Τροίαν οἱ Ἀχαιοὶ στέλλονται, ὁ δὲ ἐν Ἀήμῳ κατὴν καίται, διαβῶν νύσῳ, φησὶ Σοφοκλῆς, καταστάζων τὸν πόδα. — Pausanias VIII 33, 4: Ἀήμων γὰρ πλοῦν ἀπέειχεν οὐ πολλὴν Χρύση νήσος, ἐν ἣ καὶ τῷ Φιλοκλήτῳ γενέσθαι συμφορὰν ἐκ τοῦ ὕδρου φασὶ· ταυτην

κατέλαβεν ὁ κλύδον πάσαν. — Eustathius p. 330 Rom.: τινὲς δὲ περὶ τινὰ Χρύσην νῆσον (scilicet δηχθῆναι φασὶ τὸν Φιλοκτ.) ὁμώνυμον Χρύση τινὲ νύμφη, ἧς μέμνηται Σοφοκλῆς, ὠμόφρονα εἰπὼν αὐτήν. — Scholion alterum ad Phil. 194: Χρύσης Ἀθηναῖς ἄγαλμα οὕτως καλεῖται· ἔστι δὲ καὶ πόλις Χρύση πλησίον Ἀθήνων, ἐνθα ὑπὸ τοῦ ὄφραος ἐδήχθη τὸν βωμὸν ζητῶν, ἐν ᾧ ἔθυσεν Ἡρακλῆς, ἠνίκα κατὰ Τροίας ἐστράτευσεν. — Tzetzes ad Lycophr. 911: ἔκειτο δὲ ἐν Ἀθήνῃ πρόην δηχθεὶς ὑπὸ ὄφραος ὕδρου τοῦ καὶ χελύδρου λεγομένου, ὅτε ἐκάθαιρεν ἐν Χρύση τὸν κελωμένον βωμὸν τῆς Ἀθηναῖς.

Addit igitur, quod neque ab Sophocle neque ab Euripide memoratum est, ab Iasone olim aram illam exstructam fuisse, Philostratus l. 1., quocum consentit Dosiades in Ara (Anth. Pal. XV 25):

καθαρὸς γὰρ ἐγὼ
 ἰὼν ἰέντων τεράων, οἷα κέκενθ' ἐκεῖνος
 ἀμφὶ Νέαις Θρηκίαις, ὃν σχεδόθεν Μυρρίνης
 σοί, Τριπατορ, πορφυρέου φῶρ ἀνέθηκε κριού.

Porro Philoctetam ab Hercule, cuius comes fuisset, cum adversus Troiam iret, compertum habuisse, quo in loco sita esset ara illa, idem Philostratus refert. — Deinde, de quo silent Sophocles et Euripides et Philostratus, quae fuerit Chryse illa, cuius aram ostenderit Philoctetes, duplex est eorum, quorum testimonia attulimus, scriptorum sententia. Alii enim nympham, alii Minervam fuisse dicunt. Nympham fuisse praeter Tzetzam et scholiastam Sophocleum ad Phil. 194, quorum ea verba infra adferentur, aperte Eustathius monuit loco supra allato. Idem tamen ibid. a quibusdam Minervam esse habitam dicit: Φιλοκτῆτης ἐν Ἀθήνῃ καθαίων βωμὸν τῆς Χρύσης Ἀθηναῖς ἐδήχθη ὑπὸ ὕδρου· καὶ ἀνίσταται τραυματισθεὶς εἰάθη αὐτόθι ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν, εἰδοτῶν, ὡς οἱ τοῦ Ἡρακλῆτος ἱερεῖς ἐθεράπευον τοὺς ὀφροδύκτους. Ac Minervae fuisse aram illam praeterea referunt Dosiades l. 1., Tzetzes ad Lycophr. v. 911, scholia ad Hom. II. II 725, quae infra adferam, et scholiasta ad Philoct. 1326: Σὺ, ᾧ Φιλοκτῆτα, νοσεῖς ἐκ θείας προνοίας, πλησίον ἀπελθὼν τοῦ ὄφραος τοῦ φυλάττοντος τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηναῖς· καὶ οὐκ ἔστιν ἴασις, εἰ μὴ ἐκ τῶν Ἀσκληπιαδῶν. — Sophocles quam famam secutus esset, recte perspexit Eustathius p. 330, nympham ab eo v. 194 habitam Chrysen esse monens. Non potuit enim ὠμόφροναν dea Minerva dici; recteque Hermannus ad v. 194 et 1327 et Buttmanus p. 57 Eustathio assentiuntur.

Hermannus tamen praeterea ad v. 194 adnotavit: 'Quemadmodum de insula Chryse omnia incerta sunt, sic etiam de nymppha quam fabulam secutus sit Sophocles, ignoramus. Cum eam ὠμόφρονα dicat, illud fortasse probavit, quod est apud Tzetzam ad Lycophr. 911, amore eius spreto crudelitatem ex-

pertum esse Philoctetam.' Tzetzae verba haec sunt: 'ἔκειτο δὲ ἐν Ἀθήνῃ πρόην δηχθεὶς ὑπὸ ὄφραος ὕδρου τοῦ καὶ χελύδρου λεγομένου, ὅτε ἐκάθαιρεν ἐν Χρύση τὸν κελωμένον βωμὸν τῆς Ἀθηναῖς. Οἱ δὲ φασιν, ὅτι Χρύση νύμφη τις ἠράσθη ἐκεῖ τοῦ Φιλοκτῆτου, μὴ πεισθέντος δὲ αὐτοῦ συγγενέσθαι αὐτῇ, τῇ ταύτης ὀργῇ ὑπὸ τοῦ λεγομένου ὕδρου ἐδήχθη. Eadem fere in scholio altero ad Philoct. 194 referuntur ita: Χρύση, νῆσος πρὸ τῆς Ἀθήνων, ἐνθα διέτριβεν Χρύση τις νύμφη, ἣ ἱεραστῆσα τοῦ Φιλοκτῆτου καὶ μὴ πείσασα, κατηράσατο αὐτῷ· διὸ καὶ ὠμόφρονα αὐτήν ἐκάλεσεν. Miror autem vehementer Hermanno ineptam illam fabulam, ab indoctis et recentioribus grammaticis excogitatam, ut cuius nemo veterum scriptorum praeter Tzetzam et scholiastam Sophocleum ullam mentionem faciat, Sophoclem videri potuisse secutum esse, qui disertissimis verbis v. 1327 sq.: Χρύσης πελασθεὶς φύλακος, ὅς τὸν ἀκαλυφῆ σηκὸν φυλάσσει κρύφιος οἰκουρῶν ὄφρις eam se famam sequi ostendat, ex qua Philoctetes, quod aram Chryseae, in qua sacrificare Achivi debebant, investigasset, a serpente, custode eius, vulneratus esse perhibebatur.

Ad Euripidis fabulam referenda esse ex Dionis Chrysostomi or. lll cognoscimus quae Hyginus fab. CII narrat: 'Philoctetes, Poeantis et Demonassae filius, cum in insula Lemno esset, coluber eius pedem percussit, quem serpentem Iuno miserat, irata ei ob id, quia solus praeter ceteros ausus fuit Herculis pyram construere, cum humanum corpus est exutum et ad immortalitatem traditum. Ob id beneficium Hercules suas sagittas divinas ei donavit. Sed cum Achivi ex vulnere tetrum odorem ferre non possent, iussu Agamemnonis regis in Lemno expositus est cum sagittis divinis; quem expositum pastor regis Actoris, nomine Iphimachus, Dolopionis filius, nutrit. Quibus postea responsum est sine Herculis sagittis Troiam capi non posse. Tunc Agamemnon Ulysses et Diomedem exploratores ad eum misit. Cui persuaserunt, ut in gratiam rediret et ad expugnandam Troiam auxilio esset eumque secum sustulerunt.' Diversa tradidit Servius ad Verg. Aen. III 402: 'Philoctetes autem fuit Poeantis filius, Hercules comes; quem Hercules, cum ignem sibi in Oeta monte componeret, petit, ne alicui sui corporis reliquias indicaret. De qua re eum iurare compulit, et ei pro munere dedit sagittas hydrae felle tinctas. Postea Troiano bello responsum est sagittis Herculis opus esse ad Troiae expugnationem. Inventus itaque Philoctetes, cum ab eo Hercules quaereretur, et primo negaret se scire, ubi esset Hercules, tandem confessus est mortuum esse. Inde cum acriter ad indicandum sepulcrum eius cogeretur et primo negaret, pede locum percussit, cum nollet dicere. Postea pergens ad bellum cum exerceretur sagittis, unius sagittae casu vulneratus est pedem, quo percusserat tumulum. Ergo cum putorem insanabilis vulneris Graeci ferre non possent, diu quidem

eum pro oraculi necessitate ductum tandem apud Lemnum sublatis, reliquerunt sagittis. Hic postea horrore sui vulneris ad patriam redire neglexit; sed sibi parvam Petiliam in Calabriae partibus fecit.

Postremo memoranda certe sunt quae scholiasta ad Soph. Phil. 270 narrat, praeterea a nemine veterum scriptorum tradita; λέγεται, ὡς ἐν Ἀήμῳ βουλούμενος ἀναστήσαι βασιλῆα Ἡρακλῆ παρὰ τὸν αἰγυάλον, ὑπὸ ὄψεως ἐπλήγη.

Contra Buttmannum originem nymphae Chryses ex cognomine Minervae χροσῆς repetentem Hermannus ad v. 1311 suae ed. sive v. 1327 haec monuit: Quod Buttmannus ait. eo loco, ubi de Chrysa disputat, honoris appellationem, qua χροσῆ vocetur Minerva, in cognomen vertisse, id demonstrari argumentis exemplisque debebat. Quae ualde deprompturus sit, nescio. Aliud est enim cognomen a munere, officio, dignitate, voluntate, facto, loco petitum, aliud appellatio honorifica, quae non addito ipso deae, nomine inanis est. Omniumque maxime, si quae dea χροσῆ quasi proprio nomine dicta esset, eam non Minervam, sed Venerem esse consentaneum foret. Accedit, quod ex Buttmanni sententia statuendum esset, quod parum verisimile est, tragicos Graecos, cum pro nympha haberent Chrysen illam, antiquam famam, aut ignorasse aut aliqua de causa, quae qualis fuerit, aut esse potuerit nemo prorsus assequetur, non secutos esse, inosse autem multo seriores scriptores, inde a Dosiade et qui postea floruerint, grammaticos. Immo longe mihi probabilius videtur, seriore aetate existisse qui, cum cur nymphae sacrificandum Achivi fuisset non perspicere, Minervam Chrysaē nomine intellegendam conicerent, aliique persuaderent. Verum ut ut, satis est, in hac re nosse, quae tragicorum sententia fuerit, quos certum est hoc tantum habuisse cognitum, fuisse aliquod numen Chrysaē nomine, ab insula cognomine dictum, cuius aram cum investigaret, Philoctetes, a serpente eum vulneratum esse. Ipse Hermannus in praefat. edit. sec. p. XXXIII ut explicaret, unde orta esset ista Chrysaē cum Minerva commixtio, haec monuit: Fama erat, ad aram quandam mortis serpentis sanciatum esse Philoctetam. Eam aram alii narrant nymphae Chrysaē fuisse in cognomine insula, alii, qui in insula Nea vulneratum Philoctetam accepissent, Minervae aram fuisse dixerunt. Huic enim deae sacrum fuisse Neam Plinius testis est. Hinc paratissima opportunitas confundendae utriusque famae, ut insula Chryse Nea, Neaque dea Chryse vocaretur, Chrysen autem nympha crederetur, Minerva esse. Restat, ut de loco, in quo Philoctetes vulneratus sit, pauca adiciamus. In qua re consentio cum Buttmanno p. 60 haec moriente: Et illud quidem fere certum, in antiquissima de Philocteta fabula mentionem fuisse, et numinis et loci Chryses; locum autem eum ignoraret postera aetas, alii aliter stauerunt, suaeque quisque opinioni ipsam fabulam aptarunt. Non assentior

ei sic pergenti. Et Sophoclis quidem quae fuerit sententia, ex hac fabula non satis apparet. Hoc tamen manifestum puto, Chrysen locum illi fuisse a Lemno satis remotum, neque relictum Philoctetam, sed ex ulteriore ad Troiam profectione reductum fuisse voluntate Atridarum et consilio Ulixis. Quae patere puto ex verbis v. 2. sqq. et 261. sqq., quae verba omnia profecto adiacentem Lemno insulam non indicant; ut in illis, quae ex eius *Αἰνιαις* a Stephano verba prolata modo vidimus, alios poeta auctores videatur secutus? Stephani Byz. verba haec sunt: *Χροσῆ βασιτόνος, ἡ πόλις τοῦ Ἀπόλλωνος ἐγγὺς Ἀήμων, Σοφοκλῆς Ἀἰνιαις. Ὁ Ἀἴμιος Χροσῆς τὸ ἀρχαῖο μόνος παρὰ τοῦ καὶ ἐν Αἰγυαλιῶσι. Ταύτην ἐγὼ Κόλλαν τε καὶ Χροσῆσιν.* Confundere eum Chrysen Troicam, Apollini sacram, ex Iliadis initio notam, cum Chrysa insula Lemno vicina, tam manifestum est, ut neminem fugerit hominum doctorum. Sitam autem prope Lemnum Chrysen insulam, in qua Philoctetes a serpente morsus sit, fuisse Pausanias etiam testatur, cuius verba supra p. 6 descripsimus. Sophocles autem etsi non disertis verbis dicit, quod in loco Philoctetes in morbum inciderit, tamen ei, qui verborum sententiam diligenter adverterit, satis manifestum videbitur ostendisse se in eadem illa insula Philoctetam esse vulneratum putasse. Nam quae tandem alia potuit causa esse, ob quam Chrysaē potissimum insulae mentionem iniecerit, et tum, cum ab Chrysa insula Lemnum venisset Achivi, relictum Philoctetam diceret, nisi ut ibi id factum esse, ob quod Philoctetes in insula Lemno relinqueretur, significaret? Neque ut hanc Chrysen Sophocli valde remotam a Lemno fuisse cum Buttmanno statuamus, verba v. 271 posita ἐξ πολλοῦ σάλου ullo modo postulant. Neque denique haerendum est in eo, quod non relictus tantum Philoctetes in insula Lemno, sed nunquam etiam expositus ab Atridis et Ulixē dicitur; minimeque propterea statuendum cum Buttmanno reductum eum ex ulteriore ad Troiam profectione esse significari. Nam relictus Philoctetes sibi videri debebat, cum nesciret ea de causa Atridas Lemnum appulisse, ut ibi ipsum propter morbi molestiam relinquerent; expositus dici ab Ulixē potuit, qui sciret eo consilio se cum Atridis Lemnum appulisse, ut ibi Philoctetam exponerent. Itaque persevero in ea sententia, ut Sophoclem eandem secutum famam putem, quae relata a Pausania l. a. est. Idem vidimus p. 6 etiam Tzetam ad Lycophr. 911 tradidisse. Ea autem insula cum postea absorpta diceretur, cuius memoriae auctorem habemus Pausaniam l. l. factum fortasse est, ut Dosiades, cuius verba supra p. 6 allata sunt, in insula Neis Philoctetam a serpente morsum esse fingeret. Hinc Stephanus Byz.: *Νεαί, νῆσος πλησίον Ἀήμων, ἐν ἣ Φιλοκτήτης κατὰ πινυς ἐδήχθη ὑπὸ ὕδρου.* Suidas: *Νεαί, νῆσος πλησίον Ἀήμων, παρὰ τὸ Νεά, τὸ κολυμβῶν ἢ προσενήξατο φασιν Ἡρακλῆς, περὶ ἧν κατὰ τινες Φιλοκτήτης ἐδήχθη ὑπὸ ὕδρου.* Hesychius: *Νεαί, νεώματα, καὶ χωρίον*

Αἴμων, ὅπου δοκεῖ Φιλοκλήτης δηχθῆναι. Alii autem, qui modestiores erant quam Dosiades, cum antiquissimam famam, quam Sophocles secutus est, ignorarent, in aliqua insula prope Lemnum sita Philoctetam calamitate illa affectum esse dicere maluerunt. Ita legitur apud Appianum in Mithridaticis c. 77 p. 755 sq.: *περὶ Αἴμων ἐν ἐρήμῳ νήσῳ* —, *ἐνθα δεικνυταὶ βωμὸς Φιλοκλήτου καὶ γάλλεος ὄφις καὶ τόξα καὶ θώραξ ταινίαις περιδετός, μῆνυμα τῆς ἐκείνου πάθης.*

Postremo quod ab aliquot scriptoribus Lemni, ab aliis Tenedi vulneratus Philoctetes dicitur, eius rei causa facile mihi videtur explicari posse. Ac primum quidem, ut in insula Lemno morsus diceretur, ambiguis Homeri verbis factum opinor, qui II. II 721 — 723 cecinit: *ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κείτῳ κρατέῳ ἄλγεα πάσχιον Αἴμων ἐν ἠγαθέῳ, ὅθι μιν λίπον νῆες Ἀχαιοῶν ἔλκει μοχθίζοντα κακῷ ὀλοόφρονος ὕδρου.* Atque in hac sententia primum mihi videntur Philostrati fuisse, sive is, quem secuti sunt, Protesilaum dico. Eorum alter in Heroic. p. 702 sic scribit: *τοῦτον (Philoctetam) ἐν Αἴμων φασὶν ἄτιμον καταλειφθῆναι τοῖς Ἀχαιοῖς, ὕδρου ἐνσηψαντος αὐτῷ ἐς τὸν πόδα, ὑφ' οὗ νοσεῖν αὐτὸν ἐπὶ ἀκτῆς ὑψηλῆς ἐν πέτρῳ κείμενον.* Alterius verba iam supra p. 5 descripta sunt. Disertis autem verbis hoc tradunt Eustathius p. 330, cuius verba iam supra p. 6 attuli, scholiasta ad II. II 725 haec scribens: *ιστόρηται, ὅτι Φιλοκλήτης ἐν Αἴμων καθάισαν τὸν βωμὸν τῆς Χρυσῆς καλουμένης Ἀθηνᾶς ἐδήχθη ὑπὸ ὕδρου καὶ ἀνιάτῳ τραύματι περιπεσὼν κατελείφθη αὐτόθι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἠδειςαν γὰρ τοὺς Ἡραίστου ἱερεῖς θεραπεύειν τοὺς ὀφιοδήκτους.* Porro schol. ad Phil. 270, quamvis aliena admiscens: *λέγεται, ὡς ἐν Αἴμων βουλόμενος ἀναστήσαι βωμὸν Ἡρακλεῖ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν ὑπὸ ὄφειος ἐπλήγη,* et Hyginus fab. CII, cuius verba p. 7 descripsimus. Fortasse etiam memoria illa, exstitisse promunturium Lemni, Chryse dictum, ab eo orta est, qui repugnantiam, aliis Lemni aliis Chryse morsum esse Philoctetam dicentibus, ita tollere studuit, ut Chrysen πόλιν τῆς Αἴμων non πόλιν ἐγγὺς τῆς Αἴμων (notum est enim, πόλιν saepe pro νήσῳ usurpari) fuisse diceret. Eustathius enim p. 34 Rom., ex quo emendatus Stephanus Byz. est, refert: *ἐλέγετο δέ, φασί, Χρῦση καὶ ἀκρωτήριον περὶ τὴν Ἡραίστιαν τῆς Αἴμων, βλέπον πρὸς Τένεδον.* Certe nostra aetate discrepantiam illam sic tollendam putavit, quamvis temere, Salmasius in notis ad aram Dosiadae p. 146. Simili modo effecit Cypriorum scriptor, ex quo in Procli Chrestom. p. 475 ed. Gaisf. haec allata sunt: *ἔπειτα καταπλέουσιν εἰς Τένεδον καὶ εὐωχομένων αὐτῶν, Φιλοκλήτης ὑφ' ὕδρου πληγείς διὰ τὴν δυσσομίαν ἐν Αἴμων κατελείφθη,* ut essent qui in insula Tenedo, licet id non claris sit verbis ab eo dictum, Philoctetam vulneratum putarent. Scribit enim Eustathius p. 330 Rom.: *δηχθῆναι δὲ τὸν Φιλοκλήτην ὁ*

Πορφύριος λέγει κατὰ τινὰς περὶ Τένεδον ἢ Ἰμβρον, ἐκεῖθεν δὲ ἐκτεθῆναι εἰς Αἴμων.

Ceterum cur Lemni fuerit relictus Philoctetes, eius rei haec a scholiastis et Eustathio ad II. II 722 refertur ratio, quod sacerdotes Vulcani ibi fuerint, qui viperarum morsus sanare scirent. Cypriorum scriptor, ut paullo ante vidimus, ob foetorem ulceris expositum eum tradidit; neque id negat Sophocles v. 1032 dicens: *πῶς, ὦ θεοῖς ἐχθιστε, νῦν οὐκ εἰμὶ σοὶ γαλός, δυσώδης;* quanquam addit propter male ominata verba, quibus sacra turbarit, expositum eum esse, v. 8 sq. 1032 sqq. Recessit autem Sophocles ab Aeschylō et Euripide cum aliis in rebus, tum in eo, quod in deserto Lemni loco per novem annos commoratum esse finxit, de quo vide quae ad v. 2 monui; cum illi teste Dione Chrysostomo or. LII § 6 sq. chorū fabulae ex Lemniis composuissent. Quid, quod Euripides etiam Lemnium quendam introduxit, Actorem nomine, quocum aliqua Philoctetae necessitudo intercederet.

§ 4.

Anno decimo belli Troiani cum Helenus, vates Troianus, ab Ulixē captus, respondisset non posse Ilium nisi Herculis sagittis expugnari, missi sunt Lemnum qui Philoctetam eiusque sagittas Troiam reducerent.

Oraculi hanc fuisse sententiam, ut non sagittae tantum, sed ipse etiam, qui optime iis uti putabatur, Philoctetes reduceretur, iam ex Homero patet II. II 724 sq. Cf. Lesches in Iliade parva apud Gaisford. p. 482, Sophocles Phil. 196 — 200, 604 — 613, 839 — 841, 1324 — 1342, Euripides apud Dion. Chrys. or. LIX § 2, Pausanias V 13 4, Philostrat. p. 702, schol. ad Pind. Pyth. I 100 p. 305 ed. Boeckh, Orpheus Lith. 351 sqq., Quintus Smyrn. IX 326, Tzetzes in Posthom. 573.

Dissentiunt autem in eo veteres scriptores, a quo Lemno Troiam reductus Philoctetes sit. Lesches in Iliade parva p. 481 ed. Gaisf. a Diomede eum reductum tradit, quocum consentit Pausanias I 22 6; Euripides, Quintus Smyrn. IX 334, Hygin. fab. CII ab Ulixē et Diomede; Philostratus sive Protesilaus apud Philostratum Heroic. p. 703 a Diomede et Neoptolemo.

Sophocles quod eum ab Ulixē et Neoptolemo reduci facit, eo magis mirum videri potest, quod secundum Leschis Iliad. parvam Neoptolemus nondum Troiam venerat, cum Philoctetes reduceretur. Verum videtur Ilias illa non tantum habuisse auctoritatis, ut, qui ab ea recederet, contra fidem historiae facere videretur. Contra facile intellegitur, quanto maiore varietate ac venustate fabula illa ad scenam composita sit eo, quod non Ulixes et Diomedes, quorum simillimus esset animus et ingenium (vide 416 sq.), sed cum Ulixē, homine vafro et callido, qui ut id quod volebat consequeretur non dubitabat turpissimis uti consiliis (vide 111), Neoptolemus, adulescens magnanimus ac generosus, qui honeste

agendo spe exidere malebat quam turpiter faciendo victoriam reportare (vide 94 sq.), in scenam producebatur. Atque in hac consociatione callidi hominis et sinceri iuvenis cardo versatur novi consilii Sophoclis, qui inducit Neoptoleum primo facundia Ulixis et gloriae cupiditate ad dolum, fraudem, mendacia deductum, postmodum vi virtutis et honestatis ingenuitatem suam recuperantem, ita ut consentaneum esset a Neoptolemo Philoctetam relicto Ulixee in patriam reduci, nisi poeta memoriae concedere deberet reditum ad Troiam intercessionem deorum effectum.

§ 5.

Reductus Troiam Philoctetes ab aliis expugnato Ilio liberatus morbo esse, ab aliis morbo liberatus expugnasse Ilium dicitur.

Claudo pede pugnasse ad Troiam Philoctetam Pindarus tradit Pyth. I 105 sqq.; cui assentiri videtur Philostrat. Heroic. p. 702. Sophocles (1329—1335, 1423—1430) liberatum morbo pugnatum eum dicit.

Porro Sophocles v. 1333, quod ipsum tradit Philostratus Heroic. p. 703, ab Asclepiadis, contra 1437 ab Aesculapio sanatum eum iri ait; Machaonem morbi eius curatorem dicit Lesches in Iliade parva p. 481 ed. Gaisf., cumque eo Propertius II 1 59, Orpheus Lith. 343, quem sequitur Tzetzes Posthom. 583, et Dionysius apud Tzet. ad Lycophr. 911; Podalirium Quintus Smyrna. IX 462.

Descendant autem in eo veteres scriptores, a quo Lemnae Troiam reductus Philoctetes sit. Lesches in Iliade parva p. 481 ed. Gaisf. a Rhomae eam reductam tradit, quocum consentit Pausanias I 22 §; Euripides Quintus Smyrna. IX 334 Hygin. fab. 114. Ulixee et Rhomae; Philostratus sive Protetianus apud Philo-

stratum Heroic. p. 703 a Rhomae et Neoptolemo. Sophocles quod eam ab Ulixee et Neoptolemo reduci facit, eo magis mirum videri potest, quod secundum Leschia lib. qu. vna Neoptolemus novum Troiam venere, cum Philoctetes reductus esset. Verum videtur illis non tantum habuisse auctoritatem, sed etiam ea recederet, contra hanc historiam facere videretur. Contra facile intellegitur, quare maiore varietate de reducta illa ad scenam composita sit, quod non Ulixee et Rhomae, quocum similitudinis esset animus et ingenium (vide 416 sq.). sed eam Ulixee, homine vero et callido, qui in se quod volentem conserperent non dubitantur turpissimis et consiliis (vide III), Neoptolemus, ubi huiusmodi purgationis ac generosis, qui honeste

Philocletam, ubi huiusmodi purgationis ac generosis, qui honeste

10
15
15

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ΟΛΥΣΣΕΥΣ.

Ἀκτὴ μὲν ἦδε τῆς περιρρῦτον χθονὸς
Λήμνον, βροτοῖς ἄσιπτος οὐδ' οἰκουμένη,
ἔνθ' ὦ κρατίστου πατρὸς Ἑλλήνων τραφεῖς
Ἀχιλλέως παῖ Νεοπτόλεμε, τὸν Μηλιά
Ποιάντος υἱὸν ἐξεθή' ἐγὼ ποτε,
ταχθεὶς τὸδ' ἔρδειν τῶν ἀναδρόντων ὕπο,

V. 1. Schol. προλογίζει ὁ Ὀδυσσεύς, καθὰ καὶ παρ' Εὐριπίδην; ἐκείνου μέντοι διαφέρει, παρ' ὅσον ὁ μὲν Εὐριπίδης πάντα τῷ Ὀδυσσεύι περιλήθει, οὗτος δὲ τὸν Νεοπτόλεμον παρεισάγων διὰ τοῦτον οἰκονομεῖται. Ἀπτε et ἀκτὴ initio versus positum et μὲν particula addita est. Hoc enim dicit: Ad litus quidem insulae Lemni pervenimus; verum quaerendum iam antrum est, quod habitare Philoctetam probabile est. Sequitur autem apodosis vs. 15. Cfr. Trachin. 6 cum nota nostrā.

V. 2. ἄσιπτος οὐδ' οἰκουμένη. Nullius pede trita neque habitata. Sic O. C. 39: ἄθιντος οὐδ' οἰκητός. Haec descriptio summae solitudinis a Lessingio collaudata ad Aeschylum referenda videtur, cuius fabula Prom. his incipit: χθονὸς μὲν εἰς τῆλουρον ἤκομεν πέδον, Σινύθην εἰς οἶμον, ἄβροτον εἰς ἐρημίαν. Ceterum recte Scholiasta: ἐν ἐρήμῳ μέρει τῆς Λήμνον ἐξετέθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Neque enim tota insula colonis vacua erat. Cfr. Hom. II. I 594, XXI 40.

V. 3. ὦ κρατίστου — τραφεῖς. Genetivus e natura participii τραφεῖς aptus est. Praeterea notanda Graecorum consuetudo, dicentium κρατίστου πατρὸς Ἑλλήνων τραφεῖς, ita ut requiras pro πατρὸς potius ἀνδρός. Sic in fragm. 497 ed. Dind. ἀρίστον πατρὸς Ἑλλήνων γενῶς. El. 341: πατρὸς, οὐ σὺ παῖς ἐφως. ibid. 365 sq. Eur. Troad. 723: λέξας ἀρίστον παῖδα μὴ τρέφειν πατρὸς.

V. 4. Νεοπτόλεμος. Ut nomen θεός et alia, de quibus Advers. in Soph. Phil. p. 37 sq. egimus, ita pronuntiabantur, ut eo nunc pronunna nunc pro duabus syllabis esset, ita Νεοπτόλεμος modo quattuor modo quinque syllabarum est. Quadrisyllabum hic est et v. 241. Eurip. Androm. 14. Troad. 1126, quinque syllabarum Eurip. Or. 1655. — Schol.: τὸν Μηλιά τὸν Θεσσαλὸν ἀπὸ πόλεως Ἀτικῶν δὲ τὸν Μηλιά [i. e. Μηλιά pro Μηλιέα, quod tamen cum cautione accipiendum est. Cfr. curae epigr. p. 21]. — V. 628 Similiter O. C. 850 sq. ὕψ' ὧν ἐγὼ ταχθεὶς τὰδ' ἔρδω.

νόσῳ καταστάζοντα διαβόρῳ πόδα
 ὄτ' οὔτε λοιβῆς ἡμῖν οὔτε θυμάτων
 παρῆν ἐκήλοισ προσθιγείν, ἀλλ' ἀγροίαις
 κατεῖχ' ἀεὶ πᾶν στρατόπεδον δυσφημίαις, 10
 βοῶν, στενάζων. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τί δεῖ
 λέγειν; ἀκμὴ γὰρ οὐ μακρῶν ἡμῖν λόγων,
 μὴ καὶ μάθη μ' ἤκοντα, κἀκχέω τὸ πᾶν
 σοφισμα, τῷ νῦν αὐτίχ' αἰρήσειν δοκῶ.
 ἀλλ' ἔργον ἤδη σὸν τὰ λοιπ' ὑπηρετεῖν, 15
 σκοπεῖν θ', ὅπου 'στ' ἐνταῦθα δίστομος πέτρα
 τοιάδ', ἴν' ἐν ψύχει μὲν ἥλιον διπλῆ
 πάρεστιν ἐνθάκῃσις, ἐν θέρει δ' ὕπνον

V. 7. Schol.: διαβόρῳ τῆ τὸν πόδα ἐσθιονύση, σηπτικῆ, τῆ διαβιβρωσίουση τῆ καλουμένη φαγεδαίνῃ πάθος δὲ τοῦτο ἐστὶν οὔτω λεγόμενον παρά τοῖς ἰατροῖς. Καταστάζοντα δέ, ὅσον καταδρόνοντα, τηκόμενον, λυόμενον. Aesch. in Philoct. fr. 246: φαγεδαίνων, ἡμῶν σάρκας ἐσθίει ποδός. Sophocles νόσον dixit, genus pro specie poetarum more ponens et significans 'saniam', quam cancrum, quo morbo Philoctetes laborasse fertur, mittere solere constat (Cato R. R. 157 3). Eodem sensu v. 39 νοσήλεια dictum. Καταστάζοντα πόδα νόσῳ est habere pedem stillantem sanie. Sic Ai. 10: κᾶρα στάζων ἰδρωῶτι et Eur. Suppl. 586: στόμα ἀφρῶ καταστάζοντα. Dicitur νόσος διάβορος etiam Trach. 1084. Contra passivo sensu dictum διάβορος Trach. 676.

V. 8. λοιβῆ libationes, θῦμα suffitus significat; ex utrisque sacrificia constabant. Similiter Hom. II. IX 500: λοιβῆ τε κνίσῃ τε.

V. 9. προσθιγείν] Ut apud Latinos 'attingere rem' pro operam dare rei. Cf. Cic. ad Att. II 22. in Rull. II 12. MATTH. (i. e. J. M. SCHULTZ).

V. 10. δυσφημίαις] 'Verbis male ominatis', quae a sacris aliena erant.

V. 11. Eur. Hec. 939: ἀλλὰ ταῦτα μὲν τί δεῖ θρηνηεῖν;

V. 12. Schol.: ἀκμὴ, ἀντι τοῦ καιρός. Ai. 811: οὐχ' ἔδρας ἀκμῆ. El. 22: ἔργον ἀκμῆ. 1338: ἀπηλλάχθαι ἀκμῆ.

V. 13. μὴ καὶ] 'Ne adeo'. Sic v. 46: μὴ καὶ λάθῃ με προσπεσῶν. Antig. 278: μὴ τι καὶ θεήλατον τοῦργον τόδε. Verbum ἐκχέω ut latinum effundo 'perdendi' notione usurpatum etiam Aesch. Pers. 831 ed. Blomf., quem vide ibi in Gloss.

V. 15. Vocabulum ἔργον opponitur λόγοις, et verba ἀλλὰ etc. verbis ἀκμῆ — λόγων, ut sensus sit: Non loquendi nunc tempus est, sed agendi, et quidem tuum etc. Pronomen σὸν autem postpositum est, quia non hominum, sed rei oppositio est. — τὰ λοιπ' ὑπηρετεῖν: Integra locutio foret: τὰ λοιπὰ ὑπηρετήματα ὑπηρετεῖν. Sic infra 1024: οἷς σὺ ταῦθ' ὑπηρετεῖς. Vide quae in censura Aiac. ab Lobeck. edit. p. 86 § 4 exposui.

V. 16. Saepe a tragicis πέτρα pro ἀντρον dici monuit Elmsl. ad Eur. Med. 1326.

V. 17. Spelunca illa pervia erat, patens et orienti soli et occidenti, ut, ubi frigus esset, in antemeridiano et pomeridiano sole sedere posset Philoctetes, quae est ἥλιον διπλῆ ἐνθάκῃσις, in aestivo autem calore perflans aura ad somnum invitaret. HERM.

δι' ἀμφιγῆτος ἀλλίου πέμπει προή.
 βαιὸν δ' ἐνερθεν ἐξ ἀριστεράς τάχ' ἄν 20
 ἴθοις ποτὸν κρηναῖον, εἴπερ ἐστὶ σῶν.
 ἄ μοι προσελθὼν σίγα σήμαιν', εἴτ' ἔχει
 χῶρον πρὸς αὐτὸν τόνδε γ', εἴτ' ἄλλη νυρεῖ
 ὡς τὰπίλοιπα τῶν λόγων σὺ μὲν κλύης,
 ἐγὼ δὲ φράζω, κοινὰ δ' ἐξ ἀμφοῖν ἴη. 25

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἄναξ Ὀδυσσεῦ, τοῦργον οὐ μακρὰν λέγεις.

V. 19. Schol. ἀμφιγῆτος τοῦ ἀμφοτέρωθεν τετραγμένου. Suidas: ἀμπίτητον, τὸ ἐξ ἐκατέρων τῶν μερῶν τετραγμένον ἀντρον. De forma adiectivi cfr. Porson. et Schaefer. ad Eur. Med. 1363. — ἀλλίον etsi plerumque de stabulo usurpatur, significat omnino locum quemcumque in agris et sub dio quieti capiendae opportunitum, quod monuit Spanhem. ad Callim. H. in Dian. 87 sq. p. 228 ed. Ern. MATTH. Pro δι' ἀμφοτέρων proprie debebat δι' ἀμφοτέρων στόματος dici, cum verba πέτρα τοιάδε, ἴνα praecedant. Excusatur autem repetita antri mentio eo, quod verba ἐν ψύχει — ἐνθάκῃσις interiecta sunt.

V. 20. βαιὸν δ' ἐνερθεν] sc. τοῦ ἀντρον. paullo infra antrum. Βαιὸν ἀπαθεν ὁδοῦ in Dioscoridis epigr. Anth. Pal. VI 220 5 confert Bonitzius (Beiträge zur Erklärung des Sophokles. Erster Theil).

V. 22 sq. Verbi ἔχει subiectum non Philoctetam, sed pronomen ᾱ esse, verissime ab Hermanno monitum puto. In reliqua huius loci interpretatione dissentio. Totum fabulae exordium docet ante omnia Neoptolemo quaerendum fuisse, utrum locus is, quem a Philocteta habitari Ulixes putabat, in vicinia, id est in iis rupibus, quae in scena ante oculos Ulixis et Neoptolemi (v. 16: ὅπου 'στ' ἐνταῦθα δισ. πέτρα) positae erant, an alibi esset. Itaque accedere nunc ad eas (προσελθὼν σίγα) sine strepitu iubetur et significare Ulixi, sintne (ᾱ) antrum eiusmodi, quale modo descripserit, et fons 'ad eum ver-

sus locum', quem nunc teneat Ulixes, an 'aliosum' sita. Apte nunc πρὸς praepositionem positam esse patet. Cf. Antig. 1217 et Eur. Hec. 221. De usu verbi ἔχειν, 'spectare' hic significantis, consule Wesseling. ad Herodot. II 17 p. 265. Aliter hunc locum explicat Reisigius in Enarr. O. C. p. XXVII [et Bonitzius l. l. p. 8, qui ἔχειν non 'situm esse', sed 'dirigi, pertinere ad locum' significare statuit. Complures res docent Ulixem dicere: 'Quem locum si inveneris, tacite adgressus significa mihi, utrum illum etiam nunc teneat Philoctetes an alibi sit'. Itaque verba πρὸς αὐτὸν aliquid vitii contraxisse probabile est, sive cum Bergkio πᾶραυλον sive cum Blaydesio τὸν αὐτὸν sive mecum πετραῖον corrigendum videtur. Praeterea cum optimus liber τόνδε εἴτ' exhibeat, non supplementum γὰρ ex deterioribus libris recipiendum, sed de coniectura Elmslei τόνδ' εἴτ' scribendum est. Numeros σή | μαιν' εἴτ' nihil offensionis habere, quia caesura habetur post σίγα, docui in libro qui inscribitur Studien zu Aeschylus p. 131. Cfr. infra v. 422, 466, 596, 788, 801].

V. 24. τὰπίλοιπα τῶν λόγων] Vid. ad Viger. p. 62 et Eur. Hel. 976: ἄ σοι παραλίπεν ἦδε τῶν λόγων, φράσω.

V. 25. Schol. κοινὰ δ' ἐξ ἀμφοῖν ἴη] ποιοῖτο, διανόμοτο, προβαίνοι.

V. 26. Schol. τοῦργον οὐ μακρὰν λέγεις: οὐ μακροῦ πόγου δεόμενον. ἤδη γὰρ εἰσεῖδον ἀντρον, ὃ λέγεις. Et glossa: οὐ μακρὰς διδαχῆς δεόμενον. Unde

δοκῶ γὰρ οἶον εἶπας ἄντρον εἰσορᾶν. 16
 ΟΔ. ἄνωθεν ἢ κάτωθεν; οὐ γὰρ ἔννοῶ. 16
 ΝΕ. τόδ' ἐξύπευθε, καὶ στίβον γ' οὐδεὶς κτύπος. 17
 ΟΔ. ὄρα, καθ' ὕπνον μὴ κατακλιθεῖς πνεύει. 30
 ΝΕ. ὄρα κενὴν οἰκησιν ἀνθρώπων δίχα. 30
 ΟΔ. οὐδ' ἐνδον οἰκοποιός ἐστὶ τις τροφή; 31
 ΝΕ. στιπτή γε φύλλας ὡς ἐναντίζοντί τῳ. 31
 ΟΔ. τὰ δ' ἄλλ' ἔρημα, κούδεν ἐστ' ὑπόστερον;

Gedick. et Wakef. μακρὸν coniecerunt, quod Buttm. solum putat aptam sententiam praeberere. Immo aptior sine dubio vulgata scriptura est, cuius hic est sensus: id, quod a me quaerendum dicitis, non longe abest. Attulit Herm. Aesch. Ag. 1650: ποῦρον οὐχ' ἐκὼς τόδε. V. 28. Schol. ἄνωθεν ἢ κάτωθεν; κατεῖνον, ἢ ὑψηλόν. — οὐ γὰρ ἔννοῶ, non intellego, inquit, utrum supra, an infra. Eadem verba in O. R. 559. HERM. De usu adverbiorum ἄνωθεν et κάτωθεν vide quae ad Ant. 519 adnotavimus. V. 29. τόδ' scilicet ἄντρον, quod est demonstans, ut consuevit loqui, significans hic. HERM. — καὶ στίβον γ' οὐδεὶς κτύπος: Neoptolemus cum nullum incessus strepitum esse vel nullum incenditis strepitum audiri ait, hoc significat, Ulixem, qui veritas adhuc, ne in antro inesset Philoctetes, procul afuerat ideoque ne satis quidem cognoscere illud poterat, propius iam accedere posse, quod Philoctetes non inesse nunc in antro videatur. Nam qui ante antrum stabat si nullum incenditis strepitum audiebat, in alterutra versari sententia debebat, ut putaret, aut non inesse Philoctetam, aut, si inesset, recubuisse. Prius credebat Neoptolemus, posterius cauter Ulixes reputandum statim monuit. Ceterum στίβος recte de incessu dici docuit in Advers. p. 48. [Id comprobatur, eis quae a Bonitzio et aliis contra dicuntur refutatis, M. Seyffertus in ed. Ceterum Neoptolemus haec dicit, quod aliud quaeris (vs. 22 sq.), num Philoctetes in eo antro sit,

incessus quidem nullum audio strepitum]. V. 30. Male editores omnes καθ' ὕπνον κατακλιθεῖς πνεύει, vel, ut antea legebatur, κατακλιθεῖς, explicant dormit. Immo significant haec verba: ad dormiendum recubuit. De significato locutionis ὄρα μὴ sequente indicativo ad El. 567 sq. exposui. Eur. Iph. T. 67 ὄρα φύλλας οὐκ ἐν στίβῳ βοτῶν (sc. ἐστίν). V. 31. κενὴν δίχα. Similime Ai. 464: γυμνὸν φανέντα τῶν ἀριστέων ἀτρον. Ant. 445: ἔξω βαρείας αἰτίας ἐλεσθέρων. V. 32. οἰκοποιός — τροφή. Certum est οἰκοποιός adiectivum active dictum esse, ita ut ea significet, quibus locus aliquis in modum domus instruitur; item ex sequentibus apparet, quod appositum fuerit adiectivo illi substantivum, non nutrimenta, sed suppellectilem significasse. Quo significato nescio an non poterit substantivum τροφή poni. Ego certe nullum novi exemplum nominis illius ita usurpati. Quapropter videndum, ne scripserit poeta, quod Welckerus suspicatus est, τροφή. Similiter mox poculum nulla arte compositum τέχνημα et igniaria θησαύρισμα Philoctetae appellatur. V. 33. Schol. στιπτή γε φύλλας γαμιστροσία ἐκ φύλλων, ἠπλωμένη καὶ πατονμένη, ὡς κοίμασμένον ἐπ' αὐτῇ τινοῦ. Sensus hic est: folia calcata, sic, ut ab eo, qui stratum facit. V. 34. τὰ δ' ἄλλ' ἔρημα. Sensus est: reliquusne locus speluncae vacuus? — ὑπόστερον: Schol. ὑπὸ τῇ στέγῃ.

ΝΕ. ἀντόξυλόν γ' ἐπώμα, φλευρουροῦ τινὸς 35
 τεχνήματ' ἀνδρός, καὶ πνεύει ὁμοῦ τάδε.
 ΟΔ. κείνον τὸ θησαύρισμα σημαίνεις τόδε.
 ΝΕ. ἰού, ἰού! καὶ ταῦτά γ' ἄλλα θάλπεται
 ῥάκη, βαρείας του νοσήλειας πλά.
 ΟΔ. ἀνὴρ κατοικεῖ τοῦσδε τοὺς τόπους σαφῶς, 40
 κᾶστ' οὐχ' ἐκὼς πον. πῶς γὰρ ἂν νοσῶν ἀνὴρ
 κῶλον παλαιᾷ κηρὶ προσβαίη μακρᾷ;
 ἀλλ' ἢ πὶ φορβῆς νόστον ἐξελήλυθεν,

V. 35. ἀντόξυλον male Hesyeh. explicat αυτοδημιούργητον ξύλον. Recte Schol.: ποιήριον μονόξυλον, τέχνημα ἀνδρός φάλλως ἐργαζόμενον ὃ ἐστὶν ἰδιώτων καὶ οὐ τεχνίτων. Eustath. p. 1332, 17: ὁμοῖον δὲ πρὸς τὸ ἀστοχῶων, τὸ ἀνοικτάβαλον, καὶ τὸ παρὰ Σοφοκλεῖ ἀντόξυλον ἐπώμα καὶ ὅλος ὅσα ἔργα οὐκ εἰς κάλλος ἐσκευάσται. Adit Musgr. ad O. C. 188 ἀντόπνευρος ἄστος ex Athenaeo p. 114 C. Eadem significatione ἀντόξυλος dicitur Pan in Apoll. epigr. Anthol. Pal. IV 235. V. 36. Plurale τέχνηματα (artes Verg. Aen. V 359) recte defendit Porson. ad Eur. Or. 1051. — πνεύεια igniaria sunt, quae hic non lignea videntur intellegenda esse, de quibus dixere Salmas. in Exerc. Plin. p. 126, Casaub. Lectit. Theocr. c. 20, Wesseling. ad Diod. Sic. V 67, sed silices, ex quibus ignis eliciebatur (vid. v. 296), nec solum hi, sed etiam quae accensi ignis reliquiae probebant, quem illi silices usum haberent, ut carbones, cineres: ut perdidicula sit dubitatio, quae a quibusdam excitata est de repugnantia, quae sit inter hunc locum et v. 296. HERM. V. 37. Sensus hic est: illius est supellex haec, quam significas. Quo dicit Ulixes sine dubio a Philocteta speluncam, quam investigavit Neoptolemus, habitari. V. 38. ἰού, ἰού! Exclamatio est fastidientis. Tum ταῦτα, ut v. 36 τάδε, significat 'hicce'. — ἀλλὰ non abundanter additum, sed est elliptice potius dictum. Soph. Trag. I. 1. Ed. IV.

lent enim Graeci frequenter pronomen illud ibi, ubi plures res enumerantur, quae omnes ad unum quoddam genus pertinent, per attractionem quandam cum eo nomine, quo species indicatur, ita coniungere, ut notio pronominis non ad nomen, cui appositum est, sed ad illud, quo genus indicatur, nunc commemoratum a scriptoribus, nunc suppressum, referri debeat, nomenque, quocum allos coniunctum est, explicationem pronominis et substantivi, ad quod notio pronominis pertinet, continere existimandum sit. Itaque verba καὶ ταῦτά γ' ἄλλα θάλπεται ῥάκη in hunc sunt sensum dicta: καὶ τοῦτό γ' ἄλλο θησαύρισμα, δηλονότι ῥάκη, ἃ θάλπεται. Alia huius usus exempla collegerunt Schaeff. ad Eur. Med. 298 ed. Pors., Elmsl. ad eundem locum, alique. V. 39. νοσήλεια] ut v. 7 νόσος, de sanie accipiendum, quae dicitur βαρεία, quod molesta est, taedium movet. V. 42. κήρ] Et hic et infra 1166 non simpliciter νόσον significat, ut Schol. putat, sed morbum fatalem. Fatalem autem cur putaverit morbum Philoctetae, explicat poeta ipse v. 191—200. — προσβαίη μακρᾷ, ad locum remotum accesserit. Prorsus eodem modo dictum O. C. 122: προσδέχον πανταχῇ. V. 43. ἐπὶ φορβῆς νόστον ἔξ.] In viam, qua victum quaereret, se contulit, i. e. breviter: ad victum quaerendum exiit. Νόστος pro via et itinere simpliciter saepius apud tragicos positum, ut

ἢ φύλλον εἴ τι νόδυνον κάτοιδ' ἐπὶ πον.
τὸν οὖν παρόντα πέμψον ἐς κατασκοπήν, 45
μὴ καὶ λάθῃ με προσπεσῶν· ὡς μᾶλλον ἂν
ἔλοιτό μ' ἢ τοὺς πάντας Ἀργείους λαβεῖν.

NE. ἀλλ' ἐρχεται τε καὶ φυλάσσεται στίβος.

σὺ δ' εἴ τι χορήξεις, φράζε δευτέρῳ λόγῳ.

ΟΔ. Ἀχιλλέως παῖ, δεῖ σ' ἐφ' οἷς ἐλήλυθας 50
γενναῖον εἶναι μὴ μόνον τῷ σώματι,
ἀλλ' ἦν τι καινόν, ὃν πρὶν οὐκ ἀκήροας,
κλύης, ὑπουργεῖν, ὡς ὑπηρέτης πάροι.

NE. τί δῆτ' ἄνωγας; ΟΔ. τὴν Φιλοκτῆτον σε δεῖ
ψυχὴν ὅπως λόγοισιν ἐκκλέψεις λέγων. 55

in Eurip. Iphig. A. 966. 1261. Rhes. 427, et sic etiam νοστεῖν in Helen. v. 474. 891. Cfr. Schaef. in Melet. cr. p. 90. HERM. Suidas: περινοστοῦντας περιερχομένους· νόστος κυρίως μὲν ἢ ἀπ' ἄλλοδαπῆς οἰκαδὲ ἀφίξεις, καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἢ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. [Fortasse tamen legendum: πλὴ φορβὴν νῆστις, in quibus νῆστις idem quod infra v. 162 φορβῆς χρεῖα.]

V. 44. Schol.: φύλλον εἴ τι νόδυνον· βοτάνην τινὰ πανσώδυνον. Structura haec est: ἢ ἐξελ. εἴ τι φύλλον νόδυνον κάτοιδ' ἐπὶ πον, ἐπ' αὐτὸ (ἐπὶ νόστον αὐτοῦ).

V. 45. τὸν οὖν παρόντα] Schol.: ὡς τινὸς παρισταμένου αὐτοῦ. Eiusmodi muti pedissequi, qualem Neoptolemum secum in scenam adduxisse ex hoc loco intellegimus, ubique reges vel personas primarias comitati videntur. Cfr. Lobeck. ad Ai. 1104.

V. 46. μὴ καὶ λάθῃ με προσπεσῶν] De καὶ particulae significatione ad v. 13 monuimus. Tum προσπεσῶν subitaneum significat adventum, ut v. 156. Similiter Eurip. Heracl. 338: πρῶτα μὲν σκοποῦς πέμψω πρὸς αὐτόν, μὴ λάθῃ με προσπεσῶν.

V. 47. Ne quem pronomen encliticum μὲ in comparatione offendat, tenendum est hoc dici a poeta:

'illico enim me comprehendat, idque lubentius quam omnes Argivos'. Ita saepe in comparatione pronomen eius, de quo potissimum sermo est, forma enclitica effertur. Vide huius fab. 347. 524. 1051. O. R. 1478.

V. 48. Schol.: ἀπέρχεται, φησὶν, ὁ θεράπων εἰς κατασκοπήν. Ἐρχεσθαι saepius usurpatur de abeunte, ut infra v. 1183 μὴ ἔλθῃς. BUTTM. Et sic Ant. 99. Scilicet qui antea prope me stetit et nunc 'ire' dicitur, is profecto a me 'abire' intellegitur. Similiter ἴστασθαι pro ἀνίστασθαι usurpatur, de quo vide ad 875. — φυλάσσεται iam schol. monuit pro φυλαχθήσεται esse positum.

V. 49. Verbis δευτέρῳ λόγῳ alterum significat Neoptolemum colloquium, quod reperito antro secum de capiendo Philocteta habiturum Ulixem esse meminerat, qui supra v. 24 dixerat ὡς τάπλοια τῶν λόγων σὺ μὲν κλύης etc. Eodem fere sensu δευτέρῳ dictum ab Eur. Hec. 988.

V. 52 sq. ἦν τι καινόν etc.] Abundare καινόν videtur; sed confer quae ad El. 324 adnotavimus. In verbis ὡς ὑπηρέτης πάροι nemo haerebit, qui hoc sensu ea posita esse reputaverit: 'ut facere te, qui minister sis, convenit'.

V. 55. De locutione δεῖ σε ὅπως ἐκκλέψεις vide ad Ai.

ὅταν σ' ἐρωτᾷ, τίς τε καὶ πόθεν πάροι,
λέγειν, Ἀχιλλέως παῖς· τὸδ' οὐχὶ κλεπτέον·
πλεῖν δ' ὡς πρὸς οἶκον, ἐκλιπὼν τὸ κεντικὸν
στράτευμ' Ἀχαιῶν, ἐχθὸς ἐχθῆρας μέγα,
οἷ σ' ἐν λιταῖς στείλαντες ἐξ οἴκων μολεῖν, 60
μόνην ἔχοντες τήνδ' ἄλωσιν Ἴλιον,
οὐκ ἤξιωσαν τῶν Ἀχιλλείων ὄπλων

549 sq. — In verbis λόγοισιν ἐκκλέψεις λέγων nihil non recte dictum. Verbum λόγοις arctissime cohaeret cum ἐκκλέπτειν, ita ut λόγοις ἐκκλέπτειν τινὰ significet, 'ficta alicui dicere, decipere aliquem'. Tum ad λέγων intellegendum λόγους hoc sensu: 'decipere debes animus Philoctetae, cum verba ad eum facies', i. e. verba eiusmodi facere ad Philoctetam debes, quibus animus eius decipias. Hinc ipse Philoctetes infra 1268: καὶ τὰ πρὶν γὰρ ἐν λόγων καλῶν κακῶς ἐπραξα σοῖς πεισθεὶς λόγοις. De addito λέγων vide etiam 1322. Trach. 427 et de λόγῳ κλέπτειν El. 56: ὅπως λόγῳ κλέπτοντες ἠδείαν φάτιν φέραμεν αὐτοῖς. Eur. Phoen. 991: πατρὸς ἐξεῖλον φόβον κλέψας λόγοισιν.

V. 57. λέγειν] Infinitivum sensu imperativi positum esse apparet ex v. 64 λέγων. Vide ad El. 9.

V. 58. πλεῖν pendet a λέγειν. De ὡς πρὸς οἶκον cfr. Krueg. I 69, 63, 4. Zeun. ad Vig. p. 567. Aristoph. Equ. 1407 κἀκεῖνον ἐνφερέτω τις ὡς ἐπὶ τὴν τέχνην.

V. 59. ἐχθὸς ἐχθῆρας μέγα] Scilicet αὐτοῦς. Cfr. El. 1034: οὐδ' αὖ τοσοῦτον ἐχθὸς ἐχθαίρω σ' ἐγώ. Debebat autem Neoptolemum infestum se Achivis simulare, quo magis Philoctetae benevolentiam captaret. Quod intellexit iam Schol. monens: οἱ γὰρ ἐξ ἐνὸς ἠδικημένοι φιλοῦσιν ἀλλήλους.

V. 60. ἐν λιταῖς] Est hoc eodem modo dictum, quo v. 102 ἐν δόλῳ et 1393 ἐν λόγοις. Solent enim Graeci pro Latinorum ablativo instrumenti saepe nunc ἐν praepositionem ponere, significa-

turi in ea re, cuius nomini praepositio adiuncta est, vim aut facultatem alicuius rei agenda sitam esse; nunc ἐν praepositionem, ex aliqua re vim aut facultatem agendi proficisci; nunc ἀπό praepositionem, de vel ab aliqua re facultatem alicuius rei agenda peti vel depromi. Itaque ἐν λιταῖς στείλαντες etc. proprie sic explicandum: 'qui te Troiam adduxerint ita ut vis adducendi in precibus sita esset'; et v. 102 'cur abductio eius debet in dolo consistere?' De ἐν vide ad v. 91. — Duobus locis Sophocles, et hic et Ant. v. 165, στέλλειν cum verbo 'veniendi' coniunxit; alibi 'arcessendi' notatione solum verbum activum στέλλειν usurpavit. Sic O. R. v. 860, O. C. v. 298. — Ceterum de narrata cfr. Hom. Od. XI 506 sqq.

V. 61. Hoc dicit poeta: 'solum habentes hanc Ilii expugnandi facultatem'. Saepenumero enim substantiva verbalia in 'σις' desinentia 'facultatem agendi' significant. Sic 691: οὐκ ἔχων βάσιν, 'non habens facultatem eundi' et El. 143, 573. Τήνδ' εἰς recte explicavit scholiasta: τὸ σὲ ἐλθεῖν εἰς Ἴλιον. Sic Trach. 483: εἴ τι τήνδ' ἀμάρταν νέμεις.

V. 62sq. οὐκ ἤξιωσαν — αἰτονμένῳ] Nolim dicere, quae communis omnium interpretum opinio est, infinitivum δοῦναι inutiliter additum esse. Fert enim ita Graecorum loquendi consuetudo, ut ea res, qua quis dignus dicitur, non tam genetivo substantivi, quam potius infinitivo efferatur. Neque quisquam, opinor, haesisset in hoc loco, si vulgarem secutus consuetudinem poeta dixisset: οὐκ ἤξιωσαν δοῦναι σοι ἐλθόντι τὰ

ἐλθόντι δοῦναι κυρίως αἰτουμένῳ,
 ἀλλ' αὐτ' Ὀδυσσεὶ παρέδοσαν· λέγων ὅσ' ἂν
 θέλῃς καθ' ἡμῶν ἔσχατ' ἐσχάτων κακά. 65
 τοῦτω γὰρ οὐδέν μ' ἀλγυνεῖς· εἰ δ' ἐργάσει
 μὴ ταῦτα, λύπην πᾶσιν Ἀργείοις βαλεῖς.
 εἰ γὰρ τὰ τοῦδε τόξα μὴ ληφθήσεται,
 οἷκ' ἔστι πέρσαι σοὶ τὸ Δαρδάνου πέδον.
 ὡς δ' ἔστ' ἐμοὶ μὲν οὐχί, σοὶ δ' ὀμίλια 70
 πρὸς τόνδε πιστὴ καὶ βέβαιος, ἐκμαθε.
 σὺ μὲν πέπλευκας οὔτ' ἐνορκος οὐδενί,
 οὔτ' ἐξ ἀνάγκης, οὔτε τοῦ πρώτου στόλου·
 ἐμοὶ δὲ τούτων οὐδέν ἔστ' ἀρηήσιμον.
 ὣστ', εἰ με τόξων ἐγκρατὴς αἰσθήσεται, 75
 ὄλωλα, καὶ σὲ προσδιαφθερῶ ξυνῶν.
 ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο δεῖ σοφισθῆναι, κλοπεὺς
 ὅπως γενήσῃ τῶν ἀνικῆτων ὄπλων.
 ἔξοιδα, παῖ, φύσει σε μὴ πεφνκῶτα

Ἀχιλλεῖα ὅπλα κυρίως αἰτουμέ-
 να. Cfr. O. C. 1496: ὁ γὰρ ξέ-
 νος σε καὶ πόλιμα καὶ φίλους
 ἐπαῖοι δικάϊαν χάριν παρα-
 σχεῖν παθῶν. Ai. 494: μὴ μ'
 ἀξιώσης βάζειν ἀλγεινὴν λαβεῖν.
 Itaque notanda hic potius mutatio
 structurae vulgaris erat, substan-
 tivo, quod cum infinitivo iungend-
 um erat, relato ad verbum fini-
 tum, ex quo infinitivus aptus est.
 Cfr. O. C. 1211.

V. 64. λέγων] Participium hoc
 referendum ad infinitivum, qui
 praecessit, λέγειν, imperativi sensu
 positum.

V. 65. ἔσχατ' ἐσχάτων] Recte scholiasta: αἰσχροτάτα. Cfr.
 O. R. 465. O. C. 1238.

V. 67. βαλεῖς] Expectaveris
 ἐμβαλεῖς. Sed vide quae ad Ai.
 745 adnotavimus et cfr. Eur. Phoen.
 1534 σκότων ὄμμασι σοῖσι βαλῶν,
 Aesch. Prom. 705 τοὺς ξιμοὺς λό-
 γους θυμῷ βάλε. De μὴ particulae
 collocatione ad O. C. 1360 egimus.

V. 68. Schol.: προτρεπτικῶς
 εἰς τὴν συμμαχίαν οὐ τὸν ἄνδρα,
 ἀλλὰ φίλος τὰ τόξα ἀνόμασεν·
 εἰς δὲ τὴν πόρθησιν τὸν Νεο-
 πόλεμον. Cf. v. 114 sq.

V. 69. τὸ Δαρδάνου πέδον]

Dardanus, Iovis et Electrae filius,
 auctor generis regum Troianorum,
 quem sub Ida monte Dardanium
 condidisse Homerus tradit. CAMER.

V. 72 sq. Schol.: οὔτ' ἐνορ-
 κος οὐδενί· ὄμοσαν γὰρ τῷ
 Τυνδάρεω πάντες Ἕλληνες συν-
 ελθεῖν, ἐὰν ἀρπασθῇ ἡ Ἑλένη.
 Vide quae de fabula Aiac. prae-
 facti sumus. Verbis sequentibus ἐξ
 ἀνάγκης πέπλευκας non dubium
 est quin eo respiciatur, quod Uli-
 xes, patefacto dolo eius, quo sub-
 terfugere expeditionem studuerat,
 Troiam oppugnatam proficisci co-
 actus est. Cfr. v. 1007: καὶ τοὶ
 σὺ μὲν κλοπῇ τε ἀνάγκη ζυ-
 γεῖς ἔπλευς ἄμ' αὐτοῖς, ibique
 adnotationem. Denique de prima,
 quae postremo commemoratur, ex-
 peditione cfr. v. 246 sq.

V. 73. οὔτε τοῦ πρώτου
 στόλου] Est gen. possessivus ut
 v. 220 sq. ποῖας πατρῶς etc.
 Supplere licet ἄν.

V. 75. Schol.: τόξων ἐγκρα-
 τὴς· ἔχων τὰ τόξα.

V. 76. Non inutiliter additum
 est ξυνῶν, significans 'eo quod
 tecum sim'.

V. 79. φύσει πεφνκῶτα] Quia πεφνκῆναι usu attritum est,

τοιαῦτα φωνεῖν, μηδὲ τεχνᾶσθαι κακά· 80
 ἀλλ' ἦδ' ἄν γὰρ τοὶ κτήμα τῆς νίκης λαβεῖν,
 τόλμα· δίκαιοι δ' αὐτίς ἐκφανόμεθα.
 νῦν δ' εἰς ἀναιδῆς ἡμέρας μέρος βραχὺ
 δός μοι σεαντόν, κατὰ τὸν λοιπὸν χρόνον
 κέκλησο πάντων εὐσεβέστατος βροτῶν. 85
 NE. ἐγὼ μὲν οὖς ἂν τῶν λόγων ἀλγῶ κλύων,
 Λαερτίου παῖ, τοῦσδε καὶ πράσσειν στυγῶ.
 ἔφην γὰρ οὐδὲν ἐκ τέχνης πράσσειν κακῆς,
 οὔτ' αὐτός, οὔδ', ὡς φασιν, οὐκρύσας ἐμέ.

adiecto φύσει notio naturae magis
 exprimitur. Cfr. Eur. Bacch. 895
 τό τ' ἐν χρόνῳ μακρῶ νόμιμον
 αἰεὶ φύσει τε πεφνκός.

V. 81. ἦ δ' ἄν—λαβεῖν] Quidam
 interpretes verba ἦδ' ἄν κτήμα prae-
 dicati loco esse, ex eoque intellegi
 debere subiectum τὸ κτήμα pu-
 tant, ita ut integra oratio haec
 foret ἦδ' ἄν κτήμα ἔστι τὸ κτήμα
 τῆς νίκης. Cfr. Matth. ad Eurip.
 Androm. 181: ἐπίφθονόν τι χρη-
 μα δηλειὸν ἔφην. Non improba-
 rem hanc interpretationem, cum
 saepe semel id poni verbum solere,
 quod, plene si loqui voluissent,
 bis ponere poetae debebant, ipse
 pluribus exemplis ad v. 512 de-
 monstrari, si omissum verbum
 λαβεῖν esset, quod in hac inter-
 pretatione mirum quantum languet.
 Vehementer enim differunt, ad quae
 quis provocare possit, exempla ad
 Ant. 437 sq. a me allata. Quibus
 tantum similis hic locus esset,
 si huiusmodi quid positum esset,
 ἦδ' ἄν τι λαβεῖν νίκη. Itaque ma-
 lim existimare, κτήμα λαβεῖν pro
 simplici κτᾶσθαι positum esse, ut
 νόστον λαβεῖν (Eur. Iphig. T.
 1016) pro νοστήσαι, μεταμέλειαν
 λαβεῖν pro μεταμέλεισθαι, πεί-
 ραν λαβεῖν pro πειρᾶν, θῆαν
 λαβεῖν (huius fab. 536 sq., 656)
 pro θεῶσθαι, αἰδῶ λαβεῖν (Ai.
 345) pro αἰδεῖσθαι, et alia plu-
 rima eiusdem generis dicuntur.
 [Prior ratio verior videtur.]

V. 83. εἰς ἀναιδέες] Scriptor
 prosaicus dixisset εἰς ἀναίδειαν.
 Sic v. 675 τὸ νόστον εἰς τὰναιδέες

in Eur. Iph. A. 379, τὸ εὐγενές
 in Eur. Phoen. 1623 et τὸ σὸν
 γενναῖον Soph. O. C. 569.

V. 84. Terentius Ad. V 3, 52
 'da te hodie mihi'. BR.

V. 87. Λαερτίου] Fallitur
 schol., cum ait Λαέρτιος posses-
 sivum esse pro primitivo. Duplex
 forma est huius nominis, utraque
 primitiva. Eustath. ad Hom. p. 13
 διαφορεῖται γὰρ τοῦτο. καὶ οὐ
 μόνον Λαέρτιος λέγεται, ἀλλὰ
 καὶ Λαέρτιος, ὡς δηλοῖ καὶ Σο-
 φοκλῆς. Hanc formam adhibitam
 videmus solum, ubi alteram metri
 lex non admittit. BR. Usurpavit
 Sophocles productiorem formam
 his locis: v. 417, 628, 1357 et
 contracte Λαρτίου v. 401, 1286 et
 Ai. 1, 380. Casu recto nunquam
 a Sophocle Λαέρτιος dictum, —
 τοῦσδε] Nihil offensionis in hoc
 pronomine esse vel ex his exemplis
 apparebit: El. 441 τάσδε θυμει-
 νεῖς χόας οὐκ ἂν ποθ', ὃν γ'
 ἔκτεινε, τῶδ' ἐπέστεφεν. Ant.
 463 sq. ὅστις γὰρ ἐν πολλοῖσιν,
 ὡς ἐγώ, κακοῖς ζῆ, πῶς δ' οὐχὶ
 κατθανῶν κέρδος φέροι; ibid.
 645 sq. ὅστις δ' ἀνοφέλιτα φι-
 τῶν τέκνα, τι τὸνδ' ἂν εἰποις
 etc. Trach. 23: ἀλλ' ὅστις ἦν
 θανάων ἀταρβῆς τῆς θεᾶς, ὃ δ'
 ἂν λέγοι. ibid. 820: τὴν δὲ τέφ-
 ρην, ἦν, τῶμ' ἰδῶσι πατρὶ,
 τῆνδ' αὐτῆ λάβοι.

V. 89. οὔτ' αὐτός] Adscriptus
 Neuius O. R. 587. O. C. 462.
 Platon. Protag. p. 313 D: οὔτοι
 ἂν ἄγουσιν ἀγωγίμων οὔτε αὐ-
 τοὶ ἴσασιν ὅ τι χρηστὸν ἢ πο-

ἄλλ' εἴμ' ἔτοιμος πρὸς βίαν τὸν ἄνδρ' ἄρειν, 90
καὶ μὴ δόλοισιν. οὐ γὰρ ἐξ ἑνὸς ποδὸς
ἡμᾶς τοσοῦσδε πρὸς βίαν χειρώσεται.

πεμφθεὶς γε μέντοι σοὶ ξυνεργάτης ὀκνῶ
προδότης καλεῖσθαι· βούλομαι δ', ἄναξ, καλῶς
δοῶν ἔξαμαρτεῖν μᾶλλον ἢ νικᾶν κακῶς. 95

OΔ. ἐσθλοῦ πατρὸς παῖ, καὐτὸς ὢν νέος ποτὲ
γλῶσσαν μὲν ἀργόν, χεῖρα δ' εἶχον ἐργάτιν·
νῦν δ' εἰς ἔλεγχον ἐξιὼν ὄρω βροτοῖς
τὴν γλῶσσαν, οὐχὶ τᾶρα, πάνθ' ἠγουμένην.

NE. τί οὖν μ' ἀνωγας ἄλλο πλήν ψευδῆ λέγειν; 100

OΔ. λέγω σ' ἐγὼ δόλω Φιλοκτῆτην λαβεῖν.

νηρὸν περὶ τὸ σῶμα, οὔτε οἱ
ἀνοούμενοι παρ' αὐτῶν. p. 324 B:
κολάζομεν τὸν ἀδικούντα, ἵνα
μὴ αὐτίς ἀδικήσῃ μήτε αὐτὸς
οὕτος, μήτε ἄλλος ὁ τοῦτον ἰδῶν
κολασθέντα.

V. 91. [ἐξ ἑνὸς ποδός] Vide
ad v. 60. Proprie sic explicanda
haec locutio: 'non enim ex uno
pede facultatem nos, qui tam multi
sumus, domandi sumet'. Sic v. 88:
ἐκ τέχνης κακῆς. 563: ἐκ βίας
— ἢ λόγους. 710: ἐξ ἀκνυδῶλων
τόξων. 1268: ἐκ λόγων καλῶν
κακῶς ἐπραξα.

V. 92. Ex verbo opposito ἑνός
apparet τοσοῦσδε 'multitudinis'
debere notionem habere. Significat
Neoptolemus et se et chorum.

V. 93 sqq. Verba πεμφθεὶς
γε μέντοι — βούλομαι δὲ ita
pertinent ad ea quae praecedunt
οὐ γὰρ — χειρώσεται, ut haec sit
sententia: 'Spero nos superiores
fore. Sed licet nolim qui tibi adiutor
missus sim, ita rem gerere
ut te prodidisse dicar, tamen honestam
frustrationem victoriae cum
turpitudine coniunctae praefero'.
De particulari γε μέντοι cfr. infra
v. 1052, de usu verbi ὀκνῶ Elmsl.
ad Eur. Heracl. 244 sqq.

V. 94sq. Schol.: καλῶς δοῶν·
ἀντὶ τὸν ἀληθεύων. νικᾶν δὲ
κακῶς ἀντὶ τοῦ μετὰ ψευδο-
λογίας, ὁ ἐστὶ θεῶν εἰπὼν τὸ
ἀληθὲς ἀποτυχεῖν μᾶλλον, ἢ
ἐξαπατᾶν τὸν ἄνδρα καὶ ἐπιτυ-

χεῖν. Εἰσάγει δὲ αὐτὸν ὁ Σο-
φοκλῆς τὸν τοῦ πατρὸς λόγον
λέγοντα: 'ἐχθρὸς γὰρ μοι κείνος
ὁμῶς Αἰδαο πύλησιν, ὃς χ' ἔτερον
μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ
βάξῃ' (ll. IX 312). De significatu
verbi ἔξαμαρτάνειν ad El. 1188
monuimus.

V. 98. Schol.: εἰς ἔλεγχον
ἐξιὼν· εἰς πείραν τῶν πραγμά-
των· usu rerum et experientia
edoctus, ut μολῶν εἰς ἔλεγχον O.
C. 1297 cl. ibid. 835: ταχ' εἰς
βάσανον εἰ χειρῶν MATTH. Adde
Eur. Alc. 640: ἔδειξας εἰς ἔλεγ-
χον ἐξελεθῶν.

V. 99. Schol.: τὴν γλῶσσαν
οὐχὶ τᾶρα· κρείσσονα τῶν
ἔργων οὐσαν τὴν γλῶσσαν. δια-
βάλλει τοὺς καθ' ἑαυτὸν δῆτο-
ρας ὁ ποιητής, ὡς διὰ γλώσσης
πάντα κατορθοῦντας. — Schol.:
πάνθ' ἠγουμένην· προηγου-
μένην εἰς ἅπαντα. ἀνύουσαν.
Vide ad v. 15.

V. 100. In hiatus τί οὖν temere
Porsonus ad Phoen. 892 offensus
est. Vide Aesch. Sept. 208. 704.
Pers. 787. Suppl. 306. Eum. 902,
quibus omnibus locis τί οὖν opti-
ma memoria confirmatur; minus
certum videtur τί ἔστιν infra 733,
753 et τί εἶπας infra 917. Trach.
1203.

V. 101. λέγω] 'Iubeo'. Cfr.
nos ad O. C. 837. Quia versus
legitima caesura caret, Bothins
coniecit λέγω δόλω σε τὸν Φ. λ.
Sed cfr. v. 276, 1369.

NE. τί δ' ἐν δόλω δεῖ μᾶλλον ἢ πείσαντ' ἄρειν;

OΔ. οὐ μὴ πύθηται· πρὸς βίαν δ' οὐκ ἂν λάβοις.

NE. οὕτως ἔχει τι δεινὸν ἰσχύος θράσος;

OΔ. ἰὸς ἀφύκτους καὶ προπέμποντας φόνον. 105

NE. οὐκ ἂρ' ἐκείνω γ' οὐδὲ προσμίξει θρασύ;

OΔ. οὐ, μὴ δόλω λαβόντα γ', ὡς ἐγὼ λέγω.

NE. οὐκ αἰσχρὸν ἠγεί θῆτα τὰ ψευδῆ λέγειν;

OΔ. οὐκ, εἰ τὸ σωθῆναί γε τὸ ψεῦδος φέροι.

NE. πῶς οὖν βλέπων τις ταῦτα τολυμήσει λακεῖν; 110

OΔ. ὅταν τι δοῦς ἐς κέρδος, οὐκ ὀκνεῖν πρέπει.

NE. κέρδος δέ μοι τί τοῦτον ἐς Τροίαν μολεῖν;

OΔ. αἰρεῖ τὰ τόξα ταῦτα τὴν Τροίαν μόνα.

NE. οὐκ ἂρ' ὁ πέρσων, ὡς ἐφάσκει, εἴμ' ἐγώ;

OΔ. οὐτ' ἂν σὺν κείνων χωρὶς οὐτ' ἐκεῖνα σοῦ. 115

NE. θηρατέ' οὖν γίγνοιτ' ἂν, εἴπερ ὦδ' ἔχει.

OΔ. ὡς τοῦτό γ' ἐρξας δύο φέροι δωρήματα.

NE. ποῖω; μαθὼν γὰρ οὐκ ἂν ἀροίμην τὸ δοῦν.

OΔ. σοφός τ' ἂν αὐτὸς κἀγαθὸς κεκλή' ἅμα.

V. 102. ἐν δόλω] V. ad v. 60.

V. 104. ἰσχύος θράσος est
'animus' sive 'fiducia, quam praebent vires'.

V. 105. προπέμποντας] De
composito ad O. C. 664 monitum est.

V. 106. Schol.: οὐκ οὖν οὐδὲ
προσελθεῖν αὐτῷ εὐθαρσῆς ἐστὶ
καὶ ἀσφαλές; Ut homo dicitur
θρασύς, in quo fiducia conspicua
est, ita recte θρασύ negotium vel
res dicitur, in qua fiducia conspi-
cua est, i. e. quae fit cum fiducia.
Adscripserunt iam interpretes Hom.
ll. X 223: μᾶλλον θαλπωρῆ καὶ
θαρσαλεώτερον ἐστὶν. Pindar.
Nem. VII 74: θρασύ μοι τόδ'
εἰπεῖν. Xenoph. Hist. Gr. VI 5,
32: καὶ τὸ μὲν μὴ πρὸς τὴν
πόλιν προσβαλεῖν ἂν ἔτι αὐτοὺς
ἦδη τι ἐδόκει θαρσαλεώτερον
εἶναι. Platon. Lach. p. 198 B:
ἠγοούμεθα δεῖν ἂν μὲν εἶναι, ἃ
καὶ θεὸς παρέχει, θαρσαλέα δέ,
ἃ μὴ θεὸς παρέχει.

V. 110. πῶς βλέπων] 'Quo
vultu, qua fronte?' Nam βλέπειν
saepe usurpatur, ut lat. 'tueri', v.
c. 'acerba, torva tueri'. Cfr. Ari-
stoph. Plut. 424. Vesp. 900. Lysistr.

886. ERF. De λακεῖν cfr. Ant.
1094.

V. 111. Sententia eadem est in
Soph. El. 61: δοκῶ μὲν οὐδὲν
ῥῆμα σὺν κέρδει κανόν. Nec
tamen e mente Sophocles dictum,
quem consensisse potius puta cum
Hesiodo Op. et D. v. 352 praeci-
piente: μὴ κακὰ κερθαίνεν· κακὰ
κέρδεα ἴσ' ἄτησιν. Cfr. Ant.
313 sq.

V. 113. αἰρεῖ τὰ τόξα i. e.
q. τοῖς τόξοις πέπραται αἰρεῖν.
Cfr. Aesch. Prom. 513 οὐ ταῦτα
ταῦτη . . κρᾶναι πέπραται, μυ-
ρίαις δὲ πημοναῖς δύοις τε κερ-
φθεῖς ὦδε δεσμὰ φρυγγᾶω. Si-
militer infra v. 117 praesens φέροι
constituta et parata praemia signifi-
cat.

V. 117. Schol.: δωρήματα·
τιμήματα. Significat hic δωρημα
commodum, fructum, quem ex ali-
qua re percipimus. Sic O. C. 647.
El. 360. — ὡς i. e. recto consilio
uteris, 'nam' etc.

V. 118. De articulo ante δοῦν
posito cfr. Matth. ad Eurip. Hipp.
49 et v. infra ad v. 1213.

V. 119. Schol.: σοφός μὲν

NE. ἴτω, ποιήσω πάσαν αἰσχύνην ἀφείς. 120
 OΔ. ἢ μνημονεύσεις οὖν ἅ σοι παρήνεσα;
 NE. σάφ' ἴσθ', ἐπέπερ εἰσάπαξ συνήνεσα.
 OΔ. σὺ μὲν μένων νυν κείνον ἐνθάδ' ἐδέχου·
 ἐγὼ δ' ἄπειμι, μὴ κατοπτεινῶ παρών,
 καὶ τὸν σκοπὸν πρὸς ναῦν ἀποστελῶ πάλιν. 125
 καὶ θεῦρ', εἴν μοι τοῦ χρόνου δοκῆτέ τι
 κατασχολάζειν, αὐθις ἐκπέμψω πάλιν
 τοῦτον τὸν αὐτὸν ἄνδρα, ναυκλήρου τρόποις
 μορφήν δολώσας, ὡς ἂν ἀγνοία προσῆ'
 οὐ δῆτα, τέκνον, ποικίλως ἀνδωμένον, 130
 δέχου τὰ συμφέροντα τῶν αἰεὶ λόγων.

διὰ τὸ κλέψαι· ἀγαθὸς δὲ διὰ τὸ πορθεῖσθαι. Cfr. El. 1089.

V. 120. [ἴτω] Recte Elmsl. ad Eur. Med. 780 multis additis exemplis monet, uti hac loquendi forma qui fortiter aliquid mali tolerare aut periculum subire decreverint.

V. 122. σάφ' ἴσθι] Sc. μνημονεύσειν με τούτων, ἅ μοι παρήνεσας. Est vulgaris locutio affirmantium ut σαφῶς φρόνει infra v. 810. Cfr. v. 977, 980, 1296. Hoc dicit Neoptolemus, se memorem praecepti ab Ulixē dati fore, id est, se certo mandata eius executurum esse, cum semel promiserit, significans non bis esse promittenda quae semel se facturum dixerit. Nam συνήνεσα est συνέθεμην, ut explicatum iam a scholiasta est. Sic O. C. 1508. Eur. Med. 1157. Alc. 12, 525.

V. 124. παρών] 'Hic si sim', ne quis putet ex abundantia esse additum.

V. 125. ὁ σκοπός] Est is, de quo supra v. 45 et 48 dictum. MUSGR.

V. 126 sq. Schol.: εἴν μοι δόξετε βραδύνειν κατὰ in verbo κατασχολάζειν refertur ad τοῦ χρόνον, 'si mihi videbimini ultra iustum tempus cunctari'. HERM. Rectius Matthaei: Genetivus τοῦ χρόνον pendet a τὴν pronomine, et κατασχολάζειν τι τοῦ χρόνον est partem temporis, ad hoc negotium dati, otitando sive nihil agendo perdere.

V. 127. De αὐθις πάλιν v. ad v. 340.

V. 128. Plantus Asin. I 1, 54: nauclerico ipse ornato per fallaciam. Et Mil. glorios. IV 4, 41: facito, uti venias ornato ornatus huc nauclerico: causiam habes ferrugineam, scutulam ob oculos laneam; palliolium habes ferrugineum, nam is colos thalassicus: id connexum in humero laevo, expapillato brachio: praecinctus aliquis adsimulato quasi gubernator sies. — ναυκλήρου τρόποις i. e. δολώσας μορφήν τῆ τε ἴσθι καὶ τῷ ὄλῳ σχήματι ναυκλήρου. BONITZ. Ceterum cum verbis μορφήν δολώσας cfr. Verg. Aen. I 683: Tu faciem illius noctem non amplius unam falle dolo, et notos pueri puer indue vultus.

V. 129. Schol.: ὡς ἂν ἀγνοία προσῆ' ἵνα μὴ γνωσθῆ.

V. 130. Schol.: τοῦ ναυκλήρου δόλιά σοι διαλεγόμενον καὶ ἀσυμφανῆ. Ceterum medium ἀνδῶσθαι pro activo et hic usurpavit Sophocles et infra 852, Ai. 772. Debebat autem falsus iste nauclerus narrationem aliquam de causis sui ad Lemnum appulsus fingere. Praecipit itaque Neoptolemo Ulixes, ut ex omni eius sermone ea potissimum arripiat, quibus consilium ipsorum adiuvari senserit.

V. 131. οἱ αἰεὶ λόγοι sunt 'omnia' verba, vel, ut accuratius nostri, 'seine jedesmaligen Worte'. Sic O. C. 1532. Xen. Cyr. VII 1

ἐγὼ δὲ πρὸς ναῦν εἰμι σοὶ παρῆς τάδε·
 Ἐρμῆς δ' ὁ πέμπων δόλιος ἠγήσατο νῶν
 Νίκη τ' Ἀθάνα Πολιάς, ἣ σφῆζει μ' αἰεὶ.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφῆ α'.)

Τί χροῖ, τί χροῖ με, δέσποτ', ἐν ξένα ξένον 135
 στέγειν, ἢ τί λέγειν πρὸς ἄνδρ' ὑπόπταν;
 φράζε μοι. τέχνα γὰρ τέχνας ἐτέρας προῦχει
 καὶ γνώμα, παρ' ὅτῳ

47: ὁ αἰεὶ βασιλεύων. ERF. Cfr. Plaut. Mil. glor. IV 2 38 de meis venator verbis.

V. 133. Ἐρμῆς δ' ὁ πέμπων etc.] Vide quae ad El. 1376 sqq. adnotavimus.

V. 134. Νίκη] Schol.: οὕτως ἢ πολιοῦχος Ἀθηναῖα Νίκη καλεῖται ἐν Ἀττικῇ. Eur. Ion 1528: Μὰ τὴν παρασπίζουσαν ἄρμασιν ποτε Νίκην Ἀθάναν Ζηνὶ γηγενεῖς ἐπι. Victoriae nomine cultae Minervae templum erat in arce, idcirco mulieres, quae arcem occupaverant, in Aristoph. Lysistr. 317 eius implorant opem. Vide Meursii Att. Lectt. I 20. Br. Adde Barn. ad Eur. Ion. 457, 1529 et Vossii Mythol. Briefe P. II p. 32. — Πολιάς non Athenis solum, sed et alibi, ut Spartae et in Creta, colebatur Minerva Πολιάς sive Πολιοῦχος. Commune ei erat hoc cognomen cum Iove, qui Πολιεύς dicebatur.

V. 135. Postquam Ulixes abit, chorus propius accedit. Hunc enim nautarum chorum una cum domino scenam i. e. λογεῖον intrasse, sed per prologum remotum stetit, et ratio docet, cum parum sit consentaneum, nautas alia via in orchestram, dominum alia in scenam venire, et ex v. 144 sqq. intelligitur, quibus Neoptolemus choro praecipit ut ipsum antrum Philoctetae adeat, postea autem, simulatque adpropinquet Philoctetes, recedat ab antro i. e. in orchestram degrediat iustamque stationem obtineat. Cfr. v. 92.

V. 136. Schol.: ὑπόπταν· ἀντὶ τοῦ ἐμὲ φανερὸν γεγονότα, καὶ ἐλθόντα εἰς ὄψιν. Ἡ τὸν Φιλοκτῆτην, τὸν ὑφ' ἡμῶν κατασκοπούμενον. Ἄλλως· πρὸς τὸν ὑφορούμενον ἡμᾶς ἄνδρα τί δεῖ λέγειν, ἢ σιωπᾶν: Ultima vera explicatio est. Dicit chorus Philoctetam 'suspiciacem', quod veretur, ne ille insidias sibi fieri ab advenis suspiciatur. De usu verbi στέγειν cfr. Reising. Coni. in Arist. p. 15 sq.

V. 137 — 139. Schol.: τέχνα γὰρ τέχνας· τοῦτο ἐν τῷ καθ' ὅλον· ἢ γὰρ τέχνη, φησί, καὶ ἡ γνώμη τῶν βασιλείων προῦχει τῶν ἄλλων τεχνῶν. Structura verborum haec est: τέχνας γὰρ ἐτέρας καὶ γνώμας προῦχει τέχνα καὶ γνώμα ἐκείνου, παρ' ὅτῳ etc. De brevitate dictionis cfr. L. Doederl. de brachyl. p. 14, de omisso pronomine v. 662: ἔστι τε θέμις (σοί), ὅς etc., 957: παρ' ἑξὼ δαῖτα (ἐκείνοισ), ὑφ' ὧν ἐφεροβόμη. et 1364: ἡμᾶς τ' ἀπείργειν (τούτων), οἱ γέ σοι καθύβρισαν. Ant. 36, 873, 1335. Ai. 1050. El. 1060, 1123. Trach. 350. Similiter Pindar. Nem. I 36: τέχνη δ' ἐτέρων ἔτεροι. De altiore natura regum cfr. Hom. Il. I 278 sq.

V. 139 sq. παρ' ὅτῳ τὸ θεῖον Διὸς σκῆπτρον ἀνάσσεται] Schol.: ὑφ' ἧ ἔστι τὸ θεῖον σκῆπτρον. Pro eo, quod prosae orationis scriptor dixisset, παρ' ὅτῳ — ἔστιν, maluit poeta significantiore verbo ἀνάσσεται membrum finire, deflectens ab incohata structura. Sic infra 1134: ἐν μεταλλαγῇ ἀνδρός ἔρῆσαι. Similiter Ai. 1185. Poetica autem dicitio est σκῆπτρον ἀνάσσεται.

τὸ θεῖον Διὸς σκῆπτρον ἀνάσσειται. 140
 σοὶ δ', ὦ τέκνον, τόδ' ἐλήλυθεν
 πᾶν κράτος ὀγύγιον· τό μοι ἐννεπε,
 τί σοι χρεῶν ὑπουργεῖν.

NE. νῦν μὲν ἰσως γὰρ τόπον ἐσχατιαῖς
 προσιδεῖν ἐθέλεις ὄντινα κείται, 145
 δέρκου θαρσῶν· ὁπότεν δὲ μὸλῃ
 δεινὸς ὀδίτης, τῶνδ' ἐκ μελάθρων
 πρὸς ἐμὴν αἰεὶ χεῖρα προχωρῶν
 πειρῶ τὸ παρὸν θεραπεύειν.

(ἀντιστροφή α')

XO. μέλον πάλαι μέλημά μοι λέγεις, ἄναξ, 150
 φρουρεῖν ὅμι' ἐπὶ σῶ μάλιστα καιρῶ

de qua conferendum, quod idem Sophocles O. C. 449 dixit, σκῆπτρα κραίνειν. Adde Verg. Aen. I 340: 'imperium Dido regit'. Ceterum sceptrum Iovis dicitur, quod a Iove regibus dari antiquitus putabatur. Cfr. Hom. II. IX 38, 98, 99.

V. 141. σοὶ — ἐλήλυθεν] Id est, 'ad te delatum est' sive 'tibi contigit'. Sic O. C. 1420 sq.: τί σοι — κέρδος ἔρχεται. ibid. 229: οὐδενὶ μοιριδία τίσις ἔρχεται. O. R. 711: χρησμός γὰρ ἦλθε Δαῖω. El. 169: τί γὰρ οὐκ ἐμοὶ ἔρχεται ἀγγελίας ἀπατώμενον; Ai. 1138: τοῦτ' εἰς ἀνίαν τοῦπος ἔρχεται τινι.

V. 142. πᾶν κράτος] Solent Graeci in quibusdam locutionibus πᾶς pronomine uti, in quibus Latini adiectivo 'summus' potius utuntur. Ita saepe 'summa potestas' a Graecis dicitur πᾶν κράτος, veluti ab Herodot. VI 35, Plutarch. Nic. c. 15. Sic infra 397: ὕβρις πάσα, 1164: ἐννοία πάσα. Ai. 456: πᾶσαν ἐγκλειαν. Similiter εἰς πάντα κίνδυνον ἐλθεῖν dicitur, ut a Xenoph. Cyr. VII 2 22. Cfr. Dissen. ad Pind. T. II p. 475 ed. Goth. — Schol.: ὀγύγιον· τὸ ἐξ ἀρχῆς τιθέμενον. Cfr. Blomf. gl. ad Aesch. Spt. c. Th. 310. — De τό, διό significante, cfr. Krueg. II § 50 1 4.

V. 144sq. Schol.: τόπον ἐσχατιαῖς· τὸν ἐπὶ τῷ ἐσχάτῳ τό-

πον. De dativo vide ad O. C. 309 sq. Deinde notandum est permulta verba intransitiva, quod 'tenendi vel occupandi' significatum includerent, a poetis cum simplici accusativo loci coniuncta esse. In iis et κείσθαι τόπον est, nobis 'einen Ort beliegen', et haec: ἔξεσθαι ζυγόν Soph. Ai. 249. ἔξεσθαι κρηνας Eur. Iph. Aul. 141. ἔξειν ναπός, βαμὸν Bacch. 1048. Ion 1314. θάσσειν ἔδρας Soph. O. R. 161. Eur. Ion 91. [De ratione huius usus cfr. Krueg. gr. II § 46, 6, 2. Hic fortasse scribendum est ὄντιν' ἐνοικεῖ cfr. infra v. 153.]

V. 147 sq. δεινὸς ὀδίτης] 'Metuendus viator' dicitur Philoctetes, quia nunc in via est. De ceteris recte schol.: νῦν μὲν, φησὶν, εἰσελθὼν ὄρα τὸν τόπον· ἐπὶ δ' ἔλθῃ, τότε σὺ τῶν μελάθρων ἀποστάς ὑπέρηται μοι πρὸς τὴν παροῦσαν χρεῖαν. — Verba πρὸς ἐμὴν χεῖρα interpretatur Hermannus: 'ad manum meam, ut statim uti te possim (mihi praesto)', rectius Buttmannus: 'ad signa manu mea data'. — Denique τὸ παρὸν est 'in omni re, quae agenda est'.

V. 151. φρουρεῖν ὅμιμα] Subiectum est ὅμιμα, intellegendusque oculus chori est. Simillime Sophocles dixit Trach. 225 sq.: ὄρω, φίλαι γυναῖκες, οὐδέ μ' ὄμματος φρουρὰν παρήλθε, τόνδε μὴ λεύσσειν στόλον.

νῦν δέ μοι λέγ', ἀνὰ πῶς ἐνεδρος ναίει
 καὶ χώρον τίν' ἔχει.

τὸ γάρ μοι μαθεῖν οὐκ ἀποκαίριον, 155
 μὴ προσπεσῶν με λάθῃ ποθέν·
 τίς τόπος, ἢ τίς ἔδρα, τίν' ἔχει στίβον,
 ἔναυλον ἢ θυραῖον;

NE. οἶκον μὲν ὄρας τόνδ' ἀμφίδυρον
 πετρίνης κοίτης. 160

XO. ποῦ γάρ ὁ τλήμων αὐτὸς ἄπεστιν;

NE. δῆλον ἐμοίγ', ὡς φορβῆς χρεῖα
 στίβον ὄγμευει τόνδε πέλας πον.
 ταύτην γὰρ ἔχειν βιοτῆς αὐτὸν
 λόγος ἐστὶ φύσιν, θηροβολοῦντα 165
 πτηνοῖς ἰοῖς σμυγερόν σμυγερός,
 οὐδέ τιν' αὐτῷ
 παιῶνα κακῶν ἐπινομᾶν.

(στροφή β')

XO. οἰκτεῖρω νιν ἔργωγ', ὄπως,

V. 152 sq. ἀνὰ πῶς et ἔδραν ad habitationem sollemnem Philoctetae, χώρον et τόπον ad locum, in quo cum maxime versatur, referenda sunt; quare ἀνὰ πῶς etiam adiectum habet ἐνεδρος, ut incola, inhabitans. MATTH.

V. 157. τίν' ἔχει στίβον] Id est ποῦ στείβεται, ποῦ στείχει. Schol.: ἔναυλον ἢ θυραῖον· ἐντὸς ἢ ἐκτός. — θυραῖος legitur etiam in Ai. 793 sq., ibique ei eodem fere sensu, quo hic ἔναυλος, opponitur v. 796 σκηνῆς ὄπανλος. MATTH.

V. 159 sq. Recte se habet μὲν particula, quam Wak. delendam putavit. Nam apodosin, quam in mente habuit Neoptolemus, cum haec diceret, occupavit choragus, ipse Philoctetes ubi esset, interrogans. Similiter v. 1: αὐτῆ μὲν etc. — οἶκον ἀμφίδυρον, i. q. v. 15 δίστομος πέτρα. — οἶκον πετρίνης κοίτης significat habitaculum quod in saxeo cubili habet Philoctetes.

V. 161. ποῦ — ἄπεστιν] 'Ubi ipse miser ille est, qui non est intus?' Cfr. v. 379. Ceterum haec choragus videtur dicere, postquam

ad speluncam propius accessit eamque vacuam vidit.

V. 163. Schol.: ὄγμος· ἢ ἐπὶ στίχον φυτεία· νῦν δὲ ἀπὸ τοῦ ἐφεξῆς πορεύεται. Suidas: ὄγμος, ἢ κατὰ στίχον ἐφοδος τῶν θεριστῶν. Hermannus: 'ὄγμευειν στίβον est viam deinceps prosequi, similitudine a mentibus repetita'. Immo tardum ductum sulci veram et egregiam imaginem esse tardi ductus vestigii, monet Bonitzius l. l. p. 13. M. Seyffertus confert Lucan. Phars. IV 587 qua se Bagrada lentus agit siccae sulcator arenae. — Buttm. τόνδε πέλας πον explicat: 'hic alicubi in vicinia'. Cfr. v. 41, 42.

V. 163 sq. ἔχειν βιοτῆς φύσιν] 'Consuetudinem vitae habere'. — ταύτην pertinet ad descriptionem θηροβολοῦντα — σμυγερός. Cfr. ad v. 1326 sq.

V. 167. παιῶνα] 'Medicum', quo sensu saepe a poetis hoc vocabulum poni multis exemplis probavit Blomf. Aesch. Ag. gloss. 98. — ἐπινομᾶν intransitivum ut v. 717 προσενομά.

V. 169 sq. Schol.: ἐλεῶ, φησὶν, αὐτόν, πῶς δύναται διαγεῖν,

μή του κηδομένου βροτῶν, 170
 μηδὲν σύντροφον ὄμμ' ἔχων,
 δύστανος, μόνος αἰεί,
 νοσεῖ μὲν νόσον ἀγρίαν,
 ἀλύει δ' ἐπὶ παντί τῳ
 χρείας ἴσταμένῳ. πῶς ποτε, πῶς δύσμορος ἀν-
 ἔχει; 175

ὦ παλάμαι θεῶν,
 ὦ δύστανα γένη βροτῶν,
 οἷς μὴ μέτριος αἰών.
 (ἀντιστροφή β')

οὔτος πρωτογόνων ἴσως 180
 οἴκων οὔθενός ὕστερος, 180
 πάντων ἄμμορος ἐν βίῳ
 κείται μούνος ἀπ' ἄλλων

μήτε συνοικῶν τι, μήτε κηδό-
 μενόν τινα ἔχων. Philoctetes nul-
 lius hominis nec cura nec familiari
 aspectu utitur (M. Seyffert). —
 De coniunctis participiis, quorum
 alterum casu obliquo, alterum recto
 elatum est, confer Trach. 291 sq.:
 νῦν σοι τέρπιδις ἐμφανῆς κρηεῖ,
 τῶν μὲν παρόντων, τὰ δὲ πεπυ-
 σμένην λόγῳ, et quem ibi Neuius
 adscripsit locum Thucyd. I 2: τῆς
 ἐμπορίας οὐκ οὔσης, οὐδ' ἐπι-
 μιγνύντες ἀλλήλοις.

V. 174. Schol.: ἀλύει δὲ ἐπὶ
 παντί· ἐπὶ παντί ἐν χρείᾳ γι-
 νομένῳ ἀπορεῖ. Aristides T. I p.
 34 (59 Dind.): τί δ' ἂν εἴποις
 τὴν περιβόητον κλησιν ἐν τε δὴ
 κωμωδίαις καὶ τραγωδίαις καὶ
 πᾶσι λόγοις; ἔτι καὶ νῦν παντός,
 ὡς εἰπεῖν, ὡς Ἡράκλειος βοῶντος
 ἐπὶ ἄπαντι τῷ χρείας ἴσταμένῳ
 τοῦτο δὴ τοῦ Σοφοκλέους. Est
 'quavis necessitate incidente', ut
 interpretatur Martinus.

V. 176 sq. ὦ παλάμαι θεῶν] Cfr. Pind. Pyth. I 94: εὐρίσκοντο
 θεῶν παλάμαις τιμάν. Chorus
 hominum inferioris ordinis de for-
 tuna summorum virorum, quorum
 vita mediocritatem excedit, idem
 sentit quod nutrix in Eur. Med.
 125 τῶν γὰρ μετρίων πρῶτα μὲν
 εἰπεῖν τούνομα νικᾷ, χρῆσθαι

τε μακρῷ λῶστα βροτοῖσιν. τὰ
 δ' ὑπερβάλλοντ' οὐδένα καιρὸν
 δύναται θνητοῖς· μείζους δ'
 ἄτας, ὅταν ὀργισθῇ δαίμων,
 οἴκοις ἀπέδωκεν.

V. 179. Schol.: πρωτογόνων·
 ἐγγενῶν. Pro πρώτων οἴκων δι-
 citur πρωτογόνων οἴκων ut πάν-
 δημος πόλις pro πᾶσα πόλις
 (Ant. 7). Numeralia et similes
 notiones magis definiuntur compo-
 sita cum vocabulo, quod ei nomini,
 cum quo coniuncta sunt, συνώνυ-
 μον est (δήμος, πόλις; γένος,
 οἶκος). οἴκοι autem saepissime
 a Graecis familiae dicuntur. Cfr.
 Ai. 204. Eur. Androm. 13. — ἴσως
 pertinet ad οὔθενός ὕστερος ut si
 dicas οὔθενός ἂν εἴη ὕστερος.

V. 180. Nescio, cur Buttm. οὔ-
 θενός ὕστερος οἴκων pro οὔθενός
 ὕστερος τῶν ἐξ οἴκων accipiendum
 putet, quam duriores structuram
 non dedecere ait sermonem lyricum;
 ut videatur ad οὔθενός intel-
 lexisse οἴκων. At tu οὔθενός
 intellege ἀνδρός. Nam eodem
 modo, quo in Eur. Ion. 1073: ἔ-
 τῶν εὐπατριδῶν γεγάσ' οἴκων,
 sic ἀνὴρ πρωτογόνων οἴκων,
 et proinde etiam οὐδέεις πρωτογόνων
 οἴκων, nempe ἀνὴρ, dictum
 est. HERM. — οὔθενός ὕστε-

στικτῶν ἢ λασίον μετὰ
 θηρῶν, ἐν τ' ὀδύνας ὄμοῦ 185
 λιμῷ τ' οἰκτρός, ἀνήκεστα μεριμνήματ' ἔχων,
 βαρεῖ. 185

ἂ δ' ἀθυρόστομος
 ἀγῶ τηλεφανῆς πικρᾶς
 οἰμωγᾶς ὑπόκειται. 190

NE. οὐδὲν τούτων θαναστὸν ἐμοί·
 θεῖα γάρ, εἶπερ κἀγὼ τι φρονῶ, 190
 καὶ τὰ παθήματα κείνα πρὸς αὐτὸν
 τῆς ὀμόφρονος Χρύσης ἐπέβη,
 καὶ νῦν ἂ πονεῖ δίχα κηδεμόνων, 195
 οὐκ ἔσθ' ὡς οὐ θεῶν του μελέτη

ρος] Sic Ant. 746: ὦ μαρὸν
 ἤθος καὶ γυναικὸς ὕστερον.

V. 183. στικτός vocabulum
 proprium de maculosis animalibus
 eorumque pellibus. In μετὰ nihil
 corruptum est. Saepius enim gly-
 coneī brevis terminantur syllaba;
 cfr. Seidler, ad Eur. El. 207 et me
 in Advers. p. 117 sqq.

V. 184 sq. ἐν τ' ὀδύνας
 ὄμοῦ λιμῷ τ' οἰκτρός] Dictum
 est breviter pro οἰκτρός ὀδύνας,
 ἐν αἷς ἔστιν. Vide quae ad O. R.
 17 adnotavimus. — Gravis est pe-
 nuria (λιμῷ βαρεῖ) propter ἀνή-
 κεστα μεριμνήματα, quia in
 summa omnium rerum inopia me-
 ditationes nihil leniminis inveniunt.

V. 186. Schol.: ἀθυρόστο-
 μος· πολυλάλητος, μὴ ελεγομένη
 τοῦ φθέγγεσθαι· ἀθυρόστομον
 δὲ εἶπεν τὴν ἡγῶ, ἐπεὶ πρὸς
 πάντας ἀντιφθέγγεται. Ὁ δὲ
 νοῦς· αἰεὶ δὴ ὀδυρομένου αὐτοῦ,
 ἡγῶ πρὸς τὸν ὀδυρόν ἀντι-
 φθέγγεται. Cfr. Theogn. 421
 πολλοῖς ἀνθρώποις γλώσση θύ-
 ραι οὐκ ἐπίκεινται ἀρμόδια.
 Responsione commendatur mutatio
 ἀθυροστομοῦς.

V. 187. τηλεφανῆς hic quae
 procul auditur: nam sensuum voca-
 bula permutat poetarum acumen,
 ut mox 202: προσηφάνη κτύπος,
 216: τηλωπὸς ἰωά. BUTTM.

V. 188. Corruptum videtur ὑπό-

κειται. Certum tamen illud est,
 sensum loci hunc fere esse: 'et
 semper acerbos gemitus edit ita,
 ut repercussi (a rupibus, quibus
 cinctus erat) ex longinquo audian-
 tur'. Cfr. 695, 1458 sq. Brunnkius
 coniecit ὑπανούει, Hermannus ὑπ'
 ὀχεῖται, Pflugkius πικρᾶς οἰμω-
 γᾶς ὑποκλαίει (maestos gemitus
 succinit).

V. 191. καὶ — καὶ sibi re-
 spondent. — θεῖα τὰ παθή-
 ματα sunt mala a dis immissa.
 Sic in Ai. 186 θεῖα νόσος mor-
 bus est a dis immissus. Cfr. hu-
 ius fab. 1039, 1326. O. C. 1585.
 Ai. 611. Genetivus τῆς ὀμ. Χρύ-
 σης pendet a παθήματα: sic in-
 fra v. 423: τὰ κείνων κακά,
 'mala orta ab illis'. v. 511 sq.
 τὸ κείνων κακόν. v. 1116: πότ-
 μος δαιμόνων. Significatur autem
 nomine παθήματα vulnus, quod
 serpentis morsu accepit Philoctetes
 aram Chrysaee investigans Graecis-
 que ostendens, de qua re v. 1326
 sqq. et in argumento expositum
 est. — πρὸς αὐτὸν — ἐπέβη
 dixit, quod non solum accesserunt
 ad eum, sed eum etiam invaserunt.
 Cfr. O. R. 1300 et Advers. mea p.
 55 sq.

V. 193. καὶ νῦν ἂ etc.] Quod
 desertus ab omnibus novem annos
 Lemni morbo saevissimo laboravit
 miserimamque vitam degit.

V. 194. Ad οὐκ ἔσθ' ὡς οὐ

τοῦ μὴ πρότερον τόνδ' ἐπὶ Τροίᾳ 195
τεῖναι τὰ θεῶν ἀμάχητα βέλη,
πρὶν ὅδ' ἐξήκοι χρόνος, ᾧ λέγεται
χρηναί σφ' ὑπὸ τῶνδε δαιμῆναι. 200

(στροφὴ γ')

ΧΟ. εὔστομ' ἔχε, παῖ. ΝΕ. τί τόδε; ΧΟ. προυφάνη 200
κτύπος,

φωτὸς σύντροφος ὡς τειρομένου του,
ἢ που τῆδ' ἢ τῆδε τόπων. 205
βάλλει, βάλλει μ' ἐτύμα
φθογγά του στίβου κατ' ἀνάγ-
καν ἔρποντος, οὐδέ με λά- 205
θει βαρεία τηλόθεν αὐ-

(cfr. Ant. 750) ex praecedentibus repetendum *πονεῖ*.

V. 195. τοῦ μὴ] Aptus est genitivus ex praecedente substantivo μελέτη [nisi potius is genitivi usus statuendus est qui habetur Thuc. I 4 τὸ ληστικὸν καθήκει ἐκ τῆς θαλάσσης τοῦ τὰς προσόδους μᾶλλον λέναι αὐτῶ.]

V. 196. τεῖναι — βέλη] Abusive dicitur, nam proprie solus arcus tenditur. Ita etiam Verg. Aen. IX 590: 'intendisse sagittas', et pleniore phrasi Hor. Od. I 29, 9: 'Doctus sagittas tendere sericas arcu paterno'. WAKEF. — θεῶν ad Apollinem spectat, a quo arcum et sagittas accepisse ferebatur Hercules; vid. Diod. Sic. IV 14. Apollod. II 4, 11. § 9. HERM.

V. 197. ἐξήκοι] 'Priusquam tempus completum foret, post quod Troiam deleri in fatis esset' i. e. priusquam omne tempus finitum esset, quod excidio Troiae antecedere deberet. Cfr. Ant. 1065 sq. *κάτισθι μὴ πολλοὺς ἐτι τρόχους ἀμιλλητήρας ἧλιον τελείν, ἐν οἷσι τῶν σῶν αὐτὸς ἐκ σπλάγχων ἕνα ἀντιδούς ἔσει* et ἐκ χρόνου μακρῶ v. 235. — Optativus ἐξήκοι pertinet ad consilia eius dei, qui calamitatis Philoctetae auctor est (θεῶν του μελέτη).

V. 199. De voce εὔστομα Musgr. interpp. ad Herod. II 171 conferri

iubet. De locutione εὔστομα ἔχειν confer *σίγα ἔχειν* huius fab. 258. El. 1236.

V. 200 sq. Schol.: *φωτὸς σύντροφος* φωνῆς τῆς συντραφείσης αὐτῶ· δηλον δὲ, ὅτι κωπῆς καὶ οἰμωκτικῆς, ὡς κατὰ τὸ σύνηθες αὐτοῦ τειρομένου. Immo sensus est: 'auditus est strepitus, qualis est, qui proprius est viri alicuius laborantis etc.' Cfr. v. 33.

V. 203 sq. Male plerique editores φθογγά putarunt 'vocis' significationem hic habere; ipso facto nihil haec a sqq. οὐδέ με λάθει etc. differrent. Immo 'strepitum' nunc significat. Ceterum verba sequentia sic putat Herm. iungenda: τοῦ ἔρποντος κατ' ἀνάγκαν στίβου, haec adnotans: 'Saepius ἀνάγκη cum genetivo consociatur rei, cuius est necessitas molestiaque intellegenda, ut *ᾠδίνων ἀνάγκαι*. Itaque hoc dicit: 'verus ad me accidit sonitus cuiuspiam gravi laboriosoque incesso ingredientis'. De laborioso isto incesso ipse conqueritur Philoctetes v. 290 sqq. Nevius de locutione κατ' ἀνάγκαν στίβου adscripsit O. C. 890: *καθ' ἠδονῆν ποδός*.

V. 206. τηλόθεν αὐδά] Id est τηλόθεν οὔσα. Sic Ai. 204: τοῦ Τελαμώνος τηλόθεν οἴκου. — *τρουσάνωρ* recte Schol. expli-

δὰ τρουσάνωρ· διάσημα γὰρ θρηνεῖ.

(ἀντιστροφή γ')

ΧΟ. ἀλλ' ἔχε, τέκνον, ΝΕ. λέγ' ὅ τι. ΧΟ. φρον- 210
τίδας νέας·

ὡς οὐκ ἐξεδρος, ἀλλ' ἐντοπος ἀνήρ, 210

οὐ μολπὰν σύριγγος ἔχων,

ὡς ποιμὴν ἀγροβότας,

ἀλλ' ἢ που πταίων ὑπ' ἀνάγ- 215

κας βοᾷ τηλωπὸν ἰω-

άν, ἢ ναὸς ἄξενον αὐ- 215

γάζων ὄρμων· προβοᾷ τι γὰρ δεινόν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἴω ξένοι,

τίνες ποτ' ἐς γῆν τήνδε κακ' ποίας τύχης

κατέσχετ', οὔτ' εὐορμον, οὔτ' οἰκουμένην;

cat: *ἐπίπνοος*, ἢ καταπονοῦσα τὸν ἄνδρα.

V. 208 sq. Schol.: *φροντίδας νέας*: τὸ ἐξῆς· ἔχε φροντίδας νέας· οἷον καινότερόν τι βούλευσαι, τί πρὸς αὐτὸν ἐρεῖς.

V. 210. Schol.: *οὐκ ἐξεδρος*· οὐ μακρὰν, ἀλλ' ἐγγύς, καὶ ἐπὶ τοπῶν. — *Ἐντοπος*· ἐγγύς.

V. 211. Schol.: *οὐ μολπὰν σύριγγος ἔχων*· οὐ βοᾷ τερόμενος σύριγγι, ὡς ποιμὴν. Consuetudo tragicis locutio, qua *μολπὰν ἔχειν* pro *μέλπεσθαι* dicunt. Vide ad Ai. 532.

V. 212. *ὡς ποιμὴν ἀγροβότας*] Admirabili arte Sophocles, quoniam parum tragico habitu proditurus erat Philoctetes, primo Neoptolemum fecit inopem eius habitationem explorantem, deinde eam choro monstrantem, tum autem chororum miseram viri vitam describentem, quo, si tandem ipse appareret, non tam specie quam malis quae toleraret miserabilis esset. HERM.

V. 213 sq. Schol.: *ἀλλὰ τάχα προσκόπτω* ὑπὸ τῶν βασάνων βοᾷ. Iunge βοᾷ ὑπ' ἀνάγκας, vociferatur prae dolore. BUTTM. Matthaei de significatu locutionis ὑπ' ἀνάγκας conferri iubet Wes-

sel. ad Diod. Sic. III 14. IV 44 et ad Herod. I 116.

V. 215. Hermannus interpretatur 'navis inhospitalem stationem, quae est in portu inhospitali'; sed interpretationem scholiastae *δύσορμον τὸν λιμένα ὄρων* i. e. 'oculus defigens in stationem navi' sive 'navigationi inhospitalem' recte se habere, et ipsum verbum *ἀνγάζων*, quod in memoriam vocat Homericum illud *ὄρων ἐπ' ἀπείρονα πόντον* (Il. I 350) vel Sophocleum *ὄμμ' ἔχων* (Ai. 192), et res docet, cum adventu navis alicuius non lamentationem sed laetitiam Philoctetae moveri consentaneum sit. Pro *νεῶν* metri causa posuit poeta *ναὸς*, qui gen. comparari potest cum *ὄδυνας ἀδαῆς* (infra v. 827), de quo vide ad Trach. 23. Lemma Homero (Il. XXIV 753) esse *ἀμιχθαλόεσσαν*, monet scholiasta.

V. 216. *προβοᾷ τι γὰρ*] Cfr. Eur. Iph. T. 1036 *ὑποπιεῶ τι γὰρ*.

V. 217. Solum Ulixem alloquitur Philoctetes in cognomine Attii fabula his verbis, quae citavit Varro p. 67 [et Festus v. Tesca]: 'Quis tu es mortalis, qui in deserta Lemnia Et tesca te apportet loca?' ERF.

ποιᾶς πάτρας ἂν ἢ γένους ὑμᾶς ποτὲ 220
 τύχοιμ' ἂν εἰπών; σχῆμα μὲν γὰρ Ἑλλάδος
 στολῆς ὑπάρχει προσφιλεστάτης ἐμοί,
 φωνῆς δ' ἀκούσαι βούλομαι· καὶ μὴ μ' ὄκνη 225
 δείσαντες ἐκπλαγῆτ' ἀπηγοιωμένον·
 ἀλλ' οἰκτίσαντες ἄνδρα δύστηνον, μόνον, 225
 ἔρημον ὧδε καὶ φίλων ἀλώμενον
 φωνήσατ', εἶπερ ὡς φίλοι προσήμετε.
 ἀλλ' ἀνταμειψασθ'· οὐ γὰρ εἰκὸς οὐτ' ἐμὲ 230
 ὑμῶν ἀμαρτεῖν τοῦτό γ' οὐδ' ὑμᾶς ἐμοῦ.
 NE. ἀλλ', ὦ ξέν', ἴσθι τοῦτο πρῶτον, οὐνεκα 230
 Ἑλληγνὲς ἐσμεν· τοῦτο γὰρ βούλει μαθεῖν.
 FI. ὦ φίλτατον φώνημα· φεῦ τὸ καὶ λαβεῖν

V. 220 sqq. ποιᾶς πάτρας — εἰπών] 'Ex qua vos patria quove ex genere esse vero dicam?' Constat verbum τυγχάνειν cum ab aliis poetis, tum ab Homero saepe absolute ita poni, ut 'scopum ferire' significet, similiter atque ἀμαρτάνειν nullo addito nomine 'scopum non ferire, aberrare a scopo' significat. Inde factum est, ut τυγχάνειν metaphorice dici inciperet et 'a vero non aberrare' significaret, eoque significato cum participio coniungeretur, ita ut τύχοιμ' ἂν εἰπών idem esset atque Latinorum, 'verene dico'? Confer exempla a Blomf. ad Aesch. Ag. gloss. 1203 allata. Eodem modo κυρῶ positum El. 663: ἢ καὶ δάμαρτα τήνδ' ἐπεικέϊζον κυρῶ κείνον; Adde quae de simillimo usu verbi ἀμαρτάνειν ad Ai. 154 sq. adnotavi. — De genetivis πάτρας et γένους suppresso participio ὄντας aptis ad v. 73 dixi.

V. 221. Ἑλλάδος στολῆς] i. e. Ἑλληνικῆς, ut mox v. 256. De significato v. σχῆμα vid. Blomf. in gloss. ad Aesch. S. c. Th. 484.

V. 223 sq. καὶ μὴ μ' ὄκνη etc.] Iunge, quae coniungenda esse et verborum collocatio docet et Graecorum usus loquendi patitur, ὄκνη δείσαντες, collato exemplo quod ad Oed. Col. 1606 sq. ex Platone attuli, ita ut ὄκνη δείσαντες sit 'metu affecti', cum contra

ἐκπλαγῆναι τινα significet 'perhorrescere aliquem'.

V. 224. ἀπηγοιωμένον] 'Efferatum' Philoctetam etiam Attius in scenam produxerat, ut liquet e fragm. eius apud Nonium v. tetritudo: 'Quod te obsecro, aspernabilem ne haec tetritudo mea me inculca faxit'. Cfr. Quint. Smyrn. IX 352 sq. MATTH.

V. 226. φίλων ἀλώμενον] De ἀλάσθαι τινος, 'carere aliquo' cfr. Eur. Tro. 640 ψυχὴν ἀλάται τῆς πάροιθ' εὐπραξίας, Pind. Ol. I 94 εὐφροσύνας ἀλάται.

V. 228. Non statim respondente Neoptolemo, quem pro generosa indole commotum miserī viri aspectu colligere se necesse est, ut meditata ad Ulixis monitum dicta proferat, urgens eum Philoctetes, 'at respondete', inquit. HERM. De ἀλλά particula confer v. 486, 950, 1165.

V. 229. ὑμῶν ἀμαρτεῖν τοῦτό γ'] Cfr. Krueg. II § 47, 14, 3. Eodem sensu Eur. Med. 867 καὶ γὰρ οὐσα δυσμενῆς οὐ τὰν ἀμάρτοις τοῦδ' ἢ (i. e. ἐμοῦ γε), ἀλλ' ἀκούσομαι.

V. 232. Schol.: θανμαστικὸν μετ' ἐκπλήξεως τὸ φεῦ ἐνταῦθα. De usu φεῦ adverbii pluribus ad El. 815 dixi. Brunckius interpretatur: 'Vah, quam iuvat vel accepisse talis viri alloquium post tam longum tempus'.

πρόσφθεγμα τοιοῦδ' ἀνδρὸς ἐν χρόνῳ μακρῷ. 235
 τί σ', ὦ τέκνον, προσέεχε, τίς προσήγαγεν
 χρεία; τίς ὄρη; τίς ἀνέμων ὁ φίλτατος; 235
 γέγωνέ μοι πᾶν τοῦθ', ὅπως εἰδῶ, τίς εἶ.
 NE. ἐγὼ γένος μὲν εἰμι τῆς περιουρούτου
 Σκύρου· πλέω δ' ἐς οἶκον· ἀυδῶμαι δὲ παῖς 240
 Ἀχιλλέως, Νεοπτόλεμος. οἶσθα δὴ τὸ πᾶν.
 FI. ὦ φίλτατον παῖ πατρός, ὦ φίλης χθονός, 240
 ὦ τοῦ γέροντος θρέμμα Λυκομήδους, τίτι
 στόλῳ προσέεχες τήνδε γῆν πόθεν πλέων;
 NE. ἐξ Ἰλίου τοι δὴ τὰ νῦν γε ναυστολῶ. 245
 FI. πῶς εἶπας; οἱ γὰρ δὴ σύ γ' ἦσθα ναυβάτης
 ἡμῖν κατ' ἀρχὴν τοῦ πρὸς Ἴλιον στόλου. 245
 NE. ἢ γὰρ μετέεχες καὶ σὺ τοῦδε τοῦ πόνου;
 FI. ὦ τέκνον, οὐ γὰρ οἶσθ' ἂ μ' ὄρντιν' εἰσορᾶς;
 NE. πῶς γὰρ κάτοιδ' ὄν γ' εἶδον οὐδεπώποτε; 250
 FI. οὐδ' ὄνομ' ἄρ' οὐδὲ τῶν ἐμῶν κακῶν κλέος

V. 233. ἐν χρόνῳ μακρῷ] intellegentes de eo, quod intra longum tempus fieret, ita locum constituere vel explicare tentabant, ut quereretur Philoctetes se tam diu eo auditu caruisse. Atqui ἐν χρ. μακρῷ hic fortius idem valet quod χρόνῳ h. e. 'tandem aliquando', infra 360: οὐ μακρῷ χρόνῳ. 598: χρόνῳ τοσῶδε i. e. 'post longum tempus'. Cfr. Eur. El. 1154: πατριδα δεκέτεσι σποραῖσιν ἐλθόντι ἐμᾶν. Phoen. 305 utraque loquendi formula, cum ἐν et sine ἐν, coniuncta reperitur; ἰὼ τέκνον, χρόνῳ σὺν ὄρμα μυρίαῖς ἐν ἀμέραις προσεῖδον. BUTTM.

V. 234. Verbum προσέεχε recte Schol. interpretatur: προσορῖσαι ἐποίησεν. Similiter Eur. Alc. 479: χρεία τίς σε Θεσσαλῶν χθόνα πέμπε;

V. 237. γένος μὲν εἰμι] Vix opus est, ut moneatur γένος accusativum esse. Cfr. Hom. Od XV 225: ἀτὰρ γεγενήν γε Μελάμποδος ἔκγονος ἦεν. Graecos imitati poetae Latini sunt, ut Verg. Aen. I 380: 'Sum pius Aeneas — et genus ab Iove summo'. VIII 114: 'Qui genus?'

V. 239. οἶσθα δὴ τὸ πᾶν] Talia in fine narrationum adicere tragici solent. Cfr. El. 761. 938. O. C. 62. Ant. 37. MATTH. Adde infra v. 620. Ai. 480. Ant. 402. Trach. 876.

V. 241. In Scyro, insula maris Aegaei (vid. Eur. Troad. 190), Deidamia, Lycomedis, qui insulae illi imperabat, filia Achilli inter virgines latenti Neoptolemuū pepererat. Vid. Apollod. III 3, 8 et Heyn. Nott. p. 802 sq. ed. pr. MATTH.

V. 242. Verbum προσέεχειν sive προσίσχειν, subaudito accusativo ναῦν neutraliter vulgo usurpatum, dativum adsciscit loci, quo quis appellat. Hunc poeta in accusativum hic mutavit, qui verbis 'eundi, veniendi' addi solet. BUTTM.

V. 244. Schol.: πῶς εἶπας· θανμαζων φησίν, ἐπεὶ μὴ εἶδεν αὐτὸν ἐξ ἀρχῆς στρατευσάμενον. De οὐ γὰρ δὴ particulis ad El. 1003 monitum est.

V. 245. κατ' ἀρχὴν — στόλου] Eodem sensu dictum, quo supra v. 73: τοῦ πρώτου στόλου.

V. 248. πῶς γὰρ κάτοιδα] Sic El. 923: πῶς δ' οὐκ ἐγὼ κάτοιδ' ἂ γ' εἶδον ἐμφανῶς;

ἤσθου ποτ' οὐδέν, οἷς ἐγὼ διωλλύμην; 250
 NE. ὡς μηδὲν εἰδὸτ' ἴσθι μ' ὄν ἀνιστορεῖς.
 FI. ὦ πόλλ' ἐγὼ μοχθηρός, ὦ πικρὸς θεοῖς,
 οὐ μηδὲ κληθῶν ὡδ' ἔχοντος οἰκαθε, 255
 μηδ' Ἑλλάδος γῆς μηδαμοῦ διῆλθε που.
 ἀλλ' οἱ μὲν ἐκβαλόντες ἀνοσίως ἐμὲ 255
 γελῶσι σίγ' ἔχοντες· ἢ δ' ἐμὴ νόσος
 αἰεὶ τέθηλε κἀπὶ μείζον ἐρχεται.
 ὦ τέκνον, ὦ παῖ πατρὸς ἐξ Ἀχιλλέως, 260
 ὄδ' εἰμ' ἐγὼ σοι κείνος, ὄν κλύεις ἴσως
 τῶν Ἡρακλείων ὄντα δεσπότην ὄπλων, 260
 ὁ τοῦ Ποιάντος παῖς Φιλοκτῆτης· ὄν οἱ
 δισσοὶ στρατηγοὶ γὰρ Κεφαλλήνων ἀναξ
 ἔροισαν αἰσχροῦς ὡδ' ἔρημον, ἀργία 265

V. 252. ὦ πόλλ' ἐγὼ μοχθη-
 ρός] Notanda locutio est πολλὰ
 μοχθηρός, significans 'multum', id
 est 'valde miser'. Sic πολλὰ δει-
 νός Antig. 1046. ὁ πάντα κωφός
 Ai. 911. ὦ πλείστα μῶροι El.
 1326. πάντ' ἀναγνος O. R. 823.

V. 254. μηδαμοῦ διῆλθε
 που] Eadem ratione dictum, qua
 πεσεῖν ἐν κονίαις et similia (per-
 venit et percubruit). Genetivus
 Ἑλλάδος γῆς pendet ab ad-
 verbio loci.

V. 256. γελῶσι σίγ' ἔχοντες]
 Sic infra v. 1023.

V. 257. τέθηλε] 'Auctus est
 morbus'. Sic El. 260: πῆματα—
 θάλλοντα μάλλον ἢ καταφθί-
 νονθ' ὄρω. Eadem metaphora ἀν-
 θεῖν Trach. 1089 ad morbum
 transfertur. MATTH. — ἐπὶ μεί-
 ζον ἐρχεσθαι, 'augeri'. Sic Eur.
 Hec. 380: κἀπὶ μείζον ἐρχεται
 τῆς εὐγενείας ὄνομα τοῖσιν ἀξι-
 οῖς. Simile est Soph. El. 1000:
 κἀπὶ μηδὲν ἐρχεται, 'ad nihil
 redit'.

V. 258. ὦ τέκνον, ὦ παῖ]
 Sic Trach. 61: ὦ τέκνον, ὦ παῖ.

V. 259. κλύεις] 'Audisti'.

V. 261. Ποιάντος] Correpta
 syllaba prima, ut v. 329, 1261.
 Quod frequens in verbo ποιεῖν
 eiusque derivatis, rarius in aliis,
 ut in casibus adiectivi ποῖος par-

oxytonis, et in οἰανούς apud Soph.
 El. 1058 in versu Ionico a minore.
 DINDORF.

V. 262. Κεφαλλήνων] Ti-
 rones admonendi sunt locorum
 Homeri, in primis Il. II 361, unde
 apparet Cephallenes nomen fuisse
 omnium, qui insulas Ionii maris e
 regione Acarnaniae et Elidis inco-
 lebant; quarum maxima, Samos
 vel Same, sequioribus demum tem-
 poribus nomen Cephalleniae sibi
 vindicavit. Erant autem hi populi
 omnes mercaturae maxime dediti,
 quae antiquis temporibus cum pi-
 ratia semper coniuncta erat. At-
 que ii, qui heroica aetate illo vitae
 genere prae aliis infames erant,
 Taphii sive Teleboae, tanquam ea-
 rundem insularum omnium incolae
 nominantur in historia Amphitryo-
 nis et Cephalis; quorum hic populi
 Cephallenum conditor fuisse et in-
 sulas illas debellatis Telebois in-
 sedisse dicitur. Quin Strabo X p.
 456 memorat qui Taphios et Tele-
 boas a Cephallenibus nihil divers-
 os esse tradiderint; quales aucto-
 res secutus Stephanus Byz. Taphum
 urbem Cephalleniae esse refert.

V. 269. κλύεις] 'Audisti'.
 Haec omnia hic composui, ut appa-
 reret non sine convicio Ulixem
 Cephallenum regem hie audire
 Philoctetae, et infra 791 magis
 etiam amarulente ita compellari ὡ
 ξένε Κεφαλλῆν. BUTTM.

νόσω καταφθίνοντα, τῆς ἀνδροφθόρου
 πληγῆντ' ἐγίδνης ἀργίῳ χαράγματι 265
 ξὺν ἢ μ' ἐκείνοι, παῖ, προθέντες ἐνθάδε
 ἔρχοντ' ἔρημον, ἠνίκ' ἐκ τῆς ποντίας
 Χρύσης κατέσχον δεῦρο ναυβάτη στόλῳ. 270
 τότ' ἄσμενοί μ' ὡς εἶδον ἐκ πολλοῦ σάλου
 εὐδοντ' ἐπ' ἀκτῆς ἐν κατηρεφεί πέτρῳ,
 λιπόντες ἔρχονθ', οἷα φωτὶ δυσμόρῳ
 ὄρακη προθέντες βαιὰ καὶ τι καὶ βορᾶς
 ἐποσφέλημα σμικρόν, οἷ' αὐτοῖς τύχοι. 275
 σὺ δῆ, τέκνον, ποῖαν μὲν ἀνάστασιν δοκεῖς,
 αὐτῶν βεβῶτων, ἐξ ὕπνου στήναι τότε; 275
 ποῖ' ἐκδακρῦσαι; ποῖ' ἀποιωῶξαι κακὰ;
 ὄρωντα μὲν ναῦς, ἄς ἔχων ἐναυστόλουν,

V. 264. τῆς ἀνδροφθόρου]
 Bene se habet articulus. Non enim
 aliqua viperā Philoctetam momor-
 derat, sed ὅς τὸν ἀκαλυφῆ σηκὸν
 φυλάσσει κρύπιος οἰκουρῶν ὄφεις,
 quae Neoptolemi verba sunt v. 1327.
 HERM.

V. 265. Schol.: χαράγματι·
 δῆγματι· τὸ γὰρ δῆγμα τοῦ
 ὄφeos μόνον χαρασσει.

V. 266. ξὺν ἢ] sc. νόσω. Cfr.
 v. 1022: ὅτι ζῶ σὺν κακοῖς πολ-
 λοῖς τάλας. O. R. 303: οἷα νόσω
 ξύνεστιν. El. 600: κακοῖς πολ-
 λοῖς αἰεὶ ξυνοῦσα. Ceterum nihil
 in eo offensionis, quod pronomen
 relativum pluribus verbis a nomine,
 ad quod pertinet, seiunctum est.
 Cfr. Trach. 358 et Reisig. in Comm.
 Critt. ad O. C. 261 p. 224. — De-
 nique de verborum collocatione
 cfr. O. C. 1223.

V. 267 sq. ἐκ τῆς ποντίας
 Χρύσης] Male Schol. ποντίας
 explicat παραθαλασσίας, Asiae
 urbem sine dubio significans. In-
 tellegendam nunc Chrysen insulam
 esse in argumento docui.

V. 269. Ιαγγendum ἄσμενοί
 cum verbo εἶδον. Id enim, quod
 Philoctetam somno viderunt op-
 pressum, admodum opportune Atri-
 dis, qui non animadvertentem eum
 exponere volebant, accidere de-
 bebat. — Schol.: σάλου· κινή-

ματος, πόνου. Intellegendum esse
 nou de morbi violentia (coll. O. R.
 24, Ant. 163), sed de iactatione
 navis, monuit Bonitzius.

V. 271. Rarus est hic adiectivi
 δύσμορος usus, ex quo de cala-
 mitate dicitur, quae in inopia
 victus omniumque ad vitam sus-
 tentandam rerum necessarium
 posita est.

V. 272. καὶ τι καὶ βορᾶς,
 ut infra 308: καὶ ποῖ τι καὶ βο-
 ρᾶς μέρος. — Schol.: οἷ' αὐ-
 τοῖς τύχοι· καταράται. Non
 tantum exsecrandi vim haec for-
 mula habet, sed simul res, de qui-
 bus sermo est, miserrimas fuisse
 significat. Cfr. v. 509. Similiter
 Aesch. Prom. 864. Nos quoque
 similiter: 'ich habe Leiden erdul-
 det, wie ich sie meinen Feinden
 nicht wünsche'. Similiter Terent.
 Heaut. V 3, 13: 'au te obsecro,
 istuc inimicis siet'.

V. 276. ποῖ' ἐκδακρῦσαι
 etc.] Id est ποῖα δάκρυα δακρῦ-
 σαι et ποῖας οἰμωγὰς κακὰς
 οἰμῶξαι. Vide quae in Censura
 Aiac. ab Lobeck. edit. p. 86 § 4
 dixi.

V. 277. Adverte μὲν particulae
 collocationem. Similis locus est v.
 1136. — ἄς ἔχων ἐναυστό-
 λουν, 'quibuscum tum ad Troiam
 navigabam'. Cfr. Hom. Il. II 718.

πάσας βεβώσας, ἄνδρα δ' οὐδέν' ἐντοπον, 280
 οὐχ ὅστις ἀρκέσειεν, οὐδ' ὅστις νόσου
 κάμνοντι συλλάβοιτο. πάντα δὲ σκοπῶν 280
 ἠΰρισκον οὐδὲν πλὴν ἀνιάσθαι παρὼν,
 τούτου δὲ πολλὴν εὐμάθειαν, ᾧ τέκνον.
 ὁ μὲν χρόνος δὴ διὰ χρόνου προύβαινε μοι, 285
 κἀδὲ τι βαιᾶ τῆδ' ὑπὸ στέγη μόνον
 διακονεῖσθαι. γαστρὶ μὲν τὰ σύμφορα 285
 τόξον τόδ' ἐξηύρισκε τὰς ὑποπτέρους
 βάλλον πελειᾶς· πρὸς δὲ τοῦθ', ὅ μοι βάλοι
 νευροσπαθῆς ἄτρακτος, αὐτὸς ἂν τάλας 290
 εἰλυόμεν, δύστηνον ἐξέλκων πόδα,
 πρὸς τοῦτ' ἂν· εἴ τ' ἔδει τι καὶ ποτὸν λαβεῖν, 290
 καὶ πον πάγον χυθέντος, οἶα χεῖματι,
 ξύλον τι θραῦσαι, ταῦτ' ἂν ἐξέρπων τάλας

V. 279 sq. οὐχ ὅστις ἀρκέσειεν etc.] 'Neque qui opem ferret (ad victum potissimum quaerendum), neque qui laboranti in morbo curando succurreret'. Nam συλλαμβάνειν s. συλλαμβάνεσθαι τινί τινος dicitur prima significatione, qui una cum alio remprehendit, tum qui in re aliqua alicui opitulatur, ut Arist. Vesp. 734. Pac. 437. Lysistr. 313, quos locos Br. ad h. l. attulit. MATTH.

V. 281. Verba sic ordinanda: οὐδὲν ἠΰρισκον παρὼν πλὴν ἀνιάσθαι, τούτου δὲ (τοῦ ἀνιάσθαι) πολλὴν εὐμάθειαν. Musgravius hunc locum Horatium putat imitatum esse Sat. II 5 69: 'invenietque nil sibi legatum praeter plorare suisque'.

V. 283. διὰ χρόνον] Sententiam optime explanat Horatianum illud 'truditur dies die'; 'tempus igitur', inquit, 'per se ipsum procedebat', quod quidem is maxime sentit, qui horas nulla re fallere potest, ὁ χρόνος τρηχόμενος Ai. 603. Ovid. Trist. III 3 114: 'Non qui soletur, non qui labentia tarde tempora narivando fallat amicus adest'. M. SEYFFERT.

V. 284. Schol.: καὶ ἔδει με ἐμαντῶ ἐξηρηγεῖσθαι. — De vocc. διάκονος et διακονεῖν usu

sollemni in apparanda mensa et victu ministrando vid. Interpp. ad Theoph. Char. c. XI, Spanhem. ad Iulian. Caes. p. 453 et Burm. ad Petron. Satir. c. 31. MATTH.

V. 285 sq. Schol.: τὰ σύμφορα τὰ ἀναγκαῖα.

V. 286. τὰς ὑποπτέρους πελειᾶς] Sic Ai. 140, ubi vid. Lobeck. cfr. etiam Seidl. ad Eur. Troad. 147.

V. 288. Αὐτὸς dicit, quia non, ut venatores, canem habebat, qui praedam apportaret. HERM. — De hoc ἂν particulae usu imperfectis iunctae vid. Krueg. § 54 10 3.

V. 289. δύστηνον πόδα] Cfr. v. 1377 τῶδε δυστήνω ποδί et Eur. Phoen. 1536 ἀλαίμων γεραίων πόδα.

V. 290. πρὸς τοῦτο repetitur post longiorem parenthesis.

V. 291. καὶ πον πάγον] 'Si quando glacies diffusa erat super terram', ut in hieme fieri solet. Nam πάγος h. l. frigus glaciale, glacies, pruina; et χεῖσθαι dicitur quaecumque res, quae quocumque modo diffunditur, ut in Hom. II. XII 284 flocci nivium, in Soph. Trach. 853 morbus. MATTH. Ceterum ξύλον θραῦσαι (ligna frangere) lignantium est.

ἐμηχανώμην· εἶτα πῦρ ἂν οὐ παρῆν, 295
 ἀλλ' ἐν πέτροισι πέτρον ἐκτρέβον μόλις
 ἐφην' ἄφαντον φῶς, ὃ καὶ σφῆζει μ' αἶε. 295
 οἰκουμένη γὰρ οὖν στέγη πυρὸς μετὰ
 πάντ' ἐκπορίζει, πλὴν τὸ μὴ νοσεῖν ἐμέ.
 φέσ', ᾧ τέκνον, νῦν καὶ τὸ τῆς νήσου μάθε. 300
 ταύτη πελάζει ναυβάτης οὐδεις ἐκῶν·
 οὐ γὰρ τις ὄμοιος ἐστίν, οὐδ' ὅποι πλέων 300
 ἐξεμπολήσει κέρδος, ἢ ξενώσεται.
 οὐκ ἐνθάδ' οἱ πλοῖ τοῖσι σώφροσιν βροτῶν.
 τάχ' οὖν τις ἄκων ἔσχε· πολλὰ γὰρ τάδε 305
 ἐν τῷ μακρῷ γένοιτ' ἂν ἀνθρώπων χρόνῳ·
 οὐτοί μ', ὅταν μόλωσιν, ᾧ τέκνον, λόγοις 305
 ἔλεοῦσι μὲν, καὶ πού τι καὶ βορᾶς μέρος
 προσέδοσαν οἰκτεῖραντες, ἢ τινα στολήν·
 ἐκείνο δ' οὐδεις, ἤνικ' ἂν μνησθῶ, θέλει, 310

V. 295. Schol.: καλῶς εἶπεν ἄφαντον· οὐ φαίνεται γὰρ, ἀλλὰ δυνάμει αὐτὸ ἔχει. Comparant editi. Verg. Georg. I 135: 'ut silicis venis abtrusum excuderet ignem'. — Αἶε hic dictum, ut οἱ αἶε λόγοι, i. e. 'quoque tempore, quod tale est'. Nos 'jedemal?'. HERM.

V. 296. Schol.: ἀντὶ τοῦ, ἢ οἰκία ἢ μετὰ πυρὸς οὔσα καλῶς διοικεῖται.

V. 297. πλὴν τὸ μὴ νοσεῖν ἐμέ] Exspectaverit quispiam τινὰ pro ἐμέ. Verum recte monuit Buttmanus Philoctetiam, sui mali cogitatione admonitum, quae univere dicere coepisset, ad se iam transferre.

V. 300 sq. οὐδ' ὅποι πλέων ἐξ. κέρδος] 'Neque locus, in quem navigans (supple ναυβάτης ex v. 299) negotiando lucrum faciat?'. MATTH. — ξενώσεται passiva significatione, ut supra v. 46 φυλάσσεται. Schol.: καταχθίσσεται ὡς ξένος.

V. 303. τάχ' οὖν τις ἄκων ἔσχε] Ex mente Neoptolemi haec dicuntur hoc sensu: 'fortasse igitur, inquires, aliquis invitatus appulerit?'. Tum ad ἔσχε intellegendum

est quod antea positum nomen est τὸν πλοῦν, ita ut ἔχειν significet 'dirigere'. Cfr. Hom. Od. III 182: ἔγωγε Πύλονδ' ἔχον. Herod. VI 95: ἐνθῦτεν δὲ οὐ παρὰ τὴν ἠπειρον εἶχον τὰς νέας. Hom. II. V 829: ἀλλ' ἄγ', ἐπ' Ἀρηὶ πρώτῳ ἔχε μώνυχας ἵππους. Soph. huius fab. 1119 sq.: στυγερὰν ἔχε — ἄρᾶν ἐπ' ἄλλοις. — πολλὰ γὰρ τάδε] Quae contra hominum voluntatem accidunt. MATTH.

V. 304. ἐν τῷ μακρῷ ἀνθρώπων χρόνῳ] 'In longa hominum aetate s. vita'. Cfr. O. C. 7. 8. Ai. 646. Herod. V 9: γένοιτο δ' ἂν πᾶν ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ. Similiter Latini. Sic Plaut. Rud. IV 7 9: 'in aetate hominum plurimae fiunt transennae, [illi] ubi decipiuntur dolis'.

V. 305. οὐτοί μ'] Referendus pluralis ad singularem pronominis quod praecessit; de quo vide ad Ant. 703.

V. 306. Observanda alternatio praesentis et aoristi ἔσχε — ἔλεοῦσι — προσέδοσαν — θέλει. Praesenti tempore quod semper factum, aoristo quod aliquando factum significatur.

- σῶσαι μ' ἐς οἴκους· ἀλλ' ἀπόλλυμαι τάλας
 ἔτος τόδ' ἤδη δέκατον ἐν λιμῷ τε καὶ 310
 κακοῖσι βόσκων τὴν ἀδηγάρον νόσον.
 τοιαῦτ' Ἀτρεΐδαί μ' ἢ τ' Ὀδυσσεύος βία,
 ὦ παῖ, δεδράκασ', οἷς Ὀλύμπιοι θεοὶ 315
 δοιέν ποτ' αὐθις ἀντίποιν' ἐμοῦ παθεῖν.
 ΧΟ. ἔοικα γὰρ τοῖς ἀφριμένοις ἴσα 315
 ξένοις ἐποικτεῖρειν σε, Ποιάντος τέκνον.
 ΝΕ. ἐγὼ δὲ καὶ τὸς τοῖσδε μάρτυς ὦν λόγοις,
 ὡς εἶδ' ἀληθεῖς οἶδα, συντυχῶν κακῶν 320
 ἀνδρῶν Ἀτρειδῶν τῆς τ' Ὀδυσσεύος βίας.
 ΦΙ. ἦ γὰρ τι καὶ σὺ τοῖς πανωλέθοις ἔχεις 320
 ἐγκλημ' Ἀτρεΐδας, ὥστε θυμοῦσθαι παθῶν;
 ΝΕ. θυμὸν γένοιτο χεῖρὶ πληρῶσαι ποτε,

V. 311. βόσκων] Ut 'alere morbum' apud Latinos, e. g. Corn. Nep. Vit. Att. c. 21 6. — ἀδηγάρον· φράσην βρωτικήν Schol., i. e. edacem, insatiabilem; aptum epitheton in genere morborum φαγεδαϊκῶν, qui etiam νομαὶ appelluntur. MATTH. De ἐν praepositione ad v. 60 monitum est. — Pro κακοῖσι fortasse κόποισι legendum.

V. 312. Acute poeta hic et infra 592 locutionem Homericam Ἀλεῖαο βλή, βλή Διομήδεος, in Ulixem potissimum transfert, ita tamen, ut non robur et fortitudinem, sed vim aliis ab illo fieri solitam cogitet collocutor. BUTTM.

V. 314. ποτ' αὐθις] Cfr. Ai. 1086 ἀντιτίσειν αὐθις. Sic dicere solent qui ultionem minitantur vel mala promittunt. Cfr. Ant. 303 χρόνῳ ποτε — δοῦναι δίκην, Aesch. Ag. 1666 ἀλλ' ἐγὼ σ' ἐν ὀστέροις ἡμέραις μέτεμ' ἔτι, Eum. 498 πάθεια προσμένει — μεταῦθις ἐν χρόνῳ, Suppl. 732 χρόνῳ τοι κροῖοι τ' ἐν ἡμέραις — δάσει δίκην. De ποτ' αὐθις cfr. Aristoph. Ran. 705 ὀστέρον χρόνῳ ποτ' αὐθις εὐ φρονεῖν οὐ δόξομεν.

V. 315. ἔοικα γὰρ] Rarus est hic primae personae ἔοικα usus, pro qua fere ubique eo sensu, quo hic usurpatum verbum illud, tertia persona poni solet. Praeivit

tamen Hom. Od. XXII 348: ἔοικα δέ τοι παραΐδειν ὥστε θεῶ. Sensus: 'facere non possum, quin etc.'

V. 318 sq. συντυχῶν κακῶν ἀνδρῶν Ἀτρειδῶν etc.] 'Expertus malos viros Atridas et Ulixem'. De usu hoc verbi τυγχάνειν τινός τινος pluribus dixi in Advers. in Phil. p. 80 sqq. Neque in eo quicquam offensionis, quod eodem sensu Sophocles hoc loco συντυγχάνειν posuit. Cfr. v. 1333.

V. 322. Schol.: εἴθε γένοιτό μοι ἀργισμένῳ ὄρησις κατ' αὐτῶν, καὶ τὴν θύναμιν ἐνδείξασθαι. — χεῖρὶ datus est instrumenti; πληρῶσαι θυμόν, 'animi cupiditatem', sive ultionis sive cuiusvis alius rei, 'explere', elegans locutio est, de qua Valek. ad Eur. Hippol. 1327: Κύπρις γὰρ ἠθέλ', ὥστε γίνεσθαι τάδε, πληροῦσα θυμόν. Sophocles O. C. 778: πλήρη δ' ἔχοντε θυμῶν ὦν χρηστοῖς. Sic de videndi cupiditate Eur. Androm. 1087: θυματ' ἐξεπίπλαμεν. BRUNCK. Adde Platon. de rep. V p. 445 A: εἰ πού τις τῶ θυμοῖτο, ἐν τῷ τοιοῦτῳ πληρῶν τὸν θυμόν ἦτον ἐπὶ μείζους ἂν ἰοι στασίαις, et Plutarch. Lysand. c. 19: θυμοῦ δὲ μία πλήρωσις, ἀπολέσθαι τὸν ἀπεχθανόμενον.

- ἴν' αἰ Μνηστῆρας γνοῖεν ἢ Σπάρτη δ', 325
 γῆ Σκύρος ἀνδρῶν ἀλκίμων μήτηρ ἔφρ.
 ΦΙ. εὐ γ', ὦ τέκνον· τίνος γὰρ ὠδὲ τὸν μέγαν 325
 χόλον κατ' αὐτῶν ἐγκαλῶν ἐλήλυθας;
 ΝΕ. ὦ παῖ Ποιάντος, ἐξερω, μόλις δ' ἐρω,
 ἄρωγ' ὅπ' αὐτῶν ἐξελωβήθη μολῶν. 330
 ἐπεὶ γὰρ ἔσχε μοῖσ' Ἀχιλλέα θανεῖν —
 ΦΙ. οἴμοι· φράσης μοι μὴ πέρα, πρὶν ἂν μάθω 330
 πρῶτον τόδ', ἢ τέθνηχ' ὁ Πηλέως γόνος;
 ΝΕ. τέθνηκεν, ἀνδρὸς οὐδενός, θεοῦ δ' ὕπο,
 τοξευτός, ὡς λέγουσιν, ἐκ Φοῖβου δαμείς. 335
 ΦΙ. ἀλλ' εὐγενῆς μὲν ὁ κτανῶν τε χῶ θανῶν.
 ἀμχανῶ δέ, πότερον, ὦ τέκνον, τὸ σὸν 335
 πάθημ' ἐλέγχω πρῶτον, ἢ κείνον στένω.
 ΝΕ. οἴμαι μὲν ἀρκεῖν σοὶ γε καὶ τὰ σ', ὦ τάλας,

V. 323. ἴνα — γνοῖεν] Optativus positus propter antecedentem optativum. Vide ad Ai. 1194.

V. 325 sq. τίνος χόλον] 'Cuius rei iram', v. ad Vig. p. 878 sqq. [cfr. huius fab. v. 751, 1039, 1308, O. R. 697]; χόλον ἐγκαλεῖν autem, ut νεῖκος ἐγκαλεῖν in O. R. 702, est 'culpa, quae movet iram, accusare'. Itaque sensus est, si explicite enuntiare volumus: 'cuius rei culpam, quae ita tibi hanc magnam iram commovit, Atridis vitio vertens huc ades?' HERM.

V. 327. Schol.: μόλις δ' ἐρω' ὑπὸ τῆς ὀργῆς.

V. 328. ἀρωγ' ἐξελωβήθη] 'Quas ego iniurias accepi', dictum eadem ratione, qua βλέπτειν τινά τι dicitur, nisi quod ἐλωβᾶσθαι sensu passivo nunc usurpatum. — Participium μολῶν significat: 'cum ego Troiam venissem'.

V. 329. ἐπεὶ — ἔσχε μοῖσ' α] 'Ubi Achilleum fatum tenuit', sive 'occupavit, ut moreretur'. Cfr. Hom. Od. XVII 326: ἄργον δ' αὐ κατὰ μοῖσ' ἔλαβεν μέλαρος θανάτοιο, Soph. Ai. 516 sq.: καὶ μητέρ' ἄλλη μοῖρα τὸν φῶσαντά τε καθ' εἶλεν Αἰδὸν θανάσιμος οἰκήτορας, et O. R. 713: ὡς αὐτὸν ἔξοι μοῖρα πρὸς παιδὸς θανεῖν.

V. 331. ἢ τέθνηχ'] Vix cre-

dere potest Philoctetes factum esse, quod narrat Neoptolemus. Hinc antequam, quomodo factum sit, quaerat, iterum rogat, factumne sit, quod ille factum esse narravit. Similiter v. 414, O. C. 1583, O. R. 943.

V. 332 sq. ἀνδρὸς οὐδενός, θεοῦ δ' ὕπο] Pendent haec a verbo τέθνηκεν, et coniungenda sunt τοξευτός ἐκ Φοῖβου δαμείς hoc sensu, τόξοις Φοῖβον δαμείς. De re narrata vide quae in proleg. de fab. Aiac. not. 13 exposui.

V. 334. Schol.: εὐγενῆς· ἀντι τοῦ ἀνδρείος, εἰ γε καὶ γενναῖος ὁ εὐγενῆς. — Verba κτανῶν et θανῶν amant tragici sic componere. Cfr. Ant. 1263 sq., Eur. Iph. T. 353 πανθάκρτος ἢ κτανούσα χῶ θανῶν.

V. 336. Schol.: ἐλέγχω· κρῖνω, ἐρωτώ. Sic Xen. Anab. III 5 14: ἠλεγχον τὴν κύκλω πάσαν χῶραν, τίς ἐκάστη εἶη. — πάθημα, id quod Philoctetes ab Atridis perpersus est.

V. 337 sq. τὰ σ' pro τὰ σά, de qua elisione, quam Soph. El. 1499, Eur. El. 273, Hel. 580, Tro. 918 habent, vid. Schaeef. et Elmsl. ad O. R. 329. — τὰ τῶν πέλας (ἀλγήματα) aliorum (infortunia), ut τὰ τῶν πέλας κακὰ in Ai. 1151. MATTH.

ἀλλήμαθ', ὥστε μὴ τὰ τῶν πέλας στένειν. 340
 ΦΙ. ὀρθῶς ἐλεξας· τοιγαροῦν τὸ σὸν φράσον
 αὐθις πάλιν μοι πρᾶγμα, ὅτ' ἐνύβρισαν. 340
 ΝΕ. ἤλθόν με νῆϊ ποικιλοστόλῳ μετὰ
 δῖός τ' Ὀδυσσεὺς χῶ τροφεὺς τοῦμοῦ πατρός,
 λέγοντες, εἴτ' ἀληθῆς, εἴτ' ἄρ' οὖν μάτην, 345
 ὡς οὐ θέμις γίγνοιτ', ἐπεὶ κατέφθιτο
 πατὴρ ἐμὸς, τὰ πέργαμ' ἄλλον ἢ μ' εἶλιν. 345
 ταῦτ', ὦ ξέν', οὕτως ἐννέποντες οὐ πολὺν
 χρόνον μ' ἐπέσχον μὴ οὐ με ναυστολεῖν ταχύ,
 μάλιστα μὲν δὴ τοῦ θανόντος ἡμέρῳ, 350
 ὅπως ἴδοιμ' ἄθραπτον· οὐ γὰρ εἰδόμην·

V. 339. τὸ σὸν πρᾶγμα] Rem, quae ad te spectat, id est πάθημα.

V. 340. αὐθις πάλιν] Schol.: τὸ χ, ὅτι δις τὸ αὐτὸ εἶπεν, αὐθις καὶ πάλιν. Neuius adscripsit 127, 952, 1232.

V. 341. Schol.: ἤλθόν με μετὰ μετῆλθόν με. Cfr. Valcken. ad Eurip. Phoen. 1327. — De ποικιλοστόλῳ cfr. Hom. II. II 637 τῷ δ' ἄμα (Ulixi) νῆες ἔποντο δνῶδεκα μιλιτοπάρηοι. Eustath. p. 310 41: ἡ δὲ παρὰ Σοφοκλεῖ ποικιλοστόλος ναὺς δαιδαλὸν τι χρῆμα ἐστίν, ὡς πολλοῖς χρώμασι ποικιλλόμενον.

V. 342. δῖος h. l. non laudis, sed dignitatis regiae epitheton. — χῶ τροφεὺς, Phoenix, qui ipse Hom. II. IX 481 — 490 suam in nutriendo puero Achille curam describit. Idem in Scyrum missus ad Neoptoleum adducendum memoratur in Philostr. Iun. Imag. I. Alii Ulixi et Diomedis has partes assignant.

V. 343. μάτην· ἀντὶ τοῦ ψεῦδος· ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ (El. 642) ματαίαν βᾶξιν, ἤγονν ψευδῆ φήμην· μάταιον δὲ, τῷ λόγῳ πεπλάσμενον καὶ ἀνυπόστατον. Phavor.

V. 345. πέργαμα, quae fere Τροίας πέργαμα dici solent, sic nude dixit etiam v. 1334. HERM.

V. 347. Brunckium et Musgra-

vium, qui ἐπέσχον numeri singularis putabant esse, bene refutavit Buttm., sic explicans: 'haec eorum verba quam maxime me incitarunt, ut ocius navigarem, inprimis quidem cupidine ductus etc.'. Figura usitatissima Graecis est, ut negent id, cuius intellegi contrarium volunt. HERM.

V. 349. ὅπως ἴδοιμ' ἄθραπτον] 'Ut viderem ante sepulchram'. Ad verba οὐ γὰρ εἰδόμην nihil intellegendum nisi antea, quod assumendum ex verbo ἄθραπτον. Atque hoc, si sensum spectaveris, idem sane est atque illud, quod Schol. ad οὐ γὰρ εἰδόμην intellegendum putat, ζῶντα. — εἰδόμην pro εἶδον, ut Hom. II. X 47, Soph. El. 892, Trach. 151. — De temporum computatione quaeri poterat. Nam si statim e Lycomedis domo ad Troiam profectus est Achilles, nondum nato filio, Neoptolemus puer esset vix decennis. Verum in huiusmodi rebus non argutandum. Multae enim antiquae fabulae, ut quae paullatim ex variis interque se dissimilibus narrationibus conflatae sint, miris modis, maximeque in temporum rationibus, sibi ipsae repugnant. Quas repugnantias callide occultare solent scriptores, ubi non in promptu est aliquid commenti, quo eas expediant. HERM. Ceterum οὐκ εἰδόμην etiam ad infantem puerum pertinere potest.

ἔπειτα μέντοι χῶ λόγος καλὸς προσῆν, 350
 εἰ τὰπὶ Τροία πέργαμ' αἰρήσοιμ' ἰών.
 ἦν δ' ἤμαρ ἤδη δεύτερον πλεοντί μοι,
 κάρῳ π' ἄκρον Σίγειον οὐρίῳ πλάτῃ 355
 κατηρόμην· καὶ μ' εὐθὺς ἐν κύκλῳ στρατὸς
 ἐκβάντα πᾶς ἠσπάζετ', ὁμνύντες βλέπειν 355
 τὸν οὐκέτ' ὄντα ζῶντ' Ἀχιλλεῖα πάλιν.
 κείνος μὲν οὖν ἔκειτ'· ἐγὼ δ' ὁ δύσμορος,
 ἐπεὶ δάκρυσα κείνον, οὐ μακρῷ χρόνῳ 360
 ἐλθὼν Ἀτρεΐδας πρὸς φίλους, ὡς εἰκὸς ἦν,
 τὰ θ' ὄπλ' ἀπήτουν τοῦ πατρός τὰ τ' ἄλλ' ὅσ' ἦν. 360
 οἱ δ' εἶπον, οἴμοι, τλημονέστατον λόγον·
 ὦ σπέριμ' Ἀχιλλεῶς, τᾶλλα μὲν πάρεστί σοι
 πατρῶν' ἐλέσθαι, τῶν δ' ὄπλων κείνων ἀνῆρ 365
 ἄλλος κρατύνει νῦν, ὁ Λαέρτου γόνος.
 κάρῳ δακρύσας εὐθὺς ἐξανίσταμαι 365
 ὄργῃ βαρεῖα, καὶ καταλήσας λέγω·
 ὦ σφέτλι, ἢ τολμήσαι· ἐντ' ἐμοῦ τι

V. 353. κάρῳ] De καὶ particulae usu vide ad Antig. 1165.

V. 355 sq. Egregie et naturae vulgiconvenienter pingit desiderium Achillis conspecto filio, patris simillimo, in militibus excitatum. Huc spectat versus a Plutarcho servatus (de diser. adul. et amici p. 51 C et in Alcib. p. 203 D) οὐ παῖς Ἀχιλλεῶς, ἀλλ' ἐκεῖνος αὐτός εἰ. Talem fere et Philostratus Neoptoleum depingit (Heroic. c. 19 p. 865 ed. Ol.) καλὸν καὶ προσοικίοντα πατρί. Vid. etiam Philostr. Iun. Icon. I p. 865 et Tryphiod. v. 53. Nemo tamen saepius hanc Neoptolemi cum patre similitudinem commemorat, quam Quintus Smyrn. maxime VII 176. GED.

V. 357. ἔκειτο, 'iacebat' ita dictum est, ut Neoptolemo contigisse, ut insepultum patrem videret, inde appareat.

V. 358. οὐ μακρῷ χρόνῳ] 'Non longo tempore post'. Vide ad v. 233.

V. 361. Schol.: διὰ μέσου τὸ οἴμοι ἀποδυνάμενός φησι. Interposita haec est, quasi ingenti do-

lore expressa, deploratio iniuriae acceptae. Ita bonus est actor fabulae compositae ab Ulixo. CAMER. Tum τλημονέστατον λόγον est ἀναδέστατον. Vide quae ad O. R. 1144 adnotavimus.

V. 365. δακρύσας hic parum aptum est. Poeta scripsisse videtur ἐγὼ δ' ἀνούσας, quod cum in ἐγὼ δακρύσας abisset, coniunctio καὶ addita est.

V. 367. ὦ σφέτλιε] Differt hic locus ab iis, in quibus cum oratio ad plures convertitur, tamen unius tantum nomen compellatur, de quo loquendi genere Brunck. ad Arist. Ran. 1479. Lob. ad Ai. p. 248 et Huschk. ad Tibull. p. 72 sq. monuerunt. Hic enim non nomen est positum, sed adiectivum, quod primo adpectu dubium sane est, utrum ad Agamemnonem an ad Menelaum sit referendum. Nihilominus sana scriptura vulgata, cum e nexu totius loci pateat convicium ad eum spectare, qui arma Achillis Ulixi tradidisset. Eius autem iniuriae auctorem nemo non Agamemnonem habere debebat, penes quem summum esset imperium.

δοῦναι τὰ τεύχη τάμα, πρὶν μαθεῖν ἐμοῦ; 370
 ὁ δ' εἶπ' Ὀδυσσεύς, πλησίον γὰρ ἦν κυρῶν
 ναί, παῖ, δεδώκασ' ἐνδίκως οὔτοι τάδε. 370
 ἐγὼ γὰρ αὐτ' ἔσωσα κἀκείνον παρῶν.
 κἀγὼ χολωθεὶς εὐθύς ἤρασσον κακοῖς
 τοῖς πᾶσιν, οὐδὲν ἐνδεὲς ποιούμενος, 375
 εἰ τάμα κείνος ὄπλ' ἀφαιρήσοιτό με.
 ὁ δ' ἐνθάδ' ἤκων, καίπερ οὐ δύσοργος ὦν, 375
 δηχθεὶς πρὸς ἀξήκουσεν ὦδ' ἠμείψατο
 οὐκ ἦσθ' ἐν' ἡμεῖς, ἀλλ' ἀπῆσθ' ἐν' οὐ σ' ἔδει.
 καὶ ταῦτ', ἐπειδὴ καὶ λέγεις θρασυστομῶν, 380
 οὐ μὴ ποτ' ἐς τὴν Σκυῖρον ἐκπλεύσης ἔχων.
 τοιαῦτ' ἀκούσας κάξονειδισθεὶς κακά 380
 πλέω πρὸς οἶκους, τῶν ἐμῶν τητώμενος

Similiter v. 1376 sq. Agamemnonem poeta verbis τὸν Ἀτρείδης ἐχθιστον υἱὸν significat.

V. 368. Schol.: πρὶν μαθεῖν ἐμοῦ ἄντι τοῦ πρὶν ἐμοῦ πυθέσθαι. Id est: 'priusquam ex me quaevissetis et cognovissetis, num vellem illi arma ista concedi?'

V. 371. ἐγὼ — παρῶν] De re vide quae in proleg. de fabula Aiacis adnot. 14 exposui.

V. 372. Schol.: ἤρασσον ἔβαλλον, κατηρώμην, ὕβριζον. Soph. Ai. 724: ὄνειδεσιν ἤρασσον ἐνθεν κἀνθεν, Aristoph. Nub. 1373: ἐξαράττω πολλοῖς κακοῖς, ubi κακά ut nostro loco et 382 'convicia' significat. Ad metaphoram in verbo confer Cic. ad Div. XVI 26: 'verberavi te tacito convicio'. GED. Similiter mala a poetis Latinis dicta sunt. Ita Terent. Andr. IV 1 16: 'ingeram mala multa'.

V. 373. τοῖς πᾶσιν] 'Omnibus, quibus uti poteram'. Schol.: οὐδὲν ἐνδεὲς ποιούμενος: οὐδὲν ὕβρεως παραλιμπάνων. Cf. Eur. Phoen. 385: ἀλλ' ἐξερώτα, μηδὲν ἐνδεὲς λίπης.

V. 374. εἰ ἀφαιρήσοιτο] Haec ad orationem rectam pertinent, qua usus est Neoptolemus: tu scelestus es et improbus, si mihi erepturus es. Sic 353 et Ant. 414: εἰ τις τοῦδ' ἀκηδήσοι πόνον.

V. 375. ὁ δ' ἐνθάδ' ἤκων] h. e. 'in hoc statu', vel in his, quibus se circumventum videbat, angustiis. Eodem fere sensu O. R. 1158: εἰς τόδ' ἤξει, et Ai. 1365: καὶ γὰρ αὐτὸς ἐνθάδ' ἴξομαι. GED.

V. 376. Verborum structura haec est: δηχθεὶς ἠμείψατο πρὸς ταῦτα, ἀ ἐξήκουσεν, ὦδε. Verbum δηχθεὶς explicat, absolute positum nihil habet offensivonis. Sic Eur. Med. 817: οὐτω γὰρ ἀν μάλιστα δηχθεὶς πόσις.

V. 380. τοιαῦτ' — κακά] Substantivo κακά 'convicia' significari apparet. Vide ad v. 372. Deinde notanda locutio ἀκούειν κακά, significans 'conviciis lacessi'. Sic v. 607: ὁ πάντ' ἀκούων ἀισχρὰ καὶ λωβήτ' ἐπη, quod recte Schol. interpretatur, ὁ ὕβριζόμενος, v. 1313: ἦκου ἄριστα. Ai. 1320: οὐ γὰρ κλύοντες ἔσμεν ἀισχρὰτους λόγους τοῦδ' ὑπ' ἀνδρός ἀγρίας; Aristoph. Nub. 1329. Deinde de locutione ἐξονειδίξεσθαι κακά confer El. 288: φωνούσα τοιαῦτ' ἐξονειδίξει κακά.

V. 381 sq. Schol.: τητώμενος: ἐστερημένος. Vide quae ad El. 1307 adnotavimus. — κακῶν, quod e Sisypho conceptus ferebatur; vid. v. 417. Ad orationis formam cfr. Arist. Ran. 731:

πρὸς τοῦ κακίστου κακῶν Ὀδυσσεύς.
 οὐκ αἰτιῶμαι κείνον ὡς τοὺς ἐν τέλει. 385
 πόλις γὰρ ἔστι πᾶσα τῶν ἠγωνιμένων,
 στρατός τε σύμπας: οἱ δ' ἀκοσμοῦντες βροτῶν 385
 διδασκάλων λόγοισι γίνονται κακοί.
 λόγος λέλεκται πᾶς. ὁ δ' Ἀτρείδας στυγῶν
 ἐμοί θ' ὁμοίως καὶ θεοῖς εἶη φίλος. 390
 (στροφή.)

XO. Ὀρεστέρα παμβῶτι Γᾶ, μᾶτερ αὐτοῦ Διός,
 ἅ τὸν μέγαν Παντωλὸν εὐχρησον νέμεις, 390
 σὲ κἀκεῖ, μᾶτερ πότνι, ἐπηυδώμαν, 395

καὶ πονηροῖς κακῶν πονηρῶν, infra 874: εὐγενῆς καὶ εὐγενῶν, Eur. Andr. 590: ὦ κἀκίστε κακῶν κακῶν.

V. 383. Neque hic, neque O. R. 567 καὶ οὐκ pro ὅμως οὐκ, vel καίτοι οὐκ positum esse putandum est. Sensus hic est: 'atque magis quam illum culpo eos, penes quos est imperium?'

V. 384. εἶναί τις dicitur qui quasi alicuius possessio est, ab aliquo pendet. Cfr. O. R. 917.

V. 385. Schol.: ἀκοσμοῦντες: ἄτακτα ἐργαζόμενοι. Gramm. in Bekk. Anecd. p. 369 5: ἀκοσμεῖν, τὸ μηδὲν ἐν κόσμῳ καὶ τάξει ποιεῖν, ἀλλὰ ἀκολασταίνειν. Σοφοκλής. Quod et ad h. l. pertinet, et ad Ant. 730. HERM.

V. 389—397. Chorus cum Rheam se invocasse etiam tum ait, cum, quae modo exposita est, iniuria Neoptolemo ab Atridis inferretur, idque nunc quoque facere se adsignificat, facile intellegitur, id efficere hoc carmine studere, ut et Neoptolemi verba fidem apud Philoctetam inveniant, et ipse Atridas magno persequi odio videatur.

V. 389. Schol.: ὄρεστέρα: ὄρεία ἢ αὐτὴ δὲ ἐστὶ τῆ γῆ ἐν δὲ τοῖς ὄρεσι τὰ μυστήρια αὐτῆς γίνεται. παμβῶτι: πάντας τρέφουσα: παρὰ τὸ Ὀμηρικόν: ζειδωρος ἄρουρα. διὰ δὲ τὸ ταύτην τὴν θεὸν τιμᾶσθαι παρὰ Φρυγί πρὸς αὐτὴν τὸν λόγον ποιεῖται. — Adiectivum ὄρεστέρα epitheton est non terrae istius, quam pedibus calcamus, sed deae Cybelae vel Rheae, quam

hic Γᾶς nomine significat. De matre ὄρεία vid. ad Eur. Hel. 1317. MUSGR. Strabo X p. 469: οἱ Φρύγες καὶ τῶν Τρωῶν οἱ περὶ τὴν Ἰδην κατοικοῦντες Ῥέα τιμᾶσι — μητέρα καλοῦντες θεῶν. Adde, quod culta fuit etiam in ipsa Lemno, cuius rei testis Steph. Byz. in Αἰῆμος, qui nomen insulae factum dicit ἀπὸ τῆς μεγάλης θεοῦ, ἣν Αἰῆμόν φασὶ ταύτη δὲ καὶ παρθένους ἔθνον. Hinc chorus invocat deam, quae in Phrygia Neoptolemu armis spoliatum viderit, et in Lemno nunc precantibus adsit. GED. — Schol.: μᾶτερ αὐτοῦ Διός: ὅτι ἡ αὐτὴ ἐστὶ Ῥέα καὶ Γῆ.

V. 390. Schol.: Παντωλὸν: ποταμὸς Ἀνδρίας, ἐνθα ἡ Ῥέα τιμᾶται: χερσὶ δὲ ψήγματα ἀπὸ τοῦ Τρωάδων τοῦ ὄρους διὰ τοῦ Παντωλοῦ καταφέρεται. — ἀ — νέμεις, possides, ut in Ai. 1016, incolis: nam etiam in Lydia colebatur Cybele. Vid. Eur. Bacch. 55 sqq., Herod. V 102, qui diserte testatur Sardibus fuisse eius templum. MATTH. Non dubito, quin verba τὸν μέγαν corrupta sint. Neque enim aut μέγας dici Pactolus potuit aut articulus commode addi. Lindemanno visum est Τρωάδιον scribendum esse. Mihi videtur poeta scripsisse: ἀγνὸν μέγ' ἀ ἰ. e. ἀ μέγα ἀγνόν; nam ἀγνός sollemne epitheton fluviorum est. De ἀγνόν μέγα cfr. Aesch. Suppl. 141 σεμνῆς μέγα ματρός.

V. 391. Schol.: καὶ τότε σε ἐπεκαλεσάμην τιμωρήσασθαι τοὺς

ὄτ' ἐς τόνδ' Ἀτρειδᾶν ὕβρις πᾶσ' ἐχώρει,
 ὅτε τὰ πάτρια τεύχεα παρεδίδοσαν,
 ἰὼ μάκαρα ταυροκτόνων 395
 λεόντων ἐφεδρε, τῷ Λαοτίου
 σέβας ὑπέριτατον.
 ΦΙ. ἔχοντες, ὡς εἰκε, σύμβολον σαφές
 λύπης πρὸς ἡμᾶς, ὃ ξένοι, πεπλευκάτε,
 καί μοι προσάδεθ', ὥστε γινώσκειν, ὅτι 400
 ταῦτ' ἐξ Ἀτρειδῶν ἔργα κἀξ Ὀδυσσεύος.
 ἐξοίδα γάρ νιν παντὸς ἂν λόγου κακοῦ
 γλώσση θιγόντα καὶ πενουργίας, ἀφ' ἧς
 μηδὲν δίκαιον ἐς τέλος μέλλοι ποιεῖν.
 ἀλλ' οὐ τι τοῦτο θαυμ' ἐμοίγ', ἀλλ' εἰ παρῶν 405

περὶ Ἀγαμέμνονα, ὅτε προσέδιδον τὰ ὅπλα τοῦ Ἀχιλλέως καὶ νῦν δὲ καλῶ, ἵνα τοῦτους τιμωρήσῃ. — καὶ κεί, (ad Troiam) in Phrygia, ubi praecipue colebatur; hinc Phrygias σώτειρα in H. Orph. Cfr. Verg. Aen. VI 784 sq. MATTH.

V. 392. Schol.: ἐς τόνδε τὸν Νεοπτόλεμον. — ὕβρις πᾶσα non est, ut putat Musgr., 'omnis illa contumelia', sed 'summa contumelia'. Vide ad 142.

V. 394. Schol.: τὸ ἐξῆς ὅτε τὰ πατρικὰ ὅπλα παρεδίδοσαν τῷ Λαοτίου. Verbum παραδιδόναι eodem hic sensu positum, quo v. 64.

V. 395 sq. Schol.: ἐπι ἄρματος γὰρ λεόντων ὀρεῖται ἢ ῥέα. — Orph. H. v. 26: ταυροφόνων ζεύξασα ταυρόδρομον ἄρμα λεόντων. Cfr. Lucret. II 602, Verg. Aen. III 113, Ovid. Met. X 704, Fast. IV 215 sqq. — ἐφεδρος λεόντων, 'insidens leonibus', i. e. currui, cui adiunguntur leones, monente Wak. Cfr. Verg. Aen. VI 785 et XII 785. — ταυροκτόνος, ταυροφόνος, ταυροσφάγος (Lycophr. Cass. 47), ταυροβόρος (Archiae epigr. 27) sollemnia leonis epitheta. MATTH.

V. 397. Schol.: σέβας ὑπέριτατον ὃ ῥέα ἢ νοητέον τοῦτο ἐπὶ τῶν ὀπλων. Recentiores editores posteriorem interpretatio-

nem probant, commoti sine dubio verborum collocatione, cui repugnare prior explicatio videtur. At posteriori interpretationi adversari apparet verborum σέβας ὑπέριτατον significationem, quae non posse nisi de dea accipi mihi quidem certum videtur. Itaque turbatum potius aliquid librariorum incuria crediderim. Ceterum eadem dea Antig. 338 θεῶν ὑπεριτάτη appellatur.

V. 398 sq. σύμβολον σαφές λύπης] Graecis σύμβολον est tessera hospitalis, qua amicos peregre euntes ξένοις commendare solebant; vide Eurip. Med. 613 ibique Scholiastam. Hic Philoctetes iniuriam, quam ab Atridis percussus est, symboli vicem praestare ait. Aristides T. I p. 416: ἱκανὸν ἐστὶ πρὸς αὐτήν, ὥσπερ ἄλλο τι σύμβολον, αὐτὸ τὸ σχῆμα τῆς ἀνοχίας. MUSGR.

V. 400. Schol.: καί μοι προσάδετε συμφωνεῖτε. 'Et mecum concinitis', i. e. vestrum carmen consonat cum meo, qui non secus atque ego de iniuria accepta conqueramini.

V. 404. ἐς τέλος est 'postremo'. Eurip. Ion. 1615: χρόνια μὲν τὰ τῶν θεῶν παρ, ἐς τέλος δ' οὐκ ἀσθενῆ. HERM. — Ορπιτινὸς μέλλοι referunt ad θιγόντα ἂν (θίγοι ἂν). Cfr. 325, 529, 961.

Αἴας ὁ μείζων ταῦθ' ὀρῶν ἠνείχετο. 411
 NE. οὐκ ἦν ἐτι ζῶν, ὃ ξέν'. οὐ γὰρ ἂν ποτε
 ζῶντος γ' ἐκείνον ταῦτ' ἐσπλήθην ἐγώ.
 ΦΙ. πῶς εἶπας; ἀλλ' ἢ χούτος οἴχεται θανῶν;
 NE. ὡς μηκέτ' ὄντα κείνον ἐν φάει νόει. 410
 ΦΙ. οἴμοι τάλας. ἀλλ' οὐχ ὁ Τυδείως γόνος,
 οὐδ' οὐμπολητὸς Σισύφου Λαοτίου,
 οὐ μὴ θάνωσι. τούσδε γὰρ μὴ ζῆν ἔδει.
 NE. οὐ δῆτ', ἐπίστω τοῦτό γ', ἀλλὰ καὶ μέγα
 θάλλοντες εἰσι νῦν ἐν Ἀργείων στρατῷ. 415
 ΦΙ. τί δ'; οὐ παλαιὸς κάγαθὸς φίλος τ' ἐμός,
 Νέστωρ ὁ Πύλιος, ἔστιν; οὗτος γὰρ τὰ γε
 κείνων κακ' ἐξήρνεκε βουλευῶν σοφά.
 NE. κείνός γε πράσσει νῦν κακῶς, ἐπεὶ θανῶν

V. 406. Αἴας ὁ μείζων, ut distinguatur ab altero Aiace, Oilei filio. Ille, Telamonis filius Achillesque patruelis, inter Graecorum duces cognatione proxime iunctus erat Neoptolemo. GED. Aiacis hoc praedicatum Eustath. p. 275 36 commemorat ad illud Homeri, μείων, οὔτι τόσος γε ὅσος Τελαμόνιος Αἴας. HERM.

V. 408. Meminisse oportet ficta narrare Neoptoleum. Non enim veri simile est pugnaturum fuisse nisi armis illis sibi restitutis. Et ita Proclus ex Lesche: καὶ Νεοπτόλεμον Ὀδυσσεὺς ἐκ Σκύρου ἀγαγὼν τὰ ὅπλα δίδωσι τὰ τοῦ πατρὸς. HERM.

V. 410. ὡς — ὄντα νόει] ἐν φάει εἶναι, 'vivere', consueti tragico locutio. Cfr. Eur. Hec. 708, 1214.

V. 411. Schol.: ὁ Τυδείως γόνος σὺν Ὀδυσσεὶ γὰρ αὐτὸν ἐξέβαλε Διομήδης. Qui meminerit saepe Ulixi in administrandis rebus subdolis et fraudulentis Diomedem socium adiunctum esse ab Homero narrari, is minime poetam reprehendit, quod Philoctetes hoc loco infensum in Diomedem animum ostendat. Qui quamquam ipse bello Troiano non interfuit, tamen, quae gesta in eo erant, per homines illos, qui casu ad eum

deferebantur, magnam partem cognosce statui potest.

V. 412. Schol.: Σισύφου Λαοτίου. ἐκ Σισύφου γὰρ κίονσα ἢ Ἀντίκλεια ἐγαμήθη Λαοτή; καὶ διὰ τοῦτο φησὶν αὐτὸν ὡσπερ πεπεῦσθαι, ἐπειδὴ Λαοτῆς πολλὰ δὸς χρηματὰ ἠγάγετο τὴν Ἀντίκλειαν. Ignota Homero fabula a tragicis saepius in Ulixis opprobrium versa; vid. Schol. ad Aī. 190. HERM. Manifestum est Σισύφου pendere ab ἐμπολητὸς, coll. Schaeef. Melett. cr. p. 137 sqq. et Λαοτίου ab γόνος. Vide Advers. mea p. 91 sq.

V. 413. οὐ μὴ θάνωσι] Apparet horum verborum sensum hunc esse debere, 'non erunt mortui, sie werden gewiss nicht todt sein'.

V. 418. κείνων κακὰ] 'Mala orta ab illis'. Vid. ad v. 193.

V. 419 sq. θανῶν φροῦδος eodem sensu dictum, quo supra v. 409 οἴχεται θανῶν. — Antilochus auctore Homero Od. IV 188, III 111 a Memnone interfectus est, patri pugnanti suppetias ferens. Cfr. Pind. Pyth. VI 28 sqq. MATTH. — Schol.: οἱ μὲν γομόνος, παρ' Ἰστορίαν φασὶν εἶχε γὰρ καὶ ἄλλους; οἱ δὲ γόνος, τῷ ποιητῇ ἀκολουθοῦντες λέγουσιν. Neque unus Antilochus Nestoris filius erat, cuius praeter

- Ἀτίλοχος αὐτῷ φροῦδος, ὅσπερ ἦν γόνος. 420
 ΦΙ. οἰμοί, δὴ' αὐτῷ ἐξέδειξας, οἶν ἐργῶ 426
 ἦμιστ' ἄν ἠθέλησ' ὀλωλότιν κλύειν.
 φεῦ, φεῦ· τι δῆτα δεῖ σκοπεῖν, ὅθ' οἶδε μὲν
 τεθνήσ', Ὀδυσσεὺς δ' ἔστιν αὐτῷ κἀνταῦθ', ἵνα
 χορῆν ἀντι τούτων αὐτὸν ἀνδᾶσθαι νεκρὸν; 425
 ΝΕ. σοφὸς παλαιστῆς κείνος· ἀλλὰ καὶ σοφαὶ 431
 γνῶμαι, Φιλοκτῆτ', ἐμποδίζονται θεαί.
 ΦΙ. φέρον εἰπέ πρὸς θεῶν, ποῦ γὰρ ἦν ἐνταῦθά σοι
 Πάτροκλος, ὃς σοῦ πατρὸς ἦν τὰ φίλτατα;
 ΝΕ. χούτος τεθνηκώς ἦν· λόγῳ δέ σ' ἐν βραχεὶ 430
 τοῦτ' ἐκδιδάξω. πόλεμος οὐδέν' ἄνδρ' ἐκὼν 436
 αἰρεῖ πονηρὸν, ἀλλὰ τοὺς χρηστοὺς αἰεὶ.
 ΦΙ. ξυμμαρτυρῶ σοι· καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτό γε

illum sex filios Hom. Od. III 413 sq. enumerat, neque solus cum patre adversus Troiam profectus erat, sed una cum Thrasymede fratre, cuius Hom. II. IX 81, XVI 317—321 mentionem facit. Itaque Sophocles, qui hac in re ab Homero discedere nullo pacto poterat, neque ὅσπερ ἦν μόνος, neque, quod alii coniecerunt, ὃς παρῆν μόνος (vel γόνος) scribere potuit. Nec tamen inde sequitur veram esse scripturam vulgatam, quam mire languere quis intellegit. Verum quid scripsit poeta, nondum mihi liquet. Videntur tamen eiusmodi verba fuisse posita, quibus causa significaretur, ob quam acerbior esset huius filii mors Nestori (velut ὅσπερ ἦν γόνος vel φροῦδος ἠδιστος γόνος vel ὄπερ ἦδετο).

V. 421. δὴ' αὐτῷ ἐξέδειξας] Adsumendum ex sequentibus participium ὀλωλότιν. Aperte autem αὐτῷ adverbium Philoctetes adiecit, quia ante (v. 331 sqq.) iam de obitu Achillis a Neoptolemo certior est factus. Exempla verbi δεικνύναι a grammaticis verbo λέγειν explicati attulit Porsonus ad Eur. Phoen. 540.

V. 422. ἄν ἠθέλησα] Sic Ai. 88: ἠθέλον δ' ἄν ἐκτός ἄν τυχεῖν.

V. 423. Eur. Suppl. 301: ἐγὼ

δέ σ', ὦ παῖ, πρῶτα μὲν τὰ τῶν θεῶν σκοπεῖν κελεύω, μὴ σφαλῆς ἀτιμάσας. Ex his versibus non solum quid sit σκοπεῖν apparet, sed etiam quid velit haec interrogatio, τί δεῖ σκοπεῖν; 'quo respicere debemus?' Reticeat enim adhuc id, quod postea 446 sqq. clare eloquitur, a diis iustitiam nullam exspectandam esse. BUTTM.

Similis est exclamatio Ant. 922 sq. V. 424. αὐτῷ refertur ad κἀνταῦθα, hoc sensu: 'si hi perierunt, Ulixes autem, ut alias, sic rursum hic quoque superstes est, ubi illorum loco eum mortuum dici oportebat. HERM.

V. 426. Schol.: σοφὸς μὲν ἔστιν, ἀλλ' οὐ διόλου ἔσται· αἰ γὰρ τοιαῦτα γνῶμαι καταβάλλονται εὐθέως. Sapienter et caute proeliari dicit Ulixem; et tamen cautum cautorem, ut Plautus ait, capi interdum ait, ut de inimico male ominans. CAM. Cfr. Ant. 1045.

V. 429. ὃς — τὰ φίλτατα] Id est ὁ φίλτατος. Cfr. Valcken. ad Eur. Phoen. 437.

V. 430 sqq. Cfr. frgm. 649 D, τοὺς εὐγενεῖς γὰρ κἀγαθούς, ὦ παῖ, φιλεῖ Ἀρης ἐναίρειν· οἱ δὲ τῇ γλώσση θρασείας φερόντες αἰσας ἐκτός εἰσι τῶν κακῶν (l. εἰσι πημάτων). Ἀρης γὰρ οὐδὲν τῶν κακῶν λωπίζεται.

- ἀναξίου μὲν φωτὸς ἐξερήσομαι,
 γλώσση δὲ δεινοῦ καὶ σοφοῦ, τί νῦν κυρεῖ. 435
 ΝΕ. ποῖον γε τούτου πλήν γ' Ὀδυσσεῖος ἐρεῖς; 441
 ΦΙ. οὐ τοῦτον εἶπον· ἀλλὰ Θεοσίτης τις ἦν,
 ὃς οὐκ ἄν εἴλετ' εἰσάπαξ εἰπεῖν, ὅπου
 μηθεὶς ἐρή· τοῦτον οἶσθ' εἰ ζῶν κυρεῖ;
 ΝΕ. οὐκ εἶδον αὐτόν, ἠσθόμην δ' εἶ' ὄντα νῦν. 440
 ΦΙ. ἐμελλ'· ἐπεὶ οὐδέν πω κακόν γ' ἀπόλετο, 446
 ἀλλ' εὖ περιστέλλουσιν αὐτὰ δαίμονες·
 καὶ πως τὰ μὲν πανοῦργα καὶ παλιντριβῆ
 χαίρουσ' ἀναστρέφοντες ἐξ Ἄιδου, τὰ δὲ
 δίκαια καὶ τὰ χρήστ' ἀποστέλλουσ' αἰεὶ. 445
 ποῦ χρῆ τίθεσθαι ταῦτα, ποῦ δ' αἰνεῖν, ὅταν 451

V. 434 sq. De genetivo vid. Herm. in Mus. Stud. Ant. p. 156 sq. et ad Vig. p. 880 et Krueg. II § 47 10 6. Sic El. 317 sq., Trach. 1122. De verbi κυρεῖ usu adscripsit Neuius El. 1424: Ὅρεστα, πῶς κυρεῖτε;

V. 436. ποῖον γε τούτου — ἐρεῖς] 'quis tandem hic, de quo quaeris, alius erit quam Ulixes?' Ἐ particulae vis quae sit, apparet maxime, ubi pro interrogativa sententia negativam posueris, quae latet sub interrogativa: οὐδεὶς γε ἄλλος ἔστιν ἢ Ὀδυσσεύς. Alia huius generis exempla attuli in Adv. p. 92 et Reisig. ad O. C. p. 322 sq.

V. 438. Schol.: ἀντι τοῦ, ἃ οὐκ ἠθέλην τις ἅπαξ ἀκοῦσαι, ταῦτα πολλάκις ἔλεγεν. Thersitae indolem describit Hom. II. II 212, ad quem locum Eustath. haec Sophoclis verba afferens sic explicat: οἷτω θρασὺς ἦν, ὥστε καὶ κωλυόμενός τι λέγειν, ὡς μὴ δέον ὄν λέγεσθαι, ὅδε τὸ ἀντι πολλάκις ἐλάλει. — Sensus est: 'qui nollet aliquid semel dicere, ubi omnes prohiberent'. Quod more Graecorum sic elocutus est: 'ubi nemo perpeti vellet', scilicet saepius aliquid repeti. Sic in Ai. 1185. HERM.

V. 440. Schol.: τοῦτο παρ' Ἰστορίαν· λέγεται γὰρ ὑπὸ Ἀχιλλέως ἀνηρῆσθαι, καθ' ὃν χρόνον καὶ

τὴν Πενθεσίλειαν ἀνείλεν· φρονήσεως γὰρ τῆς Πενθεσίλειας ὑπὸ Ἀχιλλέως, ὁ Θεοσίτης δόρατι ἐπληξε τὸν ὀφθαλμὸν αὐτῆς· διὸ ὀργισθεὶς ὁ Ἀχιλλεὺς κωνδύλοις αὐτὸν ἀνείλεν. Fabula ex Arctino sumpta. [Consulendus Tzetzes ad Lycophr. 999. Plura dabit Bachetus ad Ovid. Epist. p. 320 Elmsl.] Vide Iacobs. ad Tzetzae Posthom. 194. Prudenter Sophocles ea dicentem fecit Neoptolemum, quae et a patre eius ignobile facinus declinarent, et egregie declararent obscuritatem Thersitae. HERM.

V. 441. Schol.: ἐμελλεν· εἰκεν. Consentaneum erat, facile praevideri poterat, hunc quidem superstitem esse. Vide Ant. 458, O. C. 1635, Eur. Ion. 999. Conf. locos Hom. apud Zeun. ad Vig. p. 262. BUTTM.

V. 442. εὖ περιστέλλουσιν] 'Bene, diligenter protegent s. curant'. Schol.: περικαλύπτουσιν. Hesych. περιστέλλει· σκέπει, φυλάττει, περιβάλλει. MATH.

V. 443 sq. Schol.: παλιντριβῆ· τετριμμένα τοῖς κακοῖς σώζουσιν ἐξ Ἄιδου τοὺς ἐπιτριπτοὺς καὶ δολεροῦς. Recte vidit Gedikius respici Sisyphum, qui ex Orco in vitam per dolum reversus est; de quo id ipsum etiam v. 625 commemoratur. HERM.

V. 446. τίθεσθαι ἐν valet

τὰ θεῖ' ἐπαιῶν τοὺς θεοὺς εὖρω κακοὺς;
 NE. ἐγὼ μὲν, ὃ γένεθλον Οἰταίου πατρός,
 τὸ λοιπὸν ἤδη τηλόθεν τό τ' Ἴλιον
 καὶ τοὺς Ἀτρείδας εἰσορῶν φυλάξομαι. 450
 ὅπου θ' ὁ χεῖρων τάραθ' οὐ μείζον σθένει 456
 κάποφθίνει τὰ χρηστὰ γὰρ δεινὸς κρατεῖ,
 τούτους ἐγὼ τοὺς ἄνδρας οὐ στέργω ποτέ,
 ἀλλ' ἢ πετραία Σκῦρος ἐξαρκούσά μοι
 ἔσται τὸ λοιπὸν, ὥστε τέρπεσθαι δόμῳ. 455
 νῦν δ' εἴμι πρὸς ναῦν· καὶ σύ, Ποίαντος τέκνον,
 χαῖρ' ὡς μέγιστα, χαῖρε· καὶ σε δαίμονες 462
 νόσον μεταστήσειαν, ὡς αὐτὸς θέλεις.
 ἡμεῖς δ' ἴωμεν· ὡς, ὀπηρὶξ' ἂν θεὸς
 πλοῦν ἡμῖν εἴκη, τηρικαῦθ' ὀρμώμεθα. 460
 ΦΙ. ἤδη, τέκνον, στέλλεσθε; NE. καιρὸς γὰρ καλεῖ

'aliquo loco censere', ut ἐν καλῷ, 'honestum iudicare'; ἐν εὐχερῆι iura 875; unde apparet, quid sit ποῦ χρητῆς, cui accommodavit poeta etiam hoc ποῦ αἰνεῖν, quo in loco, h. e. 'quo nomine' laudare. BUTTM. ποῦ—ποῦ sic usurpatum etiam Ai. 1101 sq., ad quem locum confer quae nos adnotavimus.

V. 447. Schol.: τὰ θεῖα· ἔργα νοσῶν δὲ δυσφημεῖ. Ceterum τὰ θεῖ' ἐπ. significat, 'cum divina cum reverentia colo, cum pius deorum cultor sum' (εὐσεβῆς ὢν πρὸς τὰ θεῶν).

V. 448 sq. ἐγὼ μὲν idem fere quod ἐγώ. Cfr. 512. — Iuncturum verborum τὸ λοιπὸν ἤδη multa exempla ex tragicis protulit Elmsl. ad Eur. Med. 1096. — τηλόθεν εἰσορῶν, 'e longinquo cernens', i. e. minime cernens. MUSGR. — εἰσορῶν φυλάττομαι eadem ratione dicitur qua εἰσορῶν ἀνέχομαι.

V. 451. ὅπου θ' etc.] Certum est τὸ copula totum membrum ὅπου ὁ χεῖρων—ποτέ antecedentibus adnecti, et respondere sibi ὅπου, et τοῦτους eodem modo, quo ὅπου et ταῦτην in Ai. 1082 sq.: ὅπου δ' ὑβρίζειν δρῶν θ' ἂ

βούλεται πάρα, ταύτην νόμιζε τὴν πόλιν χρόνῳ ποτέ ἐξ οὐρίων δραμοῦσαν ἐς βυθὸν πεσεῖν. Adde Herodot. IX 1: ὅπου δὲ ἐκάστοτε γίνονται, τούτους παρελάμβανε.

V. 452. δεινὸς κρατεῖ] Patet a Neoptolemo eosdem viros significari quos supra Philoctetes v. 440 γλώσση δεινὸς καὶ σοφὸς vocaverat. Hi autem rectissime opponuntur τῷ χρηστῷ, viro probato ac simplici. M. SEYFF. Cfr. Hesych. δεινός· κακός, πανούργος. — κρατεῖ· κρείσσον ἐστί.

V. 454. Proverbium apud Suidam: Ἀρχὴ Σκυρία. ἐπὶ τῶν εὐτελῶν καὶ μηδὲν λυσιτελεῖς ἐχόντων, παρ' ὅσον πετρώδης καὶ λεπρὰ καὶ διὰ τοῦτο πενιχρὰ ἢ Σκῦρος, οὐδὲν φέρουσα λόγον ἄξιον.

V. 455. Verba ὥστε τέρπεσθαι δόμῳ speciose addita sunt; nam qui externas et ampliores res, quas antea admiratus erat, minus expectandas esse cognovit, is incipit suae patriae suarumque rerum exilitate non modo contentus esse, verum etiam delectari.

V. 458. Schol.: μεταστήσειαν ἀπαλλάξειαν.

V. 460. Schol.: εἴκη· διδῶ, συγχωρήση.

πλοῦν μὴ ἔξ ἀπόπτου μᾶλλον ἢ γγύθειν σκοπεῖν.
 ΦΙ. πρὸς νῦν σε πατρός πρὸς τε μητρός, ὃ τέκνον,
 πρὸς τ' εἰ τί σοι κατ' οἰκόν ἐστι προσφιλές,
 ἐκέτης ἰκνοῦμαι, μὴ λίπης μ' οὕτω μόνον, 465
 ἐρημον ἐν κακοῖσι τοῖσδ', οἷοις θ' ὄργῃς 471
 ὅσοισι τ' ἐξήκονσας ἐνναίοντά με.
 ἀλλ' ἐν παρεργῷ θοῦ με. δυσχέρεια μὲν,
 ἐξοίδα, πολλὴ τοῦδε τοῦ φορήματος·
 ὅμως δὲ τλήθι· τοῖσι γενναίοισι τοι 470
 τό τ' αἰσχρὸν ἐχθρὸν καὶ τὸ χρηστὸν εὐκλείες. 476
 σοὶ δ', ἐκλιπόντι τοῦτ', ὄνειδος οὐ καλόν·
 δράσαντι δ', ὃ παῖ, πλείστον εὐκλείας γέρας,
 ἐὰν μὴ ἴω γὰρ ζῶν πρὸς Οἰταίαν χθόνα.
 ἴθ', ἡμέρας τοι μόχθος οὐχ ὄλης μῆς. 475
 τόλημσον, ἐμβαλοῦ μ' ὄπη θέλεις ἄγων, 481

V. 462. Schol.: μᾶλλον ἐκ τοῦ σύγγενος, μὴ ἐξ ἀπόπτου τὸν πλοῦν περιμένειν. Sic O. R. 762: ὡς πλείστον εἶη τοῦδ' ἀποπτὸς ἄστεος. Sensus est: 'propius ad litus accedamus necesse est, ventum secundum expectaturi'. GED. πλοῦν σκοπεῖν· Eur. Hec. 901: μένειν ἀνάγκη πλοῦν ὀρῶντας ἤσυχον. BUTTM.

V. 463. De praepositione a nomine, ad quod pertinet, inserto pronomine diiuncta cfr. Krueg. II § 68, 5, 2.

V. 464. πρὸς εἴ τι] Cfr. O. Col. 250 πρὸς σ' ὃ τι σοι φίλον ἄντομαι et Krueg. II § 68, 37, 5.

V. 468. ἐν παρεργῷ θοῦ με] ἐν παρεργῷ τιθέμενα facilia sunt, quae levi opera, sine dispendio efficiuntur, quae proinde non magni facere debet is, a quo impetrantur. Eur. El. 63: παρεργ' Ὁρέστην καμὲ ποιεῖται δομων. BRUNCK. Schol.: ἐν παρεργῷ οἶον οὐκ ἐν τιμαμένῳ μέρει τῆς νεώς, ἀλλ' ὄπη βούλει· δηλοῖ δὲ ταῦτα ἐν τοῖς ἐξῆς. Conf. Lucian. Herod. 8: ἐν παρεργῷ οἱ πολλοὶ τὸν Ἡρόδοτον τιθέμενοι. Id. Zenx. 7: ἐν παρεργῷ τίθεισθαι τὴν ἀκρίβειαν. BUTTM.

V. 470. Schol.: ὅμως δὲ σώσόν με, γιγνώσκων, ὅτι τοῖς εὐγενέσι Soph. Trag. I. 1. Ed. IV.

τὸ αἰσχρὸν ἐχθρὸν ἐστί, καὶ τὸ καλὸν ἐνδοξόν. Pro εὐκλείες Vauvillersius εὐφιλές, Dobraeus εὐχερές scribendum putarunt. Quorum neutrum aptum foret. Fecit autem brevitatis dictionis, qua usus Philoctetes est, ut in verbis eius viri illi docti alique haerent. Apparet enim ex sequentibus, σοὶ δὲ—γέρας, hoc eum dicere voluisse: 'honestis viris uti quod turpe factu est abominandum est ignominiamque affert, ita quod honestum est gloriam parat'. [Fortasse poeta scripsit τό τ' αἰσχρὸν αἰσχρὸν καὶ τὸ χρηστὸν εὐκλείες.]

V. 472. ὄνειδος οὐ καλόν] Non est ὄνειδος vocabulum medium, ut putabat etiam Reisingius Enarrat. Oed. Col. 744. Aliam enim explicationem habet Eurip. Iph. A. 305: ME. λίαν δεσπότηται πιστὸς εἰ. ΠΡ. καλὸν γέ μοι τοῦνειδος ἐξωνείδισας. Phoen. 821: δράκοντος γένναν ὀδοντοφυῆ, Θήβαις κάλλιστον ὄνειδος. Versus apud Diogenianum. Prov. III 85: γαστέρα μοι προσφέρεις, κάλλιστον ὄνειδος ἀπάνταν. Ironicum autem est Eurip. Med. 514: καλὸν γ' ὄνειδος τῷ νεωστὶ νυμφίῳ, πτωχοῦς ἀλάσθαι παίδας, ἢ τ' ἔσωσά σε. Cfr. Matth. ad Eurip. Or. 4. NEVIUS.

V. 476. Schol.: τὸ ἐν παρεργῷ

εἰς ἀντίαν, εἰς προῖραν, εἰς πρύμνην, ὅποι
 ἤμιστα μέλλω τοὺς ξυρόντας ἀλγυνεῖν.
 νεῦσον, πρὸς αὐτοῦ Ζηρός ἱεσίου, τένον,
 πείσθητι, προσπίτω σε γόνασι, καίπερ ὦν 480
 ἀκράτωρ ὁ τλήμων, χῶλος· ἀλλὰ μὴ μ' ἀφῆς 486
 ἔρημον οὔτω χωρὶς ἀνθρώπων στίβον.
 ἀλλ' ἢ πρὸς οἶκον τὸν σὸν ἐκσωσὸν μ' ἄγων,
 ἢ πρὸς τὰ Χαλκιδόντος Εὐβοίας σταθμά·
 κάκειθεν οὐ μοι μακρὸς εἰς Οἴτην στόλος 485
 Τραχινίαν τε σπιλάδα καὶ τὸν εὐροον 491
 Σπερχεῖον ἔσται πατρί μ' ὡς δεῖξῃς φίλω,
 ὃν δὴ παλαιὸν ἐξ ὄτου δέδοικ' ἐγὼ
 μὴ μοι βεβήκη· πολλὰ γὰρ τοῖς ἱμένοις
 ἔστειλλον αὐτόν, ἱεσίους πέμπων λιτάς, 490

νῦν ἐνεφάνισεν. — ἐμβαλοῦ
 μ' ἄγων, cfr. v. 488.

V. 477. ὅποι per attractionem
 dictum, de qua Pors. ad Hec. 1062
 ibique Schaefer.

V. 481. Schol.: ἀκράτωρ·
 ἀσθενής, κρατεῖν ἐμαντοῦ μὴ
 δυνάμενος. Male. Hoc dicit: 'etsi
 non possum propter pedis morbum
 ad genua tua accidere'. Id est
 ἀκράτωρ τοῦ προσπίττειν. HERM.

V. 484. Hom. II, II 536: οἷ δ'
 Εὐβοίαν ἔχον — τῶν ἀνδ' ἡγε-
 μόνων· Ἐλεφῆνωρ ὄζος Ἄρης
 Χαλκιδοντιάδης. Eur. Ion 59:
 τοῖς τε Χαλκιδοντιάδαις, οἷ γῆν
 ἔχουσ' Εὐβοῖδα. Monumentum
 huius antiqui regis in Euboea suo
 tempore superstes memorat Paus.
 IX 19. Erat autem Euboea, ut
 Strabonis X p. 682 verbis utar,
 ἀντιπροῦθος τοῖς Μαλιεῦσιν.
 GED. Genetivus Εὐβοίας nihil
 habet offensionis; nam Εὐβοίας
 σταθμά dictum pro Εὐβοϊκὰ
 σταθμά, ut Trach. 1191: Οἴτης
 Ζηρός πάγος pro Οἰταῖος πάγος
 Ζηρός, et huius fab. 1430: πά-
 τρας Οἴτης πλάνα pro Οἰταῖαν
 πλάνα πάτρας. Alia exempla si-
 milia vid. apud Lamb. Bos. p.
 697. Schaefer.

V. 486. Τραχινίαν σπι-
 λάδα] Intellegenda saxa montium
 puto, quae vulgo Τραχίνας πέ-
 τραι appellabatur. Cfr. Herodot.

VII 198: περὶ δὲ τὸν χρόνον τοῦ-
 τον οὐρα ὑψηλά καὶ ἀβατα περι-
 κλήει πάσαν τὴν Μηλίδα γῆν,
 Τρηχίνια πέτραι χαλεόμεναι.

V. 486 sq. τὸν εὐροον Σπερ-
 χεῖον] Spercheus, fluvius in sinu
 Maliaco, memoratus ab Hom. II.
 XVI 716. Aesch. Pers. 487, dicitur
 εὐροος i. e. ἰσχυρὸς ὄζων,
 ut interpretatur Hesychius; nam,
 ut Lucan. XVI 366, 'ferit amne
 citato Maliacas Sperchios aquas'.
 MATTH.

V. 487. Apertum est verba πα-
 τρι μ' ὡς δ. φίλω coniungenda
 esse cum illis, πρὸς οἶκον ἐκσω-
 σὸν μ' ἄγων. HERM.

V. 488 sq. ὃν δὴ παλαιὸν —
 βεβήκη] 'Quem diu est ex quo
 metuo ne mortuus sit', idem fere
 quod πάλαι ἄν βεβήκοι, id quod
 in codicem Laur. ex glossemate
 abiit. Verba παλαιὸν (ἔστιν) ἐξ
 ὄτου interposita sunt ut παλαιὸς
 ἀφ' οὗ χρόνος Ai. 600. Hesych.
 βέβηκεν· τέθνηκεν. Et sic El.
 1151. O. C. 1678. Plinius O. R.
 959 θανάσιμον βεβηκότα.

V. 490. Similiter ac supra v.
 60 et Ant. 165 ἔσται ἐκείνη
 τινά τινι dictum vidimus, ita ut
 significaret aliquem per aliquem
 advenire iubere, hoc loco ἔστει-
 λων αὐτόν τοῖς ἱμένοις πέμ-
 ψαντά μ' ἐκσωσαι δόμοις dictum,
 ita ut in verbo ἔστειλλον dumtaxat

αὐτόστολον πέψαντά μ' ἐκσωσαι δόμοις. 496
 ἀλλ' ἢ τέθνηκεν, ἢ τὰ τῶν διακόνων,
 ὡς εἰκός, οἶμαι, τοῦμόν ἐν μικρῷ μέγος
 ποιούμενοι τὸν οἶκαδ' ἤπειγον στόλον.
 νῦν δ' εἰς σὲ γὰρ πομπὸν τε καὶ τὸν ἄγγελον 495
 ἤκω, σὺ σῶσον, σὺ μ' ἐλέησον, εἰσορῶν, 501
 ὡς πάντα δεινὰ κάπικινδύνως βροτοῖς
 κείτα παθεῖν μὲν εὖ, παθεῖν δὲ θάτερα.
 χορὴ δ' ἐκτός ὄντα πημάτων τὰ δειν' ὄραν,
 χῶταν τις εὖ ζῆ, τηρικαῦτα τὸν βίον 500
 σκοπεῖν μάλιστα μὴ διαφθαρεῖς λάθῃ. 506

(ἀντιστροφῆ.)

XO. οἰκτιροῦ, ἀναξ· πολλῶν ἐλεξεν δυσσοίστων πόρων
 ἄλλ', ὅσα μηδεὶς τῶν ἐμῶν τύχοι φίλων.

iubendi vel adhortandi notio re-
 spiceretur. De πολλά significante
 πολλαῖς ad huius fab. 1430 mo-
 nuimus.

V. 491. αὐτόστολον] Navem
 non alienam, sed ipsius Poentis
 mitti vult, quae eum domum de-
 ducat, ut interpretatur Dind. Ad
 πέψαντα ex αὐτόστολον audi-
 endum est στόλον. Ceterum vi-
 dendum ne scripserit poeta δό-
 μους.

V. 492. τὰ τῶν διακόνων
 graeco more dictum videtur pro
 οἱ διάκονοι. Sic El. 261: ἢ πρώτα
 μὲν τὰ μητρός, ἢ μ' ἐγένετο,
 ἐχθίστα συμβέβηκεν. Alii haec
 verba in medio adiecta statuunt
 hoc sensu: 'quod est nuntiorum'.

V. 495 sq. νῦν δ' εἰς σὲ
 γὰρ] Id est νῦν δὲ ἐπεὶ εἰς σὲ
 etc. Tum εἰς σὲ ἤκω non est pu-
 tandum pro πρὸς σὲ ἤκω dictum
 esse, quod ipsum alienum ab
 huius loci sententia foret, sed ora-
 tionem convertere ad eum, id est
 supplicare ei, quo sensu ἤκειν εἰς
 τινά dici debuit. Sic Demosth. c.
 Steph. 1127 8 ἐγὼ δὲ τούτῳ μὲν
 χαίρειν λέγω, οὗς δ' ὁ πατήρ
 μοι παρέδωκε βοηθούς καὶ φί-
 λους, εἰς τούτους ἤκω. — πομ-
 πὸν τε καὶ τὸν ἄγγελον,
 'eundem et ductorem (qui me patri
 adducat) et nuntium'. Comparavit
 Schneidewinus Herod. I 79 ἐλάσας

τὸν στρατὸν ἐς τὴν Λυδίην αὐ-
 τὸς ἄγγελος Κροίσῳ ἐληλύθει,
 Curt. III 17 7 (Parmenio) occupato
 itinere idem et auctor et nuntius
 venit.

V. 496. Dicitur εἰσορῶν etiam
 de animi cogitatione, ut in Eur.
 Suppl. 612: διάφορα πολλὰ θεῶν
 βροτοῖσιν εἰσορῶ. HERM.

V. 497 sq. ὡς (ὅτι) πάντα
 δεινὰ (ἔστι), 'omnia humana'
 cum mobilia nullaque constantia
 sint 'sollicitudinem adferunt'. —
 παθεῖν θάτερα i. e. κακῶς,
 de quo euphemismo Valck. in Diatr.
 p. 112 exposuit. Cfr. Ant. 667
 καὶ δίκαια καὶ τάναντία (pro
 καὶ ἄδικα).

V. 499 sq. Schol.: τὰ δειν'
 ὄραν· φοβεῖσθαι καὶ εὐλαβεῖ-
 σθαι. Sic τὰ δεινὰ Soph. El. 26.
 Ant. 243. Compararunt viri docti
 Terent. Phorm. II 1, 11 sq. Hor.
 Od. II 3, 1, II 10, 13 sqq. Eur.
 Suppl. 176 sqq.

V. 502 sq. πόρων ἄθλα] 'Certamina laborum', id est 'con-
 flictio cum laboribus'. Paulo alio
 sensu dictum Trach. 501 ed. meae
 ἄθλα ἀγῶνων videtur.

V. 503. ὅσα — φίλων] De
 sensu huius precandi formulae vid.
 ad v. 272. Verbum τυγχάνειν
 sua ipsius vi accusativum adsci-
 scere docui in Adv. p. 81 sq. De-

- εἰ δὲ πικρούς, ἀναξ, ἐχθραὶς Ἀτρείδας, 510
 ἐγὼ μὲν τὸ κείνων κακὸν τῷδε κέρδος 505
 μετατιθέμενος, ἐνθαπερ ἐπιμέμονεν, 515
 ἐπ' εὐστόλου ταχίας νεὼς
 πορεύσαιμ' ἂν ἐς δόμους, τὰν θεῶν
 νέεσιν ἐκφυγῶν. 510
 NE. ὄρα σύ, μὴ νῦν μὲν τις εὐχερῆς παρῆς,
 ὅταν δὲ πλησθῆς τῆς νόσου ξυνοσία, 520
 τότ' οὐκέθ' αὐτὸς τοῖς λόγοις τούτοις φανῆς.
 XO. ἤμιστα. τοῦτ' οὐκ ἔσθ' ὅπως ποτ' εἰς ἐμὲ
 τοῦνευδος ἕξεις ἐνδίκως ὀνειδίσαι. 515
 NE. ἀλλ' αἰσχρὰ μέντοι σοῦ γέ μ' ἐνδεέστερον
 ξένῳ φανῆναι πρὸς τὸ καιρῖον ποεῖν. 525
 ἀλλ', εἰ δοκεῖ, πλέωμεν, ὀρμάσθω ταχύς·
 γῆ ναῦς γὰρ ἄξει κούκ ἀπαρηθήσεται.
 μόνον θεοὶ σῶζοιεν ἐκ τε τῆσδε γῆς 520

nique de forma ὅσα vide Lob. ad Ai. 185 sq. ed. sec.

V. 505 sq. Verba τὸ κείνων κακὸν Brunckius et Buttmannus interpretantur 'illorum damnum', rectius Hermannus 'iniuriam tibi Philoctetaeque ab iis factam'. Vide ad v. 103. — ἐπιμέμονεν scil. πορεύεσθαι.

V. 508. ἐπ' εὐστόλου ταχίας νεὼς] Nenius adscripsit Ai. 710: θοῶν ἀκνάλων νεῶν, ad quem locum vide quae in edit. nostra adnotata sunt.

V. 509 sq. τὰν θεῶν νέεσιν ἐκφυγῶν] 'Vindictam deorum effugiens', quae nos manet, si supplicis Philoctetae preces repudiamus. Editores comparant Verg. Aen. I 542.

V. 511 sq. εὐχερῆς παρῆς, 'promptus adsis', paratus sis ad opem ferendam. — πλησθῆναι τινος hic significat 'ad taedium usque satiari, taedio alicuius rei affici'. Ex quo apparet genitivum τῆς νόσου non a nomine ξυνοσία pendere, sed a verbo πλησθῆς, sensumque esse: 'ubi vero taedio morbi affectus eris societate'. Ad ξυνοσία autem suppleendum τῆς νόσου. Sic Ai. 7: εὐ δὲ σ' ἐμφέροι κνυὸς Λακεί-

νης ὡς τις εὐριος βάσις. El. 1026: εἰκὸς γὰρ ἐγγειροῦντα καὶ πρᾶσσειν κακῶς. Eur. Or. 413: οὐ δεινὰ πάσχειν δεινὰ τοὺς εἰργασμένους. Herc. F. 335: ἦξω πρὸς ὑμᾶς νερετέρῳ δῶσαν χθονί.

V. 513. Sensus est: οὐκέτι ὁ αὐτὸς σοὶ τῷ ταῦτα λέγοντι. Res pro homine posita, ut in comparatione.

V. 516. Schol.: ἀλλ' αἰσχρὸν ἔστιν ἐνδεέστερόν σου εἶναι με ἐν τῷ βοηθεῖν τοῖς φίλοις. ἢ οὕτως· αἰσχρὸν ἔστιν, εἰ ἐνδεέστερόν σου διατεθήσομαι περὶ τῆν εἰς τοὺς ξένους εὐεργεσίαν· οὐ παραιτήσομαι οὖν. Hermannus totum locum sic explicat: 'Turpe est segniorem me quam te esse labore hospitis causa ad id, quod fieri tempestivum est, suscipiendo'. αἰσχρὰ pro αἰσχρὸν ut saepe apud poetas, cfr. v. 628, 987, 1395.

V. 518. ὀρμάσθω ταχύς] Vide quae ad v. 1062 adnotavimus.

V. 519. γῆ ναῦς γάρ] Ita saepius καὶ γάρ interpositis aliis verbis seiunguntur. Cfr. Ai. 1161. Eur. Orest. 1089.

V. 520. μόνον — σῶζοιεν] Sic Trachin. 596: μόνον παρ' ὑμῶν εὐ στεροίμεθα.

- ἡμᾶς ὅποι τ' ἐνθένδε βουλοίμεσθα πλεῖν.
 ΦΙ. ὦ φίλτατον μὲν ἡμᾶς, ἠδιστος δ' ἀνὴρ, 580
 φίλοι δὲ ναῦται, πῶς ἂν ὑμῖν ἐμφανῆς
 ἐργῶ γενοίμην, ὡς μ' ἔθεσθε προσφιλή;
 ἴωμεν, ὃ παῖ, προσκύνσαντε τὴν ἔσω 525
 ἄοικον εἰδοίχησιν, ὡς με καὶ μάθης
 ἀφ' ὧν διεξων, ὡς τ' ἔφην εὐκάρδιος. 535
 οἶμα γὰρ οὐδ' ἂν ὀμμασιν μόνην θέαν
 ἄλλον λαβόντα πλὴν ἐμοῦ τλήναι τάδε
 ἐγὼ δ' ἀνάγκη προύμαθον στέργειν κακά. 530
 XO. ἐπίσχετον, μάθωμεν· ἄνθρωπε γὰρ δύο,
 ὁ μὲν νεὼς σῆς ναυβάτης, ὁ δ' ἄλλόθρους, 540
 χωρεῖτον, ὧν μαθόντες αὐθις εἶσιτον.

ΕΜΠΙΟΡΟΣ.

Ἀχιλλέως παῖ, τόνδε τὸν ξυνέμπορον,

V. 521. Optativus βουλοίμεσθα ex praegresso optativo pendet. Vide ad v. 404. Verba ὅποι βουλοίμεσθα πλεῖν ambigua sunt, cum et ad patriam et ad Troiam pertinere possint.

V. 522. φίλτατον μὲν — ἠδιστος δὲ] Vide Elmsl. ad Med. 1039. De nominativo cum vocativo composito cfr. 867, 986 et quae ad Ai. 73 adnotavimus.

V. 523 sq. De πῶς ἂν cum optativo optandi sensu cfr. v. 794, 1214, Ai. 389, El. 660, O. R. 765, O. Col. 1457. — ὡς μ' ἔθεσθε προσφιλή. Musgr. recte et h. l. et infra 558 προσφιλή explicat 'amicum, gratum'. τίθεσθαι τινα προσφιλή valet beneficiis aliquem sibi reddere amicum, obstringere. MATH.

V. 525 sq. In verbis ἴωμεν — προσκύνσαντε participium προσκύνσαντε vim sententiae continet ut μαθόντες v. 540: 'proficiscamur venerati' i. e. antequam proficiscamur, veneremur. Schol.: προσκύνσαντες· ἀσπασάμενοι τὴν ἔστιαν, unde suspiceris poetam scripsisse προσκύνσαντε γῆς ἔδος ἄοικον εἰς οἴκησιν. Conf. El. 1374 χωρεῖν ἔσω, πατρῶα προσκύνσανθ' ἔδη θεῶν, infra v. 1408. Schol.: ἄοικον· δύσοικον,

ὡσπερ ἀνυχῆς ὁ δυσονυχῆς. Sic Ai. 665 ἄδωρα δῶρα.

V. 527. Schol.: εὐκάρδιος· καρτερικός. Cfr. Ai. 364.

V. 528. Schol.: ἐγὼ γὰρ ὀπολαμβάνω μηδένα ἄλλον τὴν θέαν τῶν ἐνθάδε ἐνεργεῖν, πόσῳ μᾶλλον εἰσοίχησιν; Sensus est: 'puto enim ne oculis quidem alium aspicere praeter me quemquam facile sustinere haec'. Coniungendum enim λαβόντα cum τλήναι ea ratione, de qua Krueg. II § 56, 6, 1 exposuit, pendetque τάδε a notione, quae verbis θέαν λαβεῖν subest, θεάσασθαι. Huius autem locutionis θέαν λαβεῖν pro θεάσασθαι, exempla ad v. 81 huius fab. attulimus.

V. 530. In προμανθάνειν ut in προδιδάσκειν (v. 1015) praepositionem πρὸ non otiosam esse, sed notionem proficiendi exhibere post Ellendium monuit Bonitzius.

V. 531. Eur. Hipp. 567 ἐπίσχετ', αὐθὴν τῶν ἔσωθεν ἐμάθω. Hom. Il. VI 340 ἐπίμεινον, Ἀρήνα τευχέα δύο. Vide de hac ratione loquendi diss. de ellipsi et pleonasmio in Mus. stud. ant. Vol. I p. 182 et Elmsl. ad Heracl. 559. HERM.

V. 534. Is, qui inter personas

ὅς ἦν νεὸς σῆς ξὺν δυοῖν ἄλλοιιν φύλαξ, 535
 ἐκέλευθ' ἐμοὶ σε ποῦ κρυῶν εἴης φράσαι,
 ἐπειπερ ἀντίκρυσα, δοξάζων μὲν οὐ, 545
 τύχη δέ πως πρὸς ταῦτόν ὀρμισθεὶς πέδον.
 πλέων γὰρ ὡς ναύκληρος οὐ πολλῶ στόλῳ
 ἀπ' Ἰλίου πρὸς οἶκον ἐς τὴν εὐβοτην 540
 Πεπάρηθον, ὡς ἤκουσα τοὺς ναύτας ὅτι
 σοὶ πάντες εἶεν οἱ νεναυτοληκότες, 550
 ἔδοξέ μοι μὴ σίγα, πρὶν φράσαιμί σοι,
 τὸν πλοῦν ποιῆσθαι, προστυχόντι τῶν ἴσων.
 οὐδὲν σὺ που κάτοιδα τῶν σεαυτοῦ πέρι, 545

colloquentes hic indicatur vocabulo Ἐμπορος, ut ex Ulixis verbis supra 127 sqq. apparet, idem ille est minister, qui speculatorem antea egerat. Hunc enim nunc naucleri habitu in scenam misit Ulixes, ut qui fortuito ad Lemnum appulerit. Fingit autem se esse ex numero eorum, qui commeatum Graecis et vina ex insulis vicinis subvectarent. Schol.: οὗτος ὁ ἔμπορος διαπέλασται ὑπὸ Ὀδυσσεὺς ναύκληρος, πραγματευτής, εἰσὼς τοῖς Ἕλλησι τὰ ἐπιτηδεῖα ἐπάγειν· εἰσὼς δὲ καὶ ὡς οἶνον αὐτὸν διατυπούμενος πραγματευτήν. Idem verisimilitudinis causa alium e sociis Neoptolemi, qui custodiendae navis causa ad litus remanserant, tanquam viae ad Neoptolemiu indicem secum ducit. Hunc ξυνέμπορον vocat, quod cave ad ipsum tanquam ἔμπορον referas; sed est ξυνέμπορος Neoptolemi, h. e. 'itineris comes', socius, hic ut Trach. 317, Plat. Phaed. p. 108 B, ex antiquiore et Homericis vocis ἔμπορος sensu, quo simpliciter 'viatorem', et in navi 'vectorem, nautam' significat; vid. O. C. 25 et aliquoties; Hom. Od. II 319 et ibi Schol. Alter autem ille personatus nauclerus ἔμπορος vulgata 'mercatoris' significatione vocatur non in verbis poetae, sed in externo tantum dramatis schematismo. BUTTM.

V. 537. δοξάζων μὲν οὐ] De οὐ particulae collocatione ad Ant. 96 sq. diximus.

V. 541. Schol.: Πεπάρηθον· δῆμος τῆς Ἀττικῆς, καὶ μία τῶν Κυκλάδων νήσων. Est insula in mari Aegaeo, ante Magnetas haud procul a Scyro sita, vino nobilitata (vid. Plin. XIV 7, 9), quam inde antiquitus Eueonum appellabant teste Plin. IV 12, 23. Cfr. Aristoph. apud Athen. I p. 29 A, Hermipp. ib. F., Heracl. Pont. Rep. c. 13: αὐτὴ ἡ νῆσος εὐνοῖός ἐστι καὶ εὐδενδρος καὶ οἶτον φέρει. Demosthen. adv. Lacrit. p. 935, 7. Adde interpp. ad Thucyd. III 89. MATTH.

V. 542. σοὶ pron. possessivum est. Itaque Dobraei emendatio *συννεναυτοληκότες* inutilis.

V. 544. Recte Brunck. perspexit sensum verborum esse: 'visum mihi est non tacito vela dare, priusquam te convenissem, consecutus quod aequum est', i. e. praemio aliquo propter ea quae nuntiassem affectus. Ἴσα enim sunt τὰ δίκαια, quae sic dicuntur, quia praemium, quod iustum sit, par esse debet accepto beneficio. Eum morem fuisse, ut hoc genus hominum mercedem aliquam nuntii peterent, notum est; atque conferri iubet Brunckius O. R. 1005 sq. et Trach. 190 sq. Confirmat hanc interpretationem responsum Neoptolemi v. 557. Illud vero non opus est, ut, quod ipsi placet, scribatur, *προστυχόντι τῶν ἴσων*. Construendum est *προστυχόντι* cum *ἔδοξέ μοι*. HERM.

ἂ τοῖσιν Ἀργείοισιν ἀμφὶ σοῦ νέα
 βουλευμάτων' ἐστί· κοῦ μόνον βουλευματα, 555
 ἀλλ' ἔργα δρώμεν', οὐκέτ' ἐξαργούμενα.
 NE. ἀλλ' ἢ χάρις μὲν τῆς προμηθείας, ξένη,
 εἰ μὴ κακὸς πέφυκα, προσφιλῆς μενεῖ 550
 φράσον δ' ἄπερ γ' ἔλεξας, ὡς μάθω, τί μοι
 νεώτερον βούλευμ' ἀπ' Ἀργείων ἔχεις. 560
 EM. φροῦδοι διώκοντές σε ναυτικῶ στόλῳ
 Φοῖνιξ ὁ πρέσβυς οἷ τε Θησέως κόροι.
 NE. ὡς ἐκ βίας μ' ἄξοντες ἢ λόγοις πάλιν; 555
 EM. οὐκ οἶδ'· ἀκούσας δ' ἄγγελος πάρεμί σοι.
 NE. ἢ ταῦτα δὴ Φοῖνιξ τε χοῖ ξυνναβάται 565
 οὔτω καθ' ὀρμὴν δρωσὶν Ἀτρειδῶν χάριν;
 EM. ὡς ταῦτ' ἐπίστω δρώμεν', οὐ μέλλοντ' ἔτι.

V. 548. Schol.: ἐξαργούμενα· ἀναβολὴν ἔχοντα.

V. 549. Buttm.: 'χάρις προσφιλῆς, pleonasmus ob affectum: nam χάρις per se est μνεῖα προσφιλῆς, sed sensu per quotidianum usum evanescente.' Nempe χάρις hic beneficium significat, ut nullus sit pleonasmus. Pro gratia et praemio scholiasta videtur accepisse, qui scribat: ἔσται σοι χάρις τῆς προμηθείας ὕστερον. HERM. Sententia 'beneficium gratum manebit' parum probatur. Expectamus ἢ χάρις μὲν τῆς προμηθείας . . . πρὸς κέρδει vel μισθῶ μενεῖ. Cfr. O. R. 232: τὸ γὰρ κέρδος τελεῶ γ' ἢ χάρις προσκείσεται.

V. 551. φράσον δ' ἄπερ γ' ἔλεξας] Vid. not. ad O. R. 655.— Particula γὲ cum nec commodum locum habeat et in optimo libro desit, ex correctura metro succurrenda repetenda videtur. Hartungius coniecit ἄπερ προῦλεξας. Fortasse sufficit scribere ἂ περὶ μ' ἔλεξας, quae ad me pertinentia tetigit, cl. Plat. Gorg. p. 490 C περὶ αἰτία λέγεις καὶ ποτὰ καὶ ἰατροῦς καὶ φλαρῆας.

V. 552. νεώτερον] Comparativi notio non urgenda, sed ponitur fere pro positivo. Cfr. Eur. Phoen. 709. Hipp. 1160. Bacch. 214. De verbi ἔχειν usu ad Ant. 9 monitum est.

V. 554. Schol.: Θησέως κόροι· Ἀκάμας καὶ Δημοφῶν, ὧν οὐ μνησθῆναι Ὀμηρος ἐν τῷ καταλόγῳ. Homerus Menestheum ducem Atheniensium ad Troiam facit. Sed in aliis de bello Troiano memoriis sat antiquis et illis Thesidae inter primores Graecorum erant. Et inter epicis quidem antiquiores Arcinus Milesius, ut ex Procli chrestomathia novimus, in cyclico poemate, cui Ἰλίου πέρις nomen, eos introduxerat: certe constantem de illis famam fuisse tragicorum loci, ut noster Sophoclis, et nobilior alter Eur. Hec. 123 ostendunt. De Sophocle autem cyclicos poetas quam maxime auctores sequente vid. Athen. VI p. 277 E. Lob. ad Ai. 70. Iam quomodo diversas has relationes inter se conciliarint scriptores et in iustam historiae formam redegerint, vid. apud schol. Eurip. l. c. et Plut. in Thes. c. 32—35. BUTTM.

V. 555. πάλιν coniungendum cum ἄξοντες, 'reducturi'.

V. 558. οὔτω καθ' ὀρμὴν, μετὰ τὸσάντης σπουδῆς, cfr. v. 556. καθ' ὀρμὴν ut κατὰ τάχος, κατὰ κράτος dictum, cfr. v. 578.

V. 559. Iungenda verba ἐπίστω ταῦτα ὡς δρώμενα, et dictum ὡς eadem ratione, qua supra 253: ὡς μηδὲν εἰδὼτ' ἴσθι μ' ὧν ἀνιστορεῖς.

- NE. πῶς οὖν Ὀδυσσεὺς πρὸς τὰδ' οὐκ αὐτάγγελος 560
 πλεῖν ἦν ἔτοιμος; ἢ φόβος τις εἶργε νιν;
 EM. κείνός γ' ἐπ' ἄλλον ἄνδρ' ὁ Τυδέως τε παῖς 570
 ἔστειλλον, ἠνίκ' ἐξανηρόμην ἐγώ.
 NE. πρὸς ποῖον αὐτόνδ' αὐτὸς οὐδυσσεὺς ἔπλει;
 EM. ἦν δὴ τις — ἀλλὰ τόνδε μοι πρῶτον φράσον, 565
 τίς ἐστίν· ἂν λέγῃς δὲ μὴ φώνει μέγα.
 NE. ὅθ' ἐσθ' ὁ κλεινός σοι Φιλοκτήτης, ξένη. 575
 EM. μὴ νῦν μ' ἐρη τὰ πλείον', ἀλλ' ὅσον τάχος
 ἐκπλει σεαυτὸν ξυλλαβὸν ἐκ τῆσδε γῆς.
 ΦΙ. τί φησιν, ὦ παῖ; τί με κατὰ σκότον ποτὲ 570
 διεμπολᾶ λόγιοισι πρὸς σ' ὁ ναυβάτης;
 NE. οὐκ οἶδά πω, τί φησι· δεῖ δ' αὐτὸν λέγειν 580
 ἐς φῶς ὃ λέξει πρὸς σὲ καμὲ τούσδε τε.
 EM. ὦ σπέρμ' Ἀχιλλέως, μὴ με διαβάλης στρατῷ
 λέγονθ' ἄ μὴ δεῖ· πόλλ' ἐγὼ κείνων ὕπο 575

V. 560. αὐτάγγελος hic significare videtur 'ipse ultro operam suam pollicitus (selbst sich meldend)', nisi poeta aliud quid scripsit velut αὐτάγγελος, αὐθαίρετος vel quod coniecit Nauckius αὐτόστολος.

V. 562. ἐπ' ἄλλον ἄνδρα] Philoctetam significari ex sequentibus apparet.

V. 563. ἔστειλλον, ut saepius, non 'mittebant', sed 'ire parabant'. Diomedem cum Ulixē ad reducendum Philoctetam profectos fecit Euripides, Diomedem solum nominavit Lesches in Iliade parva. HERM.

V. 564. Pronomine αὐτὸς Ulixes Phoenici eiusque comitibus opponitur et huic expeditioni, quam praetulit Ulixes, plus gravitatis tribuitur.

V. 568. τὰ πλείονα] Sic O. C. 36: πρῖν νῦν τὰ πλείον' ἱστορεῖν. Trach. 731 σιγᾶν ἂν ἀμύβοιοι σε τὸν πλείον' λόγον, Eur. Med. 609 ὡς οὐ κρινούμαι τῶνδ' εἰ σοὶ τὰ πλείονα.

V. 569. σεαυτὸν ξυλλαβῶν] 'te corripuens'. Cfr. O. R. 1290: ὡς ἐκ χθονὸς δῖων ἐαυτόν.

V. 570 sq. κατὰ σκότον] ut paullo ante 566: καθ' ὄρμην adverbialiter dictum. — Schol.: διεμπολᾶ λάθρα ἀπατᾶ. Rectius prodit, verbo alludente ad artem mercatoris, GED. Cfr. πέπραμαι infra 978 et Ant. 1036: ἐξημπολήματι. Nomen λόγιοισι autem eodem modo verbo διεμπολᾶ additum, quo supra 55: λόγοισιν ἐκκλέψεις dictum.

V. 573. εἰς φῶς apte respondet verbis κατὰ σκότον. Similiter O. R. 1229: τὰ δ' αὐτὴν εἰς τὸ φῶς φανεῖ κακά. Matth. comparat Herod. II 132, 10: ἐκφέρειν ἐς τὸ φῶς. Soph. El. 640: ἀναπτύξαι πρὸς φῶς.

V. 575 sq. Schol.: πόλλ' ἐγὼ κείνων ὕπο· ὑπ' ἐκείνων εὐεργετούμενος ἀντενεργετῶ αὐτόν, ὡς δύναται πένης εὐεργετεῖν, δηλοῖται ὑπηρετῶν. Immo ἐκείνους εὐεργετῶν πολλὰ ἀντενεργετούμαι ὑπ' αὐτῶν οἷα εἰκὸς ἄνδρα πένητα ἀντενεργετῆσθαι, multa et bona ab iis accipio quae accipere pauperem hominem consentaneum est. De locutione πολλὰ χρηστά τε confer Aeschyl. Spt. c. Th. 338: πολλὰ γὰρ, εὐτε πτόλις δαμασθῆ, ἔ ἐ, δύστυχῆ τε πράσσει.

- δρῶν ἀντιπάσχω χρηστά θ', οἳ ἀνὴρ πένης.
 NE. ἐγὼ εἰμ' Ἀτρεΐδαις δυσμενής· οὗτος δέ μοι 585
 φίλος μέγιστος, οὐνεκ' Ἀτρεΐδας στρυγεῖ.
 δεῖ δὴ σ' ἐμοῖγ' ἐλθόντα προσφιλῆ λόγων
 κρῖναι πρὸς ἡμᾶς μηδέν· ὦν ἀκήκοας. 580
 EM. ὄρα, τι ποιεῖς, παῖ. NE. σκοπῶ καγὼ πάλα.
 EM. σὲ θήσομαι τῶνδ' αἰτιον. NE. ποιοῦ λέγων. 590
 EM. λέγω· πὶ τοῦτον ἄνδρε τῶδ', ὥπερ κλύεις,
 ὁ Τυδέως παῖς ἢ τ' Ὀδυσσεὺς βία,
 διάμοτοι πλέουσιν, ἢ μὴν ἢ λόγῳ 585
 πείσαντες ἄξιν, ἢ πρὸς ἰσχύος κράτος.
 καὶ ταῦτ' Ἀχαιοὶ πάντες ἤκουον σαφῶς 595
 Ὀδυσσεὺς λέγοντος. οὗτος γὰρ πλεόν
 τὸ θάρσος εἶχε θατέρον θράσειν τάδε.
 NE. τίνας δ' Ἀτρεΐδαι τοῦδ' ἄγαν οὕτω χρόνῳ 590
 τοσῶδ' ἐπεστρέφοντο πράγματος χάριν,
 ὦν γ' εἶχον ἤδη χρόνιον ἐκβεβληκότες; 600
 τίς ὁ πόθος αὐτοὺς ἔκετ' ἢ θεῶν βία
 καὶ νέμεσις, οἵπερ ἐργ' ἀμύνουσιν κακά;
 EM. ἐγὼ σε τοῦτ', ἴσως γὰρ οὐκ ἀκήκοας, 595
 πᾶν ἐκδιδάξω. μάντις ἦν τις εὐγενής,
 Πριάμου μὲν υἱός, ὄνομα δ' ὀνομάζετο 605

V. 578. φίλος μέγιστος] Sic rursus Ai. 1331, El. 46.

V. 581 sq. Schol.: ὄρα, τί ποιεῖς, παῖ; ταῦτα πλαγίως νοητέον.

V. 582. Schol.: σὲ θήσομαι τῶνδ' αἰτιον· αἰτιόν σε ποιήσω τῶν πραττομένων. Eodem sensu quo θήσομαι, in responsione Neoptolemi positum est ποιῶ, coll. Ant. 188—190, ita ut ποιῶν λέγων idem sit atque ποιῶ με αἰτιον, μόνον λέγε. Similiter Ant. 1061: κίνει, μόνον δὲ μὴ πὶ κέρδεσιν λέγων. Ceterum altercatio commendat repetitionem eiusdem verbi, ut forma minus sollemnis τίθων (cfr. ἴστα γ. 893) usitatori verbo ποιῶ cessisse videatur: σὲ θήσομαι τῶνδ' αἰτιον. — τίθων λέγων.

V. 586. πρὸς ἰσχύος κράτος· similiter dictum atque supra v. 104: ἰσχύος θράσος, 'cum ro-

bore virium', i. e. ea cum vi, quam inferre Philoctetae per vires, quibus praediti sunt, eis licet.

V. 590 sq. Schol.: τίνας πράγματος χάριν διὰ τοσούτου χρόνον ἐπεστρέψαν καὶ φροντίδα ἐποιήσαντο τοῦ Φιλοκτήτου οἱ Ἀτρεΐδαι, τοῦ πάλα ἐξ αὐτῶν ἀποβληθέντος; De sensu dativi χρόνῳ τοσῶδε supra ad v. 235 dictum.

V. 592. εἶχον ἐκβεβληκότες] Rarius ἔχειν cum participio praesentis vel perfecti coniungitur. Cfr. Krueg. II §56, 3, 8. O. R. 701. infra v. 1362.

V. 593. ὁ πόθος αὐτοὺς ἔκετ'] Notae sunt locutiones Homericae, ὕπνος, γῆρας ἰκάνει τινά, Ἀχιλλῆος ποθῆ ἔξεταί νίας Ἀχαιῶν, valde diversae ab eo, quod olim huius fab. 141 legebatur, σὲ ἐλήλυθεν πᾶν κράτος, male a Nevio huic loco comparatum.

Ἐλενος, ὃν οὐτός, νυκτὸς ἐξελθὼν μόνος,
 ὁ πάντ' ἀκούων αἰσχρὰ καὶ λωβήτ' ἐπη
 δόλιος Ὀδυσσεὺς εἶλε, δέσιμόν τ' ἄγων 600
 ἔδειξ' Ἀχαιοῖς ἐς μέσον, θήραν καλήν
 ὃς δὴ τὰ τ' ἄλλ' αὐτοῖσι πάντ' ἐθέσπισε 610
 καὶ τὰπι Τροίᾳ πέργαμ' ὡς οὐ μήποτε
 πέρσοιεν, εἰ μὴ τόνδε πείσαντες λόγῳ
 ἄγοιτο νήσου τῆσδ', ἐφ' ἧς ναίει τὰ νῦν. 605
 καὶ ταυθ' ὅπως ἤκουσ' ὁ Λαέρτου τόκος
 τὸν μάντιν εἰπόντ', εὐθέως ὑπέσχετο 615
 τὸν ἄνδρ' Ἀχαιοῖς τόνδε δηλώσειν ἄγων
 οἴοιτο μὲν μάλισθ' ἐκούσιον λαβῶν,
 εἰ μὴ θέλοι δ', ἄκοντα καὶ τούτων κέρα 610
 τέμνειν ἐφείτο τῷ θέλοντι μὴ τυχῶν.
 ἤκουσας, ὦ παῖ, πάντα τὸ σπεύδειν δέ σοι 620
 καὶ τῷ παραινῶ κεί τινος κήδει πέρι.
 ΦΙ. οἴμοι τάλας ἢ κείνος, ἢ πάσα βλάβη,
 ἐμ' εἰς Ἀχαιοὺς ὄμοσεν πείσας στελεῖν; 615

V. 599. Schol.: ὁ πάντ' ἀκούων ὁ ὑβρίζομενος. Vide ad v. 380.

V. 601. Schol.: οὐκ ἀπλῶς εἶπεν τὴν θήραν καλήν, ἀλλὰ διὰ τὴν πόρθησιν τῆς Ἰλίου· αὐτὸς γὰρ ἐρμηνεύει τὸν τρόπον τῆς πόρθησεως.

V. 603 sq. Optativus futuri non aoristi in ὡς οὐ μήποτε πέρσοιεν defenditur infinitivo futuri Eur. Phoen. 1590 σαφῶς γὰρ εἶπε Τειρεσίᾳ οὐ μήποτε σοὺ τήνδε γῆν οἰκούντος ἐν πράξειν πόλιν. Cfr. Krueg. I § 53, 7, 6.

V. 605. ἄγοιτο νήσου τῆσδε] Notandus genetivus, ex simplici verbo ἀγεσθαι apus. Eiusdem generis apud Sophoclem haec reperiuntur, huius fab. v. 630: νεὸς ἄγοντα, 1002: πέτρας πέσων, O. R. 142: ἡμεῖς μὲν βάρθραν Ἰτασθε τοῦσδ' ἄραντες ἰκτῆρας κλάδων, Ant. 418: χθονος τυφῶς ἀέρας, (Oppian. Cyneg. IV 186 αἰρόμενος χθονός), El. 324: ὡς δόμων ὄρω τὴν σὴν ὀμαιμον — ἐντάφια χερσὶν φέρονσαν.

V. 608. Schol.: δηλώσειν· δείξειν. Cfr. v. 492, 609, 630.

V. 609. De optativo οἴοιτο vide Krueg. I § 54, 6, 4. — οἴοιτο μὲν μάλισθ' ἐκούσιον λαβῶν i. e. μάλιστα μὲν (am liebsten) ἐκούσιον λαβῶν, ὅπερ οἴοιτο ἐσεσθαι.

V. 610 sq. Homerum respicit, qui Il. II 259: μηκέτ' ἐπειτ' Ὀδυσσῆι κέρη ὀμοισιν ἐπέη—, εἰ μὴ ἐγὼ σε etc. WAK. Cfr. Od. XVI 102. — Schol.: ἐφείτο· ὑπέσχετο, ἐπηγγέλλατο. — τούτων μὴ τυχῶν, id est εἰ μὴ τούτων τύχοι. Ceterum similiter Ai. 1145 sq., ad quem locum de suppresso etiam pronomine ἐάντῳ monitum est.

V. 613. τινος κήδει πέρι ut est Ant. 283 πρόνοιαν ἴσχειν τοῦδε τοῦ νεκροῦ πέρι utique προνοεῖσθαι περὶ τινος occurrit.

V. 614 sq. ἢ πάσα βλάβη] 'Merum scelus'. Eodem modo El. 301: ὁ πάντ' ἀναλκίς οὗτος, ἢ πάσα βλάβη, ubi schol.: ὁ πανταχόθεν βλαβερός. Similiter infra v. 927: πάν δέμα. GED. — Schol.: στελεῖν· πέμψειν.

πεισθήσομαι γὰρ ὧδε καὶ Ἄιδου θανὼν
 πρὸς φῶς ἀνελθεῖν, ὥσπερ οὐκείνου πατήρ. 625
 EM. οὐκ οἶδ' ἐγὼ ταυτ'· ἀλλ' ἐγὼ μὲν εἴμ' ἐπι
 ναῦν· σφῶν δ' ὅπως ἄριστα συμφέροι θεός.
 ΦΙ. οὐκουν τάδ', ὦ παῖ, θειά, τὸν Λαερτίου 620
 ἐμ' ἐλπῖσαι ποτ' ἂν λόγῳσι μαλθακοῖς
 δεῖξαι νεὸς ἄγοντ' ἐν Ἀργείοις μέσοις; 630
 οὐ θάσσοον ἂν τῆς πλειστον ἐχθίστης ἐμοῖ
 κλύοιμ' ἐχίδνης, ἢ μ' ἔθρηκεν ὧδ' ἄπουν.
 ἀλλ' ἔστ' ἐκείνῳ πάντα λεκτά, πάντα δὲ 625

V. 617. οὐκείνου πατήρ· ὁ Σίσυφος· μέλλον γὰρ τελευτῶν παρήγγειλε τῇ γυναικὶ αὐτὸν ἄθαρτον καταλιπεῖν· καὶ κατελθὼν εἰς Ἄιδου, τὸν γε νενομισμένον μὴ τυχῶν, κατηγορησε τῆς γυναικὸς παρὰ τῷ Ἄιδωνεῖ, ἠξίον τε ἀνελθεῖν καὶ τὴν γυναικὰ τιμαρῆσασθαι ἀνελθὼν δὲ οὐκέτι ὑπέστρεψεν, ἕως μετ' ἀνάγκης κατήλθεν· ἐκ πατρὸς οὖν πανουργός Ὀδυσσεύς. Vide Theogn. 702, Schol. ad Il. VI 153, Pherecyd. fr. 41. — Ὡδε non ad ὥσπερ referendum, sed ad ea, quae nuntius narraverat: 'ut Ulixes me ad revisendum Graecorum exercitum adducet, ita credam me post mortem ab inferis reditum, sicut patrem illius': i. e. non magis illuc ibo, quam mortuus in vitam revertar. HERM.

V. 619. ὅπως α poetis interdum superlativis praemittitur ut alias ὡς. Aristoph. Pac. 207: ὅπως ἀνοτάτω. Theogn. 429 (Bekk. 427): ὅπως ἄριστα. Aesch. Agam. 600: ὅπως δ' ἄριστα. 605: ὅπως τάριστα. Origo huius loquendi generis intellegitur ex Trach. 330. — συμφέροι] Brunck. latine vertit 'vobis optima conferat deus'. Atqui formula ὅπως ἄριστα aliter quam sensu adverbii poetam uti potuisse non puto. Suspicio itaque συμφέρειν personaliter hic dictum esse eadem ratione, qua alias impersonale verbum συμφέρει. Certe ut ex Thucyd. afferitur οἱ καιροὶ ξυνηννόχασι τοῖς ἐχθροῖς, et ut mox noster 659: ὁποῖον ἂν σοι ξυμφέρη, sic poeta videtur dicere potuisse ὁ θεός

ξυμφέροι ὑμῖν, 'conducit' vobis, utilis, beneficus est. BUTTM. Hermannus explicat: 'quam optime vobiscum conspirat deus', afferens Eur. Med. 13: πάντα συμφέροντ' ἴασσι, in rebus omnibus se accommodans illi, et Soph. El. 1464: συμφέρειν τοῖς κρείσσοισιν. Sed equidem assentior Buttmanno. Ceterum valde similis nostro loco Aesch. Choeph. 781 sq.: ἀλλ' εἴμι καὶ σοῖς ταῦτα πείσομαι λόγοις. γένοιτο δ' ὡς ἄριστα σὺν θεῶν δόσει.

V. 622. νεὸς ἄγοντα] 'A navi'. Vide ad Vig. p. 881. Quod Buttmanno placet, νεὸς significare ἐν νηῖ, nec comprobari potest exemplis illis, quibus utitur, neque omnino mea sententia Graece dictum foret. HERM. νεὸς ἄγοντα Philoctetes addit indigni spectaculi depingendi causa. Cfr. v. 608.

V. 623. Schol.: τάχιον ἂν πεισθείην τῇ ἐχίδνῃ ἢ τῷ Ὀδυσσεῖ. De superlativo πλειστον ante superl. posito vid. Krueg. II § 49, 10, 4, de genetivo οὐ ad huius fab. v. 673.

V. 624. ἄπουν] 'Sine pede', pro inutili pede, ut v. 534 ἄοικος. WAK.

V. 625 sq. Plene: πάντα μὲν λεκτά, πάντα δὲ τολμητά. Sollemnus usus particularum μὲν et δέ, ubi adiect. πᾶς repetitur. Xen. Hier. VII 1: οἱ ἄνθρωποι πάντα μὲν πόνον ὑποδύονται, πάντα δὲ κίνδυνον ὑπομένοναι. Μὲν autem passim omitti sequente δέ satis notum est. SCHAEF.

- τοληγτά. καὶ νῦν οἶδ' ὀθοῦνεχ' ἴζεται.
 ἀλλ', ὃ τέκνον, χωρῶμεν, ὡς ἡμᾶς πολλὸν 635
 πέλαγος ὀρίζῃ τῆς Ὀδυσσεῶς νεῶς.
 ἴωμεν· ἢ τοι καίριος σπουδῆ, πόνου
 λήξαντος, ὕπνον κἀνάπαυλαν ἤγαγεν. 630
 NE. οὐκοῦν ἐπειδὴν πνεῦμα τοῦκ πρόφρασ ἀνῆ,
 τότε στελοῦμεν· νῦν γὰρ ἀντιοστειται. 640
 ΦΙ. ἀεὶ καλὸς πλοῦς ἐσθ', ὅταν φεύγῃς κακά.
 NE. οὐκ, ἀλλὰ κἀκείνοισι ταῦτ' ἐναντία.
 ΦΙ. οὐκ ἔστι ληστὰς πνεῦμ' ἐναντιούμενον, 635
 ὅταν παρῆ κλέψαι τε χάραξαι βία.
 NE. ἀλλ', εἰ δοκεῖ, χωρῶμεν, ἐνδοθεν λαβῶν 645
 ὅτου σε χρεῖα καὶ πόθος μάλιστ' ἐχει.
 ΦΙ. ἀλλ' ἔστιν ὧν δεῖ, καίπερ οὐ πολλῶν ἄπο.
 NE. τί τοῦθ', ὃ μὴ νεῶς γε τῆς ἐμῆς ἐνι; 640
 ΦΙ. φύλλον τί μοι πάρεστιν, ᾧ μάλιστ' ἀεὶ
 κοιμῶ τόδ' ἔλκος, ὥστε πρᾶννεῖν πάνν. 650
 NE. ἀλλ' ἐκφερ' αὐτό. τί γὰρ ἐτ' ἀλλ' ἐρῆς λαβεῖν;
 ΦΙ. εἰ μοί τι τόξων τῶνδ' ἀπημελημένον

V. 629 sq. Schol.: τὸ ἐν καιρῷ σπουδάζειν ἀνάπαυλαν ἀγει ὕστερον. Hoc proverbialiter dictum est ut illud 'acti labores iucundi'.

V. 631 sq. Schol.: ἐπειδὴν πνεῦμα τοῦκ πρόφρασ· ἐπὶ πρᾶννεῖν ὁ ἀνεμος ἐναντιούμενος.

V. 633. ἀεὶ καλὸς πλοῦς] Homeri locum II. XIV 80 οὐ γὰρ τις νέμεσις φρυγίειν κακὸν οὐδ' ἀνὰ νύκτα· βέλτερον ὅς φεύγων προφύγῃ κακὸν ἢ ἐλῶν contulit Schneidewinus.

V. 634. οὐκ, ἀλλὰ] οὐ φεύγεις κακά i. e. οὐ διακονοῖ σε, ἀλλὰ καὶ ἐκείνοισι τὰ πνεύματα ἐναντία ἐστί.

V. 635 sq. Schol.: τοῖς γὰρ κακουργοῖς οὐκ ἔστιν ἐναντίος ἀνεμος· ἐν τῇ συγχύσει γὰρ μᾶλλον ἰσχύουσι. Non hoc cogitavit Sophocles, sed lucri cupiditate metum periculi vinei. HERM.

V. 637. χωρῶμεν, ἐνδοθεν λαβῶν] Participium ad unum Philoctetam spectat. Similia exempla attulit Elmsleius ad Eur.

Med. 552, Aesch. Eum. 141 ἀπολακτίσας ὕπνον ἰδώμεθα, Aristoph. Av. 203 ἀνεγείρας τὴν ἐμὴν ἀηδόνα καλοῦμεν αὐτούς. Itaque non est necessaria Dobraei emendatio λαβῶνθ', cui simile est μολόντ' in exitu versus Oed. C. 1164.

V. 639. Est, inquit, quibus opus sit, sed non ex multis opibus, i. e. ut illa de magna rerum varietate deligere debeam. HERM.

V. 640. Schol.: τί ἔχεις, ὅπερ ἐμὴ ναῦς οὐκ ἔχει; ἀντὶ τοῦ οὐδὲν ἡμῖν λείπει. Recte Brunckius videtur verborum structuram hanc esse monere: ὃ μὴ ἐνεστί σοι λαβεῖν ἀπ' ἐμῆς νεῶς. Cui assentitur Hermann. ad Vig. p. 881.

V. 642. Hom. II. XVI 524: κοίμησον δ' ὀδύνας. Vocem autem πρᾶννεῖν possis quidem itidem sensu transitivo accipere; sed Erfurdio assentior, praestare neutrale, ut El. 916 θάρσυνε, 'conside'. BUTTM. Adde βραδύνειν huius fab. v. 1400.

V. 644. τόξα hic non de solo

- παρερρῦκεν, ὡς λίπω μὴ τῷ λαβεῖν. 645
 NE. ἢ ταῦτα γὰρ τὰ κλεινὰ τόξ', ἀ νῦν ἔχεις;
 ΦΙ. ταῦτ', οὐ γὰρ ἄλλ' ἔστ', ἀλλ' ἂν βαστάζω χερσίν. 655
 NE. ἄρ' ἔστιν, ὥστε κἀγγυθεῖν θεῶν λαβεῖν,
 καὶ βαστάσαι με προσκύνσαι θ' ὥσπερ θεόν;
 ΦΙ. σοὶ γ', ὃ τέκνον, καὶ τοῦτο κἄλλο τῶν ἐμῶν, 650
 ὁποῖον ἂν σοι ξυμφέρον, γενήσεται.
 NE. καὶ μὴν ἐρῶ γε· τὸν δ' ἐρωθ' οὔτως ἐχω. 660
 εἰ μοι θέμις, θέλωμ' ἂν· εἰ δὲ μὴ, πάρες.
 ΦΙ. ὄσια τέ φρονεῖς, ἔστι τ', ὃ τέκνον, θέμις,
 ὅς γ' ἠλίον τόδ' εἰσορᾶν ἐμοὶ φάος 655
 μόνος δέδωκας, ὅς χθόν' Οἰταίαν ἰδεῖν,
 ὅς πατέρα πρέσβυν, ὅς φίλους, ὅς τῶν ἐμῶν 665
 ἐχθρῶν μ' ἐνεσθεν ὄντ' ἀνέστησας πέρα.
 θάρσει, παρέσται ταῦτά σοι καὶ θυγγάνειν
 καὶ δόντι δοῦναι, κἀξεπεύξασθαι βροτῶν 660
 ἀρετῆς ἕκατι τῶνδ' ἐπιφαῦσαι μόνον.
 εὐεργετῶν γὰρ καὶ τὸς αὐτ' ἐκτησάμην. 670
 NE. οὐκ ἄχθομαί σ' ἰδὼν τε καὶ λαβῶν φίλον.

arca, sed etiam de sagittis et quidquid ad arcum pertinet, dici apertum est. Cfr. Hom. II. XXI 502 et Eur. Ion. 524. HERM.

V. 647. ἀλλ' ἔστ' ἀλλᾶ] M. Seyffertus comparat Hom. Od. VIII 311 οὐτι μοι αἴτιος ἄλλος, ἀλλὰ τοῦτ' ἐστ'.

V. 649 sq. Suidas: βαστάσαι οὐ τὸ ἀραιῶν δηλοῖ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, ἀλλὰ τὸ ψηλαφῆσαι. Non tamen de simplici contrectatione intellegendum, sed est 'in manum sumere, tractare'; ne quis de gestatione armorum cogitet. Cfr. El. 905 et 1470. BUTTM.

V. 649. ὥσπερ θεόν] Qualia putabant arma sua viri ferociiores. Cfr. Apoll. Rhod. I 466 sqq., Aesch. S. adv. Th. 529 sq., Clem. Alex. Protrep. p. 42 D, Ammian. Marcell. XVII 12, Verg. Aen. X 773, Stat. Theb. IX 546 sq. WAK.

V. 653. πάρες, 'praetermitte, neglege' (desiderium meum). Cfr. Oed. C. 361 τὰ μὲν παθήμαθ' ἀπαθὸν . . παρῆς ἐάσω.

V. 654 sq. De ellipsi σοὶ pronominis post θέμις vid. ad v. 139.

Ceterum attende saepius repetitum pronomen relativum, cuius iteratio sententiae accommodatissima.

V. 659. Verbum θυγγάνειν non solum 'contrectare', sed 'comprehendere, in manum sumere' significat; quod patet vel ex eo, quod sequitur, καὶ δόντι δοῦναι, et ex aliis exemplis. BUTTM.

V. 660. Schol.: καὶ δόντι δοῦναι· ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναι μοι τῷ δόντι σοι. Cfr. infra v. 774: οὐ δοθήσεται πλὴν σοὶ τε καὶ μοί. Philoctetes hoc voluit: 'licet tibi haec arma contrectare, sic tamen ut ea mihi reddas'. Id humanius et amicitiae figura elocutionis figura expressit: 'licet tibi haec arma contrectare, mihi quae qui dedi reddere'. Eodem urbanitatis tanquam schemate in communi vita οἱ χαριέστεροι, permittentes aliquid sub conditione, hanc conditionem facere solum partem ipsius permissionis. SCHAEF.

V. 662. Schol.: αὐτὸς γὰρ ὑφῆψε τῷ Ἡρακλεῖ τὴν πυρᾶν.

V. 663 sqq. Rectissime hi ver-

ὅστις γὰρ εὖ δρᾶν εὖ παθῶν ἐπίσταται,
παντός γένοιτο ἂν κτήματος κρείσσειν φίλος. 665
χωροῖς ἂν εἶσω. ΦΙ. καὶ σέ γ' εἰσάξω τὸ γὰρ
νοσοῦν ποθεῖ σε ξυμπαραδίατην λαβεῖν. 675

(στροφὴ α')

XO. Λόγω μὲν ἐξήκουσ', ὅπωπα δ' οὐ μάλα,
τὸν πελάταν λέκτρων ποτέ τῶν Διός
Ἰξίονα κατ' ἄμπνυκα δὴ δρομάδα δέσμιον ὅς
ἔβαλεν 670
ἰ παγκρατῆς Κρόνον παῖς· 680

sus, qui in libris Philoctetae continuantur, a Doederlino Neoptolemo dati sunt. Hic qui in insulam venit, Philoctetae dicere potest *οὐκ ἀχθομαί σ' ἰδῶν τε καὶ λαβῶν φίλον*; hic verbis *εὖ παθῶν* comprobatur, quae Philoctetes v. 663—666 collaudavit; huic denique convenit lepidum facetumque vel juvenile quoddam dicendi genus, quo tecte quodam modo ludit iuvenis severum Philoctetam in atrectatione arcus summum divinumque beneficium ponentem.

V. 666. *χωροῖς ἂν εἶσω*] Vide quae ad El. 624 adnotatione extrema monuimus. — Verba *καὶ σέ γ' εἰσάξω* in hunc sensum accipienda: 'intrabo, et tu quidem me comitaberis'. — *τὸ νοσοῦν*, vid. ad v. 88.

V. 668. Schol.: *λόγω μὲν ἀκούσ' τὸ τοῦ Ἰξίονος πάθος, ὅτι τροχάζεται πελάταν δὲ αὐτὸν λέκτρων Διός εἶπεν, τὸν πειράσαι βουλευθέντα τὰ τοῦ Διός λέκτρα, ὃν ἔδησεν ὁ Ζεὺς· μὴ μέντοι ἑώρακεναι μείζονα τῆς Φιλοκτήτων νόσου. Notissima poena est, qua affectus Ixion putabatur, cum illicitos Iunonis amplexus petivisset. Cfr. Pindar. Pyth. II 39 sqq., Eurip. apud Plutarch. Mor. p. 19 E., Herc. f. 1297 sq.: τὸν ἀματήλατον Ἰξίον' ἐν δεσμοῖσιν. Schol. ad Eurip. Phoen. 1185, Tibull. I 3, 73 sq., Hygin. fab. 62, Welcker. Trilog. Aeschyl. p. 547 sqq.*

V. 669. Schol.: *τὸν πελάταν λέκτρων· τὸν βουλευθέντα ἐπι-*

βῆναι τῇ εὐνῇ τοῦ Διός. Verba πελάν, πελάζειν s. πλάζειν, πλησιάζειν, ἐλθεῖν παρὰ τινα, ἀσσον ἐλθεῖν (de quo vid. Valck. ad Herod. VI 68) verècunde dicuntur de iis, qui accedunt ad mulierem, ut cum ea consuescant. Vid. O. R. 1100 et Ast. ad Plat. Phaedr. p. 336. — λέκτρον et λέκτρα, ut λέχος et λέχη, de toro coniugali et conubio sollemnia. Vid. Eur. Med. 140, 156, 999; hinc de ipsis maritis, ut in Pind. Pyth. XI 37, Soph. Trach. 17, Eur. Andr. 905. MATH.

V. 670. Schol.: *κατ' ἄμπνυκα δέσμιον· κατὰ τὸν τροχὸν δεδεμένον. δρομάδα· τὸν περιφερόμενον ἐν τῷ δρόμῳ. Hesych.: ἄμπνυες· τροχοί. οὕτω Σοφοκλῆς ἐν Φιλοκτῆτι. διὰ τὸ κυκλωτέρες. Facile autem apparet δρομάδα iungendum cum ἄμπνυκα esse. Ita Pindar. Pyth. II 40 sq.: Ἰξίονα φαντὶ ταῦτα βοροτοῖς λέγειν ἐν πτερόεντι τροχῷ παντὰ κυλινδόμενον. Tibull. I 3, 74: 'versantur celeri noxia membra rota'. Tum βάλλειν dictum ut O. R. 1411: *θαλάσσιον ἐκρίψατε*, ita ut sit *εἰς δεσμοὺς βάλλειν*, sive *δεῖν*. Ex Hesychii loco qui modo allatus est probabile fit poetam scripsisse *ἄμπνυκας... δρομάδας*. Cetera cum v. antistr. hunc fere in modum exaequari possunt: *Ἰξίον' ἂν ἄμπνυκας ὅς ἔβαλεν δρομάδας*. Particulam δὴ hic parum commodam omisit Turnebus; *δέσμιον* ut manifestum glossema expulit Dindorfius; idem *Ἰξίον' ἂν* scripsit.*

ἄλλον δ' οὕτιν' ἔργω' οἶδα κλύων οὐδ' εἰσίδῶν
μοῖρα

τοῦδ' ἐχθίονι συντυχόντα θνατῶν,
ὃς οὐτ' ἐρξας τιν' οὔτε νοσφίσις,
ἀλλ' ἴσος ὢν ἴσοις ἀνήρ 675
ὠλέκεθ' ὦδ' ἀτίμως. 686

τόδε δ' αὖ θαυμά μ' ἔχει,
πῶς ποτε, πῶς ποτ' ἀμφιπλήκτων ῥοθίων μό-
ρος κλύων,
πῶς ἄρα πανδάκροντον οὕτω βιοτᾶν κατέσχεν 680
(ἀντιστροφὴ α')

ἴν' αὐτὸς ἦν πρόσουρος, οὐκ ἔχων βάσιν, 691
οὐδέ τιν' ἐγγώρων κακογείτονα,
παρ' ᾧ στόνον ἀντίτυπον βαρυβρόατα πόδα

V. 673. τοῦδε, i. e. ἡ τόνδε.

V. 674. Eustath. p. 763 3 de Homericō τῇ πιθόμην καὶ ἐρξας II. IX 453 disserens, *Ὀμηρικὸν δέ τι*, inquit, *καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Φιλοκτῆτι τὸ οὐτε τι ῥέξας, καὶ οὐκ δηλαδὴ. οὕτω γὰρ νοεῖται, εἰ καὶ παντελῶς ἐκεῖ σιωπᾶται τὸ ῥεχθέν. Notum est ποιεῖν, δρᾶν, ἐρδειν τινὰ τι pariter atque nostrum 'iemanden et was thun' nonnunquam a Graecis sic dici, ut damno aliquem afficere, alicui nocere, significet, ut in El. 336, O. C. 732 et in Xen. Cyrop. IV 3, 7, ubi videatur Bornemann. Sed insolentius hic τὶ omissum, nisi si mendo librariorum sublatum est: οὐ τι νοσφίσις suspicatus est Schneidewinus. Νοσφίσις schol. explicat ἀποστέρησις.*

V. 675. Schol.: *ἴσοις· δικαίσις. Cfr. v. 552.*

V. 676. ὠλέκεθ'] Usus hoc verbo Sophocles est Ant. 1285: *τί μ' ἄρα, τί μ' ὠλέκεις*; et Trach. 1013: *ὠλέκουαν ὁ τάλας*, ad quem locum scholiasta: *ὠλέκουαν· ἑκαμνον καὶ ἐγγὺς θανάτον ἐγενόμην.*

V. 677. τόδε θαυμά μ' ἔχει] Simillime Eur. Ion 572: *τοῦτο καὶ ἔχει πόθος.*

V. 678. Schol.: *ἀμφιπλήκτων· ἐκατέρωθεν πληττόντων· τὰ γὰρ κύματα κλύζονται κατ'*

ἀμφοτέρων ὄχθων τῆς θαλάσσης. De activa adi. ἀμφιπλήκτος notione vid. Pors. ad Eur. 216 et Hec. 1117.

V. 681 sq. πρόσουρος] Recte Branck., quem sequitur Buttm., πρόσουρος formam ionicam adiectivi πρόσουρος esse statuit. Saepius autem eo vocabulo Herodotus usus est; neque incredibile Sophoclem, qui multas formas ionicas usurpasset, hac quoque usum esse. Eiusdem compositionis vocabula haec sunt: *ἄπουρος*, longinquus, O. R. 194, *τηλουρός*, longinquus, quae vox saepius usurpata est. Itaque sensus est: 'ubi ipse (sibi) erat vicinus'. Similem locum Lucian. Timon. c. 43 *θεοῖς θνέτω καὶ εὐαχέτω μόνος ἐαντῷ γείτων καὶ ὁμορος* comparavit Erfurdus. *ἐαντῷ* quod desideres continetur notione *αὐτός* quasi sit *αὐτοπρόσουρος*, cui comparare licet *αὐτοδιάκονος*. Reliqua dubie interpretantur 'non habens eundi facultatem neque quemquam incolarum vicinum mali'. Certum videtur, *κακογείτονα* significare 'vicinum infelicem et laboriosum', qui ipse calamitatem commiseretur et vocibus Philoctetae suam vociferationem reddat (*στόνον ἀντίτυπον*).

V. 684 sq. *στόνον ἀντίτυπον κλαύσειεν πόδα* dicitur eadem

κλαύσειεν αἵματηρόν· 685
 ὃς τὰν θερμότηταν αἱμάδα κηκιομένην ἐλέων 696
 ἐνθήρου ποδὸς ἠπίοισι φύλλοις
 κατεννάσειεν, εἴ τις ἐμπέσοι
 φορβάδος ἐκ τε γᾶς ἐλεῖν· 700
 εἶοπε γὰρ ἄλλοτ' ἄλλα 690
 τότ' ἂν εἰλυόμενος,
 παῖς ἄτερο ὡς φίλας τιδήνας, ὄθεν εὐμάρει' ὑπάρ-
 χοι πόρον, ἀνίκ' ἐξανείη δακέθνυμος ἄτα. 695
 (στροφὴ β')

οὐ φορβὰν ἱερᾶς γᾶς σπόρον, οὐκ ἄλλον 706
 αἶρων, τῶν νεμόμεσθ' ἀνέρες ἀλφηστὰι,

ratione qua πανδάκρουτ' ὀδύμα-
 τα τὴν Ἡράκλειον ἔξοδον γοω-
 μένην Trach. 50, ubi v. adnot.

V. 686. αἱμάδα κηκιομέ-
 ναν ἐλκείων] Recte αἱμάδα
 scholiasta interpretatur αἵματος
 ὄσειν, 'profluvium sanguinis'. Tum
 κηκιομένην est εἰ κηκίοιο.

V. 687. ἐνθήρου ποδός] Scholiasta interpretatur θηροδῆ-
 κτον, rectius Buttmannus ἀγρον,
 'efferati', quo sensu Aeschyl. Ag.
 571 ἐνθηρον τρίχα dixerit. [Nisi
 ἐνθηρος ad pruritus pertinet ul-
 cerosi pedis in quo innumerae be-
 stiolarum saevire videntur.]

V. 688. κατεννάσειεν] Appa-
 ret ex metro versus strophici
 non a κατεννάσω, sed a forma
 κατεννάω, qua rarius utuntur tra-
 gici, deducendum esse. Adscripsit
 Dindorfus Eurip. Hippol. 1377:
 διὰ τ' ἐννάσαι τὸν ἐμόν βίοντον.

V. 688 sq. Corrupta verba εἰ
 τις ἐμπέσοι . . . ἐλεῖν parum spe-
 ciosae mutant vel in εἴ τιν' ἐμπέ-
 σοι φορβάδος ἐκ γαίας ἐλεῖν
 ('si quae ἠπία φύλλα incideret
 ut ex terra altrice sumeret') vel in
 εἴ τι συμπέσοι φ. ἐκ γε γᾶς ἐλεῖν
 ('si quam herbam contigisset ex
 terra saltem altrice sumere'). Pos-
 sis conicere εἴ τιν' ἐμπέσοι φορ-
 βάδος ἐκ χθονὸς τεμεῖν. Sed rati-
 one verborum εἴ τις ἐμπέσοι
 monemur aliquam vocem ut ἔρας
 vel πόθος intercidiisse. Cum autem
 φορβάδος hoc loco quo non de
 cibo sed de medicamento agitur

otiosum esse videatur et ἐκ τε γᾶς
 ἐλεῖν ex ἐκτε—μείν et superscri-
 pto glossemate γῆς repeti possit,
 fortasse poeta scripsit: εἴ τις ἐμ-
 πέσοι φάρμακον ἐκτεμείν πόθος.
 De sollemnibus vocabulis φάρμα-
 κον τέμνειν, ἐκτεμνειν, ἐντέ-
 μνειν, διχοτομεῖν v. Ahrens.
 Philol. Suppl. I p. 227.

V. 690 sqq. εἶοπε γὰρ —
 ἄτα] Cum εἶοπε iungenda est ἂν
 particula (vide supra ad 290 sqq.),
 falso adhuc ab omnibus editoribus
 cum εἰλυόμενος iuncta; tum τότε
 referendum ad ἠνίκα particulam
 [vel potius ad varios morbi impetu-
 s ante significatos]; denique
 εὐμάρεια πόρον significat 'facul-
 tatem agilitatemque incessus', id
 est 'levamen morbi'. Cfr. v. 284:
 τούτου δὲ πολλὴν εὐμάρειαν, ἃ
 τέκνον, ἠῆρισκον. Itaque sensus
 totius loci hic est: 'solebat enim tum,
 cum crudelis morbi lues remittebat,
 serpens ad instar infantis nutrice
 destituti alias alium locum obire,
 ex quo levamen morbi suppeteret'.

V. 696. Schol.: γᾶς σπόρον·
 σῖτον. ἂν νεμόμεσθα ἄφ' ἂν
 νεμόμεθα, τούτῃσι τρεφόμεθα.
 αἶρων· λαμβάνων. Sensus est:
 'non nutrimentum capiens terrae
 fruges neque aliarum rerum qui-
 bus vescimur'. Genetivus ἄλλον
 pendet a nomine φορβάν.

V. 697. ἀνέρες ἀλφηστὰι
 ex Homero derivatum esse patet.
 Vide Schol. ad Hom. Od. VI 8 et
 Blomf. ad Aesch. s. adv. Th. 768.

πλὴν ἐξ ὠκυβόλων εἴ ποτε τόξων πτα- 710
 νοῖς ἰοῖς ἀνύσειε γαστρὶ φορβάν. 700
 ὦ μελέα ψυχά,
 ὃς μὴδ' οἰνοχύτου πώματος ἦσθη δεκέτει χρόνω,
 λεύσσω δ' ὄπον γνοίη στατὸν εἰς ὕδωρ 715
 ἀεὶ προσενώμα.

(ἀντιστροφὴ β')

νῦν δ' ἀνδρῶν ἀγαθῶν παιδὸς ὑπαντήσας 705
 εὐδαίμων ἀνύσει καὶ μέγας ἐκ κείνων· 720
 ὃς νιν ποντοπόρῳ δούρατι πλήθει πολ-
 λῶν μηνῶν πατρίαν ἄγει πρὸς ἀλλάν

V. 699. ἐξ ὠκυβόλων τόξων] De ἐκ
 praepositionis usu ad v. 91
 diximus.

V. 700. φορβάν] De vocabulo
 eodem in initio membri et in fine
 posito ad Ant. 814 admonuimus.

V. 701. ψυχά, ὃς —] Schema
 πρὸς τὸ σημαίνον, vid. v.
 497. Sic Antig. 1001: ἀκούω
 φθόγγον ὀρνίθων καὶ κλάζον-
 τας οἴστρω. Vid. et Seidl. ad
 Eur. Iph. T. 1072. BUTTM.

V. 702. Schol.: οἰνοχύτου
 πώματος· οἶνον περιφραστικῶς.
 ἦσθη· ἀντὶ τοῦ ἐνεπλήσθη.
 οὐδὲ οἶνον μετέλληφεν. De
 δεκέτει χρόνω comparavit Matth.
 Eur. Electr. 1133 sq. δεκέτει
 σποραῖσιν. Μηδέ particula, non
 οὐδὲ usus est poeta, quod condi-
 tionaliter haec accipi voluit.

V. 703 sq. Quae hic de sta-
 gnante aqua, quae potum Philocte-
 tae praeberit, dicuntur, non con-
 venire cum v. 21, ubi prope ipsum
 antrum ποτὸν κρηναῖον memora-
 tum est, neque cum v. 1461, ubi
 fontibus dulcique aquae valedicit
 Philoctetes, observatum est a Ge-
 dikio. Ei recte respondere existi-
 mo Buttmannum, chorum, cui
 ignotae sint loci opportunitates,
 qualem ipse putet viri vitam esse,
 exponere. Pugnarent tamen illa
 inter se nihilo minus, si in scena
 conspectus esset fons iste, cuius
 v. 21 facta est mentio. Neque
 enim hunc ante oculos videns cho-
 rus ista dicere potuisset. Sed cre-
 dibile est non esse eum fontem in

Soph. Trag. I. 1. Ed. IV.

scena repraesentatum, ideoque ad-
 icere illic Ulixem εἶπερ ἐστὶ σῶν.
 HERM. Verbum προσενώμα recte
 videtur scholiasta interpretari: ἐαν-
 τὸν ἐκίνει, ἀντὶ τοῦ ἐπορεύετο.
 Sensus est: 'sed circumspiciens
 ubi inveniret (aquam), semper ad
 stagnantem aquam accedebat', i. e.
 nihil nisi stagnantem aquam in-
 veniebat ad quam accederet.

V. 705. Schol.: ὑπαντήσας·
 τυχῶν Νεοπολέμου. Verbum
 ὑπαντῶν cum tertio casu iungi
 solet; hic autem casum simplicis
 adsciscit, vacante praepositione.
 BRUNCK. Confert Butt. 190
 (ὑπόκειται) et 321.

V. 706. Schol.: εὐδαίμων
 ἀνύσει· εὐδαιμονήσει· τὸ ἐξῆς·
 εὐδαίμων καὶ μέγας ἀνύσει. ἐκ
 κείνων δὲ λέγει τῶν κακῶν.
 Recte ἀνύσει Dind. interpretatur
 'consequetur ut fiat'.

V. 707. ποντοπόρῳ] Ex Hom.
 Il. I 439; δούρατι, nave. Eur.
 Androm. 793: ἐπ' Ἀργῶν δορός.
 Sic Hor. Od. I 1 'trabe Cypria'
 dixit. WAKEF.

V. 707 sq. πλήθει πολλῶν
 μηνῶν] Idem quod supra 598:
 χρόνω τῶσδ'ε, post tot menses,
 quos in solitudine vixit. BUTTM.
 Cum πλήθει πολλῶν cfr. πολλῶν
 δ' ἐν πολυπληθείᾳ frgm. 583 a
 Dind.

V. 709. πατρίαν πρὸς ἀν-
 λάν] Recte dictum πατρίαν, sive
 patriam sive paternam interpreta-
 beris. Cfr. O. R. 1394: τὰ πά-
 τρια λόγῳ παλαιὰ δάματα, huius

- Μηλιάδων νυμφᾶν, 710
 Σπερχειοῦ τε παρ' ὄχθας, ἔν' ὁ χάλκασπις
 ἀνήρ θεοῖς
 πλάθει πᾶσιν, θείῳ πυρὶ παμφαῆς,
 Οἴτας ὑπὲρ ὄχθων.
 NE. Ἐρπ', εἰ θέλεις. τί δὴ ποθ' ἴδ' ἐξ οὐδενός 730
 λόγον σιωπᾶς, κάπόπληκτος ὦδ' ἔχει; 715
 FI. ᾄ ᾄ, ᾄ ᾄ.
 NE. τί ἔστιν; FI. οὐδὲν δεινόν· ἀλλ' ἴθ', ὦ τέκνον.
 NE. μῶν ἄλλος ἰσχεις τῆς παρεστῶσης νόσου;
 FI. οἶ δὴτ' ἔργωγ'· ἀλλ' ἄρτι κουνφίζειν δοκῶ. 735

fab. 398: τὰ πάτρια τεύχεα, v. 1213: ὦ πόλις, ὦ πόλις πατρία, Ant. 808: ὦ γᾶς πατρίδας πολῖται. Hoc tamen loco non dubium est, quin πάτριος non tam pater-nus quam patrius significet.

V. 710. Schol.: Μηλιάδων νυμφᾶν· περὶ τὴν Τραχίνα γὰρ οἱ Μηλιεῖς. Hinc apud Soph. Trach. 194. Trachiniorum populus appellatur Μηλιεὺς λέως. Vide supra ad v. 4 et de Spercheo ad v. 492. MATTH.

V. 711. Schol.: ἔν' ὁ χάλκασπις· ὅπου ὁ ἐκθεωθεὶς ἀνὴρ κελιάζεται πᾶσι. λέγει δὲ τὸν Ἡρακλέα. Mirabatur Wakefieldius Herculem aereo scuto potius quam clava et pelle leonina ornatum. Buttmanus contra miratur non recordatos esse interpretes nobilissimi Hesiodo carmine scuti. Mihi non videtur Sophocles ad Hesiodum respexisse, sed nomine illo nihil nisi bellicosum significasse. Herculem enim dici non epitheton illud, sed ascensio ad deos ex monte Oeta declarat. HERM. De armis, quae poetae tribuerunt Herculi, vide Heinrichium in Prolegg. in Scutum Hesiodicum p. LXX sqq.

V. 712. πᾶσιν nec metro neque admodum sensui accommodatum. Hermannus coniecit πλάθει θεός, θείῳ πυρὶ παμφαῆς. — Apollodorus II 7, 7 § 14 cum dixit rogam accendi iussisse Herculem, ita pergit: μηδενός δὲ τοῦτο πράττειν ἐθέλοντος, Ποίας παρ-

ῶν κατὰ ζήτησιν ποιμνίαν ὑφῆψε. τούτῳ καὶ τὰ τόξα ἐδώρησατο Ἡρακλῆς. καιουμένης δὲ τῆς πυρᾶς, λέγεται νέφος ὑποστάν μετὰ βροντῆς αὐτὸν εἰς οὐρανὸν ἀναπέμψαι. Ea sic narrat Diod. Sic. IV 38: οὐδενός δὲ τολμῶντος ὑπακοῦσαι. υἱὸς Φιλοκτήτης ἐπέειπθη, λαβῶν δὲ τῆς ὑπονογίας χάριν τὴν τῶν τοξῶν δωρεάν ἤψε τὴν πυρᾶν. εὐθύς δὲ καὶ κρουνηῶν ἐκ τοῦ περιέχοντος πεδόντων, ἡ πυρὰ πᾶσα κατεφλέχθη. HERM. Verba θείῳ πυρὶ παμφαῆς non recte schol. interpretatur qui adscripsit: λείπει τὸ ὄς. Respicitur ad flammam rogi, qua combustus Hercules immortalitatem consecutus traditur.

V. 714. Schol.: τί δὴ ποθ' ὦδε· τοῦτο φησίν, ὁρῶν τῆ νόσῳ πληττόμενον καὶ σιωπῶντα. ἐξ οὐδενός λόγον, 'nulla de causa', ut in O. C. 620: ἐκ σμικροῦ λόγον. MATTH.

V. 716. Etsi dissimulare morbum, qui vehementissimo impetu ingravescit, omni modo Philoctetes studet, tanta tamen eius vis est, ut invitum ingemisce cogatur.

V. 717. οὐδὲν δεινόν] Dissimulat morbum.

V. 719. Schol.: ἐνοχλεῖ τῷ Φιλοκτήτῃ ἡ συνήθης νόσος· θέλει δὲ κρατῆσαι ἑαυτοῦ· διὸ προσποιεῖται, ὅταν λέγη, ἀλλ' ἄρτι κουνφίζειν δοκῶ. Musgrav. κουνφίζειν interpretatur 'melius habere', de aegrotante. Hippocr. Epid. II 10: ἐνούφισεν ὄλι-

- ὦ θεοί. NE. τί τοὺς θεοὺς ὦδ' ἀναστένων
 καλεῖς; 720
 FI. σωτήρας αὐτοὺς ἠπίους θ' ἡμῖν μολεῖν.
 ᾄ ᾄ, ᾄ ᾄ.
 NE. τί ποτε πέπονθας; οὐκ ἐρεῖς, ἀλλ' ὦδ' ἔσει 740
 σιγηλός; ἐν κακῷ δὲ τῷ φαίνει κυρῶν. 725
 FI. ἀπόλωλα, τέκνον, κού δυνήσομαι κακὸν
 κρῖναι παρ' ὑμῖν, ἀττάται· διέρχεται,
 διέρχεται· δύστηνος, ὦ τάλας ἐγώ.
 ἀπόλωλα, τέκνον· βρῦκομαι, τέκνον· παπαῖ, 745
 ἀπαπαπαῖ παπαπαπαπαπαπαπαπαῖ. 730
 πρὸς θεῶν, πρόχειρον εἰ τί σοι, τέκνον, πάρα
 ξίφος χεροῖν, πάταξον εἰς ἄκρον πόδα·
 ἀπάμησον ὡς τάχιστα· μὴ φείσῃ βίον.
 ἴθ', ὦ παῖ. 750
 NE. τί δ' ἔστιν οὕτω νεοχμὸν ἐξαίφνης, ὅτου 735
 τοσηρὸν ἰνγὴν καὶ στόνον σαντοῦ ποιεῖς;

γῶ, κατενόει μᾶλλον. 13: τὰ δ' ἄλλα διεκούφισεν. Cfr. etiam Lobeck. ad Ai. p. 196 sq. ed. sec. V. 720. ὦ θεοί. Dolore extorta exclamatio est, etsi Philoctetes, interrogatus ab Neoptolemo, cur deos ingemisces advocaret, v. 722 denno morbum dissimulat, deorumque se auxilium ad prosperum reditum implorare simulat. Verum verba illa v. 722 vix elocutus rursus v. 723 in gemitus erumpere morbi dolorumque vi cogitur. Ceterum conferatur Eur. Iphig. T. 780: ΠΥΛ. ὦ θεοί. ΙΦΙΓ. τί τοὺς θεοὺς ἀνακαλεῖς ἐν τοῖς ἑμοῖς;

V. 724. Post verba τί ποτε πέπονθας pausam fieri ab Neoptolemo tenendum est, respensionem expectantem Philoctetes, qui, quod consentaneum est homines facere, qui in supprimendis maximis doloribus eiufatibusque retinendis occupati sunt, mutus stat ac dolori luctans loqui nequit.

V. 727 sq. διέρχεται, διέρχεται] Intellegendum, quod modo praecessit, κακόν, id est morbus, sive morbi impetus. Similiter infra v. 758: ἦκει γὰρ

αὐτῆ etc. et v. 787: προσέρχεται, προσέρχεται τὸδ' ἔγγυς. Adde Trach. 987: ἦ δ' ἀν' μιὰ βρῦκει et 1010: ἦ δ' ἀνθ' ἔρπει.

V. 729. Schol.: βρῦκομαι· ἐσθίλομαι, καταναλίσκομαι. Perperam in libris βρῦκομαι. Hesych.: βρῦξαι· δακύν, καταπιεῖν. Ad quam glossam vid. interpr. et Valek. ad Ammon. in βρῦκειν p. 32. BRUNCK. Wakef. Attium apud Cic. Tusc. II 7 comparavit: 'famiam absumer; conficit animam vis vulneris, ulceris aestus'.

V. 730. Aptissime illa crebra repetitio litterae π palpitationem oris et maxillarum, quae huiusmodi dolorum propria est, exprimit. HERM.

V. 733. Schol.: ἀπάμησον· κόπον, θέρισον. Cupit Philoctetes morbi doloribus liberari amputatione pedis, etiamsi ea sit cum vitae periculo coniuncta. Hinc μὴ φείσῃ βίον addit.

V. 735 sq. ὅτου ἰνγὴν καὶ στόνον] ut supra v. 327: τίνος χόλον. Ἰνγὴν autem καὶ στόνον σαντοῦ dictum est ut infra 968: δνειδος σαντοῦ, 'malam de te vel tui famam'. BUTTM.

- ΦΙ. οἶσθ', ὃ τέκνον. ΝΕ. τί ἐστίν; ΦΙ. οἶσθ', ὃ
 παῖ. ΝΕ. τί σοί;
 οὐκ οἶδα. ΦΙ. πῶς οὐκ οἶδα; παππαπαπαπαῖ.
 ΝΕ. δεινόν γε τοῦπίσαγμα τοῦ νοσήματος. 755
 ΦΙ. δεινόν γὰρ οὐδὲ ῥητόν· ἀλλ' οἴκτειρέ με. 740
 ΝΕ. τί δῆτα δράσω; ΦΙ. μὴ με ταρβήσας προδῶς·
 ἦκει γὰρ αὐτῆ διὰ χρόνου, πλάνοις ἴσοις
 ὡς ἐξεπλήσθη. ΝΕ. ἰὼ ἰὼ δύστηνε σύ·
 δύστηνε δῆτα διὰ πόνων πάντων φανείς. 760
 βούλει λάβωμαι δῆτα καὶ θίγω τί σου; 745
 ΦΙ. μὴ δῆτα τοῦτό γ'· ἀλλά μοι τὰ τόξ' ἔλῶν
 τὰδ', ὥσπερ ἦτον μ' ἀρτίως, ἕως ἀνῆ
 τὸ πῆμα τοῦτο τῆς νόσου τὸ νῦν παρόν, 765

V. 737 sqq. Rem quam nimis manifestam esse sentit enarrare veretur Philoctetes pudore quodam, quod consentaneum putat Neoptolemo maximum taedium moveri molestiae quam in navem recepturus sit.

V. 739. Schol.: τοῦπίσαγμα ἢ ἐπίσθοδος, ἢ προσθήκη.

V. 740. δεινόν γάρ] Particula γάρ in diverbiis interdum assentiendi vim habet, valetque profecto, sane; quod non recte negant qui rationem huius usus reddunt. Sic in loco Plat. Phaedr. p. 268 A Phaedro dicenti, καὶ μάλα ἔρρωμένην (ἔχει δύναμιν) ἐν γε δὴ πλήθους συνόδοις, assentitur Socrates dicendo, Ἐχει γάρ. Verum est haec ita proprie esse supplenda: Bene dicis. Habet enim revera. Sed dum ista verba retinentur, vis eorum cōta in solo γάρ: quique graece dicit Ἐχει γάρ, nihil aliud neque dicit neque cogitat quam qui latine: 'Habet profecto'. BUTTM. Sic Aut. 639.

V. 741. μὴ με ταρβήσας προδῶς] 'Noli me, aversatus morbum meum, deserere'. Frequens hic usus verbi προδιδόναι est. Sic 911, Ai. 588.

V. 742 sq. αὐτῆ] Refertur ad νόσος, quod est in voce νόσημα v. 739; schema πρὸς τὸ συνώνυμον. BUTTM. — ἦκει — ἐξεπλήσθη] 'Redit enim morbus longioris temporis intervallo, ut

paribus grassationibus se exsaturavit'. Morbi impetum et mox cessaturum esse, quia impetus cuiusque par spatium (πλάνους ἴσους) cognoverit, et diu non rediturum Philoctetes Neoptolemo adfirmat boni animi retinendi causa. De πλάνοις confert M. Seyff. Plat. Tim. p. 88 E τὰ περὶ τὰ σώματα πλανώμενα παθήματα. De vicissitudinibus morbi v. infra v. 807 sq. In hiatus post ἐξεπλήσθη nihil vitii esse praesertim persona mutata monet Herm.

V. 744. δύστηνε — φανείς] In hac loquendi forma attractio regnat ob vocativum aliquem proxime contiguum. Vid. Herm. ad Vig. p. 984 et Seidl. ad Eurip. Troad. 1229. Latinorum exempla posuit Kiessling. ad Theocr. XVII 66. Ad locutionem δύστηνος φανείς cfr. O. C. 974: εἰ δ' αὖ φανείς δύστηνος, ὡς ἐγὼ φάνη. In quibus et similibus φανῆναι valet 'esse manifesto'. BUTTM. De δῆτα particulae usu ad El. 1144 sq. diximus. — διὰ πόνων πάντων δυστ. φ., 'per omnes labores' i. e. omnibus laboribus perpetuendis.

V. 745. βούλει λάβωμαι δῆτα] Cfr. Eur. Phoen. 722 βούλει τράπωμαι δῆτ' ὁδοῦς ἄλλας τινάς; et ibid. 909 βούλει παρόντος δῆτ' αἰ τοῦτον φράσαι; Vid. Herm. ad Vig. p. 742. MATTH.

- σῶς αὐτὰ καὶ φύλασσε· λαμβάνει γὰρ οὖν
 ὑπνος μ', ὅταν περὶ τὸ κακὸν ἐξίη τόδε· 750
 κοῦν ἐστὶ λῆξαι πρότερον· ἀλλ' εἴαν χρεῶν
 ἐκηλον εὔθειν· ἦν δὲ τῷδε τῷ χρόνῳ
 μὴ ὡς· ἐκείνοι, πρὸς θεῶν ἐφίεμαι 770
 ἐόντα μῆτ' ἄκοντα μῆδ' ἐπὶ τέχνῃ
 κείνοις μεθεῖναι τὰντα, μῆ σαντόν θ' ἅμα 755
 καὶ μ', ὅντα σαντοῦ πρόστροπον, κτείννας γένη.
 ΝΕ. θάρσει προνοίας εἶνεκ'· οὐ δοθήσεται
 πλὴν σοί τε καμοί· ξὺν τύχῃ δὲ πρόσφερε. 775
 ΦΙ. ἰδοὺ δέχου, παῖ· τὸν Φθόνον δὲ πρόσκυσσον,
 μὴ σοι γενέσθαι πολύπον' αὐτὰ, μῆδ' ὅπως 760

V. 749. αὐτὰ post τὰ τόξα redundanter illatum perspicuitatis gratia ob verba interiecta. Sic Xen. Anab. II 4, 7 ἐγὼ μὲν οὖν βασιλέα, ὃ οὕτω πολλά ἐστὶ τὰ σύμματα, εἴπερ προθυμείται ἡμᾶς ἀπολέσαι, οὐκ οἶδα ὅ τι δεῖ αὐτὸν ὁμοῦσι. Cyprip. I 3, 15 πειράσσομαι τῷ πάπῳ, ἀγαθῶν ἰππέων κράτιστος ὢν ἰππέος, συμμαχεῖν αὐτῷ. Vid. et Heind. ad Plat. Phaedr. 16, Gorg. 84. BUTTM.

V. 751. Schol.: λῆξαι πρότερον· τῆς ὁδύνης παύσασθαι πρότερον, πρὶν κοιμηθῆναι.

V. 754. Apud poetas et in Ioum prosa de duobus vel tribus, quae neganda sunt, primum particula negativa interdum destituitur, e sequentibus retrahenda. Arist. Av. 694: γῆ δ' οὐδ' ἄηρ οὐδ' οὐρανός ἦν. Herod. IV 28: ἡμίλοιοι δὲ οὐδὲ ὄνοι ἀνέχονται τὴν ἀρχὴν. Pythag. aur. carm. 26: προῆξαι μῆτ' εἰπέιν ὅ τι τοι μὴ βέλτερόν ἐστιν. Cfr. Schaeef. ad L. Bos. Ellips. p. 777 et Elmsl. ad O. R. 817. BUTTM.

V. 756. κτείννας γένη] Vide similia exempla ad O. R. 928 alata et cfr. Zeun. ad Vig. p. 232 ibid. Herm. p. 749. Locutionis πρόστροπος τινος exempla similia ad O. C. 633 attulimus.

V. 757 sq. Sententia haec est: 'quod ad providentiam meam attinget, bono animo es: nemo hunc arcum praeter te et me habebit'.

Sunt haec consueti tragicis ambiguitate dicta, cum Philoctetes haec dici putet tanquam ab amico, qui ei arcum religiosissime custodire velit: spectatores autem gaudere Neoptolemo videant, quod potitur arcu, nec se temere arma, quibus sit Troiam capturus, alii permissurum dicere. HERM. — ξὺν τύχῃ, idem quod ἀγαθῆ τύχῃ, 'quod bene vertat'. GED. De ἕνεκα prae-positionis usu ad El. 380-admonnimus.

V. 759. Schol.: τὸν Φθόνον δὲ πρόσκυσσον· ἰλάσκον τὸν φθόνον, ὥστε αὐτὰ μὴ γενέσθαι σοι πολύστονα, μικρὰ καὶ αἰτία κακῶν. 'Invidiam venerare.' Invidiam placare suadet Philoctetes adulescenti, sagittas ei traditurus, rem maximi pretii et divina quadam vi instructam, cuius possessio facile deorum invidiam excitaverit. F. IACOBS. Solebant Graeci invidiae vitandae causa dicere προσκυνῶ τὴν Νέμεσιν vel τὴν Ἀδράστειαν. Conferantur quae ad El. 1441 sq. [et Aesch. Prom. 936] adnotavimus.

V. 760 sq. Philoctetes, cum arcum traditurus est Neoptolemo, optat, ut ne accipiendo eo simul malorum particeps fiat, quibus obnoxii fuerint qui adhuc eum gestaverint. Ex eo enim, quod ipse et Hercules, cum arcum istum possiderent, infelices erant, colligit hoc eius proprium quasi esse, ut quicumque eo utatur, aerumnis af-

- ἔμοι τε καὶ τῷ πρόσθ' ἔμοῦ κερτημένῳ.
 NE. ὦ θεοί, γένοιτο ταῦτα νῦν· γένοιτο δὲ
 πλοῦς οὐριός τε κενύταλῆς, ὅποι ποτὲ 780
 θεὸς δικαιοὶ γῶ στόλος προσύνεται.
 ΦΙ. δέδοικα δ', ὦ παῖ, μὴ ἀτελῆς εὐχὴ τύχη· 765
 στάζει γὰρ αὖ μοι φοῖνιον τόδ' ἐκ βυθοῦ
 κηκίον αἶμα, καὶ τι προσδοκῶ νέον.
 παπαῖ, φεῦ. 785
 παπαῖ μάλ', ὦ πούς, οἶά μ' ἐργάσει κακά.
 προσέειπαι, 770
 προσέρχεται τόδ' ἐγγύς. οἶμοι μοι τάλας.
 ἔχετε τὸ πρᾶγμα· μὴ φύγητε μηδαμῆ.
 ἄτταταῖ. 790
 ὦ ξένη Κεφαλλήν, εἶθε σον διαμπερές
 στέρνων ἔχοιτ' ἄλγησις ἦδε. φεῦ, παπαῖ. 775

ficiatur. Itaque minime opus esse intellegitur, ut Sophoclem ad eam nunc fabulam respicere putemus, ex qua Philoctetes una ex sagittis suis venenatis vulneratus esse perhibebatur, eamque ob causam secum pugnare dicamus, qui in reliquis huius fabulae locis serpentis morsu in morbum incidisse Philoctetam dixerit, ut vss. 193 sq., 266 sq., 631 sq., 1327 sq. Postremo recte Herm. hos versus ita interpretatur: 'ne tibi mala creet, neve talis existat, qualis et mihi et Herculi fuit'.

V. 762. Cum verbis *γένειτο ταῦτα* Neoptolemus hoc significet, optare se, ut ne arcus perniciosus sibi fiat, aliquid in duali *νῦν*, qui ad Neoptoleum et Philoctetam referri debeat, offensiois videtur esse. Nihilominus recte locutus poeta est, cum Neoptolemus dicere possit *γένειτό σοι* i. e. 'eveniat ex votis tuis' ex ratione dativi ethici. Ceterum recte Hermannus: Facit Neoptolemus quod monuerat Philoctetes: veneratur deos, ut dent gestare sine damno hunc arcum. In reliquis eadem, de qua saepius dictum est, ambiguitas, aliud dicente Neoptolemo, ac dici Philoctetes putat.

V. 765. *δέδοικα δ' ὦ παῖ* et

μὴ ἀτελῆς εὐχὴ τύχη incertae emendationes sunt corruptae memoriae librorum ἀλλὰ δέδοικ' ὦ παῖ μὴ μ' ἀτελῆς εὐχὴ. Certum videtur in altera parte versus ἀτελῆς ex interpretatione ortum esse alius verbi, cuius prima litera in μ' superest, i. e. *μάταιος* vel *μάτην*. Fortasse scriptum fuit *μὴ μάτην εὐχὴ τάδε*.

V. 766. *τόδε* eodem sensu dictum, quo v. 771.

V. 769. Futurum *ἐργάσει* referunt interpretes ad Philoctetam metum, ne in insula Lemno relinquatur. Poeta scripsisse videtur *ἐργάσει*.

V. 771. *τόδε* non ita dicit, ut sensus sit, 'hoc malum prope accedit', sed 'malum iam prope accedit'. Praesentiam enim indicat pronomen demonstrativum, ut *τόδ' ἐξυπερθε* v. 29. HERM. Vide etiam 822, 1451.

V. 772. *ἔχετε τὸ πρᾶγμα*] Rem omnem tenetis, i. e. videtis, quas vobis molestias morbus meus paraturus sit. De usu verbi *ἔχειν* ad Ant. 9 exposuimus.

V. 774. *Κεφαλλήν*] Vid. ad v. 264.

V. 775. *στέρνων ἔχοιτο*] Notum est *ἔχεσθαι τινος* ita dici, ut sit 'alicui rei adhaerere' sive

- παπαῖ μάλ' αὐθις. ὦ διπλοὶ στρατηλάται,
 Ἀγάμεμνον, ὦ Μενέλαε, πῶς ἂν ἀντ' ἔμοῦ
 τὸν ἴσον χρόνον τρέφοιτε τήνδε τὴν νόσον; 795
 ὦ μοι μοι,
 ὦ θάνατε, θάνατε; πῶς αἰεὶ καλούμενος 780
 οὐτω κατ' ἡμεᾶς οὐ δύνα μολεῖν ποτε;
 ὦ τέκνον ὦ γενναῖον, ἀλλὰ συλλαβῶν
 τῷ Ἀημιῶ τῷδ' ἀνακαλουμένῳ πυρὶ 800
 ἐμπροσθον, ὦ γενναῖε· κἀγὼ τοί ποτε
 τὸν τοῦ Διὸς παῖδ' ἀντὶ τῶνδε τῶν ὄπλων, 785
 ἂ νῦν σὺ σῶξεις, τοῦτ' ἐπηξίωσα δρᾶν.
 τί φῆς, παῖ; 804
 τί φῆς; τί σιγᾶς; ποῦ ποτ' ὦν, τέκνον, κρυεῖς;
 NE. ἀλγῶ πάλαι δὴ τὰπὶ σοὶ στέρνων κακά.
 ΦΙ. ἀλλ', ὦ τέκνον, καὶ θάρσος ἴσχ'· ὧς ἦδε μοι 790
 ὄξεϊα φοιτᾶ καὶ ταχεῖ' ἀπέρχεται.

'inhaerere'. Cfr. O. R. 891, O. C. 424. Atque ut hic *διαμπερές* cum *ἔχοιτο* iunctum est, ita eidem verbo eodem sensu posito *ἀπρίξ* additum est in fragm. Creusae 325 ed. Dind. *τοῦ γε κερδαίνειν ὄμως ἀπρίξ ἔχονται*.

V. 777. Numerus huius et sequentis versus non oportuit tentari, cum sint in recentiore tragodia, quae sibi maiorem in anapaesto licentiam indulgebat. Vid. Epit. doctr. metr. § 149. HERM. Non puto aut hos numeros similesque, aut omnino solutiones longarum syllabarum, quae non infrequentes in his sunt versibus, qui Philoctetae tributi sunt, negligentia quadam admissas, sed data opera ab Sophocle, ut accommodatiores concitatissimae et abruptae Philoctetae orationi, quaesitas esse. Cfr. v. 742, 745, 749, 789, 791, 797, 800.

V. 778. *τὸν ἴσον χρόνον*] Cfr. v. 1114. — *τρέφειν* pro *ἔχειν* frequentare Sophoclem notum est. Vid. ad Ant. 884.

V. 780 sq. *ἀεὶ — κατ' ἡμεᾶς* coniunxit Soph. etiam O. C. 682, Eur. Troad. 392.

V. 783. Schol.: *ἐν γὰρ τῇ Ἀημιῶ τὸ ἐργαστήριον τοῦ Ἡρακλῆ-*

στον, ἐνθα καὶ κρατῆρες πυρός εἰσιν. Hinc infra 986: *ὦ Ἀημιῶ χθῶν καὶ τὸ παγκρατὲς εἶλας Ἡρακλῆστενυτον*. Indicatur his verbis Lemni mons ignivomus Moseychlus, de quo egi in diss. inserta Mus. stud. antiqu. German. Vol. I P. II, p. 296. BUTTM. Recte vidit Erfurdinus, *ἀνακαλουμένῳ πυρὶ* ita dictum esse, ut v. 797 *θάνατος αἰεὶ καλούμενος* dicitur. Nam *ἀνακαλεῖσθαι* est iterum iterumque vocari. Itaque hoc dicit Philoctetes: 'comprehensum combure hoc multum invocato Lemnio igni'. HERM.

V. 784 sq. Schol.: *κἀγὼ τοί ποτε ὅτε τὴν πυρᾶν Ἡρακλῆος ἀνήψεν. ταῦτ' ἐπηξίωσα δρᾶν τὸ κατακῆσαι*.

V. 788. Schol.: *τί σιγᾶς; λαβῶν τὰ τόξα ὁ Πύρρος ἐσιώπησεν, ἀπορῶν, τί ἄρα ποιήσεις*. De sensu verborum *ποῦ ποτ' ὦν κρυεῖς*; conferri poterit El. 922: *οὐκ οἶσθ', ὅποι γῆς οὐδ' ὅποι γνώμης φέρε*.

V. 790. *καὶ θάρσος ἴσχε*] 'Etiam fiduciam habe'. Valde enim sollicitum se propter mala Philoctetae esse modo Neoptolemus monuerat.

V. 791. Sensus hic est: 'nam

ἀλλ' ἀντιάζω, μὴ με καταλίπης μόνον.

NE. θάρσει, μενούμεν. ΦΙ. ἢ μενεῖς; NE. σαφως φρόνει. 810

ΦΙ. οὐ μὴν σ' ἐροχόν γ' ἀξιῶ θέσθαι, τέκνον.

NE. ὡς οὐ θεμίστ' ἐμοῦσσι σοῦ μολεῖν ἄτερ. 795

ΦΙ. ἐμβαλλε χειρὸς πίστιν. NE. ἐμβάλλω μενεῖν.

ΦΙ. ἐκείσε νῦν μ', ἐκείσε NE. ποῖ λέγεις; ΦΙ. ἄνω

NE. τί παραφρονεῖς αὐ; τί τὸν ἄνω λεύσσεις κύκλον;

ΦΙ. μέθες, μέθες με. NE. ποῖ μεθῶ; ΦΙ. μέθες ποτέ. 816

vehemens est cum venit, et ob id ipsum celeriter discedit'. Etenim 'si summus dolor est, necesse est brevem esse' Epicurus apud Cic. Tusc. II 18 dicit.

V. 795. Notanda etiam hic ambiguitas. Neoptolemus enim oraculum in mente habet, sed Philoctetes eum de officio viri boni loqui putat. HERM.

V. 796. ἐμβαλλε χειρὸς πίστιν] Cfr. O. C. 1632: δός μοι χερὸς σῆς πίστιν ἀρχαίαν τέκνοις. Eur. Med. 21: ἀνακαλεῖ δὲ δεξιᾶς πίστιν μεγίστην. Soph. Trach. 1182: ὡς πρὸς τί πίστιν τήνδ' ἄγαν ἐπιστρέφεις; Pollux I 38 p. 14 ed. Dind.: τὸ δὲ ὁμοῦσαι ἔλεγτο καὶ πίστιν ἐπιθεῖναι.

V. 797—803. ἐκείσε νῦν μ', ἐκείσε—οὐκ ἐτ' ὀρθοῦσθαί μ' ἐῖ] Simulatque data dextra Neoptolemus Philoctetae promisit mansurum se esse, dum ille somno sopitus iaceret (cfr. 762—773), videmus Philoctetam subito tanto morbi cruciati affligi, qui in insaniam homines abripere solet. In summo isto dolore cruciatuque non mirum est adeo abrupto brevique eum sermone uti, ut ab ipso Neoptolemo non intellegatur insanireque existimetur. Non enim intellexisse verba eius, ἐκείσε νῦν μ' ἐκείσε et quod deinde addit ἄνω, apparet ex interrogationibus Neoptolemi, ποῖ λέγεις et τί παραφρονεῖς αὐ; τί τὸν ἄνω λεύσσεις κύκλον; In hac verborum quaesita obscuritate si coniecturae

locus, nihil profecto probabilius quam in antrum, quod in edito loco situm erat (cfr. v. 29), duci se Philoctetam a Neoptolemo voluisse, ut somnum ibi, quo se mox correptum iri videbat, captaret, summis autem doloribus fractum ita et locutum esse et corpus iactasse, ut, quid vellet, Neoptolemus divinare vix posset. Rursus autem, cum apprehendisset Neoptolemus Philoctetam ducturus eum quo vellet, adeo crescit morbi vis cruciatuque, ut ne pedem quidem Philoctetes movere amplius tactionemve Neoptolemi ferre posset. Itaque rursus dimitti se iubet, ibi ubi erat in terram se proiecturus. Neoptolemus tamen, id quod consentaneum erat, metuens, ne dimissus a se Philoctetes pro eo, in quo erat statu, subito in terram prosterneretur gravioreque malo afficeretur, iussui eius tum denique obtemperat, cum tactionem omnem summo sibi malo nunc esse addidit. Tum dimissus humum se abicit, ita saevientibus morbi doloribus, ut illico mortem sibi contingere optet.

V. 797. ἐκείσε νῦν μ'] Intellegendum esse ἄγε vel κόμισε, vel sponte apparet.

V. 798. τὸν ἄνω κύκλον] Neniis solis orbem intellegendum putat, coll. Antg. 416. Quod minime probo. Immo non dubito, quin convexa caeli significentur. Cfr. Eurip. Ion 1147: οὐρανὸς ἀθροῖζων ἄστρ' ἐν αἰθέρος κύκλῳ.

NE. οὐ φημ' ἐάσειν. ΦΙ. ἀπό μ' ὄλεις, ἦν προσθήγη. 800

NE. καὶ δὴ μεθίημι, εἰ τι δὴ πλέον φρονεῖς.

ΦΙ. ὦ γαῖα, δεξαι θανάσιμόν μ' ὅπως ἔχω τὸ γὰρ κακὸν τόδ' οὐκ ἐτ' ὀρθοῦσθαί μ' ἐῖ. 820

NE. τὸν ἄνθρ' εἰκεν ὕπνος οὐ μακροῦ χρόνου ἔξειν· κἄρα γὰρ ὑπτιάζεται τόδε. 805

ἰδρώς γέ τοι νιν πᾶν καταστάζει δέμας, μέλαινά τ' ἄκρον τις παρέρρωγεν ποδὸς αἰμορροαγῆς φλέψ. ἀλλ' ἐάσωμεν, φίλοι, ἐκηλον αὐτόν, ὡς ἂν εἰς ὕπνον πέσῃ. 825

(στροφή.)

XO. Ὕπν' ὀδύνας ἀδαῆς, Ὕπνε δ' ἀλγέων, εὐαῖς ἡμῖν ἔλθοις, 810

V. 800. οὐ φημ' ἐάσειν] Eadem verba El. 1209 leguntur.

V. 801. εἴ τι — φρονεῖς] 'Si plus iam sapias', id est, si non, ut ante, insaniam plenus es. Alii interpretantur 'si quidem melius scis, quid tibi in his rebus expediat', ut nostra vulgaris locutio 'wenn du's besser weisst' exprimitur.

V. 802. ὦ γαῖα — ἔχω] De locutione ὅπως ἔχω, 'statim, illico' significante, cfr. Passov. Lex. v. ἔχω 4.

V. 803. οὐκ ἐτ' ὀρθ. μ' ἐῖ] Cfr. Eurip. Rhes. 799 ὀδύνη με τείρει, οὐκ ἐτ' ὀρθοῦμαι τάλας.

V. 804. οὐ μακροῦ χρόνου] Intra breve tempus. O. C. 397: καὶ μὴν Κρέοντά γ' ἴσθι σοὶ ἤξοντα βαιού κοῦχ' ἡμεῖον χρόνον. BUTTM.

V. 805 sq. Cum somno correptum iri Philoctetam dixisset Neoptolemus, rationem affert hanc: κἄρα γὰρ ὑπτιάζεται τόδε. Tum ubi obdormiscentem paululum contemplatus est, nutu gestuque confirmans quod dixerat, somno eum sopiri, iterum aliam affert rationem, eamque talem, quae simul morbi impetum remittere indicet: ἰδρώς γέ τοι νιν πᾶν καταστάζει δέμας etc. HERM. De significatione τόδε pronomini confer quae ad v. 771 monita sunt; de structura καταστάζειν δέμας, 'su-

per corpus diffundi', vide Krueg. I § 46, 6, 3, denique de duplici accusativo νιν et δέμας vide ad v. 1301.

V. 810. Eustathius p. 974, 25 Homeri ἀπήμονα ὕπνον tractans ἐντεῦθεν δέ, inquit, λαβὼν Σοφοκλῆς, ὀδύνης καὶ ἀλγέων ἀδαῆ τὸν ὕπνον προσφωνεῖ. Antiqua est copulandi forma, qua loco conjunctionis καὶ duo verba copulantis aliud eiusdem propositionis verbum bis ponitur, et quidem aut cum μὲν et δέ, ubi in vulgari sermone esset τὲ — καὶ, aut cum simplici δέ, ubi simplex καὶ. Sic Hom. II. XVII 279 pro eo, quod alius diceret, Ἄλας, ὅς περὶ τέτυκτο εἶδος τε καὶ ἔργα, dictum est Ἄλας, ὅς περὶ μὲν εἶδος, περὶ δ' ἔργα τέτυκτο. Noster supra 633, ubi vid. notam, et 779, O. C. 1313 et Eur. Med. 131 et 1071. Sic igitur hoc nostro loco pro simplici Ὕπνε ἀδαῆς ὀδύνας καὶ ἀλγέων, magis etiam lyricae non vox ἀδαῆς, sed ipse vocativus repetitur cum δέ. BUTTM.

V. 811. Schol.: εὐαῖς· εὐπνοῦς. Simillime dictum El. 480: ἀδυσπνόων κλύουσαν ἀρτίως ὀνειράτων, ad quem locum recte Triclinius: ἀδυσπνόων· εὐφραντῶν. De vocativo vide ad v. 744, de forma vocativi confer O. R. 151: ἀδυσπνὸς φάτι.

εὐαίων εὐαίων, ὄναξ·
 ὄμμασι δ' ἀντίστοιχος 850
 τάνδ' αἴγλαν, ἃ τέταται τὰ νῦν.
 ἴθι, ἴθι μοι παιών. 815
 ὦ τέκνον, ὄρα, ποῦ στάσει,
 ποῖ δὲ βάσει, πῶς δέ μοι τάντεῦθεν
 φροντίδος. ὄρῳς ἤδη 835
 πρὸς τί μένομεν πράσσειν;
 καιρὸς τοι πάντων γνώμαν ἴσχων 820
 πολὺν παρὰ πόδα κράτος ἄρνυται.
 (μεσφδός.)

NE. ἀλλ' ὅδε μὲν κλύει οὐδέν· ἐγὼ δ' ὄρῳ, οὐνεκα
 θήραν 839
 τήνδ' ἄλλως ἔχομεν τόξων, δίχα τοῦδε πλείοντες.

V. 813 sq. ὄμμασι—τὰ νῦν] Non uno modo haec explicata sunt. Illud tamen certum videtur, errare qui verba τάνδ' αἴγλαν, ἃ τέταται τὰ νῦν de luce diurna accipiant, quasi si nunc demum solis lumen ortum sit, antea autem tenebrae fuerint. Itaque sequitur necessario, aut ipso vocabulo αἴγλαν (coll. Seidler. ad Eur. Troad. 566) aut si quod aliud a poeta positum est, ut quod coniecit Reiskius ἀχλύν, caliginem offusam nunc oculis Philoctetae significatam esse. Verbum ἀντίστοιχος autem recte Herm. interpretatur 'praetentam teneas' (erhalte vor den Augen den Schein der jetzt über sie gebreitet ist, id quod chorus cum ambiguitate quadam dicere putandus est).

V. 816 sq. Schol.: ποῦ στηση τῆς γνώμης; ποῖας γνώμης κρατησεις; Verba ποῦ στάσει, ποῖ δὲ βάσει, quae Brunck. vertit, 'ubi consistas, quove te veritas', Buttmanus movet dictionem continere proverbiale de re ab omni parte agenda, comparatque Soph. Ai. 1237: ποῖ βάντος, ἢ ποῦ σταυτος, οὐπερ οὐκ ἐγώ;

V. 817 sq. Verba πῶς δὲ—φροντίδος Buttman. interpretatur: 'et quomodo mihi quae restant curanda sint?'. Sed v. antistrophicus docet, id quod manca senten-

tia πῶς δέ μοι τάντεῦθεν φροντίδος comprobatur, in hoc versu aliquid corruptum vel potius interpolatum esse. Et sensui et v. antistrophici metro accommodata sunt haec: ὄρα ποῦ στάσει, ποῖ δὲ τάνθενδε βάσει φροντίδος· ὄρῳς ἤδη, 'vide ubi consistas quove te veritas dehinc consilii; vides iam quid faciendum sit' i. e. abundum esse relicto Philocteta. De τάνθενδε cfr. v. 895.

V. 819. Infinitivus πράσσειν pendet a μένομεν ut Aesch. Ag. 459, Eum. 677 μένω δ' ἀκούσαι: 'ad quid manemus ut id faciamus' sive 'ad quid faciendum manemus?' De verbis πρὸς τί μένομεν; idem significantibus atque πρὸς τί μένεις; v. ad Oed. Col. 1609.

V. 820 sq. Schol.: καιρὸς τοι πάντων γνώμαν· ἐπὶ πάντων ἢ μετὰ ευκαιρίας σύνεισις πολλῶν ἐπινοήσεων ἐν ἐτοίμῳ καρποῦται. Recte fere; sententia enim est: 'Opportunitas omnium rerum consilium et rationem habens magnam e vestigio vim percipit' i. e. qui opportuno tempore rei cuiusque rationem perspicit consiliumque capit, dimidium facti habet sive ut nos dicimus 'frisch gewagt ist halb gewonnen'. Similis locus El. 75 sq.: καιρὸς γὰρ, ὅσπερ ἀνδράσιν μέγιστος ἔργον πάντος ἐστὶ ἐπιστάτης. Ceterum cho-

τοῦδε γὰρ ὁ στέφανος, τοῦτον θεὸς εἶπε κομπεῖν δ' ἐστ' ἀτελῆ σὺν ψεύδεσιν αἰσχροὺν ὄνειδος. 825

(ἀντιστροφή.)

XO. ἀλλὰ, τέκνον, τάδε μὲν θεὸς ὄψεται·
 ὦν δ' ἐν ἀμείβῃ μ' αὐθις,
 βαιάν μοι, βαιάν, ὦ τέκνον, 845
 πέμπε λόγων φάμαν·
 ὡς πάντων ἐν νόσῳ εὐδρακῆς 830
 ὕπνος αὐπνος λεύσσειν.
 ἀλλ' ὅ τι δύνα μάμιστον

rum ea mente haec dicere, ut velit Neoptolemum relicto Philocteta abire arcumque secum asportare, demonstratum a me iam Adv. p. 100 sq. est.

V. 825. ἔστ' propter collocationem molestum est. Videtur fuisse κομπεῖν δ' ἔργ' ἀτελῆ. — Iungenda verba ἀτελῆ σὺν ψεύδεσιν hoc sensu: 'imperfecta, et quantum sunt perfecta, mendacis parva'. Similiter Soph. El. 61: δοκῶ γὰρ οὐδὲν δῆμα σὺν κέρδει κακόν et O. R. 55: ὡς, εἶπερ ἄρχεις τῆσδε γῆς, ὡσπερ κρατεῖς, ξὺν ἀνδράσιν κάλλιον ἢ κενῆς κρατεῖν. Ubi ξὺν ἀνδράσιν iungendum esse patet cum γῆς. — αἰσχροὺν ὄνειδος. Vid. v. 477.

V. 826. τάδε] Abductionem ipsius Philoctetae significat.

V. 827 sq. Schol.: μικρὰ καὶ ἡρέμα μοι, φησί, διαλέγον, μήποτε ἀκούσῃ κοιμώμενος. Idem brevius dictum supra v. 574: ἀνλέγῃς δὲ, μὴ φῶναι μέγα. Sunt autem verba, ὦν δ' ἂν—λεύσσειν, parenthetice adiecta.

V. 830 sq. Schol.: ὡς πάντων ἐν νόσῳ εὐδρακῆς· ἀπὸ τοῦ ἐλαφροῦ πρὸς τὸ ταχὺ ἀναβλέψαι καὶ ἐγεῖσθαι· ἀπὸ τοῦ ὅ ὕπνος ἐν τῇ νόσῳ ταχέως βλέπει. Schaeff. ad Long. p. 404 πάντων ἐν νόσῳ iungebat, 'omnium aegrotorum' interpretans. At hoc dici debuisset πάντων τῶν ἐν νόσῳ. Sensus est: omnium homi-

num somnus in morbis non est profundus, sed ita irritabilis, ut facile omnia animadvertant. HERM. Rectius videtur Dindorf. πάντων neutrius generis ab adiectivo εὐδρακῆς aptum interpretari, ut sensus sit: 'nam in morbis somnus insomnis facile omnia animadvertit'. Ad εὐδρακῆς λεύσσειν comparat Schaeff. Orph. Arg. 931: οὐ φρατὸν εἰπεῖν. Aesch. Prom. 766: οὐ γὰρ ὄρητὸν ἀυδάσθαι τάδε. Arist. Av. 1713: οὐ φρατὸν λέγειν. Addo, quod magis huc pertinet, Aesch. Pers. 387: εὐφεγγῆς ἰδεῖν et Soph. O. R. 1375 sq.: ἀλλ' ἢ τέκνων δῆτ' ὄψις ἦν ἐφίμερος, — προσλεύσσειν ἐμοί. Trach. 694: δέρομαι φρατὶν ἀφραστον, ἀξυμβλητον ἀνθρώπων μαθεῖν.

V. 832. Schol.: μάμιστον· μέγιστον, εὐσύμβολον, σύμφορον. Videtur μάμιστον ἐξιδού hoc sensu dictum esse: 'longissime dispice', id est diligentissime considera.

V. 832—834. ἀλλ' ὅ τι—ὅπως πράξεις] Iungenda sunt: ἀλλ' ὅπως κείνο λάθρα πράξεις ἐξιδού μοι ὅ τι δύνα μάμιστον. Sensus hic esse videtur: 'sed quomodo illud clam efficias (scilicet ut relicto Philocteta arcum asportes), quam longissime potes dispice'. Nam si recte pronomine τάδε v. 826 abductionem ipsius Philoctetae significari statui, credibile profecto est, κείνο, cum illi pronomini oppositum videatur, ad solius chori Neoptolemicum disces-

κείνός μοι, κείνο λάθρα 850
 ἐξιδού ὄπως πράξεις.
 οἶσθα γὰρ ὃν ἀνδῶμαι, 835
 εἰ ταῦτόν τούτῳ γνώμαν ἴσχεις,
 μάλα τοι ἄπορα πυκνοῖς πάθῃ.
 (ἐπωδός.)
 οὐρός τοι, τέκνον, οὐρός 855
 ἀνὴρ δ' ἀνόμματος, οὐδ' ἔχων
 ἀρωγάν, ἐκτέταται νύχιος, 840
 (ἀλεῆς ὕπνος ἐσθλός,)
 οὐ χερός, οὐ ποδός, οὐτινος ἄρχων, 860
 ἀλλά τις ὡς Ἴδιον παρακείμενος.
 ὄρᾳ, βλέπει, καίρια φθέγγει

sum spectare. Pluribus de hoc loco
 egi in Zimmermanni Diar. Antiq.
 Darmstad. ann. 1834 nr. 93 p.
 751 sqq.

V. 835 sqq. οἶσθα γὰρ —
 πάθῃ] Structura haec est: εἰ γὰρ
 τούτῳ, οἶσθα ὃν ἀνδῶμαι, τὸ
 αὐτὸ γινώσκεις, μάλα τοι εἶο.
 Recte autem, ut videtur, scholiasta:
 εἰ τὴν αὐτὴν τῷ Ὀδυσσεὶ γνώ-
 μην ἔχεις, ὥστε ἀρεῖν τὸν Φι-
 λοκτήτην ἐντεῦθεν. In eo nihil
 offensionis est, quod poeta ταῦτόν
 τούτῳ γνώμαν ἴσχεις dixit pro
 eo, quod quis exspectaverit τὴν
 αὐτὴν γνώμην ἔχεις sive τὸ αὐ-
 τὸ γινώσκεις. Simillime Eur. Or.
 1069: ἐν μὲν πρώτῃ σοι μουφήν
 ἔχω dixit pro ἐν μὲν πρώτῃ σοι
 μέμφομαι. Cfr. ad v. 528. Itaque
 totius loci sensus hic est: 'nam si
 idem atque ille, scis quem dicam,
 sentis (i. e. si ex Ulixis sententia
 una cum Philocteta discedendum
 putas), mala profecto praestant sunt
 prudentibus inextricabilia'.

V. 838—846. Chorum in sen-
 tentia sua perseverare Neoptolemo-
 que id ostendere, quam opportu-
 num nunc sit clam Philocteta cum
 arcu discedere, iam in Advers. in
 Soph. Phil. p. 113 sq. admonui.

V. 841. Non dubium est quin
 aliquid vitii lateat in his verbis.
 Pro ἀλεῆς, adiectivo aliunde non
 noto, quod schol. explicat ὁ ὑπὸ
 τὴν ἀλέαν ἡλίον, coniecit Reis-

kus ἀλεῆς. Non sine probabili-
 tatis specie Dobraeus suspicatur,
 in v. 864 ὁ μὴ φοβῶν interpreta-
 tionem esse vocabuli ἀλεῆς ibique
 poetam scripsisse ἀδεῆς πόνος
 ἐσθλός, quae leviter mutata in
 hunc locum aberraverint.

V. 842 sq. Pro οὐτινος ἄρχων
 bene coniecit Oberdickius οὐ φρε-
 νός ἄρχων. De Ἴδιον παρακεί-
 μενος cfr. Oed. R. 972 κείται
 παρ' Ἴδιον Πόλυβος de mortuo
 Polybo.

V. 844 sqq. Vehementer cor-
 rupta haec esse et sensu verborum
 et numeris admonemur. Videntur
 autem verba ὄρα βλέπει, καίρια
 φθέγγει non ex ὄρα βλέπ', εἰ
 καίρια φθέγγει orta, sed ὄρᾳ
 βλέπει interpretationis loco ad
 ἀλλά τις ὡς Ἴδιον παρακείμενος
 adscripta esse. Cfr. schol. ad Hom.
 Il. III 110 λεύσσει ὄρᾳ βλέπει.
 Tum autem expulsis verbis ὄρᾳ
 βλέπει sententia flagitat haec fere:
 καίρια φθέγγον· τὸ δ' ἀλώ-
 σιμον ἀμᾶ (sic Dind. pro ἐμᾶ) |
 φροντίδι, παῖ· πόνος | ὁ μὴ φο-
 βῶν κράτιστος: 'tempestiva consi-
 lia nobiscum communicā; meo
 autem captui convenit illud: labor
 securus optimus est'. Ceterum
 Hermannus conatus est 'systema
 dactylicum cum solito exitu in
 iambos' restituere, Dindorfus pri-
 mos versus ex quattuor vel quin-
 que tetrametris dactylicis coaluisse

τὸ δ' ἀλώσιμον ἐμᾶ φροντίδι, παῖ, 845
 πόνος ὁ μὴ φοβῶν κράτιστος.
 NE. Σιγᾶν κελύω, μηδ' ἀφεστάναι φρενῶν. 865
 κινεῖ γὰρ ἀνὴρ ὄμμα κινάγει κἀρα.
 ΦΙ. ὦ φέγγος ὕπνου διάδοχον, τό τ' ἐλπίδων 850
 ἄπιστον οἰκούρημα τῶνδε τῶν ξένων·
 οὐ γὰρ ποτ', ὦ παῖ, τοῦτ' ἂν ἐξηγήσ' ἐγώ,
 τλήναι σ' εἰλειῶς ὧδε τὰμὰ πῆματα 870
 μείναι, παρόντα καὶ ξυνωφελούντά μοι.
 οὐκουν Ἄτρεΐδαί τοῦτ' ἐκλήσαν εὐφύρωσ
 οὔτως ἐνεργεῖν, ἀγαθοὶ στρατηλάται 855
 ἀλλ' εὐγενῆς γὰρ ἡ φύσις κἀξ εὐγενῶν,
 ὦ τέκνον, ἡ σὴ, πάντα ταῦτ' ἐν εὐχερῇ 875
 ἔθου, βοῆς τε καὶ δυσσομίας γέμων.
 καὶ νῦν, ἐπειδὴ τοῦδε τοῦ κακοῦ δοκεῖ
 λήθη τις εἶναι κἀνάπαντα δὴ, τέκνον, 880
 σύ μ' αὐτὸς ἄρον, σύ με κατάστησον, τέκνον,
 ἴν', ἠίικ' ἂν κόπος μ' ἀπαλλάξῃ ποτέ, 880

putat. Probabilius videtur ab initio
 quattuor hexametros versibus 839
 —842 respondisse. Hi glossematis
 sublati hunc fere in modum red-
 integrari possunt: οὐρός τοι, τέ-
 κνον, οὐρός· ἀνόμματος, ὡς δὲ χ'
 ἀρωγᾶς | ἐκτέταται νύχι· οὐ χε-
 ρός οὐ ποδός οὐ φρενός ἄρχων |
 ἀλλά τις ὡς Ἴδιον παρακείμενος·
 εὐ σύνες· ἀμᾶ | φροντίδι, παῖ,
 τὸδ' ἀλώσιμον ἔστ'· ἀδεῆς πό-
 νος ἐσθλός.

V. 847. ἀφεστάναι φρενῶν] Perturbari mente. Sic ἐκστήναι φρενῶν Eur. Orest. 1021, Bacch. 359 et ἐξέστην γνώμης Iph. Aul. 136 dixit. [Tempus perfectum ἀφεστάναι commendat interpretationem 'animo attentos esse iubeo?].

V. 849 sq. τό τ' ἐλπίδων ἄπιστον] De nominativo cum vocativo coniuncto vide ad v. 522. Deinde notandum est errare qui ἐλπίδων ἄπιστον cum Schaefero Mel. crit. p. 137 sq. explicant: ὑπὸ τῆς ἐμῆς ἐλπίδος ἄπιστη-
 θέν. Immo Graecis haec verba nihil significabant nisi ἄνευ ἐλπί-
 δος ὄν, id est παρ' ἐλπίδα ὄν,

sive uno verbo ἀνέλπιστον. Cfr. γνώμης ἄπειρος Ant. 1250 et exempla collecta apud Krueg. II § 47, 26, 9 et 10.

V. 851. Schol.: ἐξηγήσα· ἐνόμισα. Sic Ant. 390: σχολῆ ἐξηγῶν. Cfr. ad Aesch. Prom. 688.

V. 852 sq. τλήναι σ' — μεί-
 ναι] Verbum μείναι recte scho-
 liasta explicat ὑπομείναι. Sic O.
 R. 295. Tum τλήναι et hic et v.
 872 non tam significat 'audere',
 quam 'animum inducere, sustinere',
 nobis 'über sich gewinnen'. Vide
 ad O. C. 180. De ξυνωφελείν
 cum dativo iuncto vide ad Aesch.
 Prom. 342.

V. 857 sq. ἐν εὐχερῇ τίθει-
 σθαί] Idem est quod ἠαδίως
 φέρειν. Vid. Valck. ad Herod. III
 154. Similis locutio ἐν παρεργῶ
 τίθεσθαι, de qua dictum ad v.
 468. — Schol.: γέμων· πεπλη-
 ρωμένος σὺ τῆς ἐμῆς δυσσομίας.

V. 861 sq. Addito αὐτὸς Philo-
 ctetes praecavere vult, ne famuli
 ad illud negotium accurrant (cfr.
 v. 890).

- δομώμεθ' ἐς ναῦν, μηδ' ἐπίσχωμεν τὸ πλεῖν.
 NE. ἀλλ' ἤδομαι μὲν σ' εἰσίδων παρ' ἐλπίδα
 ἀνώδυνον βλέποντα κάμπνιοντ' ἐτι. 865
 ὡς οὐκέτ' ὄντος γὰρ τὰ συμβόλαιά σου
 πρὸς τὰς παρούσας ξυμφορὰς ἐφαίνετο. 885
 νῦν δ' αἶρε σαυτὸν· εἰ δέ σοι μᾶλλον φίλον,
 οἴσουσί σ' οἶδε· τοῦ πόνου γὰρ οὐκ ὄκνος,
 ἐπίπερ οὔτω σοί τ' ἔδοξ' ἐμοί τε θρᾶν. 870
 FI. αἰνῶ τάδ', ὃ παῖ, καὶ μ' ἐπαῖρ', ὥσπερ νοεῖς·
 τούτους δ' ἔασον, μὴ βαρυνθῶσιν κακῆ 890
 ὁσμῇ πρὸ τοῦ δέοντος· οὐπὶ νῆϊ γὰρ
 ἄλλος πόνος τούτοισι συνναίειν ἐμοί.
 NE. ἔσται τάδ'· ἀλλ' ἴστω τε καὶ τὸς ἀντέχον. 875
 FI. θάρσει· τό τοι σύννηθες ὀρθώσει μ' ἔθος.
 NE. παπαί· τί δῆτ' ἂν θρῶμ' ἐγὼ τούνηθενδε γε; 895
 FI. τί δ' ἔστιν, ὃ παῖ; ποῖ ποτ' ἐξέβης λόγῳ;

V. 865. βλέποντα κάμπνιοντα] Verba cernendi et spirandi ita hic composuit poeta, ut pro uno essent verbo vivendi. Alibi unum verbum βλέπειν isto sensu posuit. Vide ad Ai. 935.

V. 866. συμβόλαια idem quod σύμβολα, σημεία. Πρὸς idem quod latine 'pro', h. e. 'si expendas, conferas'. Vid. Vig. p. 665. 'Signa, quae dadas, collata cum calamitate, in qua eras, manifesto talia erant, qualia sunt οὐκ ἔτ' ὄντος.' BUTTM.

V. 868 sq. Neoptolemus accedit ad Philoctetam, ut ei optuletur ad assurgendum, facit autem ei optionem, nonne malit continuo a famulis ad navem portari quam allevatus eo pedibus cum magna molestia ire. — τοῦ πόνου γὰρ οὐκ ὄκνος] Similiter dictum Trach. 1212 φορὰς γέ τοι φθόνησις οὐ γενήσεται.

V. 871. Locutiones αἰνῶ, ἐπαῖρῶ, ἔχει κάλλιστα, κάλλιστα, καλῶς, πάννυ καλῶς, usurpantur a Graecis, quando oblato beneficio non utentes gratias agunt, aut quando officiosam sedulitatem et anxium paene studium amicorum benigne se accipientium deprecantur. Cfr. Zeun. ad Vig. p. 249 et Kiessling.

ad Theocr. XV 3. Latini hoc sensu 'recte' et 'benigne' usurpare solent. Cfr. Benti. et Ruhnk. ad Terent. Heaut. III 2, 7. Beneficium enim, ut manibus nautarum portietur, non accipit Philoctetes.

V. 873. Schol.: πρὸ τοῦ δέοντος· πρὸ τοῦ καιροῦ.

V. 873 sq. Schol.: οὐπὶ νῆϊ γὰρ· ἵκανὸς αὐτοῖς γενήσεται ὁ πόνος ἐπὶ τῇ νῆϊ συνναίειν μοι καὶ συνναίειν μοι. Vide de hoc loquendi genere Buttm. ad Plat. Men. 9.

V. 875. Schol.: ἴστω τε καὶ τὸς ἀντέχον· ἴστασο καὶ ἀντιλαμβάνον. Eodem modo O. R. 143 ἴστασθε et 147 ἴστώμεσθα dictum. Cfr. quae ad v. 48 huius fab. monui.

V. 877. Schol.: τούνηθενδε· τὸ μετὰ ταῦτα.

V. 878. Quod cod. Harl. habet λόγῳ, tum dici potuisset, si magnum quid aut infandum dixisset Neoptolemus. At non hoc ille fecerat, sed ostenderat dubitatione sua se aliquid volvere animo, quod quid sit nescit Philoctetes. Quare hic ita interroget necesse est: 'quonam tendit oratio tua?' i. e. si quem genitivum intellegere volumus, ποῖ διανοίας καὶ φροντί-

- NE. οὐκ οἶδ', ὅποι χορὴ τᾶπορον τρέπειν ἔπος.
 FI. ἀπορεῖς δὲ τοῦ σύ; μὴ λέγ', ὃ τέκνον, τάδε. 880
 NE. ἀλλ' ἐνθάδ' ἤδη τοῦδε τοῦ πάθους κυρῶ.
 FI. οὐ δῆ σε δυσχέρεια τοῦ νοσήματος 900
 ἐπεισεν, ὥστε μὴ μ' ἄγειν ναύτην ἐτι;
 NE. ἅπαντα δυσχέρεια, τὴν αὐτοῦ φύσιν
 ὅταν λιπῶν τις θρᾶ τὰ μὴ προσεικότα. 885
 FI. ἀλλ' οὐδὲν ἔξω τοῦ φντεύσαντος σύ γε
 θρᾶς, οὐδὲ φωνεῖς, ἐσθλὸν ἄνδρ' ἐπωφελῶν. 905
 NE. αἰσχρὸς φανοῦμαι· τοῦτ' ἀνιῶμαι πάλαι.
 FI. οὐκ οὖν ἐν οἷς γε θρᾶς, ἐν οἷς δ' ἀνδρῶς, ὄκνω.
 NE. ὃ Ζεῦ, τί θράσω; δευτερον ληφθῶ κακός, 890
 κρύπτων θ' ἂ μὴ δεῖ καὶ λέγων αἰσχιστ' ἐπῶν;

δος ἐξέβης λόγῳ. Nam ποι ἐξέβης ad meditationem refertur, ut v. 805: ποῦ ποτ' ἂν κυρεῖς; et apud Eur. Iph. T. 781: ἐξέβην γὰρ ἄλλοσε. Et tantum abest, ut ἐβῆναί ποι λόγῳ dici potuerit Neoptolemus, ut ipse iis, quae respondet, se non habere declaret, ὅποι ἐκβήσεται. HERM.

V. 879. Schol.: ἀδημονεῖ ἐννοῶν, ὅτι μέλλει ἐξαπατᾶν τὸν Φιλοκτήτην, καὶ ἀπάγειν εἰς τὴν Ἴλιον, οὐκέτι ἐπὶ τὴν πατρίδα, καθάπερ ἐπηγγέλλετο.

V. 880. Postquam Neoptolemus secum loquens dixerat: nescio, quo verum difficilem sermonem s. rem difficilem, ex qua quomodo me expediam non video, nunc tamen sermone explicandam, Phil. audita voce ἀπορῶν illi reponit: ἀπορεῖς δὲ τοῦ σύ; 'haesitas vero qua in re tu?' MATTH. Similiter dictum El. 1174: ποῖ λόγῳ ἀμνηστῶν ἔλθω; Tum ἀπορεῖν τινος significare 'aliqua in re consilii inopem esse' notum est.

V. 881. Schol.: πάθους λέγει τῆς ἀπορίας, ἀντὶ τοῦ ἀπορῶν τυγχάνω. De ἐνθάδε cum genitivo iuncto cfr. Plato de Rep. p. 343 A ἐπειδὴ οὖν ἐνταῦθα ἡμεν τοῦ λόγου.

V. 882. De οὐ δῆ particularum usu ad El. 1191 exposuimus.

V. 884. ἅπαντα δυσχέρεια] Vide ad O. C. 880.

V. 886. ἔξω τοῦ φντεύσαντος] 'Extra genitorem', id est alienum a genitoris moribus. Libanius Vol. I p. 574: τοῦ τῆς πόλεως ἠθους καὶ τῆς ἐμῆς πολιτείας ἔξω τὸ πρᾶγμα εἶναι δοκεῖ. Aristid. T. I p. 386: ἔξω τῶν εἰωθότων. MUSGR.

V. 887. θρᾶς, οὐδὲ φωνεῖς] Similiter O. R. 72: τί θρῶν ἢ τί φωνῶν. Alia eiusdem generis exempla attulit Blomf. ad Aesch. Prom. 680.

V. 889. ὄκνω] sc. μὴ αἰσχρὸς φαίην. Nam ὄκνεῖν plane ut φοβεῖσθαι non solum a poetis usurpatur, sed etiam a prosaicis, ut a Xen. Anab. II 4, 22 ὀκνοῦντες, μὴ οἱ Ἕλληνας μείνειαν.

V. 890 sq. ληφθῶ] Coniunctivum dubitativum esse apparet. Tum quid sit δευτερον, a nemine explicatum est. Mea sententia primum sibi visus erat Neoptolemus pravus fuisse, cum sagittarum Philoctetae consequendarum causa mendacis benevolentiam eius sibi conciliaret diceretque velle se eum navi ex insula abducere. Iterum pravus sibi nunc videtur futurus esse, si deducens Philoctetam in navem reticeat, quod non debet amplius reticere, non in patriam, quo sperat Philoctetes, iter suscipi, ideoque turpissimo eum mendacio fallat, dicens domum se eum reducturum esse, cum Troiam renaviget. Atque hunc esse sensum puto

- ΦΙ. ἀνήρ ὄδ', εἰ μὴ γὰρ κακὸς γνώμην ἔφην, ⁹¹⁰
 προδοῦς μ' εἰκεν κἀκλιπὼν τὸν πλοῦν στελεῖν.
 ΝΕ. λιπὼν μὲν οὐκ ἔγωγε· λυπηρῶς δὲ μὴ
 πέμπω σε μᾶλλον, τοῦτ' ἀνιῶμαι πάλα. ⁸⁹⁵
 ΦΙ. τί ποτε λέγεις, ὦ τέκνον; ὡς οὐ μανθάνω.
 ΝΕ. οὐδὲν σε κρύψω· δεῖ γὰρ ἐς Τροίαν σε πλεῖν ⁹¹⁵
 πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ τὸν Ἀτρεϊδῶν στόλον.
 ΦΙ. οἴμοι, τί εἶπας; ΝΕ. μὴ στέναζε, πρὶν μάθης.
 ΦΙ. ποῖον μάθημα; τί με νοεῖς δρᾶσαι ποτε; ⁹⁰⁰
 ΝΕ. σῶσαι κακοῦ μὲν πρῶτα τοῦδ', ἔπειτα δὲ
 ξὺν σοὶ τὰ Τροίας πεδία πορθῆσαι μολῶν. ⁹²⁰
 ΦΙ. καὶ ταῦτ' ἀληθῆ δρᾶν νοεῖς; ΝΕ. πολλὴ κρατεῖ
 τούτων ἀνάγκη· καὶ σὺ μὴ θυμοῦ κλύων.
 ΦΙ. ἀπόλωλα τλήμων, προδέδομαι. τί μ', ὦ ξένη, ⁹⁰⁵
 δέδρακας; ἀπόδος ὡς τάχος τὰ τόξα μοι.
 ΝΕ. ἀλλ' οὐχ οἶόν τε· τῶν γὰρ ἐν τέλει κλύειν ⁹²⁵
 τό τ' ἐνδικόν με καὶ τὸ συμφέρον ποιεῖ.
 ΦΙ. ὦ πῦρ σὺ καὶ πᾶν δαίμα καὶ πανουργίας

verborum κρύπτων—ἐπῶν. Nec dissentire a me scholiasta videtur monens: κρύπτων θ' ἂ μὴ δεῖ; τὰ ἀληθῆ, λέγων αἰσχιστὶ ἐπῶν· ἀπατῶν.

V. 892. Schol.: εἰ μὴ γὰρ κακὸς γνώμην ἔφην· εἰ μὴ κακῶς καὶ ἀνοήτως βουλευόμεαι. Similiter El. 472 sq.: εἰ μὴ γὰρ παράφρων μάντις ἔφην καὶ γνώμας λειπομένα σοφῶς.

V. 893. προδοῦς μ'—στελεῖν] De usu verbi προδιδόναι ad v. 741 monuimus. De locutione τὸν πλοῦν στελεῖν cfr. Ai. 1045: τόνδε πλοῦν ἐστελλομεν, huius fab. v. 1037: στόλον ἐπλευσατ' ἂν τόνδε, et quae in censura Ai. ab Lobeck. edit. p. 39 sq. et p. 51 exposui.

V. 894. Schol.: οὐχ ὅτι καταλείψω σε, ἀχθόμεαι, ἀλλ' ὅτι λυπηρῶς καὶ οὐ κατὰ τὴν σὴν γνώμην μέλλω σε ἀγειν· ἐπὶ Τροίαν δὲ φησί. Ad λιπὼν audi στελῶ τὸν πλοῦν.

V. 902. De locutione τὰ Τροίας πεδία dictum ad v. 1407.

V. 903. καὶ ταῦτ' ἀληθῆ etc.] De καὶ particulae usu ad El.

1456 monitum est. Tum insolentius positum ἀληθῆ pro ἀληθῶς, de quo v. Krueg. gr. I § 61, 8, 1.

V. 903 sq. Schol.: πολλὴ κρατεῖ τούτων ἀνάγκη· πολλὴ γὰρ ἐστὶν ἀνάγκη ταῦτα διαπραξασθαι. Attulit Muth. Plin. Num. c. 16: ἀνάγκη ἀδικίας ἢ ἀπορία.

V. 907 sq. τῶν γὰρ ἐν τέλει—ποιεῖ] Nota haec verbi ποιεῖν significatio est, non multum ab usu vocabuli ἀναγκάζειν differentis. Sic El. 622 sq.: ἢ σ' ἐγὼ καὶ τὰμ' ἔπη καὶ τάχα τὰμὰ πόλλ' ἄγαν λέγειν ποιεῖ.

V. 909. Schol.: ὦ πῦρ σὺ, παρὰ τὸ ὄνομα, καλεῖται γὰρ Πύρρος. Eadem fuit Eustathii sententia p. 1187, 21, 1463, 34. Puerile istum esse lusum recte sensit Gedikius. Sed vel propterea non cogitavit Sophocles quicquam huiusmodi, quod non Pyrrhum hunc tragicum, sed Neoptolemum vocant. Pro καὶ πᾶν δαίμα temere Valck. ad Hipp. 406 παρὰ πάλημα coniecit. Sensus est, qui totus es terror. Sic supra 622: ἢ πᾶσα βλάβη. Τέχνημα recte

- δεινῆς τέχνημ' ἐχθιστον, οἶά μ' εἰργάσω, ⁹¹⁰
 οἷ' ἠπάτηκας· οὐδ' ἐπαισχύνει μ' ὄρων
 τὸν προστρόπαιον, τὸν ἰκέτην, ὃ σχέτλιε; ⁹³⁰
 ἀπεστέρηκας τὸν βίον τὰ τόξ' ἑλών.
 ἀπόδος, ἰκνοῦμαι σ', ἀπόδος, ἰκετεύω, τέκνον.
 πρὸς θεῶν πατρῶων, τὸν βίον με μάρφελος. ⁹¹⁵
 ὦ μοι τάλας· ἀλλ' οὐδὲ προσφρονεῖ μ' ἔτι,
 ἀλλ' ὡς μεθήσων μήποθ', ὡδ' ὄρᾳ πάλιν. ⁹³⁵
 ὦ λιμένες, ὦ προβλήτες, ὦ ξυνουσία
 θηρῶν ὀρείων, ὦ καταρρῶγες πέτραι,
 ὑμῖν τάδ', οὐ γὰρ ἄλλον οἶδ' ὅτῳ λέγω, ⁹²⁰
 ἀνακλαιόμεαι παροῦσι τοῖς εἰωθόσιν,
 οἷ' ἔργ' ὃ παῖς μ' ἔδρασεν οὐξ Ἀχιλλέως· ⁹⁴⁰
 ὁμόσας ἀπάξειν οἰκάδ' ἐς Τροίαν μ' ἄγει·
 προσθεῖς τε χεῖρα δεξιάν τὰ τόξα μου

Brunck, non sic accipiendum monet, ut instrumentum Ulixidis dicatur Neoptolemus, sed ut ipse intellegatur τεχνίτης πανουργίας. Eodem modo nos: 'du bist ein Gewebe von Betrug'. HERM. Videtur ignis veteribus audaciae et impudentiae symbolum fuisse. Eur. Hec. 607: ναυτική τ' ἀναρχία κρείσσων πυρός. Androm. 271: ἐχιδνῆς καὶ πυρὸς περραιτέρω. Aristoph. Equit. 384: ἦν ἄρα πυρὸς γ' ἕτερον θερμοτέρα. Lysistr. 1015: οὐδὲ πῦρ, οὐδ' ὡδ' ἀναίδης οὐδεμία παράδαλις. In gnomis: θάλασσα καὶ πῦρ καὶ γυνὴ κακὰ τρία. MUSGR.

V. 910. Non recte Elmsleius ad Eur. Med. 1319 sq. propter sequens ἠπάτηκας scribendam εἰργασαι putavit. Primum enim constat saepe perfecta et aoristos coniungi (veluti Ant. 1228 sqq.), ita ut aoristo simpliciter aliquid factum esse significetur sic, ut ad id, quod factum consecutum sit, non respiciatur, contra perfecto et factum nunc aliquid esse significetur et id, quod factum illo effectum sit, perpetuum esse indicetur. Deinde recte tempora illa hic coniuncta esse ex eo appareat, quod priore membro non nisi male se tractatum a Neoptolemo esse Philoctetes conque-

Soph. Trag. I. 1. Ed. IV.

tur, posteriore autem et privatum se dolo armis ab eodem esse, et carere nunc iis dicere vult. Quapropter v. 931 ἀπεστέρηκας, et 949 ἠπάτημαι dixit, quod dicere extrema fabula, cum reddita ei arma essent, non potuisset, sed 940: οἷ' ἔργ' ὃ παῖς μ' ἔδρασεν, quod etiam extrema fabula, ubi reconciliatus Neoptolemo erat, dicere potuisset.

V. 915. τὸν βίον] Cfr. 1126: τὰν ἐμῶν τροφῶν. Vid. et Arist. Eccles. 563: μηδ' ἀφέλης μου τὸν βίον.

V. 917. ὄρᾳ πάλιν] Vultum avertit? Adscripsit Neuius v. 975, Vig. p. 440, Il. III 427, V 836, VIII 399, Eurip. Hec. 958: φύροισι δ' αὐτὰ θεοὶ πάλιν τε καὶ πρόσσω.

V. 918. προβλήτες] Apud Homerum aliquoties plene προβλήτες ἀπταί. Adiectivum solum aliis quoque elliptice eo sensu usurpatum vide ap. Lamb. Bos. et Schaeff. in v. ὄρωσ. Vid. et infra 1455. BUTTM.

V. 920. Alium non novi, cui dicam, sc. cum spe miseratonis ciendae. Nemo enim queritur iis, quos se querimoniiis moturum desperat. MUSGR.

V. 924 sq. χεῖρα δεξιάν]

ἱερά λαβῶν τοῦ Ζηρός Ἡρακλέους ἔχει, 925
καὶ τοῖσιν Ἀργείοισι φήρασθαι θέλει.
ὡς ἄνδρ' ἑλὼν ἰσχυρὸν ἐκ βίας μ' ἄγει 945
κούκ οἶδ' ἐναίρων νεκρὸν, ἢ καπνοῦ σκιάν,
εἰδῶλον ἄλλως· οὐ γὰρ ἂν σθένοντά γε
εἶλέν μ'· ἐπεὶ οὐδ' ἂν ὠδ' ἔχοντ', εἰ μὴ δόλω. 930
νῦν δ' ἠπάτημαι δύσμορος· τί χροῖ με δρᾶν;
ἀλλ' ἀπόδος· ἀλλὰ νῦν ἐτ' ἐν σαντῶ γενοῦ. 950
τί φῆς; σιωπᾶς. οὐδέν εἰμ' ὁ δύσμορος.
ὦ σχῆμα πέτρας δίπυλον, αὐθις αὐτὸ πάλιν
εἴσειμι πρὸς σέ φιλόσ, οὐκ ἔχον τροφήν· 935
ἀλλ' αἰανοῦμαι τῶδ' ἐν αὐλίῳ μόνος,
οὐ πτηνὸν ὄρνιν, οὐδὲ θῆρ' ὄρειβάτην 955

i. e. 'fidem dextrae'. Cfr. El. 47 ὄρνιν προστιθεῖς. Meminit Philoctetes id quod v. 813 factum est. — τὰ τόξα μου — ἔχει] Vel ex verborum collocatione facile apparet genitivum τοῦ Ἡρακλέους aptum esse ex adiectivo ἱερά, ita ut ἱερά τοῦ Ἡρακλέους appositionis loco ad τὰ τόξα μου additum sit, hoc significans 'arcum meum, qui Herculis, filii Iovis, sacer est'. De genitivo Ζηρός cfr. v. 1023 et quae ad O. C. 622 adnotavimus.

V. 926. φήρασθαι] Rarior haec aoristi forma media pro φῆραι. Vide ad Ai. 628.

V. 928. Schol.: ἐναίρων νεκρὸν· σφάτιων νεκρὸν κατὰ τὴν παροιμίαν. Proverbialis locutio. Vide Ant. 1029, Diog. Laert. in Mened. II 135: Βίανός τε ἐπιμελῶς κατατρέχοντος τῶν μάντεων, νεκροῦς αὐτὸν ἐπισφάτιεν ἔλεγε. BRUNCK. Καπνοῦ σκιά itidem est proverbiale dictum; Ant. 1170: τᾶλλ' ἐγὼ καπνοῦ σκιάς οὐκ ἂν πριαιμην. BUTTM.

V. 929. Vocem ἄλλως, quae idem quod μάτην valet, Attici etiam substantivis addunt eo sensu, quo Homerus adiectivum ἐτώσιος. Itaque ut ille Il. XVIII 104: ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης de homine inerte, sic Plat. Theaet. p. 176 D γῆς ἄλλως ἄχθη. Latine autem verti potest 'nil nisi'. Sic

apud Demosthenem ὄχλος ἄλλως, ἄλλως ὄθλον καὶ φιλαράν. Vide Vig. p. 373, Ruhnk. ad Tim. p. 199. BUTTM.

V. 929 sq. Sensus verborum hic est: 'non enim valentem cepisset, qui ne aegrotum quidem cepisset, nisi dolo'. — ἐπεὶ οὐδ' ἂν ὠδ' ἔχοντ'] De omisso verbo finito, ad quod spectat ἂν particula, cfr. El. 365: οὐδ' ἂν σῦ, σάφρων γ' οὔσα.

V. 932. Schol.: ἐν σαντῶ γενοῦ· φρόνιμος ἔσο. De priore ἀλλὰ ad v. 228 monitum est. De altero 'saltem' significante v. ad v. 1023. Cfr. El. 411 συγγενεσθέ γ' ἄλλα νῦν.

V. 934. σχῆμα πέτρας] Vide v. 16.

V. 935. Non est putandum πρὸς σέ pro εἰς σέ positum esse; sed quemadmodum Homerus εἰς Ἀχιλλῆα dicit ire eum, qui tentorium intrat Achillis, ita Philoctetes venuste πρὸς τὸ αὐλίον se iturum rursus dicit, quod antrum veluti pro homine, quocum conversetur, habet. Cfr. 1084 sqq., 1453.

V. 935. Schol.: τόξων γυμνός· τὴν διὰ τῶν τόξων μοι γυνομένην οὐκ ἔχον τροφήν· ἀνευ τροφῆς οὖν, ἀντὶ τοῦ (ἀνευ) τῶν τόξων.

V. 936. Schol.: αὐτὸ θανοῦμαι· γρ. ἀνανοῦμαι, ἀντὶ τοῦ ξερανθήσομαι. Soph. El. 819: ἀνανῶ βίον.

τόξοις ἐναίρων τοῖσίδ'· ἀλλ' αὐτὸς τάλας
θανὼν παρέξω δαῖτ' ὑφ' ὧν ἐφερβόμην,
καὶ μ' οὐς ἐθήρων πρόσθε θηράσουσι νῦν· 940
φόνον φόνον δὲ ὄυσιον τίσω τάλας
πρὸς τοῦ δοκοῦντος οὐδὲν εἰδέναι κακόν. 960
ὄλοιο μὴ πω, πρὶν μάθοιμ', εἰ καὶ πάλιν
γνώμην μετοίσεις· εἰ δὲ μὴ, θάνοις κακῶς.

XO. τί δρωῖμεν; ἐν σοὶ καὶ τὸ πλεῖν ἡμᾶς, ἀναξ, 945
ἤδη· στί, καὶ τοῖς τοῦδε προσχωρεῖν λόγοις.

NE. ἐμοὶ μὲν οἶκτος θεινὸς ἐμπέπτωκέ τις 965
τοῖδ' ἀνδρὸς οὐ νῦν πρῶτον, ἀλλὰ καὶ πάλαι.

ΦΙ. ἐλέησον, ὦ παῖ, πρὸς θεῶν, καὶ μὴ παρῆς
σαντοῦ βροτοῖς ὄνειδος ἐκκλέψας ἐμέ. 950

NE. οἰμοί, τί δράσω; μήποτ' ὄφελον λιπεῖν
τὴν Σκυῖρον· οὕτω τοῖς παροῦσιν ἄχθομαι. 970

V. 938 sq. ἀλλ' αὐτὸς — ἐφερβόμην] Construenda verba necessario ita sunt: ἀλλ' αὐτὸς θανοῦμαι καὶ παρέξω δαῖτα ἐκείνοις, ὑφ' ὧν ἐφερβόμην. At non a feris, tanquam a nutrice, nutritum se esse Philoctetes dicere hic potuit, sed feris i. e. ferarum carne nutritum se esse et vult et debet dicere. Itaque non dubium est, quin scribendum sit ἄφ' ὧν, quod facillime mutari in scripturam vulgatam potuit, ita ut ἐφερβόμην non iam passivum, sed medium sit. De usu ἀπό praepositionis ad v. 60 (Plato Protag. p. 313 C τῶν ἀγωγίμων, ἀφ' ὧν ψυχὴ τρέφεται), de omisso pronomine ἐκείνοις ad v. 139 exposui.

V. 941 sq. Schol.: ὄυσιον τίσω· ἐνέχρονον, ἀμοιβὴν ἐκτίσω. Ὀμηρος· ὄυσί' ἐλαννόμενος (Il. XI 674). Recte hunc versum Brunck. interpretatus est ita: 'caedisque poenas caede luam miser mea'; id est 'propter occisionem ferarum occidar' πρὸς τοῦ δοκοῦντος οὐδὲν εἰδέναι κακόν, 'ab eo' vel potius 'per eum, qui omnis mali ignarus videbatur'. Posuit autem poeta non ὑπό, sed πρὸς, quia non ab ipso Neoptolemo occiditur, sed per eum, sagittis ab eo ablatiis, quibus privatus

vitam servare non potest. Eadem de causa Luc. D. D. XIV dixit: τέθνηκε γὰρ, εἰπέ μοι, ὁ Τάκυνθος; — Καὶ μάλα. — Πρὸς τίνοσ, ὦ Ἀπολλων;

V. 943. Schaeferus post ὄλοιο lineam posuit, signum abruptae corrigendaeque orationis, idemque fecit Trach. 383. Non opus esse hac distinctione iam Reisig. Coni. p. 64 monuit allatis his verbis ex Eur. Med. 82: ὄλοιο μὲν μὴ. — πρὶν μάθοιμ'] Optativus est positus propter optativum membri absoluti, ex quo hoc aptum est. Sic Trach. 655: μὴ σταίη—, πρὶν— ἀνύσειεν. O. R. 505: οὐποτ' ἔγωγ' ἂν, πρὶν ἴδοιμ' ὄρθον ἔπος, μεμφομένον ἂν καταφαίην. Similem usum optativi ad v. 323 notavimus.

V. 945. ἐν σοὶ] 'Penes te est.'

V. 948. καὶ πάλαι] De usu horum verborum ad Ant. 289 sqq. expositum est.

V. 950. De σαντοῦ ὄνειδος vide ad v. 735, nisi si ex uno codice σαντὸν scribendum est, de ἐκκλέψας ad v. 55.

V. 951. De μὴ cum ὄφελον coniuncto v. Krueg. gr. I § 67, 2, 2 et cfr. Eur. Cycl. 186 μηδαμοῦ— ὄφελε, Hom. Od. XI 548 ὡς δὴ μὴ ὄφελον νικᾶν.

ΦΙ. οὐκ εἰ κακὸς σὺ· πρὸς κακῶν δ' ἀνδρῶν μαθῶν
 ἔοικας ἦκειν αἰσχρά. νῦν δ' ἄλλοισι δοῦς
 οἷς εἰκὸς ἐκπλεῖ τὰ μὲ μοι μεθεῖς ὄπλα. 955
 ΝΕ. τί δρωμεν, ἄνδρες; ΟΔ. ὦ κάκιστ' ἀνδρῶν, τί
 δρῶς;
 οὐκ εἰ μεθεῖς τὰ τόξα ταῦτ' ἐμοὶ πάλιν; 975
 ΦΙ. οἴμοι, τίς ἀνήρ; ἄρ' Ὀδυσσεύς κλύω;
 ΟΔ. Ὀδυσσεύς, σάφ' ἴσθ', ἐμοῦ γ', ὃν εἰσορῶς.
 ΦΙ. οἴμοι· πέπραμαι, κἀπόλωλ'. ὄθ' ἦν ἄρα 980
 ὁ ξυλλαβῶν με κἀπονοσφίσας ὄπλων.
 ΟΔ. ἐγὼ, σάφ' ἴσθ', οὐκ ἄλλος· ὁμολογῶ τάδε. 980
 ΦΙ. ἀπόδος, ἄφες μοι, παῖ, τὰ τόξα. ΟΔ. τοῦτο
 μὲν
 οὐδ' ἦν θέλη δράσει ποτ'· ἀλλὰ καὶ σὲ δεῖ
 στείχειν ἄμ' αὐτοῖς, ἢ βία στελοῦσθαι σε. 985
 ΦΙ. ἐμ', ὦ κακῶν κάκιστε καὶ τολμηστάτε,
 οἶδ' ἐκ βίας ἄξουσιν; ΟΔ. ἦν μὴ ἔρηγς ἐκῶν. 985
 ΦΙ. ὦ Αἰηνία γῶν, καὶ τὸ παγκρατὲς σέλας
 Ἡφαιστότενυτον, ταῦτα δῆτ' ἀνασχετά,
 εἰ μ' οὔτος ἐκ τῶν σῶν ἀπάξεται βία; 970
 ΟΔ. Ζεὺς ἴσθ', ἴν' εἰδῆς, Ζεὺς ὁ τῆσδε γῆς κρα-
 τῶν,
 Ζεὺς, ᾧ δέδοκται ταῦθ', ὑπηρετῶ δ' ἐγώ. 990

V. 953 sq. μαθῶν ἔοικας ἦκειν αἰσχρά] Nos brevius diceremus: αἰσχρά μαθεῖν ἔοικας. Sed amant ita dicere tragici. Sic Ant. 1172: τί δ' αὖ τὸδ' ἄχθος βασιλέων ἦκεις φέρων;

V. 954 sq. Recte schol. νῦν δὲ ἄλλοις δοῦς τὰ κακὰ (τὰ αἰσχρά) οἷς εἰκὸς ἐκπλεῖ τὰ ἐμὰ ἐμοὶ δοῦς. Wakefieldo corrigendum videbatur ἄλλοις σε δοῦς eodem sensu dictum quo supra v. 84 δός μοι σεαντόν, ut ἄλλοι Atridis Ulixique opponantur.

V. 956 sq. Bene Triclinius: μετανοήσας ὁ Νεοπτόλεμος ἤθελε δοῦναι τῷ Φιλοκτήτῃ τὰ ὄπλα αὐτοῦ· ἐλθῶν δὲ ὁ Ὀδυσσεύς καὶ θεασάμενος αὐτὸν ταῦτα φησὶν οὐκ εἶ κ. τ. λ.

V. 957. οὐκ εἰ — πάλιν] 'Quin retro cedis?' Cfr. Herm. ad Vig. p. 740.

V. 960. πέπραμαι] Confer v. 579 et Ant. 1036. De formula ἦν ἄρα conferri Hermannus Heind. ad Plat. Phaed. p. 54 iubet. V. Krueg. I § 53, 2, 6.

V. 965. αὐτοῖς scil. τοῖς τόξοις. — στελοῦσθαι scil. pedissequi quos compellat v. 1003.

V. 966. De forma τολμηστάτε vid. Buttm. Gr. ampl. T. I p. 267.

V. 968. Pind. Nem. IV 101 πῦρ παγκρατὲς. De nominativo cum vocativo consociato ad v. 522, de Lemnio igne ad v. 783 expositum est.

V. 970. Schol.: ἐκ τῶν σῶν· λείπει κόλπων. Recte de inepta ista ellipsi iudicavit Schaeef. ad L. Bos. p. 228. HERM. De medio ἀπάξεται cfr. v. 1029: τί μ' ἄγετε. τί μ' ἀπάγεσθε;

V. 972. ᾧ ὑπηρετῶ scil. ταῦτα: cfr. 1024 et ad v. 15.

ΦΙ. ὦ μῖσος, οἷα κἀξανευρίσκεις λέγειν·
 θεοὺς προτείνων τοὺς θεοὺς ψευθεῖς τίθης.
 ΟΔ. οὐκ, ἀλλ' ἀληθεῖς. ἢ δ' ὁδὸς πορευτέα. 975
 ΦΙ. οὐ φημ' ἔρωγε. ΟΔ. φημί. πειστέον τάδε.
 ΦΙ. οἴμοι τάλας. ἡμᾶς μὲν ὡς δούλους σαφῶς 985
 πατήρ ἄρ' ἐξέφυσεν, οὐδ' ἐλευθέρους.
 ΟΔ. οὐκ, ἀλλ' ὁμοίους τοῖς ἀρίστοισιν, μεθ' ὧν
 Τροίαν σ' εἰλεῖν δεῖ καὶ κατασκάψαι βία. 980
 ΦΙ. οὐδέποτε γ'· οὐδ' ἦν χορῆ με πᾶν παθεῖν κακόν,
 ἕως ἂν ἦ μοι γῆς τόδ' αἰπεινὸν βάθρον. 1000
 ΟΔ. τί δ' ἐργασείεις; ΦΙ. κρατ' ἐμὸν τόδ' ἀντίκα
 πέτρα πέτρας ἄνωθεν αἰμαῖξω πεσών.
 ΟΔ. ξυλλαβετέ γ' αὐτόν· μὴ πῖ τῷδ' ἔστω τάδε. 985
 ΦΙ. ὦ χεῖρες, οἷα πάσχετε ἐν χορῆ φίλης
 νευρᾶς ὑπ' ἀνδρὸς τοῦδε συνθηρώμεναι. 1005
 ὦ μηδὲν ὑγιὲς μηδ' ἐλευθέρων φρονῶν,
 οἷ' αὐ μ' ὑπῆλθες, ὡς μ' ἐθηράσω λαβῶν
 πρόβλημα σαντοῦ παῖδα τόνδ' ἀγνώτ' ἐμοί, 990
 ἀνάξιον μὲν σοῦ, κατάξιον δ' ἐμοῦ,
 ὃς οὐδὲν ἤδει πλὴν τὸ προσταχθέν ποιεῖν, 1010
 δῆλος δὲ καὶ νῦν ἔστιν ἀλγεινῶς φέρων

V. 973. ὦ μῖσος] Sic Ant. 760: ἄγε τὸ μῖσος, i. e. Antigonom. Tam ξξανευρίσκεις cum infinitivo λέγειν, non cum participio, coniunctum est propterea, quod, qualem fingat Ulixes orationem, advertit Philoctetes ab auditoribus vult, non qualia in oratione fingat.

V. 979. Schol.: οὐκ, ἀλλ' ὁμοίους· ἀντὶ τοῦ, οὐ δούλον, ἀλλ' ἄριστον, καὶ μετὰ ἀρίστων, τὴν Τροίαν δεῖ σε πορθῆσαι· τοῦτο δὲ προτροπικόν.

V. 982. Ai. 135: Τελαμώνιε παῖ, τῆς ἀμφιπότου Σαλαμίνος ἔχων βάθρον. ibid. 860: ὦ πατῶν ἐστίας βάθρον. BUTTM.

V. 983. Accusativus κρατὰ neutrius generis est hic et alibi. — Schol.: κρατ' ἐμὸν τὸδ' ἀντίκα· πρὸς τῇ πέτρῃ ἐναιμαῖξω τὴν κεφαλὴν μου, ἀνωθεν πεσῶν ἀπὸ πέτρας. De genetivo πέτρας ad v. 605 egimus, de repetitione eiusdem nominis ad Ant. 13.

V. 985. Hoc dicit Ulixes: 'comprehendite certe eum', id est, hoc certe cavebimus, ne te morti des; nisi scribendum est ξυλλαβετον de G. Bernhardyi coniectura.

V. 986. Sensus hic est: 'o manus, qualia patimini, quae, cum sitis arcu destitutae, comprehensae ab hoc viro teneamini!'

V. 987. Schol.: συνθηρώμεναι· ἀλοῦσαι καὶ συλλαμβανόμεναι. Non vinculis constrictus, sed manibus apprehensus esse Philoctetes a pedissequis Ulixis censendus est.

V. 989. αὐ pertinet ad priorem dolum, quem Ulixes initio fabulae exposuit. — De ὑπῆλθες vid. ad O. R. 381.

V. 993 sq. Verba ἀλγεινῶς s. χαλεπῶς φέρειν cum dativo iunguntur, quod simplicem notionem 'dolere, dolore affici' multo usu acceperunt. Exempla huius locutionis vid. apud Krueg. I § 48, 14, 7.

οἷς τ' αὐτὸς ἐξήμαρτεν οἷς τ' ἐγὼ παθόν.
 ἀλλ' ἢ κακῆ σὴ διὰ μυχῶν βλέπονσ' αἰεὶ 995
 ψυχὴν νιν ἀφνῆ τ' ὄντα κοῦ θέλονθ' ὅμως
 εὖ προουδίδαξεν ἐν κακοῖς εἶναι σοφόν. 1015
 καὶ νῦν ἐμ', ὦ δύστηνε, συνδήσας νοεῖς
 ἄρειν ἀπ' ἀκτῆς τῆσδ', ἐν ἧ με προουβάλου
 ἄφιλον, ἐρημον, ἄπολιν, ἐν ζῶσιν νεκρόν. 1000
 φρεῦ.
 ὄλοιο· καὶ σοὶ πολλάκις τόθ' ἠνέξαιμην·
 ἀλλ' οὐ γὰρ οὐδὲν θεοὶ νέμουσιν ἡδύ μοι, 1020
 σὺ μὲν γέγηθας ζῶν, ἐγὼ δ' ἀλγύνομαι
 τοῦτ' αὐθ', ὅτι ζῶ σὺν κακοῖς πολλοῖς τάλας,
 γελώμενος πρὸς σοῦ τε καὶ τῶν Ἀτρείως 1005
 διπλῶν στρατηγῶν, οἷς σὺ ταῦθ' ὑπηρετεῖς.
 καίτοι σὺ μὲν κλοπῇ τε κἀνάγκῃ ζυγεῖς 1025

V. 995. *Διὰ μυχῶν*, ut fera, quae delitescens praedae suae insidiatur. WAKEF.

V. 996. Schol.: *ἀφνῆ τ' ὄντα*: ἀνακον ἀπὸ φνέως. Melius M. Seyffert. 'natura non ad id factum', ἐπὶ τὸ σοφόν εἶναι ἐν κακοῖς.

V. 997. *προουδίδαξεν*] Vide ad v. 530.

V. 998. ὦ δύστηνε] 'O scelereste!' De quo huius adiectivi significatu ad O. R. 1144 monuimus. — *συνδήσας νοεῖς*] Participium *συνδήσας* de conatu et voluntate ligandi intellegendum. Nam Philoctetes, ira incensus, graviore verbo utitur, cumque nunc manibus tantum satellitum comprehensus teneatur, ita loquitur, ac si iam sibi etiam vincula sint iniecturi. HERM.

V. 1000. Dicit se, etsi spirantem, tamen mortui instar esse. Cfr. 1030. Sic Caecilius apud Gell. N. A. II 33 senem facit loquentem: 'egomet vivo mortuus inter vivos'; et chorus in Eur. Suppl. 969 *ὄντ' ἐν τοῖς φθιμμένοις οὐτ' ἐν ζῶσιν κρινομένην*. MATH. Adde Ant. 1167 *ἐμψυχον νεκρόν*.

V. 1001. Non intellexerunt sensum huius et qui sequuntur verbum qui καίτοι pro καὶ σοὶ

scribendum putarunt. Sententia haec est: 'Utinam perieris; et saepe quidem hoc tibi precatus sum; verum non modo non peris, sed adeo dulcem vitam agis'.

V. 1002. Nexus: *ἀλλὰ σὺ μὲν, οὐ γὰρ — μοι*. Cfr. v. 81. Nihil autem dulce cum sibi a dis tribui ait, non exaudiri preces suas, Ulixi interitum imprecantis, significat.

V. 1003 sq. In verbis *σὺ μὲν γέγηθας ζῶν* quemadmodum participium ζῶν, ut saepe, primariam continet notionem, sensusque hic est: 'tu vivis vitaeque gaudes', ita verborum etiam, *ὅτι ζῶ σὺν κακοῖς π. τάλας*, hanc esse debere sententiam: 'quod vivo vitaeque aerumnosam vivo', ex verbis *ἀλγύνομαι τοῦτ' αὐτό* patet. De locutione ζῆν σὺν κακοῖς dictum ad v. 266.

V. 1005. *γελώμενος* etc.] Vid. v. 257 sq.: *ἀλλ' οἱ μὲν ἐμβαλόντες ἀνοσίως ἐμὲ γελῶσι σὺν ἔχοντες*. — *τῶν Ἀτρείως διπλ. στρατ.* similiter dictum ut supra 943: *τοῦ Ζηνὸς Ἡρακλέους*.

V. 1006. *οἷς σὺ ταῦθ' ὑπηρετεῖς*] Vide quae ad v. 15 adnotavimus.

V. 1007. Schol.: *κλοπῇ ἀπά-*

ἐπλεῖς ἄμ' αὐτοῖς· ἐμὲ δὲ τὸν πανάθλιον,
 ἐκόντα πλεύσανθ' ἐπὶ ναυσὶ ναυβάτην,
 ἄτιμον ἐβαλον, ὡς σὺ φῆς, κείνοι δὲ σέ. 1010
 καὶ νῦν τί μ' ἄγετε; τί μ' ἀπάγεσθε; τοῦ χάριν;
 ὃς οὐδὲν εἰμι καὶ τέθνηχ' ὑμῖν πάλα. 1030
 πῶς, ὦ θεοῖς ἐχθιστε, νῦν οὐκ εἰμὶ σοὶ
 χολός, δυσώδης; πῶς θεοῖς ἐξεστ', ἐμοῦ
 πλεύσαντος, αἰθεὶν ἱερά, πῶς σπένδειν ἐτι; 1015
 αὐτὴ γὰρ ἦν σοὶ πρόφασις ἐμβαλεῖν ἐμέ.
 κακῶς ὄλοισθ'· ὀλείσθε δ' ἠδικηκότες 1035
 τὸν ἄνδρα τόνδε, θεοῖσιν εἰ δίκης μέλει.
 ἐξοῖδα δ', ὡς μέλει γ'· ἐπεὶ οὐποτ' ἂν στόλον
 ἐπλεύσατ' ἂν τόνδ' εἴνεκ' ἀνδρὸς ἀθλίου, 1020
 εἰ μὴ τι κέντρον θεῖον ἦγ' ὑμᾶς ἐμοῦ.
 ἀλλ', ὦ πατρώα γῆ, θεοὶ τ' ἐπόψιοι, 1040

τη καὶ Ὀμηρος· κλέπτε νόα. ζυγεῖς δέ, ὑποταγεῖς· ὁ δὲ νόος· καίτοι σὺ μὲν ἀναγκασθεὶς στρατεύῃ προσποιούμενον γὰρ αὐτὸν μαίνεσθαι Παλαμήδης ἐξήλεγξεν. Id narratum fuisse in carminibus Cypriis a Proclo accepimus. Κλοπῇ fallacia a Palamede inventa intellegitur. HERM. Rem narrat Hygin. 95, Ovid. Met. XIII 34 sqq. Adde Cic. de off. III 26, 27.

V. 1009. *ἐπὶ ναυσὶ ναυβάτην*] Vid. Hom. II. II 718 sq.

V. 1010. Non usurpasset, puto, poeta *ἐβαλον* pro *ἐξέβαλον*, nisi de exposito Philocteta sermonem esse iam 1017 sq. declaratum esset. Schol.: *κείνοι δὲ σέ· ὡς σὺ φῆς, οἱ Ἀτρείδαί με ἐξέβαλον· ὡς δὲ φαῖν ἐκείνοι, σὺ. Σὺ μὲν, φησὶν, ἐκείνους αἰτιά, ἐκείνοι δὲ σέ*.

V. 1011. *τί μ' ἄγετε*, quod comprehensae manus eius sunt, *τί μ' ἀπάγεσθε*, quid me hinc ad vos abducitis. Cfr. v. 988.

V. 1014 sq. Schol.: *πῶς θεοῖς τοῦτο γὰρ προφασισαμένου Ὀδυσσεώς, οἱ θῦσαι οὐκ ἐστι, τοῦτου ἐπιστενάζοντος, ἐξέθησαν αὐτόν*. Cfr. v. 8 sqq.

V. 1017 sqq. *κακῶς ὄλοισθ' — μέλει γ'*] Similiter dixit So-

phocles Trach. 808 sqq. *ὦν σε ποίνιμος Δίη τίσαιτ' Ἐρινός τ'· εἰ θέμις δ', ἐπεύχομαι. θέμις δ', ἐπεὶ μοι τὴν ἔριν σὺ προύβαλες*.

V. 1018. *τὸν ἄνδρα τόνδε*] Hoc est ἐμέ.

V. 1019. *ἐξοῖδα δ', ὡς μέλει γε*] Facit γε particula, ut hic sit sensus: 'esse autem revera curae certo scio'. De locutione *στόλον ἐπλεύσατε* vide ad v. 893.

V. 1021. *κέντρον θεῖον ἐμοῦ*] Recte Gedikius et Wakefieldus genitivum illum causae agnoverunt, *κέντρον ἐμοῦ*, qualis fuit supra v. 327: *τίνος χόλον*. BUTTM. Θεῖον est 'divinitus immissum'. Vide ad v. 192.

V. 1022. Soph. El. 67: *ἀλλ' ὦ πατρώα γῆ, θεοὶ τ' ἐγχαῖροι*. Schol.: *θεοὶ τ' ἐπόψιοι· οἱ ἐφορῶντές με δυστυχοῦντα*. Rectius Buttm.: *ἐπόψιοι*, 'qui omnia vident'. Apollon. II 1124: *ἀντόμεθα πρὸς Ζηνὸς ἐπόψιον*, et 1181: *Ζεὺς τα ἕκαστ' ἐπιδέσκειται*. Soph. El. 175: *Ζεὺς, ὃς ἐφορᾷ πάντα καὶ κρατύνει*. Aesch. Ag. 1578: *φαίην ἂν ἤδη νῦν βροτῶν τιμαύρους θεοῦς ἀνωθεν γῆς ἐποπτεύειν ἀγῆ*.

τίσασθε, τίσασθ' ἄλλὰ τῷ χρόνῳ ποτὲ
ξύνπαντας αὐτούς, εἴ τι καὶ οἴκτειρετε.
ὡς ζῶ μὲν οἴκτρως· εἰ δ' ἴδοιμ' ὀλωλότας 1025
τούτους, δοκοῦμ' ἂν τῆς νόσου πεφηνγένοι.

XO. βαρὺς τε καὶ βαρεῖαν ὁ ξένος φάτιν 1045
τήρθ' εἶπ', Ὀδυσσεῦ, κούχ ὑπέικουσαν κακοῖς.

ΟΔ. πόλλ' ἂν λέγειν ἔχοιμι πρὸς τὰ τοῦθ' ἔφη,
εἴ μοι παρῆικοί· νῦν δ' ἐνός κρατῶ λόγον· 1030
οὐ γὰρ τοιούτων δεῖ, τοιοῦτός εἰμ' ἐγώ·
χῶπου δικαίων κάραθῶν ἀνδρῶν κρείσσις, 1050
οὐκ ἂν λάβοις μου μᾶλλον οὐδέν' εὐσεβῆ.
νικᾶν γε μέντοι πανταχοῦ χρηζῶν ἔφην,
πλὴν εἰς σέ· νῦν δὲ σοὶ γ' ἐκὼν ἐκστήσομαι. 1035
ἄφετε γὰρ αὐτόν, μηδὲ προσφάουσητ' ἔτι.
ἔατε μίμνειν. οὐδὲ σοῦ προσχρηζόμεν, 1055
τά γ' ὄπλ' ἔχοντες ταῦτ', ἐπέπερ ἔστι μὲν

V. 1023. ἀλλά] 'Saltem'. Cfr. Herm. ad Vig. p. 811 n. 273 et Elmsl. ad Eur. Heracl. 363. De τῷ χρόνῳ vid. Lob. ad Ai. 805.

V. 1025 sq. Apposite Camer. comparavit Hom. Il. VI 284 sq.: εἰ κείνων γε ἴδοιμι κατελθόντ' Αἴδος εἴσω, φάλην κεν φρέν' ἀτρέπου δίζυος ἐκλεαθέσθαι.

V. 1026. τῆς νόσου πεφηνγένοι] Ad similitudinem formatum Homericum Od. I 18: οὐδ' ἐνθα πεφηνγμένος ἦεν ἀέθλων. Ea enim perfecti graeci potestas est, ut πέφηνγα non tam 'effugi' quam 'liber sum' significet. Valde igitur erraverit, qui ex hoc loco concluderit verbum φεύγειν omnino cum genetivo a poetis coniunctum esse.

V. 1030. Schol.: εἴ μοι παρῆικοί· εἰ καιρὸς ἐπιτρέψειέ μοι. Verbum impersonale est παρῆικει. Plat. Leg. V p. 734 B: τὸν βουλόμενον ἠδέως ζῆν οὐκέτι παρῆικει ἐκόντα γε ἀκολάστως ζῆν. Symp. p. 187 extr.: καθ' ὅσον παρῆικει, φυλακτέον ἐκότερον τὸν ἔρωτα. BUTTM. — Schol.: νῦν δ' ἐνός κρατῶ λόγον· νῦν δὲ σιωπῶ. Huc interpretationi ἐνός non convenit, quam obrem Schneidewinus ἐνός muta-

bat in ἐκὼν. Sed apte ἐνός λόγον opponitur verbis πολλά λέγειν. Sententia est: 'nunc vero unius verbi potestas mihi est'. Cum autem hic usus verbi κρατῶ loco O. R. 408 εἰ καὶ τυραννεῖς, ἐξισωτέον τὸ γούν ἴσ' ἀντιλέξαι· τοῦδε γὰρ κατὰ κρατῶ non satis defendatur, videtur κρατῶ corruptum esse ex καιρός.

V. 1031 sq. οὐ γὰρ τοιούτων δεῖ] Perperam schol. νῦν δὲ σιωπῶ· οἶδα γὰρ τοῦτο ποιεῖν ὅπου δεῖ. Nam γὰρ non causam addit verborum κρατῶ λόγον, sed explicationem unius orationis quam Ulixes conviciis Philoctetae opponit (ἐνός λόγον). τοιοῦτων autem i. e. 'talium qualis nunc ego sum' per euphemismum quendam dicitur pro δολίων καὶ πανούργων ἀνδρῶν. De μοῦ pronomine enclitico post comparativum posito Advers. in Soph. Phil. p. 49 dixi.

V. 1034. νικᾶν χρηζῶν ἔφην] De locutione χρηζῶν ἔφην ad Ant. 499 diximus.

V. 1035. O. R. 370: ἀλλ' ἔστι, πλὴν σοὶ· σοὶ δὲ τοῦτ' οὐκ ἔστ'. Xen. Anab. I 8, 6: πάντες πλὴν Κύρον· Κῆρος δὲ etc.

Τεῦκρος παρ' ἡμῖν, τήρθ' ἐπιστήμην ἔχων,
ἐγὼ θ', ὃς οἶμαι σοῦ κάκιον οὐδέν' ἂν 1040
τούτων κρατύνειν, μηδ' ἐπιθύνειν χερί.
τί δῆτα σοῦ δεῖ; χαῖρε τὴν Λῆμιον πατῶν. 1060
ἡμεῖς δ' ἴσμεν, καὶ τάχ' ἂν τὸ σὸν γέρας
τιμὴν ἐμοὶ νείμειεν, ἦν σὲ χρῆν ἔχειν.

ΦΙ. οἶμοι, τί δράσω δύσμορος; σὺ τοῖς ἐμοῖς 1045
ὄπλοισι κοσμηθεὶς ἐν Ἀργείοις φανεῖ;

ΟΔ. μὴ μ' ἀντιφώνει μηδέν, ὡς στείχοντα δῆ. 1065

ΦΙ. ὦ σπέριμ' Ἀχιλλέως, οὐδὲ σοῦ φωνῆς ἔτι
γενήσομαι προσφθεγκτός, ἀλλ' οὕτως ἄπει;

ΟΔ. χῶρει σὺ, μὴ πρόσλευσσε, γενναῖός περ ὦν, 1050
ἡμῶν ὅπως μὴ τὴν τύχην διαφθερεῖς.

ΦΙ. ἦ καὶ πρὸς ὑμῶν ὦδ' ἐρημος, ὦ ξένοι, 1070
λειφθήσομαι δῆ, κοῦκ ἐποικτερεῖτέ με;

XO. ὄδ' ἔστιν ἡμῶν νευκράτωρ ὁ παῖς· ὄσ' ἂν
οὔτος λέγῃ σοι, ταῦτά σοι χῆμεις φαιμέν. 1055

NE. ἀκούσομαι μὲν, ὡς ἔφην οἴκτον πλέως,
πρὸς τοῦθ'· ὅμως δὲ μέναιτ', εἰ τοῦτω δοκεῖ, 1075

V. 1038 sqq. ἐπέπερ ἔστι μὲν etc.] Notandum anacoluthon, quod est in verbis ἔστι μὲν Τεῦκρος—ἐγὼ τε. Sic rursus v. 1136 sq.: ὄρων μὲν αἰσχροῦς ἀπάτας στυγρὸν τε φῶτα. v. 1424 sq.: πρῶτον μὲν νόσον πανσεὶ λυγρᾶς ἀρετῆ τε πρῶτος etc. et alibi saepissime. Cfr. Matth. ad Eur. Or. 24, [nostram adnot. ad Eur. Med. 125].

V. 1039. Schol.: οὐ μόνον Τεῦκρός ἔστι τοξότης, ἀλλὰ καὶ γὰρ ὑπολαμβάνω ἐμαυτὸν τούτων ἕπιερων εἶναι, οὐχ ἦττον σοῦ. Ὀμηρος (Od. VIII 215): εὐ μὲν τόξον οἶδα ἐῦξοον ἀμφαφάσθαι. Vide ad Ai. 1093 sqq.

V. 1040 sq. ὃς οἶμαι—χερί] Notum est post verba putandí Graecos consuevisse nunc οὐ nunc μὴ particulam infinitivo apponere, cum saepe nihil interesset, utrum ad verbum finitum putandí, an ad infinitivum negatio referretur. Nihil igitur in eo offensionis est, quod hic primum οὐ, deinde μὴ

particula posita est, eo aptior loco secundo, quo magis eam coniungere cum infinitivo auditores cogebantur. Simillime Plato Protagor. p. 319 B: ὄθεν δὲ αὐτὸ ἡγούμαι οὐ διδακτὸν εἶναι μηδ' ὑπ' ἀνθρώπων παρασκευαστὸν ἀνθρώποις, δίκαιός εἰμι εἰπεῖν.— De addito substantivo χερί cfr. ad Ai. 710 sq.

V. 1049. Schol.: προσφθεγκτός· προσφωνηθῆναι ἄξιός. De genetivo ex hoc nom. pendente cfr. O. R. 1437: μηδενός προσήγορος et Krueg. II § 47, 26, 7.

V. 1050. Vox γενναῖος e latiore suo significatu saepe misericordiae potissimum notionem induit. Vide supra v. 799, O. R. 1510. BUTTM.

V. 1056. Schol.: τὸ ἐξῆς· ἀκούσομαι πρὸς τοῦδε, ὡς εἰμι οἴκτον μεστός· οἶον, καταγνωσθήσομαι ὡς ἦττων οἴκτου. De verbi ἀκούειν usu ad v. 380 admonuimus.

V. 1057. τοῦδε, Ulixis; τοῦτω, Philoctetae. δοκεῖ scil. μέναι

χρόνον τοσοῦτον, εἰς ὅσον τὰ τ' ἐκ νεῶς
στείλωσι ναῦται, καὶ θεοῖς εὐξώμεθα.
χοῦτος τάχ' ἂν φρόνησιν ἐν τούτῳ λάβου 1060
λώω τίν' ἡμῖν. νῶ μὲν οὖν ὀρμώμεθον
ὑμεῖς δ', ὅταν καλῶμεν, ὀρμᾶσθαι ταχεῖς. 1080
(στροφὴ α')

ΦΙ. ὦ κοίλας πέτρας γύαλον
θερμὸν καὶ παγετῶδες, ὡς σ' οὐκ ἐμελλον ἄρ',
ὦ τάλας, 1065

λείψειν οὐδέποτε', ἀλλά μοι
καὶ θνήσκοντι συνοίσει. 1085

ὑμᾶς, quod optasse videtur Philoctetes v. 1070 sq. Cfr. infra v. 1178 sqq.

V. 1058. Schol.: τὰ τ' ἐκ νεῶς; τὰ ἐπὶ τῆς νεῶς. Recte; nam τὰ ἐκ νεῶς στείλωσι ex vulgari dicendi ratione dictum est pro τὰ ἐπὶ νεῶς ἐκ νεῶς στείλωσι, id quod maxime ad malum erigendum (στήσασθαι ἱστὸν ἐκ νεῶς) armamentaue tollenda pertinere vidit Herm. in retractationibus adnot. ad S. Ph. p. 15.

V. 1061. ὀρμώμεθον] Eadem primae personae dualis forma occurrit El. 950 λειψόμεθον. Antiquissimum exemplum huius formae habetur Hom. Il. XXIII 485 περιδόμεθον, ubi quidem alii libri περιδόμεθα cum hiato exhibent. Non satis causae est quod cum Elmsleio faciamus hanc formam ab Alexandrinis grammaticis fictam esse putante (ad Arist. Ach. 733).

V. 1062. ὀρμᾶσθαι ταχεῖς] De adiectivo, pro quo adverbium expectaveris, confer 526: ὀρμᾶσθω ταχύς, 808: νόσος ταχέ' ἀπέρχεται, 1223: ἔρπει ταχύς, Ai. 1266 sq.: χάρις ταχεῖα διαφρεῖ, Ant. 231: τοιαῦθ' ἐλίσσω ἤνυτον σχολῆ βραδύς, 1215: ἔτε ἀκείς. De infinitivo pro imperativo posito cfr. ad v. 57.

V. 1063—1138. ὦ κοίλας — βιόδορος αἶα] Postquam Ulixes cum Neoptolemo discessit, Philoctetes arcu spoliatus de summa calamitate, in quam Ulixidis fraude coniectus sit, conqueritur.

In eius autem calamitatis cogitatione ita defixus haeret. ut, quae chorus admonet v. 1077—1081, 1096—1100, 1117—1122, nihil omnino advertat, nec quicquam ad ea respondeat. Vide quae ad Ai. 359 adnotavimus. Ceterum qui consideraverit quae antea prolata a Philocteta sunt (v. 1004—1065), is valde errare intellet eos interpretes, qui, si quando Philoctetes in hoc loco de fraude iniuriaque sibi illata queritur non addito nomine hominis, a quo profecta sit, Neoptoleum significari putant. Immo luculentissime ex antecedentibus apparet nonnisi in Ulixem omnia illa convicia dici.

V. 1065. θερμὸν καὶ παγετῶδες] Recte vidit Thudichum molestias et caloris nimii et frigoris significari, quae perferendae auri habitatori sunt. De adiectivo παγετῶδες cfr. v. 293 sqq.

V. 1067. Schol.: ἀλλά μοι καὶ θνήσκοντι συνοίσει' ἀντὶ τοῦ καὶ ἀπολλυμένω μοι σύμφωρον ἔση καὶ ἀφέλιμον, καὶ δέξῃ με ἀποθανόντα. Ἡ οὐτῶ' οὖν ἐμοὶ ἔση καὶ ὄψει με ἀποθανόντα, ὑπερβολικῶς οἷον καὶ μετὰ θάνατον συνελεύση μοι, καὶ οὐ καταλείψεις με. Certum hoc est, verborum ἀλλά μοι καὶ θν. σ. hunc fere sensum esse debere: 'sed etiam morienti mihi habitaculum eris', id est 'sed etiam apud te' (appellat enim antrum ut socium) 'moriar'. Sed illud incertum est, scripseritne Sophocles συνοίσει, 'conveniens,

ἴμοι μοι μοι.
ὦ πληρέστατον αὔλιον
λύπας τὰς ἀπ' ἐμοῦ τάλας, 1070
τίπτ' αὖ μοι τὸ κατ' ἄμαρ
ἔσται; τοῦ ποτε τεύξομαι 1090
σιτονόμον μέλεος πόθεν ἐλπίδος;
εἶθ' αἰθέρος ἄνω
πτωκάδες ὄξυτόνον διὰ πνεύματος 1075
ἔλωσί μ' οὐ γὰρ ἔτ' ἰσχύω.

XO. σύ τοι, σύ τοι κατηξίωσας, ὦ βαρύντομ', οὐκ 1095
ἄλλοθεν ἢ τύχα εἶδ' ἀπὸ μείζονος,

idoneum, commodum eris', an quod ab Reiskio vel Elmsleio inventam est aptiusque videtur συνείσει, 'etiam mortem meam videbis'. De hoc usu verbi συνειδέναι, scire de aliquo, cfr. Ant. 266.

V. 1069 sq. πληρέστατον αὔλιον λύπας] I. e. 'antrum plenum gemitu', dolore extortum. Cfr. 936—939. Sententiae valde commodum sit τάλας leviter mutatum in πάλας.

V. 1071. Schol.: τί ποτ' αὖ μοι τὸ κατ' ἄμαρ; τί ἄρα τροφίμῳ μοι κατ' ἡμέραν ἔσται; — Τίπτ', id est τί ποτε, 'quid tandem?'. Sic Soph. El. 823 ποῦ ποτε, 'ubi tandem', et ibid. 930. — τὸ κατ' ἄμαρ, 'victus quotidianus'. Plenius Soph. O. C. 1364: τὸν κατ' ἡμέραν βίον. Alio sensu τὸ κατ' ἄμαρ Eurip. El. 145, 183 dixit.

V. 1072 sq. τοῦ ποτε — ἐλπίδος] De duplici interrogatione in unum membrum contracta cfr. 243 sq. Tum ἐλπίς σιτονόμος significat ἐλπίς διανομῆς σίτον. Cfr. Lobeck. ad Ai. p. 231 ed. sec. [et quae nos ad Eur. Med. 1010 adnotavimus].

V. 1074 sq. εἶθ' αἰθέρος] Vehementer haec corrupta sunt. Ex scholiis, in quibus variae lectiones πτωκάδες, πρωτάδες, δρομάδες et interpretationes δρομάδες αἰ καταγίδες, πτωκάδες αἰ Ἀρηναὶ ἐπιθετικῶς διὰ τὸ ἐπιεπιπίπτειν ἢ διὰ τὴν φωνήν adferuntur, nihil lucramur. Nam ipsum vocabulum πτωκάδες

si quid aliud genuinum videtur idque nullo modo convenit ventis. Neque ad opinionem eorum interpretum qui hunc sensum statuunt: 'utinam vento in nubes abripiar', quem in sensum certe haec requirantur: εἶθ' ἀρα μ' ἄνω — ἔλοιεν οὐδ' ἔτ' ἀρκῶ, vocabulum πτωκάδες accommodatum est. Rectius alii sententiam ad inopiam victus referunt. In aves autem, de quibus cogitant, illud epitheton non cadit; cadit vel maxime in leporem, πτώα vel πτάνα (cfr. Θῆρ' ὄρειβάτην v. 955) et fortasse scripsit poeta haec: εἰ θῆρες πλάνοι | πτωκάδες ὄξυτόνον διὰ πνεύματος | ἐλώσιν οὐκέτ' ἰσχύω, 'cum vagae ferae fugaces per stridentem auram ferrentur me non detinente'. Verba ὄξυτόνον διὰ πνεύματος ad celeritatem depingendam apta sunt.

V. 1077 sq. Schol.: σύ τοι, σύ τοι κατηξίωσας; σύ σαντῶ περιεποίησας τὴν νόσον; σύ σαντῶ τούτων πρόξενος γέγονας, ὦ δυστηγέστατε; σύ σαντῶ κατηξίωσας, καὶ οὐκ ἀπὸ τίνος ταύτῃ τῇ τύχῃ ἐνέχη ἀπὸ μείζονος σοῦ; διὸ μηδὲνα ἄλλον αἰτιῶ, ἀλλὰ σαντῶν ἐξῆν γὰρ σοὶ ἀπολυνθήσαντι τὰ κακὰ διαφνεῖν. Recte schol. vidit verbis ἀπὸ μείζονος accuratorem adverbii ἄλλοθεν explicationem contineri. Ceterum tradita verba horum versuum valde suspecta sunt; ἢ τύχα εἶδ' positum est pro ἔχει τύχα εἶδ' de Dindorfii coniectura haud satis certa.

εὐτέ γε, παρὸν φρονῆσαι, 1080
λωϊτέρον δαίμονος εἴλον τὸ κάκιον εὐρεῖν. 1100

(ἀντιστροφή α')

ΦΙ. ὦ τλάμων, τλάμων ἄρ' ἐγὼ
καὶ μόχθῳ λωβατός, ὃς ἦδη μετ' οὐθενὸς ὕστε-
ρον 1104

ἀνδρῶν εἰδοπίσω τάλας 1085
ναίων ἐνθάδ' ὀλοῦμαι,
αἰαί, αἰαί,

οὐ φορβὰν ἐτι προσφέρων,
οὐ πτανῶν ἀπ' ἐμῶν ὄπλων
κρταιαῖς μετὰ χειρῶν 1090
ἴσχω· ἀλλὰ μοι ἄσκοπα 1111
κρυπτά τ' ἐπη δολεραῖς ὑπέδν φρενός.
ἰδοῖμαι δέ νιν,
τὸν τάδε μυσάμενον, τὸν ἴσον χρόνον
ἐμᾶς λαχόντ' ἀνίας. 1095

V. 1080. εὐτέ γε] 'Cum quidem'. Vide ad O. C. 84. — παρὸν φρονῆσαι, cum tibi liceret sapere, i. e. meliora eligere.

V. 1081. Schol.: τοῦ λῳονος δαίμονος' τοῦ συμφέροντος. λείπει ἢ ἀντί. Male; genetivus aptus est ex notione comparativi, quae inest in verbo εἴλον, ita ut sensus sit: μᾶλλον τὸ κάκιον ἢ λῳονα δαίμονα ἐβούλου εὐρεῖν. De locutione αἰροῦμαι εὐρεῖν τι, 'malo mihi parare quid', confer El. 1304: κούδ' ἂν σε λυπήσασα δεξαίμην βραχὺ ἀντὶ μέγ' εὐρεῖν κέρδος, coll. Comm. mea de scholiorum in Soph. tragg. auctoritate p. 18 sq. et quae de usu verbi εὐρεῖν ad Trach. 25 adnotavimus.

V. 1083. Schol.: ὃς ἦδη μετ' οὐθενὸς τὸ ἐξῆς ὃς ἦδη ἐνθάδε ὀλοῦμαι, μετ' οὐθενὸς ὕστερον ἀνδρὸς εἰδοπίσω τάλας ναίων ὃ δὲ νοῦς; ἀρα ἐγὼ δύστηνος ἐνταῦθα ἀπολοῦμαι ἀνθρώπων κερχορισμένος;

V. 1088. Schol.: οὐ φορβὰν ἐτι προσφέρων ἀντὶ τοῦ προσφερόμενος ἐνίοτε δὲ ἐμπα-

λιν φησὶ διακονοῦμενος ἀντὶ τοῦ διακονῶν, καὶ στιβαδοποιούμενος ἀντὶ τοῦ στιβαδοποιῶν.

V. 1090 sq. Male Brunck. ad κρται. μετὰ χειρῶν intellegi ὄντων iubet. Μετὰ χειρῶν est 'in manibus'. Ad ἴσχων repetendum φορβάν.

V. 1091 sq. Schol.: ἀλλὰ μοι ἄσκοπα ἀπροσδόκητα, δόλια, ἃ οὐκ ἔστι προσκείμενα. γρ. δὲ καὶ ἄφορα, ἀπὸ τοῦ μὴ φορεῖν, ἀντὶ τοῦ λαθραῖα. Ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν κολυμβῶντων (hoc pertinet ad ὑπέδν). Κρυπτά δὲ ἐπη φησὶ τὰ τοῦ Ὀδυσσεως. Εἰς τὸ αὐτὸ ἀλλὰ μοι τὰ ἀφανῆ καὶ κρυπτά δολίαις φρενός ὑπέδν με τὸ δὲ ἐξῆς ἀλλὰ μοι ὑπέδν ἄσκοπα κρυπτά τε ἐπη δολεραῖς φρενός. Male scholiasta με supplet. Nec debet Buttmannum locutio ὑπέδν μοι offendere. Cfr. Trach. 298: ἐμοὶ γὰρ οἶκτος δεινός εἰσέβη. Herodot. VI 138: καὶ σφίσι βουλευομένοισι δεινὸν τι εἰσέδυνε. Plato de Rep. p. 330 D: εἰσέρχεται αὐτῷ δέος καὶ φροντίς. De vocabulo ἄσκοπος ad El. 848 diximus.

ΧΟ. πότμος, πότμος σε δαιμόνων τάδ', οὐδὲ σέ γε
δόλος 1116

ἔσχ' ὑπὸ χειρὸς ἐμᾶς. στυγεράν ἔχε
δύσποτον ἄρ' ἐπ' ἄλλοις 1120

καὶ γὰρ ἐμοὶ τοῦτο μέλει, μὴ φιλότητ' ἀπόσῃ. 1100
(στρόφη β')

ΦΙ. οἶμοι μοι καὶ που πολιάς
πόντου θινὸς ἐφήμενος
γελᾷ μου, χειρὶ πάλλων 1125

V. 1096 sq. Schol.: πότμος σε δαιμόνων λείπει ἢ ἐξ' ἐνθεῶν γὰρ τύχη τις τοῦτο κελήθηκεν, καὶ οὐχ ὑπ' ἐμοῦ δεδῶσαι· κατὰ κοινοῦ τὸ ἔσχεν. Τὸ δὲ ἐξῆς πότμος σε δαιμόνων τάδ' ἔσχεν οὐδὲ σε δόλος ἔσχεν ὑπὸ χειρὸς ἐμᾶς· ὃ δὲ νοῦς· παῦσαι τῶν καταρῶν τούτων, μὴ διὰ τούτων κτήση ἡμᾶς ἐχθρούς, θεός γὰρ τῆς δυστυχίας ταύτης παραίτιος, οὐχ ἡμεῖς γεγόναμεν, οὔτε δολῶν ὑπεισελθόντες, οὔτ' ἄλλῳ τινὶ πράγματι. Male scholiasta ἐξ praepositionem supplet; πότμος δαιμόνων est θεῖα μοῖρα. Similiter Verg. Aen. II 257: 'fatisque deum defensos iniquis — laxat claustra Sinon'. Ceterum praegnante dictum τάδε πότμος δαιμόνων σε ἔσχε, significans: τάδε ἐστὶ πότμος δαιμόνων ἃ ἔσχε σε, 'hoc quod te tenuit fatum deorum est'. Simillime Aesch. Pers. 750: πῶς τάδ' οὐ νόσος φρενῶν εἶχε παῖδ' ἐμόν;

V. 1097. σέ γε] Recte Buttmannum epicam esse hanc formam loquendi monet, qua in sermone bimembri pronomen subiecti vel obiecti communis in posteriore membro non necessarium quidem, sed cum vi ponatur, addita plerumque γέ particula, veluti Hom. II. V 184: ὄγ' ἀνήρ, III 409: ἦ ὄγε, X 237: μηδὲ σύ γε — σὺ δέ. Rarissime tamen poetae tragici hanc epicorum formam loquendi imitati sunt, neque fecerunt id nisi in carminibus melicis. Apud Sophoclem unus praeter hunc locum exstat eiusdem generis, O. R.

1102: τίς σε, τέκνον, τίς σ' ἐτιτε τῶν μακραιώνων ἀρα, Πανός ὀρεσαιβάτα πατρός πελασθεῖς, ἢ σέ γ' εὐνάτεια Λοξίου; Cui simillimum est quod legimus apud Homer. Od. VIII 488: Δημόδοκ', ἔσχεα δὴ σε βροτῶν αἰνίζομαι ἀπάντων, ἢ σέ γε Μοῦσ', ἐδίδαξες, Διὸς παῖς, ἢ σέ γ' Ἀπόλλων.

V. 1097 sq. ἔσχ' ὑπὸ χειρὸς ἐμᾶς] Dictum ita propter membrum oppositum pro eo, quod expectaveris, οὐδὲ ἐσχέθης δόλω ὑπὸ χειρὸς ἐμᾶς. Monuit iam Buttm.

V. 1098 sq. στυγεράν ἔχε — ἐπ' ἄλλοις] 'Dirige diras in alios' ('non in me': nihil aliud enim ἐπ' ἄλλοις dicit nec certi quidam intellegendi sunt). De usu verbi ἔχειν ad v. 303 diximus.

V. 1100. Recte schol.: παῦσαι τῶν καταρῶν τούτων, ὃ Φιλοκτῆτα, μὴ διὰ τούτων κτήση ἡμᾶς ἐχθρούς. Fieri enim non potest, quin Philoctetes chori etiam, qui Ulixis causam agat, ab se animum diris, quibus virum illum execratur, abalienet.

V. 1101 sq. Nota πολιάς πόντου θινός, quod dici debet πολιοῦ πόντου θινός, ut apud Hom. II. I 350: θῖν' ἐφ' ἄλός πολιῆς. Ita solent tragici epitheta nominibus non suis applicare, dummodo notiones, quibus opus est, in tota verborum complexione adsint. Vide Eur. Herc. f. 396 et Lobeck. ad Ai. 7. HERM.

V. 1103. Schol.: γελᾷ ὁ Ὀδυσσεύς. Notandum autem usus rarissimus verbi simplicis γελᾷν

τὰν ἐμὴν μελέου τροφάν,
τὰν οὐδείς ποτ' ἐβάστασεν. 1105
ὦ τόξον φίλον, ὦ φίλων
χειρῶν ἐκβεβιασμένον,
ἢ πον ἐλεινὸν ὄρας, φρένας εἴ τινας 1130
ἐχεις, τὸν Ἡράκλειον
ἄρθμιον ὠδέ σοι 1110
οὐκέτι χρῆσόμενον τὸ μεθύστερον
ἀλλ' ἐν μεταλλαγᾷ 1135
πολυμηγάνου ἀνδρὸς ἐρέσσει,
ὄρων μὲν αἰσχροῦς ἀπάτας,
στυγνὸν τε φῶτ' ἐχθοδοπόν, 1115

cum genetivo coniuncti. Vulgo tantum καταγελάειν ita dicitur. Sed vide quae ad Ai. 745 adnotavimus.

V. 1104. τροφάν, i. e. τόξα. Vide v. 931, 933.

V. 1106. φίλων χειρῶν Home-rico dicendi genere.

V. 1109 sqq. Schol.: ἀντι τοῦ ἐμέ, τὸν τοῦ Ἡρακλέους διάδοχον. Hesychius: ἄρθμιον φίλοι, παρὰ τὸ ἠρμόσθαι, καὶ συμφωνεῖν ἡμῖν. Conferatur Philostr. Iun. in Ieon. p. 889 ed. Olear.: θεράπων δὴ γενέσθαι τῷ Ἡρακλεῖ ὁ Φιλοκτήτης ἐν νηπίον, ὅτε καὶ φορέας εἶναι δι τῶν τόξων, ἃ δὴ καὶ ὑστερον μισθὸν λαβεῖν παρ' αὐτοῦ τῆς εἰς τὴν πύραν ὑποργίας.

V. 1112. Genetivus ἀνδρὸς pendet ab μεταλλαγᾷ, totiusque loci hic est sensus: 'in mutata possessione viri vafrī gestaris'. Vide ad v. 139 sq. Cum autem mancum esse verum ex metro versus antistrophici appareat et cum ἐν μεταλλαγᾷ ἐρέσσει parum probetur, videndum est ne quod vocabulum interciderit unde genetivus πολυμηγάνου ἀνδρὸς aptus esset, velut χερσῶν δ' ἐν μεταλλαγᾷ π. α. ἐρέσσει. Neque vero, ut monet M. Seyff., remigandi imago in arcu usum qualemcunque vis quadrat, ut fortasse pro ἐρέσσει scribendum sit ἔλλισσει.

V. 1114. ὄρων μὲν αἰσχροῦς ἀπάτας] Ad Ulixem haec, non

ad Neoptoleum pertinere primum ex eo apparet, quod Philoctetes in toto hoc carmine, quod post Ulixem et Neoptolemi discessum canit, de Ulixem tantum conqueritur et conqueri debet, ut cuius solius vi et iniuria armis suis, quae Neoptolemus iam redditurus erat (974 sqq.), in perpetuum destitutus sit. Vide ad v. 1063 sqq. adnotata. Deinde cum et antecedentia πολυμηγάνου ἀνδρὸς necessario ad Ulixem referri debeant et sequentia στυγνὸν τε φῶτ' etc., inque his ipsis Philoctetes verbo αἰσχροῦς ἀπάτας, qua privatus sit arcu, ex Ulixem esse ortam declaravit: profecto verba αἰσχροῦς ἀπάτας et ad eandem illam iniuriam debere referri, cum aliam non sit expertus fraudem, neque ad alium posse quam ad Ulixem pertinere certissimum est. Postremo participium etiam praesentis ὄρων satis superque ostendit verba αἰσχροῦς ἀπάτας στυγνὸν τε φῶτ' ἐχθ. poetarum more in hunc sensum esse dicta: 'turpes fraudes invisī hostis', i. e. 'videns, qui turpes commisit fraudes, invisus hostem'. Ceterum de collocatione μὲν particulae cfr. v. 279 sq.: ὄρωντα μὲν γυῖς — πάσας βεβῶσας, ἀνδρα δ' οὐδέν' ἐντοπον.

V. 1115 sq. Participium ἀνατέλλοντα active dictum pro ἀναπέμποντα, ita ut sensus hic sit: 'innumera ex turpibus malis exoriri facientem'. Post ἐμήσατο in

μυρὸ ἀπ' αἰσχροῦ ἀνατέλλονθ', ὅσ' ἐφ' ἡμῖν
κακ' ἐμήσατο . . .
ΧΟ. ἀνδρὸς τοι τὸ μὲν εὖ δίκαιον εἰπεῖν, 1140
εἰπόντος δὲ μὴ φθονεράν
ἐξῶσαι γλώσσας ὀδύνας.
κεῖνος δ' εἰς ἀπὸ πολλῶν 1120
ταχθεῖς τῶνθ' ἐφημοσύνα
κοινὰν ἤρυσεν εἰς φίλους ἀρωγάν. 1145
(ἀντιστροφή β'.)
ΦΙ. ὦ πτανὰ θῆρα, χαροπῶν τ'
ἔθνη θηρῶν, οὗς ὄδ' ἐχει
χῶρος οὐρεσιβώτας, 1125

libris additur Ὀδυσσεύς, quod nomen interpreti deberi et metro et sensu admonemur. Fortasse Ὀδυσσεύς inepta interpretatio est Homericī Ὀδῆτις, ut poeta scripsisset videatur ὅσ' ἐφ' ἡμῖν κακ' ἐμήσατ' οὗτις, 'innumera mala ex turpibus facinoribus procreantem quot nemo in me machinatus est'. De οὗτις cfr. Ai. 424, Aesch. Eum. 666. Addit Hermannus: 'Turpia mala, quae iam est machinatus Ulixes, in eo posita sunt, quod et exposuit Philoctetes et nunc arcu privavit; mala autem, quae ex his excitare eum dicit, sunt carentis arcu multo miserabilior vita'. Ceterum de μὲν — τὲ particulis ad v. 1038 sq. admonuimus.

V. 1117 sq. ἀνδρὸς τοι — ὀδύνας] Certissimum mihi videtur verba εὖ δίκαιον aliquid vitii contraxisse. Fortasse scriptum fuit τὸ μὲν οὐ δίκαιον εἰπεῖν vel potius τὸ μὲν ἐνδικον κατεπεῖν. Illud quidem non dubito, quin istiusmodi quid positum fuerit, ut sensus hic esset: 'viri boni est libere dicere quidquid iniustum putet esse, sed ubi dixerit, dictis acerbis invidiaeque plenis abstinere'. Concedit chorus Philoctetae esse, quod de fraude sibi illata conqueratur, sed admonet simul, ne acerbis malignisque verbis in Ulixem invehat, quippe qui, id quod sequentibus explicat, non malevolentia quadam ductus aut

sui commodi causa, sed amicorum salutis ut prospiceret id, quod molestum Philoctetae sit, suscipiendum faciendumque putarit. De ἀνδρὸς significatu ad Ai. 512 dixi. Deinde nihil offensionis est in genetivo εἰπόντος, pro quo poterat poeta εἰπόντα dicere, sed metri gratia posuit εἰπόντος, praecedenti genetivo ἀνδρὸς accommodatum. Denique verbis φθονεράν ἐξῶσαι γλώσσας ὀδύνας nihil significatur nisi γλώσσαλον εἶναι, sive, ut recte scholiasta interpretatur, πικραίνεσθαι. Cfr. Eur. Med. 525: δεῖ μ' — ὑπεκδραμεῖν τὴν σὴν στόμαγον, ὡ γύναι, γλωσσαλίαν. Androm. 689: ἦν δ' ὄξυθυμῆς, σοὶ μὲν ἢ γλωσσαλίᾳ μείζον, ἐμοὶ δὲ κέρδος ἢ προμηθία.

V. 1121. τῶνδε ad πολλῶν referendum est.

V. 1123 sq. Schol.: ὦ πτηνὰ θῆραι ἀντι τοῦ ὡ ἀγροὶ ἀγρονεῖ γὰρ καὶ πτηνὰ. Similiter Romani verbum 'venationis', quod idem proprie atque θῆρα significat, notione rei, quae capitur vel capta est, usurparunt. Cfr. Liv. XXXV 49: 'cum miraremur, unde illi eo tempore anni tam multa et varia venatio etc.'.

V. 1124 sq. Οὗς — οὐρ. poetice dictum pro: 'qui hic in montibus pascimini?'. Conferendum vocabulum ολοβώτης, quo usus poeta est Ai. 614.

φυγᾶ μ' οὐκέτ' ἀπ' αὐλίων
 πελάτ'· οὐ γὰρ ἔχω χεροῖν
 τὰν πρόσθεν βελέων ἀλκίαν,
 ὃ δύστατος ἐγὼ τανῦν·
 ἀλλ' ἀνέδην ὅδε χῶρος ἐρύκεται,
 οὐκέτι φοβητὸς ὑμῖν,
 ἔρπετε, νῦν καλὸν
 ἀντίφονον κορέσαι στόμα πρὸς χάριν
 ἐμᾶς σαρκὸς αἰόλας.
 ἀπὸ γὰρ βίον ἀντίκα λείψω.
 πόθεν γὰρ ἔσται βιοτά;
 τίς ὦδ' ἐν αὔραις τρέφεται,
 μηκέτι μηδενὸς κρατύνων ὄσα πέμπει βιόδωρος
 αἶα;

XO. πρὸς θεῶν, εἴ τι σέβει, ξένον πέλασσον

V. 1126 sq. Schol.: φυγᾶ μ' οὐκέτ' ἀπ' αὐλίων· ἀντί τοῦ οὐκέτι φεύξεσθέ με, οὐκέτι μετὰ φυγῆς καὶ φόβου προσπελάσετε μοι. Similiter atque φυγῆ φεύγειν hoc loco dictum est φυγῆ—πελάζειν, significans 'ita appropinquare, ut statim rursus aufugias'. Sensus enim totius loci hic est: 'opportunitum iam est, o ferae, appropinquare a lustris vestris ad me, ut me petatis et carne mea vos satietis, non, ut antea fecistis, ut me fugiatis'. De verbo πελάζειν cum accusativo coniuncto cfr. infra v. 1163, Eur. Androm. 1167 ὄμμα πελάζει, Rhes. 13 τὰς ἡμετέρας κοίτας πλάθουσι. De futuri forma πελάτε cfr. quae Elmsl. ad O. Col. 1060 attulit. Ceterum non haberet sententia aliquid tumidi et a Sophocle alieni, ut nunc habet, si scriptum esset: φυγᾶ μηκέτ' ἀπ' αὐλίων (ab antro meo) πλάξεσθ'· οὐ γὰρ κτέ.

V. 1128. Non puto ἀλκίαν a Sophocle scriptum esse; neque enim spondeus ferri hic potest. Herm. coniecit ἀκμάαν.

V. 1130 sqq. ἀλλ'—νῦν καλόν] Particula ἀλλὰ iungenda est cum ἔρπετε, νῦν καλόν etc., verbis mediis ἀνέδην—ἡμῖν ita adiectis, ut pro membro causali

sint. Vulgo eo sensu adici γὰρ particula solet.

V. 1130. Schol.: ἀλλ' ἀνέδην ὅδε χῶρος; ἐπ' ἐξουσίας ὁ τόπος ὑμῖν οὗτος ἀνείκται, ἀντί τοῦ ἀδεία ὑπὸ τῶν θεῶν ὁ τόπος κατασχεθήσεται. De forma orationis Neuius conferri O. R. 997 iubet.

V. 1131. Responsionis causa verba transponenda videntur: φοβητὸς οὐκέθ' ὑμῖν.

V. 1132. καλὸν ἔστι significat 'opportunitum est'. Cfr. fr. 152 Dind.: ἀλλ' ἐγγύς ἔκτατος ἔστιν, οὐ μένειν καλόν, El. 384: νῦν γὰρ ἐν καλῷ φρονεῖν.

V. 1133 sq. ἀντίφονον στόμα] 'Os quod caedem pro caede reddit'. Sic δίκαι ἀντίφονοι in Soph. El. 248. MATTH. Πρὸς χάριν, 'ut volupe est'. Genetivus σαρκὸς pendet a κορέσαι. Cfr. Krueg. II § 47, 16, 1. Denique αἰόλας recte Musgr. propter ulcus, non propter vulnera a feris facta additum vidit.

V. 1137. Schol.: τίς ὦδ' ἐν αὔραις τρέφεται· τίς τρέφεται ἐξ ἀνέμων, μηδενὸς τῶν ἐκ γῆς τροφίμων εὐπορῶν; De ἐν praepositione ad v. 60 diximus. Cfr. Plato de Legg. X p. 887 D ἐν γάλαξιν τρεφόμενοι.

V. 1139 sq. πρὸς θεῶν—

εὐνοία πάσα πελάταν.
 ἀλλὰ γινῶθ', εὐ γινῶθ', ὅτι σὸν
 κῆρα τάνδ' ἀποφένγειν·
 οἰκτρὰ γὰρ βόσκειν, ἀδαῆς δ'
 ἔχειν μυρίον ἄχθος, ὃ ξυνοικεῖ.

(Λυμοιοσότροφα.)

ΦΙ. πάλιν, πάλιν παλαιὸν ἄλγημ' ὑπέμνασας, ὃ
 λῶσθε τῶν πρὶν ἐντόπων.
 1140 1171

τί μ' ὄλεσας; τί μ' εἰργασαι;

XO. τί τοῦτ' ἔλεξας;

ΦΙ. εἰ σὺ τὰν ἐμοὶ στυγεράν
 Τροάδα γὰρ μ' ἠλπίσας ἄξειν.
 1150

XO. τόδε γὰρ νοῶ κράτιστον.
 1176

ΦΙ. ἀπὸ νῦν με λείπει ἤδη.

XO. φίλα μοι, φίλα ταῦτα παρήγγειλας ἐκόντι τε
 πράσσειν.
 1180

ἴωμεν, ἴωμεν,

ναὸς ἴν' ἡμῖν τέτακται.
 1155

ΦΙ. μῆ, πρὸς ἀράϊον Διὸς, ἔλθης, ἱκετεύω.

XO. μετρίαζε.

πέλασσον] 'Per deos, si quid tibi religioni habes, obfer te hospiti qui summa benevolentia se tibi obfert'. Hanc sententiam, quam etiam M. Seyff. proposuit, voluisse poetam, ratio docet quam inter πέλασσον et πελάταν intercedere apparet. Cum verbis εἴ τι σέβει cfr. v. 468 sq., de accusativo ἔξενον v. ad v. 1126 sq., de forma πέλασσον cfr. ὄσα v. 509 et formam μέσσοις, qua Sophocles alibi usus est.

V. 1141. De ἀλλὰ particula v. ad v. 228.

V. 1142. κῆρα τάνδ'] Morbus cur κῆρα appellatus sit, ad v. 42 explicavimus.

V. 1143 sq. Sensus est: 'hic morbus miserabilis est ad alendum eum, et nescius sustinere infinita mala, quae cum eo coniuncta sunt'. Id est: maior est hic morbus, quam ut qui eo affectus sit tanta mala perferre queat. HERM. De verbo βόσκειν confer v. 313: βόσκων τὴν ἀθηράγον νόσον, de ξυνοικεῖ

Soph. Trag. I. 1. Ed. IV.

κεῖ (scil. αὐτῇ) quae ad v. 266 adnotata sunt.

V. 1145. Schol. ad v. 1165 recte adnotat: Οὗτος δὲ ταῦτα λεγόντων συνήσιν, ὅτι παραινῶσιν αὐτῷ εἰς Ἴλιον ἔλθειν πρὸς ὃ ἀνακράζει, πάλιν, πάλιν μοι.
 V. 1146. Schol.: ὦ λῶσθε τῶν πρὶν ἐντόπων· ὠ βέλτιστε τῶν πλησιασάντων μοι πάλαι.

V. 1153. Schol.: φίλα μοι· ἐμοὶ βουλομένο ἠδέως ἀποπλευσαι κελεύεις. Sensus est: 'iucunda mihi haec, quae praecepisti, sunt, et paratus sum ea facere'. Cfr. Aesch. Prom. 277 οὐκ ἀνούσαις ἐπεθῶνξας τοῦτο.

V. 1155. Ἴνα ναὸς ἡμῖν τέτακται est: 'qua in parte navis cuique nostrum sua est statio'. HERM.

V. 1156. Schol.: μῆ, πρὸς ἀράϊον· ἀρὰ ἢ ἐνχῆ· ἀράϊος οὖν, ὃ πάντες προσευχόμεθα, ἢ ὃν ἐπιναλουμεθα ἀρώμενοι· ὡσπερ δὲ ἱκεσίον λέγονσι τοῦ τοῦς ἱκέτας ἐποπτεύοντος, οὕτως

- ΦΙ. ὦ ξένοι,
μείνατε, πρὸς θεῶν. ΧΟ. τί θροεῖς; 1185
- ΦΙ. αἰαί, αἰαί· δαίμων, δαίμων.
ἀπόλωλ' ὁ τάλας. 1160
- ὦ πούς, πούς, τί σ' ἐτ' ἐν βίῳ
τεύξω τῷ μετόπιν τάλας;
ὦ ξένοι, ἔλθ' ἐπήλυδες αὐθις. 1190
- ΧΟ. τί ῥέζοντες ἀλλοκότῳ
γνώμα τῶν πάρος, ὧν προύφαινες; 1165
- ΦΙ. οὔτοι νεμεσητόν
ἀλύοντα χειμερίῳ
λύπα καὶ παρὰ νοῦν θροεῖν. 1195
- ΧΟ. βᾶθι νυν, ὦ τάλαν, ὡς σε κελύομεν.
ΦΙ. οὐδέποτ', οὐδέποτ', ἴσθι τόδ' ἐμπεδον, 1170
οὐδ' εἰ πυρφόρος ἀστεροπητῆς
βροντᾶς αὐγαῖς μ' εἶσι φλογίζων.
ἐρρέτω Ἴλιον, οἷ θ' ὑπ' ἐκείνῳ 1200
πάντες, ὅσοι τόδ' ἐτλασαν ἐμοῦ ποδὸς
ἄρθρον ἀπῶσαι. ἀλλ', ὦ ξένοι,
ἐν γέ μοι, ἐν γέ μοι εὐχος ὀρέξατε. 1175

ἀραιὸν τοῦ τοῦς ἀρωμένους ἐπι-
σκοποῦντος. ἔλθῃς· ἀντὶ τοῦ
ἀπέλθῃς. Diras imprecatur Philo-
ctetes choro, si abeat. De sensu
verbi ἔλθῃς vide ad v. 48.

V. 1162. Schol.: τεύξω· ποι-
ήσω (quid tibi faciam?) μετό-
πιν· μετὰ ταῦτα, μετόπισθεν.

V. 1163. ἐπήλυδες αὐθις est
'revertentes'. Iam enim abibant.
HERM.

V. 1164 sq. Schol.: τί πράζον-
τες ἐναντία γνώμῃ, ἕτερον παρὰ
τὸ πρότερον. Sensus hic est:
'quid aliud facturi (revertamur)
diverso a prioribus quae edicebas
consilio tuo?' i. e. numquid con-
siliium mutavisti? non videris. Ge-
netivus τῶν πάρος pendet ab ἀλ-
λοκότῳ ut ab ἄλλος, ἕτερος, διά-
φορος.

V. 1166. οὔτοι νεμεσητόν] Sic Hom. II. IX 523: πρὶν δ' οὔ-
τι νεμεσητόν κεχολῶσθαι, ubi
schol.: πρότερον δὲ οὐ μεμπτός
ὑπήρχες ὀργίζόμενος. — De ver-
bo ἀλύοντα confer II. V 352

(de Venere vulnerata): ἡ δ' ἀλύ-
οντο· ἀπεβήσεται, τείρετο δ' α-
νώς, ubi schol.: ἀδημονοῦσα, καὶ
οἶον λύσειν μὴ εὐρίσκουσα τῶν
κακῶν.

V. 1167 sq. Schol.: χειμερίῳ
λύπα· ταραχῶδει πάθει, μετα-
φορικῶς· οὐκ ἔστι, φησί, μεμ-
πτόν τῳ δυστυχοῦντι καὶ παρα-
φθέγγεσθαι. Frequentant χει-
μάζω 'turbandi' vel 'iactandi' sensu
poetae. O. R. 101. Eur. Hippol.
315. MUSGR.

V. 1170. Schol.: τοῦτο γίνωσκε,
ὅτι οὐκ ἐρχομαι, οὐδ' εἰ αὐτὸς
ὁ Ζεὺς μετέλθοι με ταῖς βρον-
ταῖς, τουτέστιν, οὐδ' εἰ κεραι-
νοὶ με ὁ Ζεὺς, ἂν μὴ ἔλθω.

V. 1171. πυρφόρος ἀστε-
ροπητῆς] Vide quae ad v. 1426
adnotavimus.

V. 1175. Brunck., ut integer
esset tetrameter dactylicus, ἀλλ' ὦ
ξένοι, Herm. ἀλλὰ τόδ', ὦ ξένοι
scripserunt. Fortassis ἀλλ' ἄγετ',
ὦ ξένοι scriptum fuit.

- ΧΟ. ποῖον ἔρεις τόδ' ἔπος; ΦΙ. ξίφος, εἴ ποθεν,
ἢ γένυν ἢ βελέων τι προπέμψατε. 1205
- ΧΟ. ὡς τίνα δὴ ῥέξῃς παλάμαν ποτέ;
ΦΙ. κρᾶτ' ἀπὸ πάντα καὶ ἄρθρα τέμω χειρὶ· 1180
φονᾶ, φονᾶ νόος ἦδη.
ΧΟ. τί ποτε; ΦΙ. πατέρα ματεύων. 1210
- ΧΟ. ποῖ γᾶς; ΦΙ. ἐς Ἄιδον.
οὐ γὰρ ἐν φάει γ' ἐτι.
ὦ πόλις, ὦ πόλις πατρία, 1185
πῶς ἂν εἰσίδοιμ' ἄθλιός σ' ἀνήρ,
ὅς γε σὰν λιπῶν ἱερὰν 1215
λιβάδ' ἐχθροῖς [ἔβαν] Δαναοῖς
ἀρωγὸς ἐτ' οὐδὲν εἰμι.
ΧΟ. Ἐγὼ μὲν ἦδη καὶ πάλαι νεὼς ὁμοῦ 1190
στείχων ἂν ἦ σοι τῆς ἐμῆς, εἰ μὴ πέλας

V. 1177. εἴ ποθεν] Elliptice
pro εἴ ποθεν λαβεῖν δύνασθε;
et sic pro ὀπόθεν δὴ. Sic Ai. 885:
εἴ ποθι λεύσσω pro ὅπου δὴ
λεύσσω. BUTTM.

V. 1179. Schol.: παλάμην·
κρᾶξιν· ὄθεν καὶ παλαμᾶσθαι·
ἢ τέχνην.

V. 1180. κρᾶτα πάντα absurde
dicitur. Herm. κρᾶτ' ἀπὸ πάντα,
Bergk. κρᾶτα καὶ ἄρθρα ἀπὸ
πάντα scribendum putavit. For-
tasse πάντα corruptum est ex
τᾶδε (χειρὶ). Coniunctivus τέμω
pendet ex praegresso ὡς.

V. 1181. Schol.: φονᾶ· θά-
νατον ἐπιθνυεῖ. Gale-
nus in glossis Hippocrateis: φονᾶ,
φονεύειν ἐπιθνυεῖ. Quod rectius
videtur Hermanno, monenti: Neque
enim ut vivere desinat optat, sed
vult sese occidere.

V. 1182. Hermanno ματεύων
constructione referendum ad τέμω
videtur. At multo aptius referetur
ad sententiam verborum φονᾶ
νόος ἦδη.

V. 1187 sq. Schol.: ὅς γε σὰν
λιπῶν· ὅστις ποτὲ καταλιπὼν
σε ἐπὶ τὸ βοηθεῖν τοῖς Ἑλλησιν
οὐκέτι οὐδὲν εἰμί, unde apparet
scholiastam non habuisse ἔβαν.
Haec igitur interpretatio delenda
est, ut versus hunc in modum di-

scribendi videantur: ὅς γε σὰν
λιπῶν ἱερὰν λιβάδ' ἐχ-
θροῖς Δαναοῖσιν ἀρωγὸς ἐτ' οὐδὲν
εἰμι. — Schol.: Λιβᾶδα· τὴν
τοῦ ἐπιχωρίου ποταμοῦ. Signi-
ficat Sperchium.

V. 1190. Quod scholiasta dicit,
ἐντεῦθεν διπλοῦν ἐστὶ τὸ ἐπ-
εισόδιον, eo spectat, quod in hac
scena non, ut plerumque, una, sed
duae personae adveniunt. Philo-
ctetes interea se in antrum suum
recipit, ut ex v. 1263 sqq. intellegitur.
HERM.

V. 1190. Schol.: ὁμοῦ· ἐγγύς.
Phot. Lex.: ὁμοῦ· ἀντὶ τοῦ ἐγγύς·
ἐστὶ δὲ τοῦτο πολὺ παρὰ
τοῖς Ἀττικοῖς, ὡς καὶ Μέναν-
δρος· ἦδη γὰρ τοῦ τίττειν ὁμοῦ.
Soph. Ant. 1180: καὶ μὴν ὄρω
τάλαιναν Εὐρυδίκην ὁμοῦ. Ari-
stoph. Pac. 513: καὶ μὴν ὁμοῦ
'στὶν ἦδη. BUTTM. De καὶ πάλαι
ad v. 948 monitum est.

V. 1191 sq. Locutione στεί-
χων ἂν ἦ, quam non esse poe-
ticam tantum periphrasin idem si-
gnificantem atque ἔστειχων ἂν lu-
culenter ex hoc loco apparet, in
quo metri causa ἔστειχων ἂν
scribi licuit, hoc significatur: 'in
itinerē essem ad navem meam'.
Cfr. Aristoph. Ran. 35 ἐγγύς τῆς
θύρας ἦδη βαδίξων εἰμί τῆσδε.

Ὀδυσσεύα στείλοντα τὸν τ' Ἀχιλλέως 1230
 γόνον πρὸς ἡμᾶς δεῦρ' ἰόντ' ἐλεύσομεν.
 ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

οὐκ ἂν φράσειας, ἦντιν' αὖ παλίντροπος 1195
 κέλευθον ἔρπεις ὧδε σὺν σπουδῇ ταχύς;
 ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

λύσαν ὅσ' ἐξήμαρτον ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ.
 ΟΔ. δεινὸν γε φωνεῖς· ἢ δ' ἁμαρτία τίς ἦν; 1225
 ΝΕ. ἦν σοὶ πιθόμενος τῷ τε σύμπαντι στρατῷ
 ΟΔ. ἐπραξας ἔργον ποῖον ὧν οὐ σοι πρόπον;
 ΝΕ. ἀπάταισιν αἰσχροῖς ἄνδρα καὶ δόλοισι ἐλάων. 1200
 ΟΔ. τὸν ποῖον; ὧ μοι, μῶν τι βουλευεῖ νέον;
 ΝΕ. νέον μὲν οὐδέν· τῷ δὲ Πολίαντος τότῳ 1230
 ΟΔ. τί χοῖμα δράσεις; ὧς μ' ὑπῆλθέ τις φόβος.
 ΝΕ. παρ' οὐπερ ἔλαβον τάδε τὰ τόξ', αὐθις πάλιν
 ΟΔ. ὦ Ζεῦ, τί λέξεις; οὔτι πον δοῦναι νοεῖς; 1205
 ΝΕ. αἰσχροῦς γὰρ αὐτὰ κοῦ δίκη λαβὼν ἔχω.
 ΟΔ. πρὸς θεῶν, πότερα δὴ κεροτομῶν λέγεις τάδε; 1235
 ΝΕ. εἰ κεροτόμησις ἐστὶ τάληθῆ λέγειν.
 ΟΔ. τί φῆς, Ἀχιλλέως παῖ; τίν' εἰρηκας λόγον;
 ΝΕ. δις ταῦτά βούλει καὶ τρεῖς ἀναπολεῖν μ' ἔπη; 1210
 ΟΔ. ἀρχὴν κλύειν ἂν οὐδ' ἄπαξ ἐβουλόμην.
 ΝΕ. εὖ νῦν ἐπίστω πάντ' ἀκηκοῶς λόγον. 1240

In proximo versu repetitum *στείλοντα* parum aptum et ex *σπεύδοντα* depravatam videtur.

V. 1194. Schol.: ἦντιν' αὖ παλίντροπος κέλευθον ἔρπεις· ἀντι τοῦ εἰς ποῖον τόπον ἀπέρχη. Τοῦτο δὲ ὁ Νεοπτόλεμος, αποδοῦναι βουλούμενος τὰ τόξα τῷ Φιλοκτιῆ, ἐπιπλήσεται ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεύς. — De locutione κέλευθον ἔρπειν in censura Ai. ab Lob. edit. p. 51 exposui.

V. 1198. ἦν] Volebat addere ἦμαρτον vel ἔπραξα, ut mox ad v. 1200 mente repetendum ἐπραξα ἁμαρτίαν et ad v. 1204 δοῦναι νοῶ e v. 1205.

V. 1199. Hoc dicit: ποῖον ἐπραξας ἔργον τούτων, ἃ σε πράξαι οὐ σοι πρόπον, ut in O. R. 862: οὐδὲν γὰρ ἂν πράξαιμ' ἂν ὧν οὐ σοι φίλον.

V. 1201. Cum Neoptolemus ἄνδρα infinite dixerit, tanto cupidius Ulixes, de Philocteta eum cogitare sentiens, quis iste vir sit interrogat. HERM. Cfr. Eur. Med. 37: δέδοικα δ' αὐτὴν μὴ τι βουλεύσῃ νέον.

V. 1207. πότερα] Vide quae de usu huius particulae ad Ai. 452 adnotavimus.

V. 1210. Schol.: ἀναπολεῖν· τὰ αὐτὰ λέγειν· ἀπὸ τῶν δευτέρων ἀναπολούντων τὴν ἡροτριαμένην γῆν. Vide quae ad Ant. 847 sqq. adnotata sunt, et cfr. Plat. Phileb. p. 60A εὐδ' ἢ παροιμία δοκεῖ ἔχειν, τὸ καὶ δις καὶ τρεῖς τὸ γε καλῶς ἔχον ἐπαναπολεῖν τῷ λόγῳ δεῖν.

V. 1212. Usitatis verbis πάντ' ἀκηκοῶς λόγον proprie significantibus stare sententiam nec retractari posse dicta (cfr. Ai. 480)

ΟΔ. ἔστιν τις, ἔστιν, ὅς σε κωλύσει τὸ δρᾶν.
 ΝΕ. τί φῆς; τίς ἔσται μ' οὐπικωλύσων τάδε;
 ΟΔ. ξύμπας Ἀχαιῶν λαός, ἐν δὲ τοῖς ἐγώ. 1215
 ΝΕ. σοφὸς περὶ κῶς οὐδὲν ἔξανδᾶς σοφόν.
 ΟΔ. σὺ δ' οὔτε φωνεῖς, οὔτε δρασεῖς σοφά. 1245
 ΝΕ. ἀλλ' εἰ δίκαια, τῶν σοφῶν κρείσσω τάδε.
 ΟΔ. καὶ πῶς δίκαιον, ἄλαβες βουλαῖς ἐμαῖς,
 πάλιν μεθεῖναι ταῦτα; ΝΕ. τὴν ἁμαρτίαν 1220
 αἰσχροῦν ἁμαρτῶν ἀναλαβεῖν πειράσομαι.
 ΟΔ. στρατὸν δ' Ἀχαιῶν οὐ φοβεῖ πράσσων τάδε; 1250
 ΝΕ. ξὺν τῷ δικαίῳ τὸν σὸν οὐ ταρβῶ φόβον.
 ἀλλ' οὐδέ τοι σῆ χειρὶ πείθομαι τὸ δρᾶν.
 ΟΔ. οὐ τᾶρα Τρωσίν, ἀλλὰ σοὶ μαχοῦμεθα. 1225
 ΝΕ. ἔστω τὸ μέλλον. χεῖρα δεξιᾶν ὄρῳ
 κώπης ἐπιψεύονσαν; ΟΔ. ἀλλὰ καμὲ τοι 1255
 ταῦτόν τόδ' ὄψει δρῶντα κοῦ μέλλοντ' ἔτι.

Neoptolemus usus sic respondet Ulixi ut huius quasi pacandi gratia dicat, iam nihil esse quod ei audiendum sit quoniam tam invitum suam orationem audiat.

V. 1213. De κωλύσει τὸ δρᾶν cfr. Krueg. II § 55, 3, 19.

V. 1215. ξύμπας — ἐν δὲ τοῖς ἐγώ] Cfr. O. C. 742: πᾶς σε Καδμείων κῶς καλεῖ δικάως, ἐκ δὲ τῶν μάλιστα ἐγώ et quae ad eum locum adnotavimus.

V. 1221. ἀναλαβεῖν] Proprie 'resumere'; hinc resumere aliquid, ut corrigas et emendes, idem fere, quod nobis 'zurücknehmen', et hoc loco et in Demosth. Mid. p. 550, 14 Reisk.: ἀναλαμβάνειν ταῦτα καὶ μεταγινώσκειν. MATTH. Eodem sensu etiam Eur. Ion 426.

V. 1223. τὸν σὸν φόβον] 'Terrorrem, quem tu mihi narras, minas tuas'.

V. 1224. Non posse Ulixi hunc versum assignari manifestum est. Neque tamen Neoptolemo convenit. Nam si τὸ δρᾶν, quod Graecorum consuetudo loquendi postulare videtur ut 1241 de redditione armorum intellegimus, sensus hic est: 'sed ne tua quidem manu adducor, ut reddam arma Philoctetae', quod

neque ab Ulixi dici potuit, neque a Neoptolemo, cui sic tantum aliqua ratione hic versus conveniret, si in hunc sensum acciperetur: 'sed ne manu quidem tua (i. e. ne vi quidem a te adhibita) adducor, ut faciam quod me facere vis, ut non reddam Philoctetae arma'. Sed hoc a Sophocle iis, quae scripta sunt, verbis dici non potuisse apparet. Itaque in eam inclino sententiam, ut ab interprete additum hunc versum censeam. Accedit quod duo versus Neoptolemo tributi dialogi aequalitatem evertunt. [Alii cum Hermanno post v. 1223 lacunam statuunt unius versus Ulixis, cuius haec fere sententia fuerit: 'at meam fortasse manum timebis'. Sed haec non verbis, sed manu Ulixes docuisse putandum est, ut eam actio intercedat stichomythiae ratio non videatur eversa. Magnopere autem vereor ne δρᾶν interpretationis causa additum sit, Sophocles autem scripserit πείθομαι τὸ μὴ οὐ].

V. 1226. Pro ἔστω sensus postulat ἔτω cfr. supra ad v. 120.

V. 1228. Schol.: κοῦ μέλλοντ' ἔτι· οὐ βραδύνοντα. Sic Trach. 75: Εὐβοῖδα χώραν φασὶν ἐπιστρατεῖν αὐτόν, ἢ μέλλειν ἔτι.

- καίτοι σ' εἴσω τῷ δὲ σύμπαντι στρατῷ
λέξω τάδ' ἐλθῶν, ὅς σε τιμωρήσεται. 1230
- NE. ἐσωφρόνησας· κἄν τὰ λοιπ' οὕτω φρονῆς,
ἴσως ἂν ἐκτὸς κλαυμάτων ἔχῃς πόδα. 1260
- σὺ δ', ὦ Ποίαντος παῖ, Φιλοκτήτην λέγω,
ἔξελθ' ἀμείψας τάσδε πετηρήεις στέγας.
- ΦΙ. τίς αὖ παρ' ἀντροῖς θόρυβος ἴσταται βοῆς;
τί μ' ἐκκαλεῖσθε; τοῦ κεχρημένοι, ξένοι;
ὦ μοι· κακὸν τὸ χροῖμα. μὲν τί μοι νέα 1265
- πάρεστε πρὸς κακοῖσι πέμποντες κακά;
- NE. θάρσει· λόγους δ' ἄκουσον, οὐδ' ἦκω φέρον.
- ΦΙ. δέδοικ' ἔγωγε· καὶ τὰ πρὶν γὰρ ἐκ λόγων 1240
καλῶν κακῶς ἐπραξα, σοῖς πεισθῆεις λόγοις.
- NE. οὐκ οὖν ἐνεστι καὶ μεταγνώμαι πάλιν; 1270
- ΦΙ. τοιοῦτος ἦσθα τοῖς λόγοισι χῶτε μου
τὰ τόξ' ἐκλεπτες, πιστός, ἀτηρὸς λάθρα.
- NE. ἀλλ' οὐτὶ μὴν νῦν· βούλομαι δέ σου κλύειν, 1245
πότερα δέδοικαί σοι μένοντι καρτερεῖν,
ἢ πλεῖν μεθ' ἡμῶν. ΦΙ. παῦε, μὴ λέξῃς πέρα. 1275
μάτην γὰρ ἂν εἴπῃς γε πάντ' εἰρήσεται.

V. 1230. Ulixes cum τιμωρή-
σεται dixit, abijt e scena.

V. 1232. ἐκτὸς κλαυμάτων
ἔχειν πόδα frequens poetarum
dictio pro ἐκτὸς κλαυμάτων (i. e.
πημάτων) εἶναι. Sic Aeschyl.
Prom. 263: ὅστις πημάτων ἔξω
πόδα ἔχει, ad quem locum multa
huius generis Blomf. in Gloss. at-
tulit. De usu verbi κλαῖναι et
substantivi κλαῦμα ad Ant. 230
monitum est.

V. 1235. De locutione ἴσταται
βοῆν monuerunt Kuster. ad Ari-
stoph. Thesmoph. 704 et Elmsl.
ad Eurip. Heracl. 656.

V. 1237. χροῖμα dixit, respi-
ciens verbum κεχρημένοι, proprio
significatu: 'mala res, qua opus
sit vobis'. Dicit autem haec verba
conspicuo Neoptolemo. Nam quae
praecedunt nondum viso dicuntur.
HERM.

V. 1238. Et sensui et Philocte-
tae menti accommodatius videtur
κλέποντες Cfr. Ai. 1137 πόλλ'

ἂν καλῶς λάθρα σὺ κλέψαις
κακά.

V. 1240 sq. ἐκ λόγων καλῶν
etc.] 'Per blandos sermones' vel
'blandis sermonibus in calamitatem
incidi'. Vide ad v. 91 sq.

V. 1243. τοιοῦτος ἦσθα] Referendum τοιοῦτος est ad se-
quentia πιστός, ἀτηρὸς λάθρα.
Sic Hom. II, XXI 108: οὐχ ὄραξ,
οἶος καὶ ἐγὼ καλός τε μέγας τε;
Soph. fr. 707 Dind. καὶ τὸν θεὸν
τοιοῦτον ἐξεπίσταμαι, σοφοῖς
μὲν ἀνικτήρα θεοσφάτων ἀεί,
σκαιοῖς δὲ φαῦλον κἄν βραχέϊ
διδάσκαλον. De dativo τοῖς λό-
γοις vide quae ad O. R. 25 ad-
notavi. Denique χῶτε est καὶ
τότε, ὅτε.

V. 1245. ἀλλ' οὐτὶ μὴν νῦν] Scilicet εἰμὶ τοιοῦτος. De parti-
cularum usu confer El. 817: ἀλλ'
οὐτὶ μὴν ἔγωγε τοῦ λοιποῦ χροῖ-
νον ξύννοικος ἔσομαι.

V. 1248. εἴπῃς γε] Vanis dictis
particula γέ res et facta opponit.

- NE. οὕτω δέδοικαι; ΦΙ. καὶ πέρα γ' ἴσθ' ἢ λέγω.
NE. ἀλλ' ἠθέλον μὲν ἂν σε πεισθῆναι λόγοις 1250
ἔμοισιν· εἰ δὲ μὴ τι πρὸς καιρὸν λέγων 1279
κνρῶ, πέπανυμαι. ΦΙ. πάντα γὰρ φράσεις μάτην.
οὐ γὰρ ποτ' εὖνον τὴν ἐμὴν κτήσει φρένα,
ὅστις γ' ἐμοῦ δόλοισι τὸν βίον λαβὼν
ἀπεστέρηκας, κἄτα νουθετεῖς ἐμὲ 1255
ἐλθῶν, ἀρίστου πατρὸς αἰσχιστος γεγώς.
ὄλοισθ', Ἀτρεΐδαι μὲν μάλιστα', ἐπειτα δὲ 1285
ὁ Λαρτίου παῖς, καὶ σὺ. NE. μὴ' πεύξῃ πέρα·
δέχου δὲ χειρὸς ἐξ ἐμῆς βέλη τάδε.
- ΦΙ. πῶς εἶπας; ἄρα δεύτερον δολούμεθα; 1260
- NE. ἀπώμοσ' ἀγνὸν Ζηνὸς ὑψίστου σέβας.
- ΦΙ. ὦ φίλτατ' εἰπῶν, εἰ λέγεις ἐτήτυμα. 1290
- NE. τοῦργον παρέσται φανερόν. ἀλλὰ δεξιὰν
πρότεινε χεῖρα καὶ κράτει τῶν σῶν ὅπλων.
- ΟΔ. ἐγὼ δ' ἀπανθῶ γ', ὡς θεοὶ ξυνίστορες, 1265
ὑπὲρ τ' Ἀτρεΐδων τοῦ τε σύμπαντος στρατοῦ.
- ΦΙ. τέκνον, τίνος φώνημα, μῶν Ὀδυσσεῶς, 1295
ἐπησθόμην; ΟΔ. σάφ' ἴσθι' καὶ πέλας γ' ὄραξ,
ὅς σ' ἐς τὰ Τροίας πεδί' ἀποστελῶ βίε,
ἴαν τ' Ἀχιλλέως παῖς, ἴαν τε μὴ θέλη. 1270

V. 1249. πέρα ἢ λέγω] 'Su-
pra quam dico'. Quibus verbis
indicat Philoctetes etiam firmiter
sibi quam dicat certum esse ma-
nere, adeo ut, si se vi abstrahere
velint, potius mortem sibi consci-
scere constituerit. HERM. Hyper-
bolicam locutionem exemplis apte
illustravit Fritzs. in Qu. Lucian.
p. 121.

V. 1254. τὸν βίον] Vide v. 931.
V. 1257. μὲν μάλιστα] Vide
quae de usu horum verborum ad
Ant. 327 adnotata sunt.

V. 1258. Bene Nauckius σὺ cum
oratione Neoptolemi coniungi vult:
καὶ — NE. σὺ μὴ' πεύξῃ πέρα.

V. 1261. Proprie dicitur ἀπώ-
μοσα, cum Neoptolemus neget
se Philoctetam δολοῦν. SCHAEF.
De aoristi significatione Herm. ad
Vig. n. 209 et Krueg. II § 53, 6,
2 conferantur. Ζηνὸς σέβας di-
ctum pro Ζηνα σεβάσιον.

V. 1265. Schol.: μαρτύρομαι
τοὺς θεούς, ὅτι ὁ ποιῶ εἰς χά-
ριν καὶ σωτηρίαν ποιῶ τῶν
Ατρεΐδων. Hic videtur ὡς non
cum θεοὶ ξυνίστορες, sed cum
ὑπὲρ Ἀτρ. construxisse, quae in-
commoda et difficilis constructio
est. Formula ista θεοὶ ξυν-
sere significat: 'sciunt di'. Sic Ant.
542, Eur. Suppl. 1174. Idem di-
citur etiam ἴσασιν Eur. Med. 1372.
Atque ut in eadem fab. 476 scri-
ptum est: ἔσωσά σ', ὡς ἴσασιν
Ἑλλήνων ὅσοι ταῦτόν συνεισέβη-
σαν Ἀργῶν σκάφος, ita ego qui-
dem hic etiam ὡς θεοὶ ξυνίστο-
ρες dictum puto: 'ego vero veto,
ut di sciunt, pro Atridis univer-
soque exercitu'. Sic Demosth. p.
1471, 9. HERM.

V. 1266. ὑπὲρ τ' — τοῦ τε] De τῆ
particulae collocatione ad
Θ. C. 33 admonuimus.

ΦΙ. ἀλλ' οὐτα χαίρων, ἦν τόδ' ὀρθωθῆ βέλος.
 ΝΕ. ἄ, μηθεριῶς, μή, πρὸς θεῶν, μεθῆς βέλος. 1300
 ΦΙ. μέθες με, πρὸς θεῶν, χεῖρα, φίλτατον τέκνον.
 ΝΕ. οὐκ ἂν μεθείην. ΦΙ. φεῦ· τί μ' ἀνδρα πολέ-

μιον
 ἐχθρόν τ' ἀφείλον μὴ κτανεῖν τόξοις ἐμοῖς; 1275

ΝΕ. ἀλλ' οὐτ' ἐμοὶ καλὸν τόδ' ἐστὶν οὔτε σοί.

ΦΙ. ἀλλ' οὖν τοσοῦτόν γ' ἴσθι, τοὺς πρώτους στρα-
 τοῦ, 1305-

τοὺς τῶν Ἀχαιῶν ψευδοκλήρουκας, κακούς
 ὄντας πρὸς αἰχμὴν, ἐν δὲ τοῖς λόγοις θρασείας.

ΝΕ. εἶεν. τὰ μὲν δὴ τόξ' ἔχεις, κοῦκ ἐσθ' ὄτου 1280
 ὄργην ἔχοις ἂν οὐδὲ μέμψιν εἰς ἐμέ.

ΦΙ. ξύμφημι. τὴν φύσιν δ' ἐδειξας, ὃ τέκνον, 1310
 ἐξ ἧς ἐβλαστες· οὐχὶ Σισύφρον πατρός,
 ἀλλ' ἐξ Ἀγυλλέως, ὃς μετὰ ζώντων θ' ὄτ' ἦν
 ἦγον' ἄριστα, νῦν δὲ τῶν τεθνηκότων. 1285

ΝΕ. ἦσθην πατέρα τὸν ἀμὸν εὐλογοῦντά σε
 αὐτόν τέ μ' ὦν δέ σου τυχεῖν ἐφίεμαι, 1315
 ἄκουσον· ἀνθρώποισι τὰς μὲν ἐκ θεῶν

V. 1271. οὐτι χαίρων] Explicata locutio haec ad Ant. 230 est.

V. 1273. μέθες με χεῖρα] Schema quod vocant κατ' ὄλον καὶ μέρος. Vide Krueg. II § 46, 16, 3.

V. 1275. ἀφείλον μὴ κτανεῖν] Ἀφαιρεῖσθαι sequente infinitivo poetis usurpatur sensu 'potestatem auferendi', h. e. 'impediendi'. Eur. Hipp. 1207: ὡστ' ἀφροδέθη Σκίρωνος ἀκτὰς ὄμμα τοῦμόν εἰσορᾶν. Eo autem sensu, sicut alia verba negationem rei continentia, particulam μὴ pleonastice adsciscit fere, ut apud eundem Eur. Troad. 1146: ἀφείλετ' αὐτὴν παῖδα μὴ δοῦναι τάφω. BUTTM. Apparet, haec antequam diceret Philoctetes, Ulixem discessisse.

V. 1277 sq. Schol.: ἀλλ' οὖν τοσοῦτον· ἀλλ' οὐ γενναῖον ἀνδρα φονεύσω· πάντες γὰρ οἱ κήρυκες τῶν Ἑλλήνων ἀσθενεῖς εἰσι, καὶ ἡ ἀνδρεία αὐτῶν ἄχει

τοῦ λέγειν. Hoc dicit: 'at hoc tamen scito, primarios illos in exercitu viros, Achivorum illos mendaciorum praecones, ignavos ad pugnam, lingua vero feroces esse'. HERM. Invidiose dicit Ulixem praeconem eumque praeconem mendaciorum ut auctorem eorum quae adversus Philoctetam ficta sunt.

V. 1280. εἶεν] Dictum de usu huius verbi ad O. C. 1303 est.

V. 1284 sq. μετὰ ζώντων θ' — νῦν δέ] De particulis sibi oppositis τὲ — δέ ad Trach. 140 diximus. Tum verbo ἀκούειν usum ad v. 380 huius fab. notavimus.

V. 1286. ἦσθην εὐλογοῦντά σε] Vide Krueg. II § 56, 6, 4 et Lobeck. ad Ai. p. 130 sq. ed. sec.

V. 1288 sq. τὰς ἐκ θεῶν τύχας δοθείσας] Alibi brevius δῶρα θεῶν dicuntur. Cfr. Ruhnk. et Mitscherl. ad Hom. hymn. in Cer. 147 sq. Adde Aesch. Pers. 293: ὅμως δ' ἀνάγκη πημονὰς βροτοῦς φέρειν, θεῶν διδόντων

τύχας δοθείσας ἐστ' ἀναγκαῖον φέρειν·
 ὅσοι δ' ἐκονοίοισιν ἐργεῖνται βλάβαις, 1290
 ὥσπερ σὺ, τοῖτοισ οὔτε συγγνώμην ἔχειν
 δίκαιόν ἐστίν, οὐτ' ἐποικτεῖρειν τινά. 1320
 σὺ δ' ἠγρώσασαι, κοῦτε σύμβουλον δέχει,
 ἐάν τε νουθετῆ τις εὐνοία λέγων,
 στυγεῖς πολέμιον δυσμενῆ θ' ἠγνούμενος. 1295
 ὅμως δὲ λέξω· Ζῆνα δ' ὄρμιον καλῶ
 καὶ ταῦτ' ἐπίστω, καὶ γράφου φρενῶν ἔσω· 1325
 σὺ γὰρ νοσεῖς τόδ' ἄλλος ἐκ θεῖας τύχης,
 Χρύσης πελασθεῖς φύλακος, ὃς τὸν ἀκαλυφῆ
 σηκὸν φυλάσσει κρύφιος οἰκουρῶν ὄφρις· 1300
 καὶ παῦλαν ἴσθι τῆσδε μήποτ' ἂν τυχεῖν
 νόσου βαρείας, ἕως ἂν οὔτος ἥλιος 1330

et Herodot. IX 13: ὃ τι δεῖ γενέσθαι ἐκ τοῦ θεοῦ, ἀμήχανον ἀποτρέψαι ἀνθρώπων.

V. 1293. Observa in κοῦτε priorem copulam καὶ complecti sequentia omnia usque ad ἠγνούμενος, quae iterum in duo distinguuntur per οὔτε et τέ. BUTTM.

V. 1296. Ζῆνα δ' ὄρμιον] Qui iurisiurandi sanctitatem tnetur et periurium ulciscitur. Vid. Eur. Med. 170, Pausan. V 24, 2, Lucian. Tim. c. 1, ibique Hemsterh. MATTH.

V. 1297. καὶ γράφου φρενῶν ἔσω] Apte Erf. cum alios locos, tum Soph. Triptol. fr. 535 Dind. comparavit: θῆς δ' ἐν φρενὸς δέλτοισι τοὺς ἐμούς λόγους.

V. 1298. ἐκ θεῖας τύχης] Vide ad v. 191.

V. 1299. Χρύσης] I. e. nymphae, non Minervae, de qua scholiasta cogitat; vide ad argumentum p. 6. De genetivo φύλακος ex πελασθεῖς apto cfr. Ai. 709 sq. πελάσαι νεῶν et in (Eur.) Rhes. 911 λεχέων πλασθεῖσα, ad quem locum plura huius constructionis exempla Musgr. attulit. Ceterum amanti Graeci cum pronomine relativo iungere nomen, quod in priore membro a nobis poni solet. Cfr. El. 160 sqq. ὄν — Ὀρέσταν. Denique in φύλακος ὃς φυλάσσει nihil offensivonis. Similiter Eurip.

Iph. A. 1027 ἡμεῖς σε φύλακες οὐ χρεῶν φυλάσσομεν.

V. 1299 sq. τὸν ἀκαλυφῆ σηκὸν] Hesych. ἀκαλυφῆ· ἄστεγον, ὑπαιθρον. Ita dixit, quoniam non templum ibi, sed ara tantum sub dio erat. BUTTM. Σηκὸν Valcken. in Diatr. Eurip. p. 132 male interpretatur saepimentum, quo altare ab agro reliquo pro more istius aevi separatum fuerit. Immo id significat, ad quod accedere nefas est, id est altare, quod in Chrysaee honorem aedificatum erat. Nam eo sensu σηκὸν dici nonnunquam ex iis patet, quae Valck. ad Ammon. L. II C. XIX p. 153 sqq. exposuit. Denique epitheton οἰκουρῶν traductum est, ut monet Matthaei, ab Atheniensium arcis Cecropiae serpente, de quo Herod. VIII 41 οἰκουρὸς ὄφρις οἱ λέγουσι Ἀθηναῖοι φύλακα τῆς ἀκροπόλιος ἐνδαιτᾶσθαι ἐν τῷ ἱερῷ (in aede Minervae).

V. 1302. Apte Brunckius comparat Aristidis responsum ad Mardonii legatos, quod sic refert Plutarchus Aristid. c. 10: τοῖς δὲ παρὰ Μαρδονίου τὸν ἥλιον δείξας, ἄχρις ἂν οὔτος, ἔφη, ταύτην πορεύηται τὴν πορείαν, Ἀθηναῖοι πολεμήσουσι Πέρσαις, et Herod. VIII 143: νῦν δὲ ἀπ' ἀγγελλε τῷ Μαρδονίῳ, ὡς Ἀθη-

ταύτη μὲν αἴρη, τῆδε δ' αὖ δύνη πάλιν,
 πρὶν ἂν τὰ Τροίας πεδί' ἐκὼν αὐτὸς μόλῃς,
 καὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἐντυχῶν Ἀσκληπιδῶν 1305
 νόσου μαλαχθῆς τῆσδε, καὶ τὰ πέραμα
 ξὺν τοῖσδε τόξοις ξὺν τ' ἐμοὶ πέσρας φανῆς. 1335
 ὡς δ' οἶδα ταῦτα τῆδ' ἔχοντ', ἐγὼ φράσω·
 ἀνὴρ γὰρ ἡμῖν ἐστὶν ἐκ Τροίας ἀλούς,
 "Ἐλενος ἀριστόμαντις, ὃς λέγει σαφῶς, 1310
 ὡς δεῖ γενέσθαι ταῦτα· καὶ πρὸς τοῖσδ' ἔτι,
 ὡς ἔστ' ἀνάγκη τοῦ παρεστῶτος θέρους 1340
 Τροίαν ἀλῶναι πᾶσαν· ἢ δίδωσ' ἐκὼν
 κτείνειν ἑαυτόν, ἣν τάδε ψευσθῆ ἔλεγον.
 ταῦτ' οὖν ἐπεὶ κάτοισθα, συγχῶρει θέλων. 1315
 καλῆ γὰρ ἡ πίκτησις, Ἑλλήνων ἕνα
 κριθέντ' ἀριστον τοῦτο μὲν παιωνίας 1345

καὶ οὖν λέγονται, ἔστ' ἂν ὁ ἥλιος
 τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἴη, τῆπερ καὶ
 νῦν ἔρχεται, μήποτε ὁμολογή-
 σαι ἡμᾶς θέσῃ.

V. 1303. Recte Musgr. αἴρη
 sensu passivi vel neutrius dictum
 putat, ut ipsum usitatius ἀνίσχειν.

V. 1305. Sophocles verbum ἐν-
 τυγχάνειν cum genetivo ita con-
 struxisse videtur, ut ei 'inveniendi'
 vel 'consequendi' potestatem
 tribueret. Est autem ἐντυχῶν
 Ἀσκληπιδῶν, 'ubi inveneris', sive 'con-
 secutus eris Aesculapii filios', ex
 usu Graecorum dictum pro: 'per
 Aesculapii filios'. Sic supra v.
 719 sq.: νῦν δ' ἀνδρῶν ἀγαθῶν
 παιδὸς ὑπαντήσας εὐδαίμων
 ἀνύσει καὶ μέγας ἐκ κείνων. Cfr.
 Hom. II, I 67. De veritate scri-
 pturae Ἀσκληπιδῶν non debe-
 bat dubitari. Sic qui Homero II
 II 541 dicitur Χαλκιδοντιάδης
 ab Euripide Ion 50 Χαλκιδοντι-
 δης appellatur. Cfr. etiam Etym.
 M. p. 210, 11: οἱ δὲ ποιηταὶ
 Πολλάνης ἀποβάλλονσι τὸ α, οἶον
 Ἐριχθονιάδης, Ἐριχθονίδης·
 Τελαμωνιάδης, Τελαμωνίδης.

V. 1306. Genetivus νόσον pen-
 det a notione, quae verbo μαλάσ-
 σασθαι subest, 'levari' vel 'libe-
 rari'. Simillime Eur. Orest. 43:
 χλαυιδίων δ' ἔσω κρηφθεῖς,

ὅταν μὲν σῶμα κομφισθῆ νόσου,
 ἔμψων θαυρῶν.

V. 1309. Sapienter fecit Sopho-
 cles, quod ita loquentem hic intro-
 duxit Neoptoleum, ut nullo verbo
 ad ea respiceret, quae falsus iste
 naucerus, qui ad decipiendum
 Philoctetam erat missus, 604 sqq.
 de Heleni vaticinio dixerat. Non
 poterat enim eius rei mentionem
 inicere, nisi ut animum Philoctetae
 ad memoriam turpissimae fraudis
 illius sine ulla necessitate revoca-
 ret. Ceterum patet orationem hanc
 Neoptolemi paullisper inversam
 esse, sensumque hunc esse: 'He-
 lenus enim, vates celeberrimus,
 quem ex Troia captum nos habemus,
 haec ita fieri debere dicit'.

V. 1313 sq. ἢ δίδωσ'] 'Aut',
 id est 'alioqui, nisi hoc ita fiat'.

V. 1316. ἐπίκτησις lucrum
 est, quod ad alia commoda adici-
 tur. Id continetur eo, quod prae-
 ter liberationem a morbo expugna-
 tionemque urbis unus omnium opti-
 mus vir habebitur. HERM. Auger
 εἰς vim superlativi, ut in O. R.
 1380. Sic etiam 'unus' apud La-
 tinos. MATTH.

V. 1317 sq. τοῦτο μὲν —
 εἶτα ut Ant. 61 sqq. τοῦτο μὲν
 — ἔπειτα.

εἰς χεῖρας ἔλθειν, εἶτα τὴν πολύστονον
 Τροίαν ἐλόντα κλέος ὑπέροτατον λαβεῖν.
 ΦΙ. ὦ στρυγνὸς αἰὼν, τί μ' ἔτι δῆτ' ἔχεις ἄνω 1320
 βλέποντα, κοῦκ ἀφῆκας εἰς "Αἰδου μολεῖν;
 οἴμοι, τί θράσω; πῶς ἀπιστήσω λόγοις 1350
 τοῖς τοῦδ', ὃς εὖνους ὦν ἐμοὶ παρήνευεν;
 ἀλλ' εἰκάθω δῆτ'; εἶτα πῶς ὁ δύσμορος
 εἰς φῶς τάδ' ἔρξας εἶμι; τῷ προσήγορος; 1325
 πῶς, ὦ τὰ πάντ' ἰδόντες ἀμφ' ἐμοῦ κύκλοι,
 ταῦτ' ἐξανασχῆσεσθε, τοῖσιν Ἀτρέως 1355
 ἐμὲ ξυνόντα παισίν, οἳ μ' ἀπόλεσαν;
 πῶς τῷ πανώλει παιδὶ τῷ Λαερτίου;
 οὐ γὰρ με τᾶλγος τῶν παρελθόντων δάκνει· 1330
 ἀλλ' οἷα χορὴ παθεῖν με πρὸς τούτων ἔτι
 δοκῶ προλεύσσειν· οἷς γὰρ ἡ γνώμη κακῶν 1360

V. 1320 sq. Notanda abundantia
 in verbis ἔχεις ἄνω βλέποντα,
 'retines apud superos viventem',
 quanquam ἄνω apte propter se-
 quentia ἀφῆκας εἰς "Αἰδου adie-
 ctum patet. Simillime Eur. Helen.
 530: φησὶ δ' ἐν φάει πόσιν τὸν
 ἄμὸν ζῶντα φέγγος εἰσορᾶν,
 quem locum non debuisset tentari
 multis docui exemplis similibus in
 Advers. p. 52 sq. De βλέπειν
 vide ad Ai. 935.

V. 1322. ἀπιστήσω] Diximus
 de usu huius verbi ad Trachin.
 1208 sq.

V. 1324. εἰκάθω] Coniuncti-
 vus deliberativus est. Ceterum cfr.
 Ai. 466 sqq.: ἀλλὰ δῆτ' ἴαν
 πρὸς ἔργμα Τρώων, ξυμπεσῶν
 μόνος μόνους, καὶ θρῶν τι χρη-
 στόν, εἶτα λοίσθιον θάνα; El.
 537 sq.: ἀλλ' ἀντ' ἀδελφοῦ δῆ-
 τα Μενέλεω κτανῶν τὰμ', οὐκ
 ἐμελλε τῶνδ' ἐμοὶ δώσειν δίκην;
 et Eurip. Or. 781: ἀλλὰ δῆτ'
 ἔλθω;

V. 1325. εἰς φῶς εἶμι] 'In
 lucem' i. e. 'in hominum conspec-
 tum prodibo?'. Cfr. supra 581,
 El. 640, Xen. Ages. 9, 1, Cic. de
 Senect. c. 4: 'nec ille vero in luce
 modo atque in oculis civium ma-
 gnus, sed intus domique prae-
 stantior'. MATTH. Schol.: τῷ
 προσήγορος· ἀντὶ τοῦ τίς με

προσαγορεύσει; Hic sensus potius
 τοῦ, quod coniecit Schaeferus Me-
 lett. crit. p. 137, requirere videtur
 comparanti O. R. 1437 μηδεὸς
 προσήγορος (cfr. supra v. 1066).
 Atque ipsa sententia commendat
 activam significationem διαλεγό-
 μενος, ut Philoctetes dicat τίνα
 βλέπω; τίνα προσαγορεύσω; si-
 militer atque Oedipus O. R. 1338
 τί δῆτ' ἐμοὶ βλέπτον ἢ στερετόν
 ἢ προσήγορον ἐτ' ἔστ' ἀκούειν
 ἦδονά, φίλοι;

V. 1326 sq. Recte Camerarius
 κύκλοι de oculis accipiendum esse
 monuit, ita ut sensus sit: 'o qui
 omnia, quae in me commissa sunt,
 vidistis oculi'. De locutione ταῦτα
 ἐξανασχῆσεσθε, ἐμὲ ξυνόντα
 etc. Matth. (Gr. § 472 c) apte
 cum hoc loco confert Aristoph.
 Nub. 380: τοῦτ' ἐμὲ ἐλελήθειν, ὁ
 Ζεὺς οὐκ ὦν, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ
 Δίως νυνὶ βασιλεύων. Neque
 haerendum in numero plurali ταῦ-
 τα. Cfr. El. 100, 131, 400, 1334,
 1343, Ant. 468, 931, Trach. 600,
 710.

V. 1332 sq. οἷς γὰρ — κα-
 κούς] Non dubium est, quin hoc
 dicat Philoctetes, 'male facere so-
 lere, qui mala natura sint'. Cfr.
 Demosth. Aristogit. p. 774, 11: ἡ
 μὲν οὖν φύσις, ἐὰν ἢ πονηρὰ,
 πολλάκις φαῦλα βούλεται. De

μήτηρ γένηται, τάλλα παιδεύει κακούς.
καὶ σοῦ δ' ἔρωγε θανμάσας ἔχω τόδε·
χοῖν γάρ σε μήτ' αὐτόν ποτ' ἐς Τροίαν μο-
λεῖν, 1335
ἡμᾶς τ' ἀπείργειν, οἳ γέ σου καθίβρισαν
πατρός γέρας σὺλῶντες, οἳ τὸν ἄθλιον 1365
Αἰανθ' ὄπλων σοῦ πατρός ὕστερον δίκη
᾽Οδυσσεώς ἐκριναν, εἶτα τοῖσδε σὺ 1365
εἰ ξυμμαχήσων, κάμ' ἀναγκάζεις τάδε;
μὴ δῆτα, τέκνον· ἀλλ' ἄ μοι ξυνώμοσας,

locutione γνώμη κακῶν μήτηρ ἐστὶ cfr. Ai. 173: ὃ μεγάλη φά-
τις, ὃ μάτερ αἰσχύνει ἡμᾶς.
Denique nota locutio est, παιδεύ-
ειν τινὰ κακόν, σοφόν, γενναῖον.
Sic O. C. 919: καίτοι σε Θῆβαι
γ' οὐκ ἐπαίδευσαν κακόν.

V. 1334. Θανμάσας ἔχω]
Frequens Graecorum, maxime tra-
gicorum dictio. Cfr. huius fab. v.
600, O. R. 577, 699, Ant. 22, 32,
77, 192, 1058, O. C. 817, 1140 et
vid. Herm. ad Vig. p. 753 et
Krueg. II § 56, 3, 8.

V. 1335 sq. χοῖν γάρ σε —
ἀναγκάζεις τάδε] Tranquillo
sedatoque animo si locutus esset,
ita verba extulisset: χοῖν γάρ σε
μήτ' αὐτόν ποτ' ἐς Τροίαν μο-
λεῖν, ἡμᾶς τ' ἀπείργειν, καὶ μὴ
ξυμμαχεῖν ἐκείνοις, οἳ σου καθ-
ύβρισαν, πατρός γέρας σὺλῶν-
τες, μήτ' ἐμὲ ἀναγκάζειν. Ve-
rum crescente indignatione ex ora-
tione affirmativa in interrogativam
transiit.

V. 1337 sqq. Frustra olim in
Advers. p. 20 sqq. contra Brun-
ckium verba οἳ τὸν ἄθλιον Αἰανθ'
ὄπλων σοῦ πατρός ὕστερον δίκη
᾽Οδυσσεώς ἐκριναν Sophocles esse
defendi. Nunc ut spuria crederem
esse, his causis adductus sum.
Primum ex initio fabulae (254—
415) apparet Philoctetam litem
Ulixis cum Aiace de armis Achil-
lis, id quod Brunck. iam monuit,
prorsus ignorare, itemque comper-
tum habuisse (vid. 410—415) Ai-
acem, si non ante Achillem, certe
una cum illo occidisse. Si ulla

adferri causa idonea posset, ob-
quam Sophocles tam repugnantia
loquentem Philoctetam introduxis-
set, illiusque rei mentio huic loco
perquam accommodata esset, inter-
polationis suspicio aliquantum certe
minueretur. Nunc vero, cum recte
observante Iacobo Aiakis illa com-
memoratio etiam aliena ab hoc loco
sit, cum Philoctetes ob eam potis-
simum causam ab Atridarum par-
tibus Neoptolemum abstrahere stu-
deat, quod ipse sit eorum iniuriam
expertus, cumque postremo ne
apte quidem verba ista anteceden-
tibus adnexa sint, quae non dubi-
um est quin Sophocles particula
copulativa usus additurus fuerit:
in ea sum et ero sententia, ut ab in-
terpolatore profecta credam. [Contra
dici potest Aiakis armorumque et
gloriam coniunctam fuisse, ut ait
Ovidius (Metam. XIII 96), et contumeliam, ut ipsi Achilli mortuo
iniuria illata videretur armis Ulixii
decretis. Quod autem Philoctetes
hic plura scit quam ei supra ora-
tione Neoptolemi prodita sunt, hoc
nihil offensionis habet in re quae
non pertineat ad ipsum fabulae
decursum, in enarratione causarum
quae invisos efficiant Neoptolemo
Achaeos. Cfr. quae supra ad v.
411 disputata sunt. Atque ei qui
illis verbis expulsis enuntiatio οἳ
γέ — σὺλῶντες continentur verba
εἶτα τοῖσδε κατέ., videant ne quid
concinntatis desiderent. Construen-
da esse verba apparet hoc modo:
Αἰαντα ἐκριναν ὕστερον ᾽Οδυ-
σεώς δίκη (κρίσει) ὄπλων σοῦ
πατρός.]

πέμψον πρὸς οἴκους· καὐτὸς ἐν Σκύρῳ μένων 1340
ἐα κακῶς αὐτοὺς ἀπόλλυσθαι κακούς.
χοῦτω διπλῆν μὲν ἐξ ἐμοῦ κτήσει χάριν, 1370
διπλῆν δὲ πατρός· κοῦ κακούς ἐπωφελῶν
δόξεις ἴμοις τοῖς κακοῖς πεφνκέναι.

NE. λέγεις μὲν εἰκότ'· ἀλλ' ὅμως σε βούλομαι 1345
θεοῖς τε πιστεύσαντα τοῖς τ' ἐμοῖς λόγοις
φίλου μετ' ἀνδρὸς τοῦδε τῆσδ' ἐκπλεῖν χθο-
νός. 1375

ΦΙ. ἢ πρὸς τὰ Τροίας πεδία καὶ τὸν Ἀτρείως
ἐχθιστον νῖδον τῶδε δυστήνῳ ποδί;

NE. πρὸς τοὺς μὲν οὖν σε τήνδε τ' ἐμπνον βάσιν 1350
παύσοντας ἄλγους ἀποσώσοντας νόσου.

ΦΙ. ὃ δεινὸν αἶνον αἰνέσας, τί φῆς ποτε; 1380

NE. ἂ σοὶ τε κάμοι λῶσθ' ὀρῶ τελοῦμενα.

ΦΙ. καὶ ταῦτα λέξας οὐ κατασχύνει θεούς;

NE. πῶς γάρ τις αἰσχύνουτ' ἂν ὠφελούμενος; 1355

ΦΙ. λέγεις δ' Ἀτρείδαις ὄφελος ἢ π' ἐμοὶ τόδε;

NE. σοὶ που, φίλος γ' ὄν, χῶ λόγος τοιόσδε μου. 1385

ΦΙ. πῶς ὅς γε τοῖς ἐχθροῖσί μ' ἐκδοῦναι θέλεις;

NE. ὃ τᾶν, διδάσκον μὴ θρασύνεσθαι κακοῖς.

V. 1341. De collocatione verbo-
rum κακῶς κακούς, vel κακούς
κακῶς vid. Elmsl. ad Eurip. Med.
787. HERM.

V. 1342. Duplicem gratiam dicit,
ob reductum Philoctetam et dere-
lictos Atridas. BUTTM.

V. 1346. Schol.: θεοῖς τε
πιστεύσαντα· διὰ τὴν Ἐλέ-
νον μαντείαν.

V. 1347. φίλου μετ' ἀνδρὸς
τοῦδε] I. e. μετ' ἐμοῦ.

V. 1348 sq. τὸν Ἀτρείως
ἐχθιστον νῖδον] I. e. Ἄγα-
μέμνονα. Vide quae ad v. 367
monuimus.

V. 1354. Sensus est: 'Et haec
dixisse non deorum te pudet?' i.
e. et haec mihi suadere, ut Troiam
ad Atridas revertar, non deorum
te pudet? Cfr. Xen. Anab. VII 7,
9: καὶ ταῦτα λέγαν οὔτε θεοῦς
αἰσχύνει οὔτε τόνδε τὸν ἄνδρα,
ὅς νῦν εἶ.

V. 1355. πῶς γάρ τις —
ὠφελούμενος] 'Quonam enim

modo quemquam pudeat lucrum
facere?' Sic v. 111: ὅταν τι δρῶς
ἐς κέρδος, οὐκ ὀκνεῖν πρέπει,
et El. 61: δοκῶ μὲν οὐδὲν δῆμα
σὺν κέρδει κακόν. Haec autem
sententia cum non conveniat eis
quae sequuntur, poeta aliud quid
scripsisse videtur ut ἄλλον ὠφε-
λῶν vel ὠφελῶν λόγῳ.

V. 1356. De praepositione ἐπὶ
ad Ἀτρείδαις etiam referenda vide
Krueg. I § 68, 9, 2.

V. 1357. σοὶ που i. e. ἐπὶ σοὶ
που ὄφελος λέγω, ita tamen ut
λέγω nihil nisi constructionem ver-
borum fulciat et Neoptolemus sen-
tiant: ὅδον ἂν εἴη ὄφελος ὃ λέγω·
φίλος γάρ εἰμί σοι καὶ ὁ λόγος
μου ὡς φίλου ἐστὶ. De που cfr.
quod supra ad v. 179 de ἴσως
monuimus.

V. 1359. Schol.: μάνθανε, φησί,
μὴ ἐν τοῖς κακοῖς ἐπαίρεσθαι.
Cfr. O. C. 592: ὃ μῶρε, θυμὸς
δ' ἐν κακοῖς οὐ ξυμφορον.

- ΦΙ. ὅλεις με, γιγνώσκω σε, τοῖσδε τοῖς λόγοις. 1360
 ΝΕ. οὐκουν ἐγωγε' φημί δ' οὐ σε μανθάνειν.
 ΦΙ. ἐγὼ οὐκ Ἀτρεΐδας ἐκβαλόντας οἶδα με; 1380
 ΝΕ. ἀλλ' ἐκβαλόντες εἰ πάλιν σώσουσ', ὄρα.
 ΦΙ. οὐδέποθ', ἐκόντα γ' ὄσπερ τὴν Τροίαν ἰδεῖν.
 ΝΕ. τί δῆτ' ἂν ἡμεῖς δοῦμεν, εἰ σέ γ' ἐν λόγοις 1365
 πείσειν δυνησόμεσθα μηδὲν ὧν λέγω;
 ὧς ὄρασ' ἐμοὶ μὲν τῶν λόγων λῆξαι, σέ δὲ 1395
 ζῆν, ὥσπερ ἦδη ζῆς, ἄνευ σωτηρίας.
 ΦΙ. ἔα με πάσχειν ταῦθ', ἄπερ παθεῖν με δεῖ·
 ἃ δ' ἠρεσᾶς μοι δεξιᾶς ἐμῆς θιγῶν, 1370
 πέμπειν πρὸς οἴκους, ταῦτά μοι προᾶξον, τέκνον,
 καὶ μὴ βροᾶδννε, μηδ' ἐπιμνησθῆς ἐτι 1400
 Τροίας· ἄλλυ γὰρ μοι τεθροήνηται γόοις.
 ΝΕ. εἰ δοκεῖ, στείλωμεν. ΦΙ. ὦ γενναῖον εἰρηκῶς
 ἔπος.
 ΝΕ. ἀντρέειδε νῦν βάσιν σῆν. ΦΙ. εἰς ὅσον γ' ἐγὼ
 σθένω. 1375
 ΝΕ. αἰτίαν δὲ πῶς Ἀχαιῶν φεύξομαι; ΦΙ. μὴ φρον-
 τίσης.
 ΝΕ. τί γάρ, ἐὰν πορθῶσι χώραν τὴν ἐμὴν; ΦΙ. ἐγὼ
 παρῶν 1405

V. 1364. Sensus est: 'nunquam ita me liberabunt morbo, ut sponte Troiam veniam;' i. e. nunquam ego sponte Troiam ibo eo consilio, ut ab Atridis morbo liberer.

V. 1365. De ἐν praepositionis usu cfr. quae ad v. 60 monuimus.

V. 1366. De insolito futuri infinitivo, quem attractione quadam propter futurum δυνησόμεσθα positum esse Herm. monet, cfr. Schaefer. ad poesin gnom. p. 16, Lobeck. ad Phryn. p. 747, interpretes ad Thuc. I 27, II 29.

V. 1367 sq. ὧς ὄραστα — ζῆς] I. e. ὧς ὄραστον ἐμοὶ λῆξαι λόγων σου ζῶντος ὥσπερ ἦδη ζῆς, nam facillimum mihi dicendi finem facere ita ut te sinam vivere ut vivis.

V. 1374. Schol.: στείλωμεν· ἐπὶ τὴν πατρίδα· ἀπατᾶ δέ, καὶ

θέλει ἄξει εἰς τὴν Τροίαν. Minime. Egregie Neoptolemus, ut iniuriam, qua Ulixis suasu Philoctetam affecti, omni ex parte expiet, adeo domum eum, cum nullis precibus commoveri poterit, ut Troiam secum proficisceretur, deducere paratus est, nihil metuens odium et periculum, quod ab Atridis sibi ex ea re imminere videt, omnemque abiciens cupiditatem gloriae, quam sibi ex Troiae expugnatione parare se posse certo scit. — In neglecta caesura non debebat offendi; vide Herm. Elem. doctr. metr. p. 37 et 82. [Fortasse tamen poeta aliud quid scripsit ut εἰ δοκεῖ, στείλωμεν ὡςδε. ΦΙ. κεδρὸν εἰρηκῶς ἔπος].

V. 1375. ἀντρέειδε τὴν βάσιν σῆν] Hoc dicere videtur: 'ita progredere, ut in me innitare'.

- ΝΕ. τίνα προσωφέλησιν ἐροῖεις; ΦΙ. βέλεσι τοῖς
 Ἡρακλέους
 ΝΕ. πῶς λέγεις; ΦΙ. εἰρῶ πελάζειν. ΝΕ. στείχε
 προσκύδας χθόνα.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

- Μήπω γε, πρὶν ἂν τῶν ἡμετέρων 1380
 αἴης μύθων, παῖ Ποιάντος· 1410
 φάσκειν δ' αὐδὴν τὴν Ἡρακλέους
 ἀκοῇ τε κλύειν, λεύσσειν τ' ὄψιν.
 τὴν σῆν δ' ἦκω χάριν, οὐρανίας 1385
 ἔδρας προλιπών,
 τὰ Διός τε φράσον βουλευμάτα σοι, 1415
 κατεροητύσον θ' ὁδόν, ἣν στέλλει·
 σὺ δ' ἐμῶν μύθων ἐκάκουσον.
 καὶ πρῶτα μὲν σοι τὰς ἐμὰς λέξω τύχας, 1390
 ὅσους πονήσας καὶ διεξελθῶν πόνους
 ἀθάνατον ἀρετὴν ἔσχον, ὧς πάρεσθ' ὄραν. 1420
 καὶ σοί, σάφ' ἴσθι, τοῦτ' ὀφείλεται παθεῖν,
 ἐκ τῶν πόνων τῶνδ' εὐκλεᾶ θέσθαι βίον.
 ἐλθῶν δὲ σὺν τῷδ' ἀνδρὶ πρὸς τὸ Τρωϊκὸν 1395
 πόλισμα, πρῶτον μὲν νόσον πανύσει λυγρᾶς,
 ἀρετῇ τε πρῶτος ἐκκροιδεῖς στρατεύματος, 1425
 Πάριν μὲν, ὃς τῶνδ' αἴτιος κακῶν ἔφν,
 τόξοισι τοῖς ἐμοῖσι νοσφιεις βίου,
 πέρσεις τε Τροίαν, σκῦλά τ' εἰς μέλαθρα σά 1400
 πέμψεις, ἀριστεῖ' ἐκλαβὼν στρατεύματος,

V. 1379. Verba inter πελάζειν et στείχε in codicibus addita: σῆς πάτρας. ΝΕ. ἀλλ' εἰ δρᾶς ταῦθ', ὥσπερ αὐδᾶς ut grammatici explanationes delevit Dindorfius.

V. 1380. Herculis persona in θεολογείῳ conspicitur.

V. 1383. φάσκειν] 'Dic'; vid. ad v. 57 adnotata.

V. 1390. Ut hic Hercules ab anapaestis transit ad trimetros iambicos, ita Diana ab Euripide in Hippolyto in scenam producitur primum anapaestos (1283—1295), deinde trimetros iambicos recitans. Ceterum λέξω τύχας est: meae fortunae te admonebo.

V. 1392. ἀρετὴν gloriam significare aiunt Suidas et grammaticus in Bekkeri Anecd. p. 443, 33 appositeque Musgr. affert Plat. Symp. p. 208 D: ἀλλ' οἶμαι ὑπερ ἀρετῆς ἀθάνατον καὶ τσαυτῆς δόξης εὐκλεοῦς πάντες πάντα ποιοῦσιν. Cui Martinus addit Pindari verba Ol. VII 163: ἀνδρα τε πῶξ ἀρετᾶν εὐρόντα. Scilicet ἀρετῇ est excellentia. HERM. Rectius interpreteris ἀθάνατον ἀρετὴν 'virtutem quae immortalitatis honore digna esset'. — ὧς πάρεσθ' ὄραν] Ex vultus utique splendore totiusque speciei, Verg. Aen. II 589 et Eur. Ion 1550. WAKEF.

Ποίαντι πατρί πρὸς πάτρας Οἴτης πλάκα. 1430
 ἂ δ' ἂν λάβῃς σὺ σκύλα τοῦδε τοῦ στρατοῦ,
 τόξων ἐμῶν μνημεῖα πρὸς πυρᾶν ἐμὴν.
 κόμιζε. καὶ σοὶ ταῦτ', Ἀχιλλέως τέκνον, 1405
 παρήγεσ'· οὔτε γὰρ σὺ τοῦδ' ἄτερ σθένεις
 εἰλεῖν τὸ Τροίας πεδῖον οὐδ' οὔτος σέθεν. 1435
 ἀλλ' ὡς λέοντε συννόμω φυλάσσετον
 οὔτος σὲ καὶ σὺ τόνδ'. ἐγὼ δ' Ἀσκληπιὸν
 πανστῆρα πέμψω σῆς νόσον πρὸς Ἴλιον. 1410
 τὸ δεύτερον γὰρ τοῖς ἐμοῖς αὐτὴν χροῶν
 τόξοις ἀλῶναι. τοῦτο δ' ἐννοεῖθ', ὅταν 1440
 πορθῆτε γαίαν, εὐσεβεῖν τὰ πρὸς θεοῦς.

V. 1403. Duo sunt, quae dicit, eaque haec: 'quae tu spolia virtutis tuae praemia acceperis, ad Poeantem mittis; quae vero spolia ab exercitu acceperis, ut sint telorum meorum monumenta, ea ad rogam meum abduc'. Demonstrativum τοῦδε alienum est ab hoc loco ut aut τοῦδε aut στρατοῦ corruptum videatur. Hermannus coniecit τοῦδε τοῦ στόλου, fortasse legendum τοῦδε τοῦ κράτους i. e. huius victoriae quam armis meis adipisceris.

V. 1405. Negat Buttmannus ταῦτα ad sequentia posse referri, quia sic soli δὲ ταῦτα dici debuisset. Verum hoc esset, si sequentia, ad quae negant ταῦτα referendum esse, opposita iis essent, quae antecederent. At pergit Hercules narrare, quae Philoctetae ad Troiam facienda sint, appellato nunc nomine Neoptolemi, quia ad eum quoque quae addit spectant. Neque enim ad solum Neoptolemum, sed simul ad Philoctetam pertinent, ita ut ne potuerit quidem apte soli δὲ dici. Sensus enim hic est et esse debet: καὶ ἐπεὶ οὔτε σὺ, Ἀχιλλέως τέκνον, ἄτερ τοῦδε σθένεις εἰλεῖν τὸ Τροίας πεδῖον, οὐδ' οὔτος ἄτερ σέθεν, σοὶ ταῦτα παρήγεσθαι (i. e. tibi simul suadeo), ὡς λέοντε συννόμω φυλάσσετον οὔτος σὲ καὶ σὺ τόνδε.

V. 1407. τὸ Τροίας πεδῖον] Sollemnis Graecorum dictio, significans civitatem Troianam, i. e. et urbem et agros intra territorium

sitos, nobis: 'das Gebiet Troia's'. Cfr. Soph. O. C. 1312: ξὺν ἐπιτάλογαῖς τὸ Θήβης πεδῖον ἀμφεστάσι πάν, et Xen. Anab. VII 8, 7: εἶτα παρὰ θάλατταν πορευόμενοι τῆς Λυδίας εἰς Θήβης πεδῖον.

V. 1409. Iacobus in Quaest. Soph. p. 313 hunc locum interpolatum putat, quia mendacii arguitur Helenus, quo auctore supra 1333 ab Aesculapio filiis sanatum iri Philoctetam retulerit Neoptolemus. Recte ad haec respondet Buttmannus, illa non sic relata a Neoptolemo esse, ut si Helenus diserte Aesculapio filios nominasset; sed cum ille sanatum iri a medico Philoctetam dixisset, Neoptolemum id de claris illis, qui in exercitu essent, medicis esse interpretatum; Herculem autem nunc, quo certius illi de restituenda valetudine persuadeat, ipsum ab se Aesculapium missum iri significare; divina enim arte opus esse ad expugnandum virus hydrae Lernaee. Machaonis cura restitutum esse Philoctetam Lesches in Iliade parva narraverat. HERM.

V. 1413. Schol.: εὐσεβεῖν τὰ πρὸς θεοῦς· ἀνίσταται τοῦτο εἰς Νεοπτόλεμον· ἐν γὰρ τῇ Ἰλίου ἀλώσει ἀπέκτεινε τὸν Πριάμον, προσφωγγόντα τῷ βαμῶ τὸν ἑκτόν Διός. Eius autem sceleris poenaeque insecutae, Neoptolemo quoque postea ad aram Apollinis obruncato, magna fama

ὡς τᾶλλα πάντα δεύτερ' ἡγείται πατὴρ
 Ζεὺς· οὐ γὰρ ἠδύσεβεια συνθνήσκει βροτοῖς· 1415
 [κᾶν ζῶσι κᾶν θάνωσιν, οὐκ ἀπόλλυται]
 ΦΙ. ὦ φθέγμα ποθεινὸν ἐμοὶ πέμψας, 1445
 χρόνιός τε φανείς,
 οὐκ ἀπιθήσω τοῖς σοῖς μύθοις.
 ΝΕ. κἀγὼ γνώμην ταύτη τίθεμαι. 1420
 ΗΡ. μὴ νυν χρόνιοι μέλλετε πράσσειν·
 καιρὸς καὶ πλοῦς 1450
 ὄδ' ἐπείγει γὰρ κατὰ πρύμνην.
 ΦΙ. φέρε νυν στείχων χώραν καλέσω.
 χαῖρ', ὦ μέλαθρον ξύμφουρον ἐμοί, 1425
 Νύμφαι τ' ἐνδροὶ λειμωνιάδες,
 καὶ κτύπος ἄρσην πόnton προβολῆς· 1455

inter Graecos erat, et proverbium inde ductum Νεοπτολέμειος τίσις. Vide Pausan. IV 17, 4. BUTTM. Saepe Sophocles pietatem adversus deos commendare solet. Cfr. O. R. 863 sqq., O. C. 278 sqq. et Ant. 1348: χρὴ δὲ τὰ γ' εἰς θεοῦς μηδὲν ἀσεπτεῖν.

V. 1415 sq. εὐσεβεία] Hic 'laus pietatis' est, ut El. 968 πρῶτον μὲν εὐσεβείαν ἐκ πατρὸς κάτω θανόντος ὀσει. Versum qui sequitur spurium esse iam alii ante me suspicati sunt. [Lud. et Guil. Dindorfii tres versus ὡς τᾶλλα — ἀπόλλυται ab interpolatore additos esse iudicant, quia Herculis oratio verbis τοῦτο δ' ἐννοεῖθ'... θεοῦς aptissime et gravissime finitur. Atque illud εὐσεβεῖν τὰ πρὸς θεοῦς, quo vetantur Graeci divina humanaque iura permiscere, aliud est atque haec εὐσεβεία, quae pietas in virtute cultuque deorum posita est.]

V. 1420. Cfr. Isae. de Ciron. hered. § 46 ἢ δικάσιον ἔστι, ταύτη τὴν ψῆφον τίθεσθε.

V. 1424 sq. Etsi πλοῦς proprie 'opportunitatem navigandi' tantum significat, tamen, cum ea in vento potissimum secundo posita sit, non est mirum saepe ita usurpari, ut venti notio aut praecipue aut sola respicienda sit. Cfr. 465: ὡς, ὀπήνικ' ἂν θεὸς πλοῦν ἡμῖν

Soph. Trag. I. 1. Ed. IV.

εἰκη, τηρικαῦθ ὀρμώμεθα, et 466: καιρὸς γὰρ καλεῖ πλοῦν μὴ ξ' ἀπόπτον μάλλον ἢ γγύθεν σκοπεῖν. Eodemque modo hic πλοῦν de vento secundo accipiendum esse apparet ex verbis ἐπέγει κατὰ πρύμνην. Cfr. Thucyd. II 97: αὐτὴ περιπλοῦς ἐστὶν ἡ γῆ τὰ ξυνητομάτα, ἣν αἰεὶ κατὰ πρύμναν ἰσθίται τὸ πνεῦμα, νηὶ στρογγύλῃ τεσσάρων ἡμερῶν καὶ ἴσων νηκτῶν. Itaque sensus hic est: 'Urget enim iam tempus opportunum et ventus secundum puppim spirans'. De ὄδε 'iam' significante vide ad v. 771. De collocatione γὰρ particulae cfr. Schaefer. Melett. critt. p. 76 et Meinek. ad Men. p. 7.

V. 1424. De coniunctivo καλέσω vide Krueg. I § 54, 2, 1.

V. 1425. Schol.: ξύμφουρον ἐμοί· τὸ φρουρησάν με καὶ φυλάξαν. Proprie, ut recte monet Matthaei, φρουρὸν συνὸν ἐμοί.

V. 1426. Similiter ut supra v. 1198 προφῆρος ἀστεροπητῆς Iupiter dictus est 'ignifera fulmina mittens', Nymphae hic ἐνδροὶ λειμωνιάδες dicuntur, i. e. 'irrigua prata tenentes'. Similia haec sunt O. Col. 150 δρυαίων μακρῶν, 1082 ἀελλαία ταχέροστος πελειάς, Trach. 1202 ἀραιὸς βαρὺς.

V. 1427. Scripsi cum Hermannu

οὐ πολλάκι δὴ τοῦμόν ἐτέγγθη
 κρατ' ἐνδόμυχον πληγαῖσι νότον,
 πολλά δὲ φωνῆς τῆς ἡμετέρας 1430
 Ἑρμαιοῦ ὄρος παρέπεμψεν ἐμοὶ
 στόνον ἀντίτυπον χειμαζομένῳ. 1460
 νῦν δ' ὃ κῆρυι Λυκίον τε ποτόν,
 λείπομεν ὑμᾶς, λείπομεν ἤδη,
 δόξης οὐ ποτε τῆσδ' ἐπιβάντες. 1435

προβολῆς pro προβλῆς, quamquam veram hanc scripturam esse non contenderim. Maris enim potius fragorem, quam montis in mare prominentis, quo sensu πόντου προβολῆς accipiendum est (vide Quint. Smyrn. IX 377 et Jacobs. ad Anthol. tom. VIII p. 98), commemorare Philoctetes videtur debuisse, ut supra 689: ἀμφιπλήκτων ῥοδίων ἄκρον κλύων. Placeret mihi omnino illa coniectura, si ea recepta hic esse loci sensus posset: 'et fragor vehemens fluctuum promuntorio illisorum'. [Idque posse videtur, si modo ut στέρων κτύπος ita πόντου (gen. subi.) ἄρσην κτύπος προβολῆς (gen. obi.) dictum putamus. Alii cum Musgravio προβολῆς δ' scribunt cl. v. 936.]

V. 1428 sq. Οὐ necessario ad regionem, cui valedicit Philoctetes, referendum est, non ad μέλαθρον, quod interiectis verbis Νύμφαι — προβολῆς per linguae leges fieri nequit. Neque refragatur explicationi meae verbum ἐνδόμυχον. Hoc enim dicit Philoctetes: 'ubi saepe caput meum cum tectum esset antro', i. e. 'cum in antro essem, verberibus noti', i. e. 'imbribus noti flatu in antrum iniectis, madefactum est'.

V. 1430. πολλά δέ] Vel ex praecedente πολλάκι satis apparet πολλά hoc loco 'crebro' sive 'saepe' significare. Sic Hom. II. II 798: ἢ μὲν δὴ μάλα πολλά μάχας εἰσήλυθον ἀνδρῶν. Adde huius fab. 494. El. 415, 520, 1377. Trach. 1192.

V. 1431. Schol.: δύναται πάντα τὰ ὄρη Ἑρμαιοῦ καλεῖσθαι, ὅτι νόμιμος ὁ θεὸς καὶ ὄρειος ὁ

Ἑρμῆς· ἐστὶ δὲ καὶ Ἑρμαιοῦ οὕτως ἐν Λήμῳ καλούμενον· ἐμοὶ δέ, φησί, πολλά βούντι καὶ τὸ Ἑρμαιοῦ ὄρος ἀντεφθέρξατο.

V. 1432. De verbo χειμαζομένῳ, quo morbi impetu afflictus Philoctetes significatur, vid. ad v. 1167.

V. 1433. Schol.: Λυκίον τε ποτόν· ἢ οὕτω καλουμένη κῆρυγ ἐν Λήμῳ Λυκίου Ἀπόλλωνος, ἢ ὅλον ἐν ἐρημίᾳ ὑπὸ λύκων πινομένον. Suidas: Λυκίον ποτόν· ἦτοι ἀπὸ κῆρυγ τῆς ὑπὸ Ἀπόλλωνος εὐρεθείσης ὑπὸ λύκων πινομένης. ἀπὸ οἴνου καὶ μέλιτος προπερισπωμένος. Eadem, sed ommissa ultima voce, Hesychius. Similiter Zenobius IV 99 et appendix Vat. II 59. Scholiastae si quis credere nolit, ei γλυκίον τε ποτόν plene satisfacturum ait Lobeck. ad Phryn. p. 541. Recte Buttmannum iudicare puto, fontem Lemni Λυκίον ab antiquis scriptoribus commemoratum esse. Nec falsa esse puto quae de vino et melle isti grammatici referunt. Credibile est enim ab aliquo poetarum cycliorum ac fortasse ab Lesche in Iliade parva proditum esse, tolerabiliore usum esse Philoctetam conditione vitae, vinum ei et mel suggerente Apolline. HERM.

V. 1435. Eustathius p. 774, 3: δόξης δ' οὐ ποτε τῆσδ' ἐπιβάντες, ἀντὶ τοῦ οὐποτε τοῦτο δοξάσαντες. Cfr. Hom. II. VIII 285: τὸν καὶ τηλόδ' ἔοντα ἐυκλείης ἐπίβησαν, et Od. XXII 424: τῶν δωδεκά πασαι ἀναιδείης ἐπίβησαν. Herodot. I 46: ἐνέβησε δὲ ἐς φροντίδα. Maxime probabilis est coniectura Hermanni paroemiacum restituentis: λείπο-

καίρ', ὃ Λήμνον πέδον ἀμφιάλον,
 καὶ μ' εὐπλοῖα πέμψον ἀμέμπως, 1465
 ἐνθ' ἢ μεγάλη Μοῖρα κομίζει,
 γνώμη τε φίλων, γῶ πανδαμάτωρ 1440
 δαίμων, ὃς ταῦτ' ἐπέκρανεν.
 ΧΟ. χωρῶμεν δὴ πάντες ἀλλεῖς,
 Νύμφαις ἀλλασιν ἐπευξάμενοι 1470
 νόστον σωτήρας ἰκέσθαι.

μεν οὐ δὴ | δόξης ποτὲ τῆσδ' ἐπιβάντες.

V. 1437. ἀμέμπως, sine reprehensione, quod insula quae saepissime diras preces in Achaeos et Atridas audiverit, ad eos ipsos illum redeuntem videat. Inconstantiam igitur deprecatur Philoctetes excusans necessitatem et amicorum voluntatem. Cfr. v. 986 sqq.

V. 1439. Schol.: γνώμη τε φίλων· ἢ τοῦ Ἡρακλείου, ἢ τοῦ Νεοπτολέμου. Et Neoptoleum et Herculem intellegendos puto.

V. 1440. Schol.: δαίμων· τινὲς τὸν Ἡρακλέα, ἔνιοι τὴν τύχην. Neque τύχην, quod post mentionem τῆς μοῖρας non placet, neque Herculem, cui inter deos vix puto tribui potuisse epitheton πανδαμάτωρ, sed Iovem cum Gedikio

intellegendum puto; cfr. Eur. Troad. 49, ubi Minerva Neptunum μέγαν δαίμονα vocat, et Rhés. 241, ubi πόντιος δαίμων est idem. Itaque is δαίμων, cui omnia parent, est ὁ πανδαμάτωρ δαίμων, isque recte dicitur πάντα ταῦτα ἐπικρᾶναι. BUTTM. Cfr. Eur. El. 1247: τάντεῦθεν δὴ γῆρ᾽ ἐπράσσειν, ἢ μοῖρα Ζεὺς τ' ἐκράνε σὺ πέρι. Aperte autem Philoctetes Iovem πανδαμάτωρα appellat, ut a quo sua etiam pertinacia domita esset. Cfr. v. 1415.

V. 1441. ἀλλεῖς dicit chorus laetus, quod Philoctetes non remanet, sed una cum ceteris Troiam proficiscitur.

V. 1443. σωτήρας] Referendum hoc ad nymphas esse apparet. Cfr. O. R. 81: τύχη σωτήρι.

I. EMENDATIONES ET CONIECTURAE.

V. 35 κυρεῖ pro κυρῆ Schaefer. 58 πλεῖν pro πλείς Blaydes. 66 τούτω pro τούτων Buttmann. 79 καὶ pro καί Erfurdt. 116 θηρατέ' οὖν pro θηρατέα Triclinius. 121 μνημονεύσεις pro μνημονεύεις Herwerden. 134 Ἀθάια pro Ἀθηνα Eustath. p. 758, 44. 135 με δέσποτ' pro δέσποτα με Triclinius. 147 verba τῶνδ' ἐκ μελάθρων eicit Wunder. 151 φρουρεῖν pro τὸ σὸν φρουρεῖν Triclinius. 156 μὴ προσπεσῶν με λάθη pro μὴ με λάθη προσπεσῶν Hermann. 166 συγγερὸν συγγερός pro συγγερὸν συγγερός Brunnck. 171 μηδὲν pro μὴ vel μηδὲ Wecklein. 176 θεῶν pro θνητῶν Lachmann. 185 βαρεῖ' ἄ δ' pro βαρεῖα δ' Boeckh. 186 ἀθυροστομοῦσ' Wecklein. 191 παθήματα κείνα pro παθήματ' ἐκείνα Brunnck. 194 ὡς pro ὅπως Porson. 201 του addidit Porson. 207 θρηνεῖ pro θροεῖ Dindorf. 216 τι γὰρ pro γὰρ τι Wunder. 218 κὰκ ποίας τύχης pro κὰκ ποίας πάτρας Nauck. 220 ἂν ἢ γένους ὑμᾶς pro ἂν ὑμᾶς ἢ γένους Triclinius. 226 καὶ φίλων ἀλώμενον pro κἀφίλον καλούμενον Wecklein. 229 τοῦδ' ἔ' vult Wunder. 234 τί σ' pro τίς σ' Wakefield. 243 δὴ τὰ νῦν pro δῆτα νῦν Buttmann. 249 ἄρ' addidit Erfurdt. 264 τῆς pro τῆσδ' Auratus. 289 δύστηνον pro δύστηνος Canter. 311 κόποισι Wecklein. 314 ἀνθις pro αὐτοῖς Wecklein. 317 ὦν pro ἐν Gernhard. 322 θυμὸν γένοιτο χειρὶ pro θυμῷ γένοιτο χεῖρα Brunnck. 347 οὐ addendum esse monuit M. Seyffert. 353 π' ἄκρον pro πικρὸν Burges. 365 ἐγὼ δ' ἀκούσας Wecklein (κἀγω' ἀκούσας Bothe). 368 verba πρὶν μαθεῖν ἐμοῦ suspecta Wunder. 369 ἦν κυρῶν pro ὦν κύρει Brunnck. 390 ἄγνον μέγ' ἄ Wecklein. 416 τί δ'; οὐ pro τί δ' ὅ vel τί δ' ὅς Burges. 420 γάνος Unger, ἠδιστος γόνος Heimsoeth, ὥπερ ἦθετο Blaydes. 421 δὴ' αὐ τῶδ' ἐξέδειξας pro δὴ' αὐτῶς δειν' ἐλεξας γε. δὴ' αὐτῶ δ' ἐξέδειξας Porson. 429 ὅς σου pro ὅς σοι Hemsterh. 430 σ' ἐν pro σε Erf. In frgm. 649 in adnot. allato πημάτων Wecklein. 466 θ' addidit Wecklein. 482 πρῦμνην pro πρῦμναν Elmsley. 486 τε σιλλάδα pro τε δειράδα Wecklein praeunte Meinekio. (Τραχινιὸν τε πρῶνα Wunder.) 488 παλαιὸν pro πάλαι ἂν vel παλαί' ἂν Triclinius. 491 δόμους Wunder.

506 μετατιθέμενος pro μέγα τιθέμενος schol. ἐπιμέμονεν pro ἐπεὶ μέμονεν Turnebus. 509 τὰν θεῶν pro τὰν ἐκ θεῶν Hermann. 520 ἐκ τε pro ἐκ δὲ vel ἐκ γε Gernhard. 525 sq. γῆς ἔδος Wecklein, εἰς οἰκησιν Bergk. 546 σοῦ νέα pro σ' οὕνεκα Auratus. 550 sq. πρὸς κέρδει vel μισθῶ et ἂ περὶ μ' Wecklein. 564 αὐ' pro ἂν et 576 θ' pro γ' Dobraeus. 579 λόγων pro λόγον Burges. 590 τίθον Wecklein. 592 γ' pro τ' Erfurdt.

623 οὐ θάσσον pro οὐ' θάσσον Welcker. 628 ὀρίζη pro ὀρίζοι Brunnck. 631 ἀνῆ pro ἄη Pierson. 634 οἶδ' ἀλλὰ Doederlein. 647 ἄλλ' ἔστ', ἀλλ' ἄ ex Laur. γ., alii libri ἀλλ' ἔσθ' ἄ vel ἄλλα γ' ἔσθ' ἄ. 663—665 auctore Dindorfio unciis inclusit Wunder. 669 τῶν addidit Porson. 670 ἄμπυκας ὡς ἔβαλεν δρομάδας Wecklein. ἔβαλ(εν) pro ἔλαβ' Wakefield. 675 ὦν ἴσοις pro ἐν ἴσοις Schultz. 676 ὠλέκεθ' pro ὠλλυθ' Dindorf, ἀτίμως pro ἀναξίως Erfurdt. 677 τόδε δ' αὐ' pro τόδε Wunder, μ' ἔχει pro ἔχει με Erfurdt. 684 sq. βαρυβρωῶτα πόδα κλαύσειεν Wecklein (τὸν βαρυβρωῶτα πόδα κλαύσειεν Bergk) pro βαρυβρωῶτ' ἀποκλαύσειεν. 686 ὅς pro οὐδ' ὅς Hermann. 688 sq. εἰ τιν' ἐμπέσοι Brunnck, ἐκ γαίας Dindorf, εἰ τι συμπέσοι. . . ἐκ γε γᾶς M. Seyffert; φάρμακον ἐπιτεμεῖν πόθος Wecklein. 690 εἶπε pro ἔπει Bothe. 695 πόρον pro πόρον Wakefield, ἐξανείη pro ἐξ-ανίησι Hermann. 699 sq. πτανοῖς ἰοῖς ἀνύσειε pro πτανῶν ἀνύσειε πτανοῖς Erfurdt.

709 πατριάν pro πατροφάν Porson. 711 ὄχθας pro ὄχθαις Dindorf. 720 ὦ θεοί pro ἰὼ θεοί et ὦδ' pro οὕτως, quod deest in melioribus libris anonymus in Lond. Class. Journ. I p. 337. 738 In libris οὐκ οἶδα Philoctetae, πῶς οὐκ οἶσθα Neoptolemo tribuuntur: correxit Bothe. 742 ἴσοις pro ἴσως cum Bothio, interpunctione ante πλάνοις (non post ἴσοις) posita Wecklein. 765 δέδοικα δ' ὦ καὶ pro ἀλλὰ δέδοικ' ὦ καὶ Neue, μὴ ἀτελής εὐχὴ τύχη pro μὴ μ' ἀτελής εὐχὴ Wunder, μὴ μάτην εὐχὴ τὰδε Wecklein (μὴ μάτην εὐχὴ, τέκνον iam Camerarius). 769 ἐργάζει Wecklein. 781 δύνεα pro δύνη Porson. 795 θεμιστ' pro θέμις γ' Wunder, ἐμοῦστι pro ἐμοί' στι Hermann.

801 μεθίημι' εἰ τι pro μεθίημι τί Hermann. 811 εὐαῆς pro εὐαῆς Hermann. 813 ἀντίχοις pro ἀντέχοις Brunnck, ἀμπύχοις conicit Wunder. 817 ποῖ δὲ τάνθενδε βάσει φροντίδος Wecklein. 825 ἔργ' Wecklein (idem conicit Blaydes). 836 sq. ταῦτόν pro ταῦ-τὰν et πνυνοῖσι pro πνυνοῖσιν ἐνιδεῖν Wunder. 843 sq. ἀλλὰ τις ὡς pro ἀλλ' ὡς τις et ὄρα, βλέπ' εἰ, nisi verba ὄρα βλέπει interpretationis causa adscripta sint, Wunder, καίρια φθέγγον eiectis verbis ὄρα βλέπει Wecklein; idem quattuor hexametros restituit. 854 εὐφό-ρος vel εὐπετῶς pro εὐπόρος Brunnck. 877 δῆτ' ἂν pro δῆτα Schaefer.

915 με μὴ ἀφέλης (vel ἀφέλη) pro μὴ μ' ἀφέλης Elmsley. 936 ἀνανοῦμαι pro αὐ' θανοῦμαι ex schol. 939 ἀφ' ὦν Wunder. 974 τίθης pro τιθείς vel τιθείς Porson. 989 οἶ' αὐ' pro οἶά Hermann.

1014 ἔξεστ' pro εὔξεσθ' Pierson. 1017 ὀλεισθε pro ὀλοισθε Brunnck. 1030 κρατῶ Wecklein. 1038 ἐπέπερο ἔστι pro ἐπεὶ πάρεστι Wunder. 1044 ἦν σε χοῆν pro ἦν σ' ἐχοῆν Wunder. 1053 λει-

φθῆσομαι δὴ pro λειφθῆσομ' ἤδη Wakefield. 1070 πάλαι Wecklein. 1071 τίπτ' pro τί ποτ' Bothe, ἄμαρ pro ἡμαρ Dindorf. 1074 sqq. εἰ θῆρες πλάνοι Wecklein, ἐλώσιν οὐκέτ' Ἰσχω Dissen, οὐδ' ἐτ' ἀρκῶ cl. Suidae glossa ἀρκῶ Ἰσχύω, ὑπομῆναι δύναιμι et Soph. El. 186 Wunder. 1078 βαρύποτμ' pro βαρύποτμε Erfurd. 1081 λαϊτέρου pro τοῦ λάονος et εὐρεῖν pro ἐλεῖν Wunder. 1096 alterum πόμος addidit Erfurd.

1103 χειρὶ pro χειρὶ Turnebus. 1108 ἐλεινὸν pro ἐλεινὸν Brunck. 1110 ἀρθμιον pro ἀθλιον Erfurd. 1112 χεροῖν δ' ἐν iam Hartung. 1113 ἐλίσει Wecklein. 1116 ἐμήσατ' οὔτις Wecklein (ἐμήσατ' οὐδέις Arndt). 1117 οὐ δίκαιον εἰπεῖν vel ἐκδικον κατεπιπεῖν Wecklein. 1121 τῶνδ' pro τοῦδ' Thudichum. 1126 sq. μηκέτ' . . πλάζεσθ' Wecklein. 1128 ἀκάν conicit Wunder. 1131 φοβητὸς οὐκέτ' ὑμῖν Wecklein. 1175 ἀλλ' ἄγετ', ὦ ξένοι Wunder. 1141 σὸν pro σοὶ Dindorf. 1172 βρονταῖς ἀνγαῖς pro βρονταῖς αὐταῖς schol. 1179 δὴ addidit Hermannus. 1180 πάντα τε τάρθρα Wunder, τᾶδε Wecklein. 1184 γὰρ pro γὰρ ἐστ' Hermann. 1186 εἰσίδοιμ' ἄθλιός σ' pro εἰσίδοιμὶ σ' ἄθλιός γ' Dindorf. 1180 ἔβαν delevit Wecklein. 1191 ἦν pro ἦν Elmsley. 1192 σπεύδοντα Wecklein.

1217 σοφά pro σοφὸν Brunck. 1219 ἄλαβες pro ἄ γ' ἔλαβες Dindorf. 1237 νέα pro μέγα Bergk. 1238 κλέπτοντες Wecklein. 1247 παῦε pro παῦσαι Triclinius. 1256 αἰσχιστος pro ἔχθιστος Pierson. 1260 ἄρα pro οὐκ ἄρα Porson. 1261 ἀγνὸν pro ἀγνοῦ Wakefield. 1272 ἄ pro ἄ ἄ Turnebus. 1276 τόδ' pro τοῦτ' Brunck. 1280 ὅτου pro ὅπου Turnebus. 1286 ἀμὸν pro ἐμὸν Triclinius.

1301 ἄν τυχεῖν pro ἐντυχεῖν Porson. 1302 ἕως ἄν pro ὡς ἄν Wunder (ἔστ' ἄν Brunck), οὗτος pro αὐτὸς Brunck. 1333 κακοῦς pro κακὰ Dobraeus. 1336 οἷ γε pro οἷ τε Brunck. 1338 καμ' pro καί μ' Brunck. 1351 κάποσώζοντας pro κάποσώζοντος Heath. 1353 λῶσθ' pro καλῶς Dindorf. 1355 ἄλλον ὠφελῶν Nauck. 1358 ἐχθροῖσι μ' pro ἐχθροῖσιν Brunck. 1362 ἐγὼ οὐκ pro ἐγωγ' οὐκ Dindorf. 1378 Ἡρακλείους pro Ἡρακλείους Brunck. 1380 μήπω τι vult Wunder.

1401 ἐκλαβῶν pro ἐκβαλῶν Turnebus. 1403 κράτους Wecklein. 1412 ἐννοεῖθ' pro ἐννοεῖσθ' Elmsley. 1415 οὐ γὰρ ἠύσέβεια pro ἦ γὰρ εὐσέβεια Brunck. 1420 γνώμην pro γνώμη Toup. 1421 πρᾶσσειν pro πρᾶττειν Brunck. 1423 πρῦμνην pro πρῦμναν et 1441 δὴ pro ἤδη Hermann.

Ceterum ubique scripsi vel cum libris vel contra libros σφῆζειν, ἠῦρισκον, εἴνεκα prae-positionis loco. Cfr. curae epigraph. p. 33, p. 36, p. 45.

II. METRA QUIBUS SOPHOCLES IN HAC FABULA USUS VIDETUR.

Vss. 1—134 trimetri iambici.

V. 135—143.

135 ◡ ◡ ◡ —, ◡ ◡ ◡ —, ◡ ◡ ◡ — trim. iam.

◡ ◡, ◡ ◡ ◡ — ◡ ◡ — phalaece hendecac. (Herm. El. p. 562, Ep. p. 138, 200).

◡ ◡ ◡ —, ◡ ◡, ◡ ◡ ◡ —, — ◡ monom. troch. hyperc. et glyconicus.

◡ — ◡ ◡ ◡ — spond. et chori.

140 ◡ ◡ ◡ ◡ —, — ◡ ◡ ◡ ◡ — dim. dochm.

◡ ◡ ◡, ◡ ◡ ◡ —, ◡ ◡ glyconicus (Herm. El. p. 564).

◡ ◡ ◡ — ◡ ◡ ◡ — ◡ ◡ — tetram. dact.

◡ ◡ ◡ —, ◡ ◡ ◡ — dim. iamb. cat.

Vss. 144—149, vss. 159—168 et vss. 189—198 tria efficiunt systemata anapaestica, quae constant dimetris, duobus interpositis monometris.

Vss. 169—178.

◡ ◡, ◡ ◡ ◡ —, ◡ ◡ } glyconei.

◡ ◡, ◡ ◡ ◡ —, ◡ ◡ }

◡ ◡, ◡ ◡ ◡ — glyc. cat. (pherecrateus).

◡ ◡, ◡ ◡ ◡ —, ◡ ◡ ◡ glyconicus.

◡ ◡, ◡ ◡ ◡ —, ◡ ◡ glyconicus.

175 ◡ ◡, ◡ ◡ ◡ — ◡ ◡ ◡ — ◡ ◡ —, ◡ ◡ — trim. chor. cum basi et iamb.

◡ ◡ ◡ ◡ — logaead.

◡ ◡, ◡ ◡ ◡ —, ◡ ◡ glyconicus.

◡ ◡, ◡ ◡ ◡ — pherecrateus.

Vss. 199—207.

199. 200 ◡ ◡ ◡ ◡ —, ◡ ◡ ◡ ◡ —, ◡ ◡ — trim. troch. cat.

◡ ◡, ◡ ◡ ◡ — ◡ ◡ — dim. chori. hyp. cum basi.

◡ ◡, ◡ —, ◡ ◡ ◡ — glyconicus.

— ◡ —, ◡ ◡ ◡ — moloss. et choriambus.

◡ ◡, ◡ ◡, ◡ ◡ ◡ — } glyconei, de quibus cfr. Herm. El. p. 548 cl. p. 525, Ep. p. 189, 194.

◡ ◡, ◡ ◡, ◡ ◡ ◡ — }

— ◡ —, ◡ ◡ ◡ —, ◡ ◡ ◡ — moloss., chori., antispast.

Vss. 217—388 trimetri iambici, excepto vs. 217, qui est monometer iambicus.

Vss. 389—397.

$\overline{\cup} \cup \cup \cup, \cup \cup \cup, \cup \cup \cup, \cup \cup \cup$ dim. iamb. et dim. cret.

390 trimeter iambicus.

$\overline{\cup} \overline{\cup} \cup \cup \cup \cup$ dimeter dochmiac.

$\cup \cup \cup, \cup \cup \cup, \cup \cup \cup, \cup \cup \cup$ tetram. bacch.

$\cup \cup \cup \cup \cup \cup, \cup \cup \cup \cup \cup \cup$ dim. dochm.

395 $\overline{\cup} \cup \cup \cup, \cup \cup \cup \cup$ dip. iamb. et dochmius.

$\cup \cup \cup \cup, \cup \cup \cup \cup$ dim. dochm.

$\cup \cup \cup \cup \cup$ dochmius.

Vss. 398—501 et 511—667 trimetri iambici.

Vss. 668—681.

$\cup \cup \cup, \overline{\cup} \cup \cup \cup, \cup \cup \cup \cup$ trim. iamb.

$\cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup$ tetram. dact.

670 corruptus est.

$\cup \cup \cup, \cup \cup \cup$ dim. iamb. cat.

$\cup \cup, \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup, \cup \cup$ tetram. chor. brachyc. cum basi.

$\cup \cup, \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup$ qualis vs. 136.

$\cup \cup \cup, \cup \cup \cup \cup, \cup \cup \cup$ bacchius et dim. troch. cat. (cfr. Christ. Metr. § 398).

675 $\cup \cup \cup, \cup \cup \cup$ chori. et diiambus.

$\cup \cup \cup \cup \cup$ logaoed.

$\cup \cup \cup, \cup \cup \cup$ anapaest. et chori.

$\cup \cup \cup, \cup \cup \cup, \cup \cup \cup \cup, \cup \cup \cup$ } una periodus choriamb. et diiamb.

$\cup \cup \cup, \cup \cup \cup, \cup \cup \cup \cup, \cup \cup \cup$ } constans, in diiamb. cat. desinens.

Vss. 696—704.

$\cup \cup, \cup \cup \cup \cup \cup \cup, \cup \cup$ trim. chori. brachyc. cum basi.

idem.

$\cup \cup, \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup$ idem.

700 $\cup \cup, \cup \cup \cup, \cup \cup \cup$ chori. cum basi et penthem. iamb.

$\cup \cup \cup, \cup \cup$ chori. et spondeus.

$\cup \cup, \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup, \cup \cup$ qualis 175.

$\cup \cup \cup, \cup \cup, \cup \cup \cup, \cup \cup$ moloss. et glycon.

$\cup \cup \cup \cup$ adonius cum anacrusi.

Vss. 714—809 trimetri iambici, exceptis vss. 716, 723, 734, 768, 770, 773, 779, 787.

Vss. 810—821.

810 $\cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup$ tetram. dactyl.

$\cup \cup \cup, \cup \cup \cup$ iamb. et antispast.

$\cup \cup \cup, \cup \cup \cup$ dim. anapaest.

$\cup \cup \cup \cup \cup$ dochmius.

$\cup \cup \cup, \cup \cup \cup \cup \cup \cup$ qualis 141.

815 $\cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup$ iamb. et antisp.

$\cup \cup \cup \cup \cup, \cup \cup$ dipod. iamb. hyperc. et troch.

$\cup \cup \cup, \cup \cup \cup, \cup \cup$ dim. epitr. et troch.

$\cup \cup \cup, \cup \cup \cup \cup$ iamb. et antisp.

$\cup \cup \cup, \cup \cup \cup \cup$ idem.

820 $\cup \cup \cup, \cup \cup \cup, \cup \cup \cup$ tres molossi.

$\cup \cup \cup \cup, \cup \cup \cup \cup \cup \cup$ creticus et dochm.

Vss. 822—825 hexametri dactylici.

Vss. 838—846.

$\cup \cup, \cup \cup \cup \cup \cup$ pherecrateus.

$\cup \cup \cup, \cup \cup \cup \cup, \cup \cup$ qualis 141.

840 $\cup \cup \cup, \cup \cup \cup, \cup \cup \cup$ idem.

$\cup \cup, \cup \cup \cup \cup \cup$ pherecrateus.

$\cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup$ tetram. dact.

$\cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup$ idem.

$\cup \cup \cup, \cup \cup \cup \cup$ metrum dubium.

845 $\cup \cup \cup, \cup \cup \cup \cup, \cup \cup \cup \cup$ anap., paeon qu., chori.

$\cup \cup \cup \cup, \cup \cup \cup \cup$ dim. troch.

Vss. 847—1062 trimetri iambici.

Vss. 1063—1081.

$\cup \cup, \cup \cup, \cup \cup \cup$ glyconeus, qualis 204 sqq.

1065 $\cup \cup, \cup \cup \cup \cup, \cup \cup, \cup \cup, \cup \cup \cup, \cup \cup$ diglyconeus.

$\cup \cup, \cup \cup \cup \cup, \cup \cup$ glyconeus.

$\cup \cup, \cup \cup \cup \cup$ pherecrateus.

$\cup \cup \cup$ antispastus.

$\cup \cup, \cup \cup \cup \cup, \cup \cup$ } glyconei.

1070 $\cup \cup, \cup \cup \cup \cup, \cup \cup$ }

$\cup \cup, \cup \cup \cup \cup \cup$ pherecrateus.

$\cup \cup, \cup \cup \cup \cup, \cup \cup$ glyconeus.

$\cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup$ tetram. dact.

$\overline{\cup} \cup \cup \cup$ dochmius (v. v. 1093).

1075 $\cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup$ tetram. dact.

$\cup \cup \cup, \cup \cup \cup$ dim. iamb. cat. (v. v. 1095).

$\cup \cup \cup, \cup \cup \cup, \cup \cup \cup \cup \cup$ (?) dim. iamb. et dochm.

$\cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup \cup$ tetram. dactyl.

1080 $\cup \cup \cup, \cup \cup \cup$ dim. iamb. cat.

$\cup \cup \cup, \cup \cup \cup, \cup \cup \cup, \cup \cup \cup$ tetram. chori. cat.

Vss. 1101—1122.

- $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ } glyconeī.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ } pherecrateus.
 1105 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ } glyconeī.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ tetram. dact.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ dim. iamb. cat.
 1110 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ tetram. dact.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ (v. vs. 1134) bacchius et diiambus sive dim. iamb. syncop.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ dim. anap. cat.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ diiamb. et chori.
 1115 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ idem.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ pentam. chori. cat., nisi quod in antistr. pro secundo chori. positus est diiambus.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ qualis 136.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ } quales 204 sqq.
 1120 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ pherecrateus.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ qualis 204 sqq.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ qualis 136.
 Vss. 1145—1189.
 1145 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ qualis 389.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ dim. troch. cat.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ dim. iamb.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ monom. iamb. hyperc.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ qualis 204 sqq.
 1150 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ chor. et adon.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ anacreonteus.
 idem.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ tres anap. duo dact. et troch.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ adonius cum anacrusi.
 1155 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ chori. et ditrochaeus.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ tetram. chori. hyperc.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ creticus.

- $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ dim. chori.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ qualis 812.
 1160 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ monom. anap.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ glyconeus.
 idem.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ tetram. dact. cat.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ qualis 204 sqq.
 1165 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ glyconicus.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ adonius cum anacrusi.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ qualis 204 sqq.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ glyconeus.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ tetram. dact.
 1170—80 iidem (de vs. 1175 v. commentarium).
 1181 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ amphibr. et adonius.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ dim. iamb. cat.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ monom. iamb. hyp.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ dim. troch. cat.
 1185 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ dact., troch., chori.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ duae tripod. troch. cat.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ qualis 204 sqq.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ (?) idem.
 $\begin{array}{l} \text{— — — — —} \\ \text{— — — — —} \end{array}$ logaoedicus cum anacrusi.
 Vss. 1190—1373 trimetri iambici.
 Vss. 1374—1379 tetrametri troch. catalectici.
 Vss. 1380—1389 systema anapaesticum, quod constat dimetris, uno interposito monometro.
 Vss. 1390—1416 trimetri iambici.
 Vss. 1417—1443 tria systemata anapaestica, quae constant dimetris, duobus interpositis monometris.

The first part of the book is devoted to a general history of the country, and a description of its natural resources. The author has collected a vast amount of information, and has arranged it in a clear and concise manner. The second part of the book is devoted to a description of the principal cities and towns, and the manner in which they are governed. The third part of the book is devoted to a description of the principal occupations of the people, and the manner in which they are carried on. The fourth part of the book is devoted to a description of the principal manufactures, and the manner in which they are carried on. The fifth part of the book is devoted to a description of the principal trade, and the manner in which it is carried on. The sixth part of the book is devoted to a description of the principal navigation, and the manner in which it is carried on. The seventh part of the book is devoted to a description of the principal agriculture, and the manner in which it is carried on. The eighth part of the book is devoted to a description of the principal stock raising, and the manner in which it is carried on. The ninth part of the book is devoted to a description of the principal mining, and the manner in which it is carried on. The tenth part of the book is devoted to a description of the principal fisheries, and the manner in which they are carried on. The eleventh part of the book is devoted to a description of the principal manufactures, and the manner in which they are carried on. The twelfth part of the book is devoted to a description of the principal trade, and the manner in which it is carried on. The thirteenth part of the book is devoted to a description of the principal navigation, and the manner in which it is carried on. The fourteenth part of the book is devoted to a description of the principal agriculture, and the manner in which it is carried on. The fifteenth part of the book is devoted to a description of the principal stock raising, and the manner in which it is carried on. The sixteenth part of the book is devoted to a description of the principal mining, and the manner in which it is carried on. The seventeenth part of the book is devoted to a description of the principal fisheries, and the manner in which they are carried on. The eighteenth part of the book is devoted to a description of the principal manufactures, and the manner in which they are carried on. The nineteenth part of the book is devoted to a description of the principal trade, and the manner in which it is carried on. The twentieth part of the book is devoted to a description of the principal navigation, and the manner in which it is carried on.

